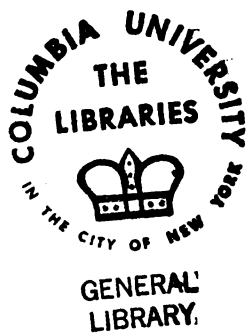
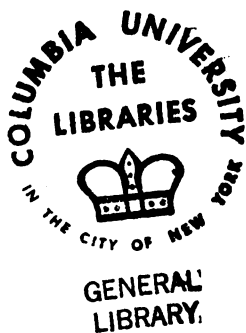

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

BLAGORÉCHJA

Z A

VSZE CZÉLOGA LÉTA NEDÉLYE.

NA DVE ZTRANÉ RAZDELYENA

Y.

po Ignaciu Kriztian,

VU GORNYÉM VÁRASHU ZAGREBECHKEM PRI

SZ. MÁRKU KAPELÁNU

VÁN DANA.

ZTRAN DRUGA.

Z-Dopuztchényém Poglavárov.

VU ZAGREBU,

Pritizkana z-szlovami Feréneza Suppan.

1 8 3 0.

PG
1618
.K75
B4

*Ako — kada ja nepobosnomu govorim: z-szmertjum
vumresh — nebudesz nyemu nazvéztchal, y govo-
ril, dasze naj odverne od hman púta szvojega, y
naj síve: izti nepobosni vu hmanyiczi szvojoj vu-
mre, à keru nyegovu ja iz rúke tvoje potrebuval
budem. Ezekiel III. 18.*

✓. 2

NEDELYA TROJÀCHKA.

Od szuprotztàvlanya Dùhu szvètomu.

*Razveszelitel pako Dùh szvèti, kojega poshlye Otec
vu imenu mojém, on vasz bude vuchil vsa.*

Jan. XIV! 26.

Denesz, DK! obszlusàvamo onoga preszvè-
technoga dnèva, vu kojém Dùh szvèti, poleg
obechànya Odkupitela, na szvét doshel je bìl.
Ali jeli to nî kruto saloztno, da, pokéhdòbh
Dùh szvèti zaradi nasz, za poszvètchénye na-
she na szvét je doshel, véndar proti nyemu
zmìr vojùjemo, y szuprotztàvlyamosze oprav-
kom oném, koje ova oszoba Bosànzka po szvo-
jéh dobrochìnztlivh vu nasz zrokuvati hoche? Y
jeligà kruto saloztiti nemòra, da, pokéhdòbh
on k-nam doshel je, za nasz z-szvojum szvé-
tloztjum Bosànzcum razszvétiti, y z-ognyem
lyùbavi Bosànzke vusgati, mi véndar ochi na-
she pred szvétloztjum ovum zapìramo, y szerd-
cza nasha, na mézto od lyùbavi Bosje, od
lyùbavi szvéta napunyena jeszu?

Kak goder pako dobrochìnztna Dùha Bo-
sànzkoga dvojverztna jeszu, po kojéh nasz on,
ali prez zkupopràvlanya nashega, ali z-zkupo-
pràvlanyém nashém poszvètchùje: takszù takaj
dvojverztni gréhi, koje mi proti Dùhu szvèto-
mu chinìmo, y od kojéh ja denesz govoriti na-
kànil jeszem. Mi gréshimo proti Dùhu szvè-
tomu, kadasze pervìch: *dobrochìnztnam oném,*

koja on nam prez zkupopràvlanya nashega podélyùje, szuprotztàvlyamo. Mi grèshimo proti Dùhu szvètomu, kadasze, drugòch: dobrochìntvam oném, koje on nam z-zkupopràvlanyem nashém podelyiti pripraven je, szuprotztàvlyamo. Od chesza doklam za vash duhovni naprédek govoril budem, proshim, da meni govorèchemu pazlivozt vashu neizkratite.

I. Dobrochìntva, koja nam Dùh szvéti prez zkupopràvlanya nashega podélyùje, jeszu poszvètchenye nashe po Shakramentu szvètoga Kerzta, kojega iz oszebujne miloztche Bosànzke taki po dohàdyanyu nashém na ov szvét prijeli jeszmo: poszvètchènye nashe po bràpenyu Czìrkve, y zdersàvanyu duhovnéh Paztìrov. Ali — vszém ovém dobrochìntvam szuprotztàvlyamosze po neznanozti, po pozablyivozti, dapache po zamétanyu.

Mi po narodyènyu nashém jeszmo vu Shakramentu Kerzta Dùha szvètoga prijeli; ter véndar kulikisze Kerztcheniki nahàdyaju, koji niti to znàju, daszù po Kerztu sìve Czìrkve Dùha szvètoga poztali? Szvéti Pavel dojdùchi vu Efezush, pital je nekoje: *Jeli jeszu Dùha szvètoga prijeli?* Chìn. Apost. XIX. 2. Kajszùmù oni odgovorili? *nitì nészmò chùli, da je Dùh szvéti.* Kuliki Kerztcheniki nebi ravno tak odgovoriti mòrali: Gdé je Dùh szvéti? Jaszém to nigdàr ni znal, da je Dùh szvéti zverhu mene doshel: à josh menye, da vu meni prebìva, y vu meni kakti vu Czìrkvi ztanùje.

Y akoprém morebiti vishe takovéh je, kojiszù od zkrovnozti ove bolye vputcheni, kuliki véndar pozàbìju na nyega? y jeli nészmò

morebiti y mi iz broja onéh, koji vu poszléh y naszladnozti szvéta ovoga chizto zakopani, czélo sivilénye szvoje zprevàdyaju, tak dasze nigdar z-zahvalném szerdczem iz Dùha szvétoga nezpomèneju: Koi véndar nyim na Shakramentu Kerzta y szvéte Berme znamenye Zvelichènya vu szerdcze je pritisznul? Kajti opravki nyegovi nuternyi y duhovni, ter zato nevidlyivi jeszu, tak ne szamo negiblyeju nasz, dapache-sze chizto iz nyih zpozablyùjemo. Ali — kak oszramotlyiva je pozablyivozt ova! Léztor po Dùhu szvétém poztaliszmô Kerztcheniki; léztor po nyegovoj miloztchi moremo moliti, ali kaj za Zvelichènye hasznovitoga chiniti, dapache y miszliti na Zvelichènye: ter véndar tak redko, dapache nigdar nemìszlimo na nyega. Ah! ako je kaj mogùche Dùha szvétoga razsaloztiti, tak mòra ova pozablyivozt y nemarnozt nyega razsaloztiti, z-kojum veksha ztràn Kerztchenikov ona nepreczenyena dobrochìnzstva, koja od nyega prijeli jeszu, nezahvalno nadoméztcha.

Ali véndar pozablyivozt ova morebiti josche ni on naj vekshi gréh, kojegasze proti Dùhu szvéto mu krivcze chinìmo. Miszmôsze nyemu y z-zametàvanyem szuprotztàvlyali. On je, koi nam vu Biskupih y oztaléh Redovnikéh Dùsh'h nasheh Paztìre je odredil. Ovi nosziju znamenye Dùha szvétoga na chelu szvojém pritisznyeno, kak negda vu ztarom Zàkonu veliki Aldovnik Ime Boga na chelu szvojém je noszil. Jelisze ni nigdar pripetilo, dabi mi bili ovoga iztoga Dùha szvétoga vu Oszobi Szlusbenikov Czìrkve obshanili y zamétali? On nam na nasu haszen y na dobro Zvelichènya nashega

Redovnike y Szlusbenike Czìrkve dàje: à vno-
gisze nyemu za miloztchu ovu po tom zahva-
lyùjù, dàjê za naj nehiasznoviteshe kotrìge Ob-
chine dersìju, y selê, da szamo tulike na szvétu
ovém videti nebi mòrali.

Dùh szvétì je na dalye, koi Czìrkvu vu
razlàganyu szvéte Vére iztình razszvétchùje;
kak goder on negda je bìl, koi Proroke y Apo-
stole vu izpizàvanyu szvétoga Pìszma z-nadehnè-
nyem szvojém je ravnal. Ter véndar kulikisze
Kerztcheniki podztuplyùjù, po nepobosnéh
zpomenkih kakti tajiti one szvéte Vere iztine,
kojesze nad onémi, nàklona naj vrédneshemi,
izgovori Dùha szvétoga temelyiju? On je Po-
glavàre Czìrkvene nadehnul, da zpoznatiìm
vchinì, kak szvéte ove Vére nàvuke oni pùku
kerztchànzkomu napervoztaviti imaju: ter vén-
dar kuliko pùtisze z-ovémi naj oszebujneshémi
szvéte Vére iztìnami òszmèh y norie tiraju? Ar
mòremo na obshanozt y szramotu szadashnyéh
vrémènh rechi, dasze Dùh szvétì nigdar ob-
shanlyiveshe ni zamétal, kak ravno szada po
vszakojachkem prevzetném y proksheném go-
vorènyu, kojesze pravedno med blàznoztì
proti Dùhu szvétomu brojiti mòra.

II. Vre vezda dohàdyamo na drugu fèlu
gréhov proti Dùhu szvétomu. Ovi pako jeszu,
z-kojémisze szuprotàvlyamo oném dobrochìn-
ztvam, k-kojém on zkupopràvlanye nashe po-
trébujè. On nasz hoche razszvétìti; à mi ne-
màramo za razszvétchènye ovo. On nasz hoche
szvéte chiniti, à misze szuprotztàvlyamo tersze-
nyu nyegovomu. On nasz hoche batriveti, ali
mi nepotrébujemo batrivenye nyegovo.

Dùh szvétì je vu nasz, da nasz razszvétì, y vu vszéh prìlikah poleg temelyov szvète Vére miszliti vuchì. Ali mi nèchèmo razszvétchènya nyegova szlédeti. Szvéta dùh, koi nasz vuchì, léztor za imetki vezdashnyega sivilènya hlèpeti, léztor ono lyùbiti y prestimàvati, kaj oholnoztì nashoj, prìlichnoztì nashoj, szlavoselnoztì nashoj vgàdya: ovoga dùha làsih, ovoga dùha blùdenya poszlushati, y nyegova podvùchanya szlédeti jeszmo vszigdar pripravnì. Mi prestimàvamo vsza, koja ov szvéta dùh na vizzoko prestimàva. Izvìshenozt, dùku, blàgo, prìlichnoztì; à zamétchemo vsza, koja on zahitàva: Poniznozt, zatajènye szamoga szebe, primàrjanje, obládanye. Taksze Dùh Bosànzki dùhu szvéta, dùhu làsih y blùdenya vszigdar zapoztàvlya, y od nyega nadladùje.

Dùh szvétì je vu nasz, da nasz po mìloztchah szvojèh poszvèti. Ali véndar kaj zpoznàje on od nasz drugo, kak vszevdìlyno szuprotztàvlyanye, y tverdokornozt szerdcza? Ar odkud dohàdya, ona ztalno-tverdokorna obztojnozt vu grèhih? komu nyu moremo pripìszati? morebiti zkushàvanyam? Ali jeli nészû takova tuliki vre Kerztcheniki takaj zpoznàvali? y jeli nészû oni ravno tak, kak y mi takaj lyùdi bìli? Jeli Dùh szvétì, koi nye od takovéh chùval je, ni takaj vu nasz? Odkud anda tuliki grèhi y povràchanya vu grèhe? Odtud, kajtisze mi nadehnènyam Dùha szvétoga hotonczè vugiblyemo, dapache z-vszum mochlum pohotnoztih nashèh szuprotztàvlyamo. *Vi tverdoglavczì! mòrem z-szvètém Stefanom rechi! visze zmìr Dùhu szvètomu szuprotztàvlyate.* Odkud da-

hàdyaju nasha prepàdanya vu gréhe? komujé budemo pripìszali? Nashém zakorenyeném nàvadam? ali jeli anda nészmò Dùha szvétoga prijeli, koi takaj naj jakshe véze vu jedném hipu raztergnuti mòre? Zakajsze nam za raztergnuti nemogùche vidiu? Zato, kajti mi véze ove hman nàvadh lyùbimo, y nèchèmo, dabi nasz Dùh szvéti od nyih odtergnul. Jeli to nèznamenùje, proti Dùhu szvètomu y terszenyu nyegovomu z-vszum szilum vojuvati?

Zadnyìch Dùh szvéti je vu nasz, da nasz, vu vszéh neprilikah sivrènya Kerztchànzkoa, obatrive. Ali mi nemàramo za obàtrivenya nyegova; miìh nepotrèbujemo, mi ona neische-mo; misze za ona neztàramo. Vu szuprotivchi-nah nashéh y neszréchnéh dogodyajih gdéische-mo obàtrivenye nashe? Kamsze navadno vu ovéh poztàvlyeni vtéchemo? Ne k-obàtrive-nyam, koja nam szvétà Véra y Bogochaztje ponùdya; ar ova jeszu obàtrivenya Dùha szvétoga: nego k-obàtrivenyam szvétà; k-razvesze-lènyam szvétà; k-raztreshenozi y radozi szvétà. Pri ovéhsze hochemo okrépiti; y po ovéh hochemoszî krìsa nashega zlehtotiti. Kadasze nam povéda, da Dùh szvéti ztanovita nuternya y neizgovorna veszèlya vu szerdczah pobosnéh razpreztira, da nye vu tràplenjih okrépi, der-simo ova za prazno zmìshlenye, za szlépo preszùdye, za szame prazne réchi, koje prez temelya jeszu. Mi niti nevérujemo na obàtrive-nya Dùha szvétoga: kakkijé anda prestimàvali, potrebuvali, ali izkali?

Ovoszù oni rusni gréhi szuproti Dùhu szvètomu, koje vre zto pùti chinili jeszmò, y mo-

rebiti josche vszaki den chinìmo. Zaižo, ovi zverhunàravzki dàri ovoga Bosànzka Dùha od nasz telovnéh lyùdih léztorsze zamétcheju, y zahitàvaju. Mi za nish dersìmo razszvétchènya nyegova, y szlédimo léztor bludnoztì szvéta. Misze zlovsivamo miloztch'h nyegovéh, y surimosze léztor za preszléplyujùchémi dobri szvéta. Mi nemàramo za obàtrivenya nyegova, ter léztor ischemo lebudna veszèlya, y obraduvànya szvéta.

Ah! dragi Kerztcheniki! rekel je negda szvéti Pavel proti Efeziànczém, à ja k-vam nazochném: *Najte razsaloztiti Dùha szvétoga, t-kojém na szvétém Kerztu zaznamenuvani jezte.* IV. 30. Zpomènimosze iz onéh, koja on do szada za nasz je chinil, y koja josche vszaki den chinì. On je po szvétém Kerztu vu szerdcza nasha ztùpil. Nachìnemo anda nyemu iz ovoga szerdcza Czìrkvu y Oltàr, ter konchemar denesz pochmimo, puni oszùpnènya z-Jakopom krìchatì: *Ztanovito! Bog Dùh szvéti je na méztu ovém, vu ovém szerdczu mojém, y ja nészém znal.* Knyig. Národ. XXVIII. 16.

Ah! ov Dùh Bosànzki je iz vizìne, szvoje vekivechne szvétloztì, dolé ztùpil, dasze vu dùshi mojoj nàztàni; y nikaj drugo vu nyoj nènàjde, kak szvétzka nàmenènya, chalarna úfànya, nehasznovita obàtrivenya, télovna poselènya? Po ovéh hman pohotnoztjah, koje nyegovoga nazivajùchega glàsza prekrichìju, y rajshisze poszlùshaju, kak on, pshànìsze y saloztìsze vszaki den. Ah! ove anda hochu oblàdatì, hochujé iz szerdcza mojega iztiratì, da on vu nyem szam kakti vu Czìrkvi szvojoj prebìva, y kakti vu kràlyeztvu szvojém làda. Amen.

NEDELYA PO TROJÀKIH PERVA.

i l i:

Dèn Preszvètoga Trojztva.

Od szvètoga Kerzta.

Idùchi anda vuchéte vsze nàrode, kerztèchi nye vu ime Otcza, y Szina y Dùha szvètoga. Mat. XXVIII. 19.

Kak goder zmosna y szlabomu razumu nashemu nepreszeslyiva vïdisze zkrovnozt preszvètoga Trojztva, kojega denesz szvètechni zpomenek obszlusàvamo, takszû vëndar Apostoli zkrovnozt ovu poleg zapovédi Mestra szvojega razidùchisze po vszém szvétu vszém nàrodom naj pervìch nazvéztchatì mòrali: *Idùchi anda vuchéte vsze nàrode, kerztèchi nye vu ime Otcza, y Szina y Dùha szvètoga.* Ali—jeli to ni jeden chizto zvunaredni y nenàvadni vuchènya nàchin? vu vszéh oztaléh znanoztìh y nàvukéh vuchìsze naj pervìch ono, kaj naj lehkshe je, ter zatémsze ztoperv vpelyanye na vekshe znanoztì chinì, vu nashoj pako szvétì Véri podvùchanya pochetek bìva ravno od onoga, kaj naj nepreszeslìveshe je; dapache josche den deneshni vuchìjusze détcza naj pervìch vklanýatisze Bogu, koi jedìni vu Bitju, à troji vu oszobah je; napervoztávlyajusze nyim za véruvati zkrovnoztì, pri kojéh premishlyàvanyu y ona josche mala szvétlozt razuma nashega zgubìvasze vu nezgovornu tmiczu; taksze mòra Kerztchenik Katolik taki zpervinczè pripravnoga

izkàzati razum szvoj podlàgati vu onéh, koja nyemu vu szvéti Véri nepreszesliva jeszu.

Medtém toga kak goder potrebno je ovo podlàganye razuma nashega szvétoj Véri, y kak goder nepreszesliva je zkrovnozt preszvètoga Trojztva pameti nashoj, zato véndar odtud neszlédi, dasze mi, kak negda szvéti Pavel Ateniánczem je zpogonil, neznamomu Bogu vklànyamo. Ar, akoprém mi ovoga Troj-jedínoga Boga, kak on vu szebi je, nepreszisemo, on namsze véndar po izkazih dobròte szvoje, y po chìnih vszamogùchnozti szvoje dozta ochivezto zpozna ti dàje. Ravno ovéh naj lépshéh y za nasz naj hasznoviteshéh opravkov preszvètoga Trojztva poztaliszmò délniki vu oném pervém y naj potrebneshém Shakramentu szvétoga Kerzta, po kojém takaj vu kruto izvìsheni ztàlish poztàvlyeni jeszmo, vu kojém ovomu Troj-jedínomu Bogu, koi izta szvétozt je, kakti poszvètcheni lyùdi szlùsiti mòremo. Y ovo je zavjetek mojega deneshnega govorènya. Budem najmre od izvìshenozti ztàlisha, vu kojega po szvétém Kerztu poztàvlyeni jeszmo, y za tém od szvétozti, na kojusze po szvétém Kerztu zavesùjemo, govoril. Pervìch: anda pokazal budem: *k-chemu mi po szvétém Kerztu dozpeli jeszmo.* Drugòch: *kaj szvéti Kerzt od nasz potrebuje.* Od chesza etc.

1. Ako premìszlim izvìshenozt ztàlisha, na kojega vszaki Kerztchenik po szvétém Kerztu je podìgnyen, valuvati mòram, da on nekaj kruto velikoga je. Izbrìszanye gréha izhodnoga nì jedìni opravek szvétoga Kerzta; on zvun toga josche nekaj plemeniteshega vu nasz opràvlyà.

Po nyemsze Vëshnyemu na naj szvètechneshi nàchin aldùjemo, y poszvètchùjemo. Po szvètém Kerztu poztàjemo Aldovnikì Bosji, Czìrkve Bosje, Szìni Bosji, kotrìgi Bosji. Nut kakove díchne jeszu ove laztovitozti za vszakoga Kerztchenika! Y ako prav premìszlìmo, kaj velikoga po szvètém Kerztu poztali jeszmo, jeli nemòramo szvètu gizdozt, y ztanovitó prestimànye proti szamém nam imeti?

Velìm: Kerzt poszvètchùje nasz za Aldovnike Bosje, y laztovitost ovu Aldovnichìtva vszakomu Kerztcheniku prilagajuch, szlàsemsze vu govorènyu z-szvètém Jànushem Apostolom, koi Szìna Bosànzkgoga zadozta prehvaliti nemòre, da on vsze nasz za Aldovnike szvojega Otcza vekivechnoga je nachinil: *Tiszí nasz Bogu nashemu za kràlyeztvo y za Aldovnike nachiníl.* Knyig. Zkrovn. V. 10. Vszaki Kerztchenik za iztinu mòra vu ztanovitém znamenuvànyu Aldovnik bitì, kajti on kakti Kerztchenik tulike y tak razluchne y tak szvète Aldove Vëshnyemu doprinàshati mòra: Aldov razuma szvojega po véruvànyu, y podlàganyu previdlyivozti szvoje proti ochituvànyu Bosànzkgomu; Aldov téla szvojega po Pokòri, y szamoga szebe krotenyu; Aldov blàga y imetka szvojega po Almustvih; Aldov fantlyivozti szvoje po lyùbavi nepriatelov szvojéh; aldov szlàvohlepnozti szvoje po ponìznozti. Szami Aldovi, koje vszaki Kerztchenik Bogu szvojemu vszaki dèn vmàrjati je dùsen, y prez kojéh vsze Kerztchànzstvo nyegovo léztor tenya szvète Vére je.

Poleg toga mòre vszaki Kerztchenik vszaki dèn on naj vekshi zmed vszéh Aldovov, najmre:

Aldov Téla y Kervi Jesusha Kriztusha pod szvètum Meshum Bogu doprinàshati. Ar, ako-prémsze kruto velika razluka med Aldovnich-tvom pravéh Rédovnikov y szvétzkéh nahàdya, tak vèndar more takaj szvétzki Kerztchenik vu ztanovitém razmévanyu Aldova ovoga z-Redovnikom zvershàvati. Odtud izkriknùje szvéti Leo Papà proti vszém Kerztchenikom: *Najsze zpomèneju, daszù oni Redovnichke chazti dél-niki, daszù pripomochniki Redovnikov, y dàim Kerzt ztranku Redovništva je podélyil.*

Na dalye: gledèch na szvéti Kerzt jeszmo vszi Czìrkve Bosje. Szvéti Pavel nikaj guztche-she neponàvlya, kak ravno to. *Ne, dràga Bratja!* rekel je ov veliki Apostol, *nextanùje Bog vu Czìrkvah, koje od lyùdih jeszu zezida-ne, nego vu takovéh, koje on szam je zezidal: on ztanùje vu iztéh vasz. Ar vi jezte Czìrkva sìvoga Boga II. Korint. VI. 16.* Jeli je mochi vu tém dvojiti? jeli nemòramo Czìrkva Bosja biti, pokéhdòbh vrédni jeszmo, iztoga Szìna Bosànzkgoga po vsìvanyu nyegovoga naj szvète-shega y naklona naj vrédneshega Téla y Kervi vuszé prijeti? nemòramo Czìrkva Bosja biti, pokéhdòbhsze Bog naj vekshe dobròte y veli-chàntzta doztoja vu nasz tuliko pùti prebìvati, y vu szerdczah nashéh kakti vu Czìrkvi szvojoj ztanuvati? Kadaszmò pako za takovo szvétztvò poszvètcheni, koje prikladno je, czélu velikò-chu vu nasz ztanujùchega Boga pòdnàshati? Na szvètém Kerztu jeszmo k-tomu poszvètcheni. Ar, da nebi bili kerztcheni, tak nigdar nebi bili k-ztolu Jesusha Kriztusha priztùpiti, y Shakramenta ovoga délniki poztati mogli; kajti

prez Kerzta Bogu poszvètchene Czìrkve nebi bìli poztali. Jedìni Kerzt je nasz za Czìrkve Bosje, y za prijémanye Téla y Kervi Jesusha Kriztusha prikladne vchinil.

Ali josche vnogo prestimanesha je laztovitost, koju nam szvèti Kerzt prilàse, pokéhdòbh nasz za Szìne Bosje nachínya. Mi Kerztcheniki jeszmo, od kojéh szvèti Jànush je rekel, da vszi, koji vu Kerztu y po Kerztu z-Kriztushém z-jedínyeni jeszu poztali, po nyem praviczu zadobili jeszu, imenuvatisze Szìni Bosji; kaj oni takaj zaizto poztali jeszu: koji goder pako prijeliszú nyega, dàlím je moch, daszú Szìni Bosji poztali. I. 12. Ovo jedíno chaztno ime, na kakovu velikòchu, na kakovu izvìshenost nasz podigàva? Vsza zemelyzka chaztna imena jeszu, tak rekùch, léztor namishlènye, tenya, prazno ime, koje nam morebiti kakovu pervòchu med lyùdmi dàje, ali nasz nad nami szamémi niti vekshe, niti prestimaneshe, niti mudreshe, niti prikladneshe chiniti more. Ali chaztno ime Szìnov Bosjéh prezkerblyùje nam pravu velikòchu. Dàje nam praviczu Boga, Kràlya Neba y zemlyè, imenuvati Otcza nashega. Prezkerblyùje nam délnichtvo odvechtva nebèzkoga, y temeljito ùfanye na korunu, y na izto velichàntstvo Bosje.

Po szvétém Kerztu zadnyìch poztàjemo kotrìgi Bosji. Ovu ne menye izvìshenu laztovitost Nàrodov Apostol szvèti Pavel jako guzto pùti poztàvlya pervém Kerztchenikom napervo pred ochi: *Vizté Télo Kriztushevo, y kotrìgi med vami.* I Kor. XII. 27. Kerztcheniki na szvétu ovém chinìju duhovno, y zkrovnoztì

puno Télo Jesusha Kriztusha. a) Vu télu ovém je szam Kriztush glàva; mi vszi pako jeszmo kotrigi, iz kojéh télo ovo zkupzeztavlyeno je.

Ako mi, DK! vsze laztovitosti zkupvzemo; ako premiszlmo, da mi po zvànyu nashém k-Kerztchàntvu y po vodi szvétoga Kerzta Bogu poszvètchení lyùdi, ter Redovníki, y Czìrkve Bosje, détcza y kotrigi Bosji poztali jeszmo, jelisze nemòramo szami na viszoko prestimàvati? Ali jeli odtud takaj izpe-lyatì nemòramo, dasze mi kakti Bogu poszvètcheni lyùdi zkupa chizto, nedùsno y szvèto si-ylène voditi tersziti mòramo?

II. Ztanovító! Nàrodov Apostol stimal je, da, kajti vszaki Kerztchenik po szvétém Kerztu Bogu poszvètchen je poztal, ravno zato takaj szvètecz bìti mòra. Iz toga zroka on Kerztchenika ni nigdàr drugach kak Szvètcze ozìval; y kada on na razluchne zkupchine Kerztchànzke je pìszal, nigdar drugi nadpìszek ni poztavil, kak: *Czìrkvi Bosji, kijasze vu Korintu nahàdya, poszvètcheném vu Kriztushu, ozvàném Szvètczém. I Korint. I. 2. Vszém Szvètczém, kojisze vu Efezu nahàdyaju, y vérném vu Kriztushu. Efez. I. 1.* Ar bìl je najmre Nàrodov Apostol chizto ztanovit, da jedno prez drugoga biti nemore; y kajti Kerztchenik Bogu poszvètchen chlovek je, tak Kerztchenik bìti, neznamenùje drugo, kak Szvètecz, zvershen biti.

Ar, ako mi Szìni Bosji jeszmo, jeli nemòramo vu szvètozti nashemu Otczu vekivech-nomu zpodobni biti, y nyemu na ztanoviti nà-

a) *Morale et mysticum corpus Jesu Christi.*

chin, kak détcza Otczu jednaki biti? Jeli zaslúsimo ovo lépo ime nosziti, ako mi nye pochizto zemelyzkém sivrènyu ozkrunùjemo? Ako mi kakti Kerztcheniki aldovnichťva Jesusha Kriztusha dél imamo, kakove krèpozti, kakove zvershenozti nepotrèbuje od nasz ova izvishena laztovitost? Aldovniki ztaroga zákona alduvaliszù léztor màrhu, temnyan, y kruh, ter vèndar od nyih potrebuval je Bog, da oni zato szvéti budeju. Lev. XXI. 6. Kajbi mi mòrali biti, koji vu novém zákonu na ztanoviti nàchin vszi Aldovniki jeszmo? koji kakti Kerztcheniki Vishnyemu vnogo izvisheneshe Aldove dopri-nàshamo? Kojimù ne màrhu, temnyan y kruh, nego szerdcza nasha, dùha nashega, vòlyu nashu alduvati mòramo? Kojimù vszaki dèn z-Redovnikom zkupa neozkrunyenoga Agnecza na Oltàru aldùjemo? Jelisze anda odtud vnogo pravedneshe neizpelyàva: Kerztcheniki jeszu vu ztanovitém znamenuvànyu Aldovniki Bosji: zato mòraju szvéti biti.

Miszmo kotrìgi ovoga duhovnòga téla, kojega glàva je Kriztush. Tak szvétà glàva, jeli nepotrèbuje takaj szvète kotrìge? Miszmò síve Czirkve Bosje. Kaj pako chizteshe, kaj szvèteshe biti mòra, kak Czirkva? Ova jedína laztovitost, da nijedne druge nebi bìlo, bi nasz obuditi mòrala, po oszebujnoj pobosnozti y szvètozti razluchitisze od drugéh, y vszakogaszè gréha naj zkerblyiveshe hàbati. Ar ravno, kajti Czirkva Bosja jeszmo, imaju gréhi nashi oszebujnu hmanyiczu nad szobum, pokéhdòbhszù fèla, da tak rechem, ozkrunenya szvètotaizťva. Vszaiki gréh, koisze zvun Czirkve chinì, je kastìge

stige y odurjávanya vréden; akosze pako vu Czirkvi chinì, tak je dvojverztne kastige vréden; kajti on zvun lazto vite hmanyicze josche hmanyiczu szvètozkrunenya nad szobum ima. Zpodobném nàchinom, pokéhdòbhszmò na szvèté m Kerztu na szvètechni nàchin za Czirkvu Bosju poszvètcheni, taksze szvètozkrunenya krìvcze chinìmo tuliko pùti, kuliko pùti z-gréhom kojém ozkrùnimo szerdcze, koje ztàn Bosji biti bi mòralo, y chinìmosze pred Bogom dvojverztne kastige vrédni. *Jeli neznate, rekel je Nàrodov Apostol Korintianczém v-líztu I. délu III. 16. da vi Czirkva Bosja jezte? ako koi pako Czirkvu Bosju ozkrùni, zkoncha nyega Bog. Ar Czirkva Bosja szvèta je.*

Zkoncha nyega Bog. On bude, ako Czirkvu ovu vszevdily po novéh gréhih ozkrunyèval bude, to zrokuval, dasze Bog kakti saluval bude, dagà je za Kerztchenika poszvètil. Knyig. Narod. VI. *Kada Bog obchinzko pokvàrjenye dersànya bi bìl videl, salmù je bìlo, da je chloveka ztvoril. Salmù je, da chloveka ztvoril jeszem.* Pogled obchinzkoga gréshnoga sívlènya zrokuval je, da on chloveka, akoprém délo laztovitèh rùkh nyegovèh je bìl, ztanovitém merzènyem y gruztenyem je premishlyàval. *Zkonchal budem, vzèlszì je bìl naprej, zkonchal budem chloveka, kojega ztvoril jeszem.* Ni mogel vech gledeti, da Ztvorjènye, koje on na kíp y zpodobu szvoju je pèlduval, kipa ovoga po tak gréshném sívlènyu tak odurno je pogerdelo. Pak véndar jeli jeszu lyùdi ovi zaradí gréhov szvojèh ravno tak kastige vrédni bìli, kakszmò mi zaradí nashéh? jeli szu jeszu oni z-Jezushem vu tak osze-
Ztràn druga.

bujném zdrusenju nahàdyali, kak mi? jeli jeszu oni ravno tak, po Shakramentu szvètoga Kerzta za Aldovnike, za sìve Czìrkve Bosje poszvètcheni bili, kak mi? z-réchjum: jeli jeszu oni bili Kerztcheniki, kak mi? ter véndar zaradi jedínoga ozkrunenya kipa Bosànzkgoga izpaliszú iz miloztche, y privlekloím je kastìgu Bosànzku: à kajsze pako mi bojati imamo, koji ne léztor kíp, nego y Czìrkva, kotrìgi, y Szìni Bosànzki jeszmo? Jelisze chuditi bi mogli, dabisze Bog saluval, da nasz z-tak szvètém známènyem je zaznamenuval, y za Kerztchenike nachinil? Jelisze chuditi bi mogli, dabi dokonchal, nasz, kak y zkupsivùche Noemove, ne po obchìnz kém zadnyìch potopu zkonchati, nego na dno pekla hititi?

Kaj nam anda zverhuoztàje, kak dasze po krépoztném sivrènyu nashém poztati terszimo ono, kaj po chazti nashoj zaizto jeszmo? najmre: Kerztcheniki, ili: Bogu poszvètcheni lyùdi, Szvètci. Obudyùjmosze szami od vrémèna do vrémèna na to, reczimo proti nam szamém: Jaszém Kerztchenik, mòram anda pobosno y krépoztno sivrèti. Jaszém Szìn Bosji, Bog je naj szvètèshi; nészém doztojni Szìn, akosze vszaki dèn oszvètiti neterszim. Jaszém Aldovnik Bosji, z-kakovém okom bude gledal Aldove moje, akojé nyemu z-nechiztémi y zamàzanémi rùkami aldùjem? Jaszém Czìrkva Bosja; kak chizta, kak szvèta, kak z-vszémi krépoztni nàkìnchena biti mòra Czìrkva ova? Na ovakov nàchin budemo ovdé pràvi vucheniki Kriztushevi, à ondé zkupodvetniki Jesusha Kriztusha, y budemosze gledanya troj-jedínoga Boga, koje

léztor odvechtvo pravéh Kerztchenikov je, na vsze veke vsívali. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH DRUGA.

Od Zvelichènya.

Y pocheliszúsze uszi zkupa zprichàvati. Luk. ⅩⅣ.18.

Poleg szame pripovezti deneshnyega szvétoga Evangeliuma bisze stimati moglo, DK! da oni od hisnoga gozpodàra pozvànì gozti nészù tak chizto krìvo imeli, zkratèchisze dòjti k-goztchènyu. Dapachè zprichàvanya nyihova vidijsze takaj temelyita. *Kúpilszém*, rekel je jeden, *szelo, y potrebnomí je iziti, y videti nye*: Y drugi je rekel: *Pèt jarmov volòv kúpil jeszem, y idem zvedyat' nye*. Y opet drugi je rekel: *Senuszém vzél, y zato nemorem dòjti*. Kajsze zbog ovakovéh zrokov nebi oztaviti moglo goztchènye? Ali krivichnozt zprichàvanya ovoga lehkosze zpazila bude, akosze v-pamet vzeme, kajsze razméva po goztchènyu ovém, na koje-sze od hise gozpodàra pozívamo. Goztchènye ovo nikaj ni drugo, kak sivrènye vekivechno y blasenozt nebèzka. Ona je ono vekivechno goztchènye izebzanéh Boga, zvun kojegasze nikaj nenahàdya, kak zdvojènye y nevòlya. Ochi-veztosze anda vidi, da pri pozívanyu ovém nikakovo izprichanye mézta néma, dapache dasze zapoztaviti mòraju vsza, kijasze z-zvànem ovém neszlàseju. Ar kaj more dàti chlovek, kajbi

vrédnoztì Dúshe nyegove primerom doshlo? Lyùdi anda ovi imeliszû zaizto krìvo, daszûsze zaradi vrémenitèh koriztih proti tak dobrotivno-mu pozìvanyu zprichàvati, ter daszûszì szvétzki poszel za prèchku blasenztva szvojega poztaviti hoteli.

Ah! kuliko pàti to izto josche dèn deneshni takaj bìva? veksha ztràn lyùdih na szvétu zavdavaszi tulike poszle, da néma chasza na blasenztvo szvoje miszliti. Akoprém med vszèmi poszli ni nijednoga, kojega zapuztchène nye zprichatisze bi moglo, kak poszel zvelichènya nashega; kajti na szvétu ovém nikaj tak oszebujno chiniti némamo, kak Zvelichène nashe opràvlyati. — Andasze za chizto nikakove szvétzke poszle vzèti nebi szmèli? budete rekli. To naj dalko od mene bude, dabi to dopìtati hotel, DK! ja léztor velìm: Poszel zvelichènya vashega tak je oszebujni, dagà za vòlyn drùgèh poszlov nigdar zapuztiti neszméte: ali je takaj tak lehkek, da vi takaj zaradi nyega, vashe druge poszle nigdar zamuditi nemòrate. Ove dve iztine budem vam denesz nekuliko obilneshe raztolnàchil. *Vi mòrate poszel Zvelichènya vashega vszèm drugém poszlom predpoztaviti, od chesza vu pervoj ztràni. Ali vi morete vèndar poszel Zvelichènya vashega poszred vszèh drugèh poszlov opràvlyati. Od chesza vu drugoj ztràni. Zkerb anda za Zvelichène nye nemòrasze po nikakvém drugém poszlu prèchiti, ali takaj niti ona neprèchi oztàle poszle vashe, léztor akojé razbornò vréditi znàte. Od chesza etc.*

I. Med vszèmi iztinami vu szvétém Evan-

geliumu zadersanémi nenahàdyasze nijedna, ko-
 jabisze vu szerdcze glubshe zaszaditi zaszlùsila,
 kak on Odkupitela izgovor: *Kaj haszni chlove-*
ku, ako czéloga Szvéta dobi: Dushu pako szvo-
ju pogubi? Ali. Kakovu dàl bude chlovek za-
membu za Dushu szvoju? Mat. XVI. Kulikasze
 vu ovéh nekulikéh réchih zadersàvaju, y na ko-
 ga zmed vasz nezpàdaju. Alizté bogati, ali sziro-
 maski, vizoko ali prozto rodyeni, mladi ali
 ztari, predpoztàvlyeni ali zapoztàvlyeni, na-
 hàdyajtesze vu ztálishu kakvém goder, véndar
 zkerb za Dushu vashu je vszém vam prez izni-
 manya nalosena; Zvelichènye vashe mòra vam
 vishe na szerdczu lesati, kak dabi czéloga Szvé-
 ta dobiti mogli. Ar ako Dushu vashu dobite,
 takzté vsze dobili, y nigdo ni od vasz szréchnè-
 shi. Szuprotivno pako ako Dushu vashu zapu-
 ztite, takzté, vsza na jedenkrat, y to nenado-
 meztljivo za czélu vekivechnozt pogubili. DK!
 Ischite Dushu vashu oszloboditi. Ovo jedíno je
 potrešno. Nad vszém oztalém malo je lesèche.
 Kaj je vu tom poztàvlyeno, kaksze vam szada
 na Szvétu godi? Naj vasz Bog vu naj pripro-
 zteshi ali naj sziomakeshi ztálish je poztavil,
 najsze na szvétu vszega mentùjete, ter léztor
 vu zamétanyu, vu krìsìh y nevòlyah sitek zpre-
 vadyate, najzté na szvétu prez díke, prez blàga
 y imetka, prez veszèlya; ogovàrjaajtesze, pre-
 gànajtesze, kak goder, kaj vam vsze to sko-
 delo bude, léztor ako Zvelichènye Dushu za-
 dobite? léztor ako dozpete k-onomu velikomu
 goztchènyu nebèzkomu, koje za vasz Kràly
 nebèzki je pripravil? Ondé budete nashli veli-
 chànstvo, koje vszako zamétanye szvéta obilno

nadoméztilo bude; ar.budete nezmerno y vekivechno velichànzтво nashli. Onda budete nashli kìncha, koi vsze szuprotívchine szvéta obilno nàplatil bude; kajtisze szam Bog vam za plàtchu dàl bude. Ondé budete nashli pokoj y blasenozt, koja vszaki krìs y nevòlyu szvéta jezero-verztno nadoméztila bude, kajti ondé bude zvershena blasenozt, y nezmútlyivi pokoj, gdésze nikakove vishe zkerbi za vrémenita, nikakov glàd, niti sèdya, nikakovo neprìlichno vréme, nikakove nevòlye y szuprotívchine nashle budú, gdé szam Bog vsze szúze iz ochih nashéh zbri-szal bude. Ó! kakbi ja selet, dabi vi blasènzтво ovo vre szada tak preszèchi mogli, kàgà jednòch nà konczu sìvlènya vashega, y na pochetku làdanya Neba preszegli budete: kakovu szlàzt bude vszaka véra Dúsha chùtila onda (dopuztetemí da vam poleg chlovechànzkeh nàmiszlih govorim) kadajú Bog pervi pùt vu kràlyeztvu szvojém pozdravil, y k-nyoj, kak Zaruchnik vu Pészmah Shalomonovéh, rekel bude: *Hodi, dràga! nut! zìma je mìnula, desdy je preztal.* Cant. II. Y nimashsze vishe hman vrémena bojati. Iztina je, tiszí na szvétu vnoga terpeti mòrala, szvét je tebi bogàzstvo szvoje, veszèlya szvoja, y chazti szvoje zkràtil, ali za vsza ta nemàraj, hodi szamo k-meni. Ti budesh szada vu chizto drugi orszàg doshla, y budesh zmìr vu kràlyeztvu mojém naj lépshe, y naj vedreshe dnève imela. Kajtí je szada vu tém lesèche, da ti zaradi proztoga roda tvojege ne-preztanczè mèd proztémi sìveti jeszi mòrala, da ti tuliko pùti zamétanye zpoznati, tulike obshanozti chuti mòrala jeszi, dasze szréchi tvo-

joj tulike prechke poztàvlyale jeszu? Dnèvi ovi mùkh y nepovòlynosti jeszu premìnuli, ali szada jeszi izvìshena, odìchena, vekom szréchna. *Nut! zìma je minulu, y desdy je preztal.* Josh jeden pùt ponàvlyam, DK! kajszi Dùsha bude miszlila onda, kadasze nyoj czèla nezmerna vekivechnost pred ochmi odpre, y nyojsze blasenost prez mere y prez koncza napervoztavi. Z-kakovém pogledom bude ona onda vsze prigodyaje chlovechànzke, vsze neszréche y nevòlye, y szuprotivchine szvéta gledala? Kaj bude ona onda od vszèga onoga dersala, kaj mi szada na zemlyi veliko y oszebujno imenùjemo? Jelisze bude saluvala, da na szvétu nikaj velikoga ni bìla, ali da nyoj szrécha vu vszèh poszlih nyeinéh tak zlovòlyna je bìla? Ó! kaj velim? Onasze niti ogledati vishe nekude hotela na szvét, koi za nyu nikaj vishe ni, niti kaj drugda za nyu je bìl, kak mézto pùtuvànya y nevòlye, y koi za nyu nigdar czìly poselènyh nyeinéh biti je mogel. Hochemo szada josche iztinu ovu od druge ztràni premiszliti. Ako vi szuprotivno Zvelichènye vashe zapuztìte, y Dùshu vashu pogubìte, kaksze vam onda bude godilo? Ó kak bludni y zaszléplyeni jeszmo vu namishlènyih nashéh! akosze nam na szvétu ovém ùfanye nashe neizpùni, ako nasz kakova velika neszrécha ztìgne; onda vu zdvojnostì nàvadni jeszmo rechi: zlo! za mè szù vsza pogublyena! Ah! DK! to rajshi reczemo onda, kada Dùshu nashu zapuztimo. Kajti nijeden drugi zgubìchek vu sivlènyu ovém ni tulik, dabi nasz vszega mentuvati mogel. Y dabi takaj chlovek vsze obrambe szvétzke y pomochi chlove-

chànzke poroblyen bìl, kak to Bog vishe jùti prepùztcha, taksze konchemar Boga mentuvati nemore. Akoszù za nyega vsza zgublyena, tak konchemar vu nyém bude vszigdar neizgrablyivo zviralische batrivozti y vùgodnoga pokoja nashel. Kaj vam pako zverhuoztane, ako vi poszel zvelichènya vashega zamudite? Ah! ondaztè za jedno Boga y Nebo, Dùshu y télo, priatele y imetek, razveszelènya y vsza na jeden pùt pogubili; kajti vi szami pogublyeni jezte. Hodte anda, terszeteszè ztignuti na szvétu szréchu vashu, na nàchin, na kakov naj bolye znàte, vszasze naj poleg selye y vòlye vashe zgàdyaju, naj vasz nikakvôga trùda neztojì, za chem goder hlepìte. Ali jeli znàte, da vsza ova jednoch koncza vzela budù? Morebiti predi nego mészlite, budete vu nàruchaj zemlyè prehitcheni, y na drùgi szvét pozvànì. Kaj vam onda bude hasznelo, dasze vam na szvétu je dobro godilo, akoztè poleg toga na poszel zvelichènya vashega pozàbili, alisze pak za nyega néztè zadozta zkerbeli? Jeli vam nemòram z-Jesushém rechi: *Kaj haszni chloveku, ako czéloga szvéta dobì, Dùshu pako szvoju pogubi?* Kaj vam bude hasznelo, daztè na szvétu szréchni bìli? Kaj vam bude hasznelo, dasze vi za szréchu vashu ztignuti na szvétu tuliko trùdili jezte? Vsza ova bìlaszù chalarnozt, vszaszù kakti dìm ali veter premìnula. Vszaszù zgublyena. Jedìni poszel zvelichènya vashega bi bìl vam vu okoliczah ovéh na dobro doshel. Ali viztèsze rajshi léztor za szvét ov zabàvlyali: à szada szvét ov za vasz vishe nikaj ni. Dùsha anda vasha odhàdya chizto szironaska y nevòlyna na vekivechnozt; kajti ona

od dobrih szvéta z-szobum vzèti nikaj nemòre. Nahàdyajusze zadnyìch vu sivrènyu budùchèm dobra, koja bi vam podnesheni zgubìchek obìlno nadoméztiti mogla; kajti ovdé je Bog, kojega làdati bi hoteli, ali vasz Bog ov szada bessi, y vi néztégâ vishe vu ztâlìshu doztìchi. Nahàdyasze ovdé Kràlyeztvo, vu koje vleznuti selite, ali Kràlyeztvo ovo je vam szada zaperto, y je vam vleznenye vu nyega prepovédano. Nadéjatisze je ovdé korune y naplatchènya; ali za vasz nikakovoga ni vishe ùfanya, vamszû vsa zkràtchena. Visze nemorete niti na zemlyu nazàd povernuti, niti vu Nebo dozpeti. Kamsze goder obernete, nigdé nikakove obrambe y priatelztva nenàjdete; za vasz ni niti lyùbavi, niti pomiluvànya, niti szmiluvànya. Vszaszû za vasz pogublyena, y to za na veke, y nenadomeztljivo pogublyena. Po kulikéh prìlikah je nam zvelichitel nash iztinu ovu vu szvétém Evangeliumu ochituval? Szada po prìliki podszéchenoga dréva, koje nigdar vishe korenya nebude puztchalo, nego kak je opalo, tak takaj lesèche oztàne; szada po chloveku, koisze iz szvadbenoga veshèlya izhìti, y nigdarsze vishe na onò nuter nepuztcha; vu deneshnyém szvétém Evangeliumu zapriszésesze hise gozpodàr, dà nijeden zmed pozvanéh goztov, kojisze vre jeden pùt zprìchali jeszu, na goztchènye k-nyemu nigdar pozvan nebude. Bedazte Dévicze zahman kùchiju na vràtih, zatoìmsze véndar neodpre; y odhìtcheni bogàtush naj josh neizbrojene ztotine léth za jednu szamo kaplyiczu vodè proszi, véndarjû zato nedobì. Oszlobodéte anda Dùshe vashe, kajti potlam nigdar vishe zavdàni zgubìchek.

nadoméztiti nebudete mogli. Je vre jeden pùt szmertni vudarecz zavdàn? tak za na dalye nikakov vishe oszlobodyènya nàchin nepreoztàje. Ah! kaj nasz bude moglo po szmertì oszloboditi? Nikakova dobra déla; kajti vréme za nye zvershàvati je mìnulo, med mertvémi nenàjdesze niti kakov tolnàch, niti kakova zaszlusba, kak velì mùdri. Ondé je mézto, gdésze plàtcha prijemlye, ne pak pùt, po kojémsze ztoperv szlùsiti bì mogla. Kada vre jeden pùt Gozpon talentuma vzeme od szlùge, z-kojém on ni nikaj poszlùval, tak onda je vszaka miloztcha za nyega preztala; dapache poleg izgovora szvétoga Evangeliuma vzeme nyemu josche y ono, kaj ima. Visze nemorete na kìnche miloszerdnoztì Bosànzke zanàshati; kajti takaj kìnchi pravichnoztì jeszu neizgrablyìvi, y ona po szmertì oblazt szvoju zvershàvati zachìmlye. Nemoretesze na mochne zàgovore zanàshati; kajti onda vre prekeszno dòjdeju, y gdosze onda za vasz vzèti bude hotel, akosze Bog proti vam je ochituval? Szada, DK! ztojì budùche pripetchènye vashe josche vu rùkah vashéh. Nigdo vasz, naj bude, gdomù dràgo, Neba mentuvati nemore, akoszìgà zaszlùsite; y ravno tak malo, naj bude gdo hoche, nye vam dati more, akogà na konczu sivrènya zgubìte. Ah! kaj anda chinìmo, ako tak chizto nezkerbno zapùztchamo poszel zvelichènya, koje véndar neogiblyivo nash naj potrebneshi poszel je? Kajti med blasenztvom nikakovszè poszedni ztàlish nenahàdya. Szadashnye sivrènye poleg vre jeden pùt ztalno vpelyanoga reda Bosànzkoza ni ztalno y vekom terpèche, nego léztor jeden prehod y

príprava k-drugomu sivilènyu, koje ali vekom szréchno ali vekom neszréchno bude. Jedno zmed ovéh mòrateszî neogiblyivo zebrati. Ali mòrate z-doblènyem blasenztva vsza dobiti, ali z-doblènyem prokletztvâ vsza pogubiti. Jelisze anda kaj oszebujneshe za nâjti mòre, kak je poszel zvelichènya? Zato je rekel Odkupitel proti Marti prevech zkerblyivoj: k-chemutî je prekoredno poszluvànye ovo, tesko délo tvoje, y trùd tvoj? zakajszî tulike zkerbi zavdàjesh za mene podvoriti: *Marta! Marta! tisze zkerbish, y teresh za prevech vnoga*. Luk. X. Ali ti nechinish prav. Ti imash szada vnogo bolshega kaj chiniti. Pokéhdòbh szém ja ovdé, za tebe z-Bosànz kémi réchmì mojémi hrànitì, tak jedìni poszel tvoj naj bude nye poszlushati. *Jedno je potreèbno*: naszléduj rajshi szeztru tvoju, kojaszî naj bolshu ztràn je izebràla. To izto velim y ja vam, DK! vsze vashe zkerbi, vsze vashe brìge jeszu zahman, kojeshzî vi za szvét z-zgubichkom blasenztva vashega nalàsete. Jeli neznate, *jedno je léztor potreèbno*? jeli neznate, da odlùchenye vashe vnogo prestimaneshe je, neg' vamgá szvét gda dati more? gledèch na odlùchenye ovo vsza oztàla znikneju; vsza poszluvànya szvéta ovoga nészû drugo, kak chalarnozt y nischetnozt, y jedno jedìno léztor preoztàje vam poszluvànye, koje zkerbi vashe vrédno je, najmre: Zvelichènye vashe. Ali-kaj chlovek nikakvé druge néma zkerbi? kajsze nemòra takaj za vrémenitu szréchu zkerbeti? Jeli nemòra za zdersàvanye szvoje poszlùvati? Jeli odkojìvanye y gozpodàrenye nepotreèbujú marlivozti? Iztina je, DK! vsza ova jeszu potreèbnà. Léztor,

proszim, na to pazete, dasze za ova poszlujùchi nezpozàbite iz zvelichènya vashèga, da vi ova potrebužete, kakti nàchin, koi vam za obdersàvanye zapovedih Bosànzkeh szlùsi. Ovo je ona pràva razbornozt zvelichènya, kojuszì vszaki chlovek lastovitu chiniti mòra, najsze vu ztàlishu kakovém goder nahàdya, y od koje josche vu drugoj ztràni budem govoril.

II. Ako poszel Zvelichènya takove je oszebujnozti, ako vszu mogùchu pazlivozt vashu zaszlusùje, taksze vszakoga Kerztchenika mùdrozt léztor vu tém zadersàva, da on ov viteski poszel dobro vréditi znà, dagà on za vòlyu nikakove szréche ali ztvàri szvéta ovoga vu pogibel nepoztàvi, nego dapache, da on vsze oztàle poszle iz nàmere na ov poszel obzkerblyùje, y poprijémlye; da on nijeden nachin neprepùztcha, da vu nyém szréchen poztàne, nego dapache vszigdar naj prikladneshe, naj szegurneshe y naj opravlyiveshe nàchine k-tomu poprijémlye. Nut! DK! to ja imenujem razbornozt Zvelichènya. Chlovek, koi nye néma, je naj vekshi bedàk, naj neszréchneshi chlovek szvéta ovoga, naj szlobodno mùdrozt Shalomona, szréchu Dàvida, bogàtztvo Ashverusha, z-réchjùm: naj vsze mogùche lastovitozti y prikladnozti làda. Ali morebiti ni to bedàztòcha y nepametnozti znàti y veruvati, daszmò za vekivechnu blasenozt ztvorjeni, da z-gubíchkom ove vekivechna neszrécha terpetisze bude mòràla; ter véndar nikaj nehoteti chiniti, po chémsze jedno dobiti, à drugomusze vugnuti bi mochi? Y pri tém je vszaki pomiluvànya z-tém vrédneshi, kajti za Zvelichènye szvoje opràvlyati, nikaj drugo chi-

niti nemòra, kak kajsze prez toga vishe pùti z-zgubìchkom Zvelichènya szvojega chinì. Zai-zto vu kruto velikoj blúdnosti bisze nahàdyali, dabi vi, DK! Blasenztvo vashe vu drugém ztàlishu, kak vu oném, vu kojega vasz Bòg je poztavil, izkatì hoteli. Dapache za batrivozt vashu mòram vam rechi, da vi ravno vu zver-shàvanyu dùsnoztih ztàlisha vashega naj prikladneshe nàchine, y naj mochnesha pripomàganya nahàdyate, za zvelichènye vashe hasznovito poszluvati. Ar, pokéhdòbh vszaki na szvétu ztàlish od Boga je vpelyan, y odrèdyen, takmù je takaj vszaki povolyen; ter tak takaj je vsze, kajsze vu nyém iz lyùbavi Bosje, y pokornozti proti nyemu chinì, vu ochìh nyegovéh zaszlusno. Nigdo naj nereche, da on vu ztàlishu szvojém nikaj za zvelichènye szvoje chiniti ni mogùch; ar kajgà na czélém szvétu vu tém prechiti mòre? Jeli sziromastvo? Ali-jeli ni rekel Jesush, daszù blaseni sziromàki? léztor vi sziromastvo vashe od Boga dobrovolyno prijemlyite, priteschicze sziromastva z-terplyivnoztjum podnàshajte, ne pako iz potrèboché y primòranya, nego iz lyùbavi Bosje, tak je Nebo szegurno odvechtvo vashe. Jeli bogàztvto? Ali-jeli opet ni rekel Jesush Kriztush, daszì z-blàgom y bogàztvom vashém priatele chiniti morete, koji vasz vu vekivechna prebivalischa prijeli budù? God'sze vam zlo? tak od vasz viszi, jeli vi szuprotivchine vashe po terplyivnoztì poszvètiti hòchete. Nevòlye nà szvétì nàchin preterplyene jeszu naj szegurneshi poruk odebrànya vashega. Jezte vu szréchi y prestimànyu? taksze ovoga léztor hasznovito vsìvajte, ponizújtesze pod ru-

kum Bosànz-kum, y nyoj vsze zahvalnoztjum pripiszàvajte. Zamétchetesze od lyùdih, tak ischite vu szlùsenyu Bogu y krépozti díku vashu. Jezte zdràvi y chitavi? tak delajte y poszlùjte; kajti to Bog imeti hoche: Jezte beteslyivi, mlahavi, vam szamém y drugém na terh? tak to podnashajte z-terplyivnoztjum, kajti y to Bog imeti hoche: Z-réchjùm: gdé je na szvé-tu kakov sivilènya nàchin, ali pravedno zvànya poszluvànye, koje zvelìchènyu nashemu prechlyivo biti bi moglo? koje nam dapache naj lepszu prìliku k-blasenztvu nebi ponùdyalo? Ali zakaj mi nebi, na peldu: tesko delo, po kojémszì potrébna za zdersàvanye nashe szlùsimo, takaj iz podlàganya y pokornoztì proti Bogu, zvershàvati mogli, koi nam zapovéda lénoztisze ogibati, y mochi nashe vpirati? koi nam za kastìgu gréha nalosil je, kruha vu potu obraza nashega jéztì? Ó! kulikeszì zaszlusbe za Dùshu nashu nazpraviti bi mogli! kuliko pùti nahàdyamo vu poszlih nashéh, koje vsze ovdé zpomenuti nemorem, prìliku, szada véрноzt zvershàvati, kada prez vkanlyivoztì, prez chalnèh czìlyev dùsnoztì nashe zpunyàvamo; szada praviczu, kadasze zkushàvamo, druge vkanti, prevariti, obtersziti, ter véndar na pravém pùtu oztànemo, y dushno zpoznanye nashe nevràseno obchùvamo; szada lyùbav blisnyega y dobrochinènye, ako drugém za lyùbav délamo, druge z-dobìchkom nashém pomàsemo, y szréchu blisnyega nashega nenàvidimo; szada ztálnozt y terplyivnozt, ako, kadasze nam delo nenagoda y neplàtcha, kajsze tuliko pùti pripetcha, prez zlovòlynnoztì y razszerdyenya podnàshamo.

Kùlikesze némaju nepovòlynosztì vishe pùti pod-
 nàshati na szvétu, kulike teskòche oblàdati, y
 kulike szuprotìvchine terpeti? Kuliko pùti nésze
 mòrati zdersàvati, y poselènyam szvojém szilu
 chiniti? nut! ravno ovo jeszu tuliki nàchini bla-
 senztva vashega, koje vi vu rùkah vashéh imate.
 Vi léztor vsza ova po dobrém nakànenyu po-
 szvétete, y imela budû veliku vrédnozt pri Bo-
 gu. Kuliki vre jeszu po ravno ovéh nàchinih ve-
 liki Szvétczì poztali? Jelisze anda gdé koi ztàlish
 nahàdya, vu kojémsze zvelichiti nebi bìlo mo-
 gùche, ali pak poszli nashi nam tomu prechke
 bi poztàvlyali? Jeli nemore Kràly po zkerblyi-
 vém ravnanju orszàgov szvojéh, Poglavàr po
 pravichném obnàshanju chazti szvoje, vàraschan
 po marlivém zvershàvanyu rukotvorztva szvoje-
 ga, Otecz y Mati po odkojìvanyu détczè y po
 obzkerblènyu hise szvoje, vojnik oposzréd stro-
 potlivoga orusja, Orszagovéchnik poszréd szvét-
 zkoga halabùchenya ravno tak dobro, kak Re-
 dovnik po obàvlanyu szvojéh Czìrkvenéh dù-
 snoztih zvelichènye szvoje opràvlyati? Dapache
 ovi nye takaj opràvlyati mòraju. Ar to je vòlya
 Bòsànzka. On je nye vu ztàlish ov poztavil, on
 je nyim dùsnoztì ove nalosil, y jeìm ravno vu
 zpunyàvanyu ztàlisha dùsnoztih nàchina dàl,
 zvelichitisze. Jedìno togasze chùvati imate, da
 vi na peldu pozvànéh goztov Evangeliumzkéh,
 szerdca vasha vu vrémenita prevech nezakopa-
 te, y da nechinite vsza ona, za kojémi hlepìte,
 naj ona jeszu ali nìszu vòlyi Bosjoj szuprotìvna. To
 je bìl zrok, zakajsze je on hise gozpodàr zverhu
 lyùdih ovéh razszerdil, y nyimsze zapriszègel,
 da oni nigdàr vishe goztchènya nyegovoga ku-

shali nebudú. Vsza, koja vam za vòlyu zvelichènya vashega szvetùjem, vu témsze zadersàvaju, da vi vashe pervo y naj oszebujneshe terszenye na zvelichènye vashe ravnate, y vrèmenite poszle vashe léztor iz toga czìlya popri-jémlyete kajti vam k-tomu pripomàseju, da vi szréchu szvéta dalye neischète, nego vam na zadoblènye vekivechnè szréche szlùsi; y da zadnyìch, akosze na prìlike naméríte, vu kojèh ali koi szvétzki ali pak na zvelichènye zpadajùchi poszel zamudili jezte, niti jeden hìp nesten-tate, vszu szréchu szvéta, dapachè iztoga szvéta pogubiti rajshi, kak dabi Dùshi naj menshi kvár zrokuvali. Jeli morebiti prevech od vasz potre-bujém? DK! Ó! zmiszletesze, daztè léztor za Nebo ztvorjeni; y da na szvétu sìvete, né da ovdé, nego óndé szréchni poztànete. Premiszlete, daztè morebiti vre tulika léta sivlènya vashega za zvelichènye vashe pogubili, y da vsza ona, kojaztè jedìno za szvét potroshili, za vasz nehasznovita y zgublyena jeszu. Jeli josche dalye hochete vu blùdnoztì ovoj obztàti? Jeli budete zmìr za szvét razborni, ter léztor za Nebo szlé-pi y nerazumni? Ó! zpoznejte teda negda vashu pràvu blasenozt; y od szada ischíte iz vszèh haszen za zvelichènye vashe vzèti; kajti vsza moreju za zvelichènye vashe szlùsiti. Na mézto dasze vu szvét zamishlyeni lyùdi chizto vu szvét-zke poszle zakàpaju, visze pako od szad, vre kaj goder delali budete, z-mishlènyém vashém zverhu szvéta podìgnete, Boga y zapovèdi nyegove nigdar zpred ochih nezgùbete, y zabàvlyajùchisze z-vrèmenitémi ztvàrmi ravnajte pogled vash proti vekivechnozti. Na takov nàchin bude

ono, kaj rukam drugéh lyùdih prez haszne oztàje, vu vashéh ztoverztnoga Szàda doprinàshalo. Tak budete vi vsze ono, kaj gozti Evangeliumzki chinili jeszu, dapache josche vishe za szvét ov chiniti szméli, nebojéchisze, dàbisze zato od nebezkoga goztchènya odtujili. Dapache budeteszi ravno po tém nove vszevdily zaszlusbe nazpràvlyàli, da z-tém szegurneshe na goztchènye nebezko puztcheni budete. Amen.

NEDFLYA PO TROJÁKIH TRETJA.

Od velikòche miloszerdnosti Bosànzke proti gréshniku.

Ide za onum, koja poginula je bila, doklam najde nyu. Luk. XV. 4.

Poztaveteszi ovdé napervo, DK! Szina Bosànzkoga, kak je iz Neba na zemlyu dojdúchi nàravu chlovechànzku nasze vzèl, y potlamkak bìsze bìl vu nàravi ovo trideszet y tri léta. vszém nàrave ove chlovechànzke szlabòcham, nevòlyam y teskòcham podvergel, y vu nyoj muku za pogublyen nàrod chlovechànzki podneszel, odneszel je nyu z-szobum vu Nebo, y ondé nyu na deszniczu Otcza szvojega je polosil. Nut! ovo, ovo vam je, DK! pogublyena ovcza, to je: nàrava chlovechànzka, koju Szin Bosji, kakti pogublyenu ovczu je izkal, je nyu nashel, na rame szvoje vzèl, y vu mézto blasenztva polosil. Zkrovnost je ovo lyùbavi y miloszer-
Ztràn druga. 3

duozti Bosànzke proti pogublyenomu chloveku : DK ! ali ova izta dobròta y miloszerdnost Bo-
sànzka, koja bi mòrala gréshnike vmehkchati, y nye k-Bogu nazàd dopelyati, vïdisze, da pri
vnogéh drugu nikakvû haszen nedoprinësha, kak dasze vu gréshènyu vmìrê, y bolye, y duse
gréshiti podztùpê. Odtud pred vnogémi nebisze nigdar od miloszerdnosti Bosànzke govoriti mò-
ralo : dapache mòral bi chlovek pred vnogémi velikòchu miloszerdnosti Bosànzke zakriti. Ja
toga véndar vchiniti néchû, DK ! Nego hochu denesz *velikòchu ovu miloszerdnosti Bosànzke*
proti gréshniku izvìsziti ; da tak ochiveztnéja poztàne malovrédnost vnogéh, koji iz zaùfanya
vu miloszerdnost Bosànzku velichàntvo Bo-
sànzko prevzetno nepreztanczè bantùjú. Od
chesza etc.

Gréshnike podnàshati, na nye chekati, nye poizkati, nye na szvoje kakti rame vzèti, nye z-miloztchum y blagoszlovom obzkerbeti, chí-
nìszû, DK ! miloszerdnosti Bosànzke, koju je Bog proti chloveku od pochetka szvéta imel, y josh nepreztanczè ìma. Ar nut ! zagréshìl je
negda pervi nash Otecz Adam, neobdersàvajuch jedìnu zapovéd szebi dànu, za kojém pregré-
shènyem bìl bi on zadovoljen zrok bojatisze imel, damû tesko gréh odproztchen bude, bu-
dùch, da je pó zagréshènyu szvojém vesz od-
vetek szvoj vu nepriatelztvo z-Bogom poztàvil : ali véndar miloszerdnost Bosànzka nigà zahíti-
la ; ar'ne szamo dalmû je Bog dugo sivrène, za zadovolynu Pokòru vuchiniti, negomû je y
Odkupitela obechal, koi negda, odvetek nyegov vu priatelztvo z-Bogom nazàd zpràvi y nyega

odkùpi. Potlam chez nekuliko ztotình léth bìl je vész nàrod chlovechànzki tak od pravicze od-
ztùpil, taksze je iz Boga zpozàbil, da drugo ni
bìl vrèden, nego dasze chizto iz lìcza zemlye
izbrìshe; ter po obchinzkém potopu nepokoren
nàrod chlovechànzki zatere. Néje vendar toga
miloszerdnozt Bosànzka na naglom hotela vu-
chiniti, nego pùztìla je predi czéléh ztò léth
pretechì, nego bi rechèni potop imelsze pripe-
titi, da tak lyùdi vidèchi Noema Patriarku dér-
va za ladju széchi, dérva teszati, ladju szla-
gati, nyu znutra y zvana z-dvekum mazati,
kaj je ztò léth terpelo, dasze tak, rekoh, lyù-
di, vidèchi pripravu k-obchinzkomu potopu,
k-Bogu obernuti, za gréhe kajati, y tak za-
szlùsenu kastìgu od szebe odvernuti, dozta vré-
mena imeti moreju. A kaj? jeli mqrebiti nì
znano iz szvétoga Pìszma, da lyudztvo Izraelzko
iz preteskoga szusànzstva Egip-tonzkoga oszlobo-
dyeno, y vu zemlyu obechànu pelyano, nigdar
véndar Bogu szvojemu nì bìlo zahvalno? ar
nèli tuliko pùti zapovéd nyegovu zevszema za-
hitilo, krivém bogomsze vklanyalo, vsze Pro-
reke k-szebi poszlàne pomorilo, y zadnyìch
iztoga Szìna Bosjega za Zvelichènye szvoje iz
Neba poszlànoga na krìs razpelo? Ter véndar
terpì nye miloszerdnozt Bosànzka josh den de-
neshni, y terpela nye bude tja do koncza szvé-
ta: A jeli jednàko neterpì od onoga vrémena
tulike poganìne, tulike nevèrnike, tulike kri-
vovèrnike, tulike grèshnike? Ah! terpì, terpì,
y izkriknuti nam je z-szvètém Paylom Aposto-
lom: *Óviszìna mùdrozti, znànya y terplyivno-
zti Bosànzke!*

Ter da k-nam blise priztùpimo, DK! premiszlemo, kuliku terplyivnozt, kuliku miloszerdnozt néma z -vszémi nami, nekoje deszet, nekoje dvadeszet, nekoje trideszet, à nekoje y vech léth vu vszakojachkéh pregréshkah podnàshajuch: preteczemo nasha léta, nashu vszaku dobu, znàjdemo szami, kajszmò vchinili, ter véndar podnàsha Bog vsza do szada, vsza je videl, vsza je znal; videl je y znal je nashe nechiztòche, y naszladnoztì: nashe krivicze y vkanlyivoztì; nashe klètve y blàznoztì; nashe jàle y nazlobe; nashe lasi y prevare; nashe prekershènye zapovédih szvojéh y szvète Matere Czìrkve; nashe nepobosnoztì y zamudke szlúsbe Bosje; ter véndar terpi nasz, y ni nasz niti za deszetém, niti za dvadeszetém niti za prevnogém gréhom poginuti, iz miloszerdnoztì szvoje, puztil, dapache za nashe zdersàvanye je zkerbel, nashém polyam blagoszlovil, blagoszlov pri imetku podelyil; vu dobrém zdràvju zdersal, z-réchjùm: nam dareslyivu ruku vu vszém izkàzal: Miszmò, mí, DK! ono drévo neplodno, koje zaradi neplodnoztì zdàvnya bishze bìlo mòralo podszéchi, kak povéda szvèti Matej, da nasz miloszerdnozt Bosànzka josh nebi zdersàvala: Nut! kuliko pùti nevelì vishnyi Gozpodin Bog: Pùztemo josche sìveti ovoga nechiztoga, ovoga naszladnika, morebiti dòjde josche k-pameti, morebiti zadnyìch zachùti, y zachùje chervà dushnoga zpoznanya szvojega, y obernesze: pùztemogà sìveti, morebiti doba ogeny pohotnoztìh y poselènyh pogaszì, ter tak izpokorjen vumre. Y pak kuliko pùti nevelì vishnyi Bog: pùztemo onoga malovrédneyaka

síveti, koi y proti Evangeliumu, y proti naredbam szvète Matere Czìrkve y proti vszi pobosnoztì tepe, budùcha nevéruje, nevmertelnozt Dùshe szvoje tajì, pùztemogá; morebiti dojdùchi k-szerdczu prichme blùdnozt szvoju oplakati, za Dùshusze zkerbeti, nevénozt na ztràn poztàvlyajuch, y vu nazvéztchena tverdno vérujuch. Dapache néje miloszerdnoztì Bosànzki dozta, puztiti gréshnika síveti, nego, kaj vnogo vech, vsze nàchine nyemu ponùdya, dasze oberne y zvelíchi.

Nut! poztavemo, DK! on tergovecz, on premogùchi chlovek po ognuyu, ali drugém neszréchném pripetchènyu prepal je vu sziroma-stvo, bogati predi, szada nista néma. Znam, vu ovakovéh pripetchenyal pritusévajusze lyùdi proti neszréchi, proti laztoziti bedaztòchi, proti zlocheztém vrémenam, proti nevénoztì drusine, y oztalém drugém: Alisze vkanyujú; Bog je nye, Bog po miloszerdnoztì szvojoj pohodil. On je on nyihovu tergovinu prehitil; on je on nyihovo zlàto y szrebro, kakti tulike gízdoztì, zkupoztì, naszladnoztì zrok, razczverl, da tak priszilyena Dùsha szerdcze od prehadyajùchéh odtergne, y zvelíchisze. Miloszerdnozt anda, miloszerdnozt Bosànzka bila je pod ovémi pripetchènyi zakrita, dasze Dùsha zvelíchi: Y pak pitaju vnogi: Odkud tuliki pregoni? Odkud tuliki nepriateli moji? Ah! dràgi moj! miloszerdnozt Bosja hochetì pokazati, kajszù lyùdi, kajszù priateli, kajszù vrémenita, dasze lehkshe iz vekivechnéh, na koja bi drugach pozàbil, zpomènesh.

Mi, DK! kada jednoga betesnika, koi vu

glubok, y vmertelni szeny prepàde, prebuditi hochemo, nàvadiszmô nyega czukati, glaszno nad nyim govoriti, stropot okol' nyega délati, y vsze one nàchine zizkàvati, z...kojémi bigà mogli nazàd prebuditi. Zpodobném nàchinom baratche z-nami miloszerdnozt Bosànzka, DK! Vidi ona, da vu nashéh poselènyih, vu nashéh kriviczah, vu nashéh nenàrednéh nagnyenyih, tak gluboko zazpali jeszmo, da nasz nikaj na nash nevòlyni ztális chutlive vchiniti nemore: Kaj anda chinì? Nut! szada prepuzti imetek pogubiti; szada vu obchinzku obshanost prepazti; szada onoga dragoga priatela vumrèti; szada szamomu vu on pogibelni beteg opazti; germi po ovéh miloszerdnozt Bosànzka, ztràshk, nedà pochinka, szamo da prebudí gréshnika, y dasze zvelìchi. Znam ja, znam, DK! da vnogi od poselènyh szvojéh zaszléplyeni dersé ovakova miloszerdnozt Bosànzke prepuztchènya, za pri-petchènya, y za nàravzke dogode: ali, ali, DK! ni pri Bogu pripetchènya, ni dogoda pripetczè vchinyena, vsza, vsza, koja k-nashemu pobòlshànyu pohaszneti mogu, jeszu od onoga narèdyena, koi neche szmert gréshnika, nego dasze oberne y zvelìchi.

Ah! dabi nam vnoge, na pùt zvelichènya vre obernyene bìlo mochi opìtati: kakov zrok nyihovoga bìl je pobòlshanya? odgovorili bi nam prez dvojmbé, da miloszerdnozt Bosànzka je nye pohodila. Rekel bi jeden: Pocheliszùmé grizti prez preztanka chervi dushnoga zpozna-nya, y odurilaszùmîszè vsza, kojaszèm lyùbil, po tém omehkchano pochùtilszèm szerdcze mo-je, odurilszèm merzìnu gréhov mojéh, y za-

dnyìch k-Bogu, zdenczu vszéh obraduvànyh, obernulsze jeszem. Rekel bi drugi: Ona nagla szmert je pouchetek preobernenya mojega, gdé-szém videl pri goztchènyu, onu mladu oszobu, vu czvétùchi dobi, vu naj bolshi jàkozti, iz ovo-ga szvéta přemìnuti. Tretji bi rekel: Ono pri-petczè chújeno Prodechtvo, on doher nàvuk one oszobe, on opomenek onoga priatela, ono zpotikanye onoga dobroga rodyàka vchinilo ja-vu meni premembu, obechalszém pobòlshanye, y rekelszém szam szebi: Ako ovi, vu ztàlishu meni zpodobni, krépoztno síveti mogu, zakaj nebi y ja? Ovak, ovak baratche, DK! milo-szerdnozt Bosànzka vu poszlu zvelichènya na-shega.

Ó Bose! kak razlúcheni jeszu pùti tvoji od na-shéh! tvoja miloszerdnozt od miloszerdnoztì chlovechànzke: lyùdi, da nepriatelom szvojém odprozté, morajuszì vu tém szìlu vchiniti: y dabisze chizto iz zbantuvànya zpozàbili, toga nikak ni mo-chi od nyih dobiti: Jeden Otecz, da odproztì la-ztovitomu Szìnu, hoche predi proshen bitì, y ako Szìn znovìch Otcza zbantùje, takmù Otecz za szegurno y presheztna zbantuvànya zpotekne. Ni tak pri Tebi, ò prelyublyèni Bosé! nerad kastigujesh, y da nekastigujesh, nepreztcanczè gréshnika ischesb, y akogà k-tebi dobìsh, ni-gdarmù presheztna nezpotìchesh, zevszegasze zpozàbish, dapache one najéme, kojeszì je bìl gréshnik vu nedùsnoztì zpravil, à po gréhu bìl je pogubil, nazadmù povràchash, y na korune povekshanye hasznèti dopùztchash. Ó! dabi szerdze nashe miloszerdnoztì tvoje velikòchu prav zpoznalo, stimam, da tulika zbantuvànya

dobróte tvoje nebisze pripetchala: rekelbi vszaki z-Dàvidom Prorokom: *Ah! kak dober je Bog Izraela, budem miloszerdnozt' nyegovu na veke hvàlil, y dìchil! y dokàncham:*

Kakov nàvuk iz rechenéh do szada je nam izpelyati? DK! Jeli morebiti, da vu grèshènyih obztàti hochemo? ter morebiti zato, da Bog z-nami z-tém vekshu miloszerdnozt izkàse? kak je negda nekojém rekel, y nye opìtal szvéti Pavel Apostol Rímlyanom piszajùchi: kaj anda na ova odgovorimo? oztànemo vu grèhu, dasze miloztcha Bosja nad nami veksha izkàse? Ah! oszlobodi nasz Bog, y odverni od nasz mishlènye takovo: DK! dabi najmre, poklám kak tulika znamenya miloztche, y miloszerdnozt Bosànzke, od mladozti nashe pochùtili jeszmo, ter po szvétém Kerztu prijeti jeszmo vu broj pravéh odvetkov Bosjéh, kaj y je bìlo pervo znamenye oszebuje miloszerdnozt Bosànzke proti nam, dabi, rekoh, mi nasz tak dalyeko zaszlépiti puztili, y vu tuliku nezàhvalnozt prepali, dabi ravno zato, kajti je Bog dober, kajti je miloztiven, hoteli vu grèhu obztàti, y nyega prevzetneje bantuvati. Ar z-kém veksha je miloszerdnozt Bosànzka, z-témsze vech oni, kojijù malovrédnò vsìvaju, bojati, y vekshi zrok trepetati imaju; y z-kém veksha je miloszerdnozt Bosànzka, z-témsze menye naj podùfaju grèshniki pobolshanye szvoje odvlàchiti, nego-sze ztém bolye naj tersziju glàsz nebèzkoga paztìra, koi nye selno zove, poszlúhnuti, y nyega szléduvati. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH CHETERTA.

Od dùsnoztì zvershàvanya dobréh dél'h.

Navuchitel! czélu nòch poszlujùchi nikaj nészmò vlovili. Luk. V. 5.

Ovaksze je tùsil Peter Jesushu, kadasze on k-nyemu vu ribnyaku Genezaret ribe lovèchemu je pridrusil, y nyemu mrese na lovìnu razpreztrèti rekel: *Navuchitel! czélu nòch poszlùchi nikaj nészmò vlovili.* Ali-ovaksze budû negda takaj vnogi zmed Kerztchenikov z-vnogo vekshum pravèdnoztjum tùsili, naj szamo on veliki, zadnyi den nadòjde, koi nye iz ovoga szvéta morja odezval, y nyihovo tak trùdno putuvànye dokonchal bude. Onda, kadasze oni ne léztor na jedno, ali na gdé koju vishe noch, nego na czélo vréme sivilènya szvojega oglèdali budû, ah! z-kakovum turobnoztjum zpodobno tùsilisze budû, da chizto nikaj vlovili, niti naj mèneshe zaszlusbe szebi za budùchu vekivechnozt nazpravili nészu. A zakaj né? ne léztor zato, kajtiszû po shirokom pùtu zkvàrjenya hodili, szerdcza szvoja z-vnogémi zlochìntzvi obterszili, nego takaj, kajti tak szlépi y nemarni bìliszû, dasze, za on tak oszebujni prehod po zvershàvanyu dobréh dél'h z-najémi y zaszlusbami obzkerbeli nészû.

Vre pako gledèch na dobra déla, nahàdyam med Kerztcheniki dvoje fèle, kojisze vu velikoj y kruto skodljivoj blùdnoztì zadersàvaju.

Jedni stimaju, da na zadoblènye Kràlyeſtva nebèzkoga doſta je, akosze léſtor zla hàbaju, y ravno nikakvògaszî trùda nezavdàvaju zverſhàvati dobra dèla. Drugiszî pako namishlyàvaju, da, akosze dobra dèla zverſhàvaju, takſze ſzama velika y zvanaredna dèla zverſhàvati mòraju. Kajti pako za ova zverſhàvati niti imetka niti prìlike némaju, tak stimaju, daím nikaj chiniti ni potreèbno, ter zato niti nemìszliju, dabi dobra dèla zverſhàvati. Szudim anda, da je vnogo vu tém leſèche, da obodve fèle lyùdih od ſzuprotivnoga vpútim, pokasùch pervém, da nigdo neſzmé prepuztiti dobra dèla zverſhàvati: drugém pako, da vszaki chlovek, y to vu vszakém ztálìſhu z-pomochjum miloſtche Boſànzke chizto lehko dobra dèla zverſhàvati more. Velìm anda pervich: *Bog potreèbuje od naſz za doſpeti vu Nebo dobra dèla.* Drugòch: *Bog nepotreèbuje od naſz nikakvá druga dobra dèla, kak ona, koja zverſhàvati mogùchi jeſzmo.* Od cheſza etc.

I. Nahàdyajusze Kerztcheniki, koji, kadaímsze mlàchnoſt y nemarnoſt nyihova vu ſzluſbi Boſjoj zpogànya, nikaj drugo neodgòvàrjaju, kak da nikaj zla nechinìju. Ali jeli to vre doſta? né. Ako czélo ſzvèto Pìſzmo prejdemo, takſze vsze, kaj Bog od naſz na zadoblènye Kràlyeſtva nebèzkoga potreèbuje, vu ovéh dvéh réchih zadersàva: *Besi zlo, y chini dobro.* Ova obodvoja mòraju vszigdar zkupa biti. Hàbajtesze joſche tak zkerblyivo vszakoga zla, ako poleg toga joſche takaj nechinìte dobro, takzté léſtor polòviczu zverſhili onoga, kajsze chiniti mòra na zadoblènye zvelichènya. Kaj-

tisze pako na poloviczu zvelìchiti ni mochi, tak je szamo bésanye zla za zvelichènye vashe tuli-ko, kak nikaj, ako najmre léztor pri tém obztojte. Zato nasz prizpodàblya szvèto Piszmo szada Polyodelavczu, koi széje, da opet seti more, koi, ako malo poszéje, malo takaj senye, y ako chizto nikaj neposzéje, takaj chizto nikaj nesenye, szada figovomu drévu, koje gozpodàr vu vinogradu zaszadyeno imajùchi zkerblyivo gnojì y okàpa, ùfajùchisze od nyega kakov Szàd dobiti, y koje, ako nerodì, podszéche, akoprèm nedoprinàsha zlocheztoga ali chemèrnoga Szàda. Prilike ove jeszu ochivezte, y nikakovoga nepotrèbujù raztolnàchenya. Za tém: Nebo je nam kakti za naplàtchenye obechano, y Jesush Kriztush prizpodàblya nye plàtchi jednoga tesàka, koisze po doversheném dèlu zplàtcha. Zpodobno anda kak goder tesàk, koi ni delal, nikakvèsze plàtche-ùfati néma, ravno taksze takaj nigdo ùfati néma Nebo za plàtchu dobiti, koi nikakvâ dobra dèla nechinì. Vi ne léztor nebudete zato naplàtcheni, nego takaj josche vékom kastìgani, dapache szlobodno velim, dasze nàvadno vnogo vishe Kerztchenikov zaradi grèhov oztàvlyanya, kak zaradi grèhov zaizto vchinyenéh zkvàri; kajti, akosze dugovànye ovo szamo vu szebi premishlyàva, tak je vnogo navadneshe y lehkshe, da gdo dùsnoztì szvoje oztàvlyà, kak dabi ovém ravno szuprotivno baratal. Taksze n. p. vnogo berse-she pripetì, da morebiti szìn Otczu szvojemu ni pokoren, kak dabi zraven proti nyemu hmanyczu kakvù zbavil; y pakìhsze vnogo vishe nahàdya, koji szìromàku vu szili pomochi nè-

cheju, kak onakovéh, kojisze z-nyih zeszméhàvaju, ali nye pregànyaju. Zato takaj bude jednòch Odkupitel vu oném ztrahovitém szmertì dopìtanyu, koje na den fantchenya szvojega nad prokletémì zgovoril bude, zveksùnùm léztor gréhe oztàvlanya zpochitàval. On nebude tuliko proti nyim rékel: Viztemé oplenili, obterszili, meni vu blisnyém vashém ovu ali onu hmanyiczu chinili. Ovakovi gréhi nészû tak chizto nàvadni, y hmanyicza nyihova je vre vu szebi dozta ochivezta. Nego bude proti nyim rékel: nìztémé gladnoga nahrànili, nìztémé gologa ode-li, nìztémé nevòlynoga pohàdyali, batriveli. Ovoszû szami gréhi oztàvlanya, ili: zamudyènya: szama dobra dèla, kojéh zvershàvanye je zamudyeno.

Alisze morebiti zanàshate na vashu Vèru, koju na Kerztu prijeli jezte? Ali na znamènye jednoga Kerztchenika, koje na szebi okolo noszite? Ali-kaj vam bude hasznela szvétà Vèra prez dobréh dél'h? Jeli neznate, kaj velì szvétì Jakob Apostol: *Kak goder tèlo prez Dùshe mertvo je, tak je takaj Vèra prez dobréh dél'h mertva?* II. 26. Alisze morebiti vpìrate na zaszlusbe Odkupitela? Ali-jeli neznate, kaj szvétì Pavel Apostol velì: *Ja na meni zpunyàvam, y y na laztovitè tèlu mojém, kaj mukam Jesusha Kriztusha menyka.* Kolosz. I. 24. Jeli anda, DK! mukam Jesusha Kriztusha kaj menyka? Jeli nészû zaszlusbe nyegove nezmerne? Iztina je, kerv neozkrunenoga Agneczà je czéloga szvétà gréhe opràla. Od ztràne anda Jesusha Kriztusha vszaszû zpunya. On je nam zaizto po szmertì szvojój vsze pomochi k-zadoblènyu

zvelichènya potrebne prezkerbel. Ali kajti on ni hotel lyùdi zvelichene chiniti, da nebi y on kaj k-tomu doprineszli, tak oztàje chìn ov nezvershen, akosze nasha dobra dèla z-mukami Jesusha Kriztusha nezjedíniju. Muke Jesusha Kriztusha, akoprém gledèch na zaszlusbe nyegove nezmerne jeszu, nikaj nam véndar pehàsniju, ako nasha dobra dèla menykaju, kak goder takaj nasha dobra dèla prez zaszlusbe Jesusha Kriztusha nikaj nebi haszela.

Alisze morebiti zanàshate na vashe dobre selye? à kaj stimate, da Bog z-neplódnými szamo selyami zadovolýen je? jeli nevelì szam Jesush Kriztush: *Ne vszaki, koi velì meni: Gozpone! Gozpone! dòjde vu Kràlyeztvo nebèzko; nego on, koi chini vòlyu Otcza mojega, koi vu Nebeszih je, on vlezne vu Kràlyeztvo nebèzko. Mat. VII. Akaj pako hochesh z-selyum tvojum? velì Tertulian, Ako selya tvoja zrészna y iztinzka je, zakajjú nezvershish? Vendartl je to mogùche, y léztor nad tobum ztoji. Akojú pako izpuniti nèchèsh, tak takaj nemòrash po vkantýivoj selyi Boga tvojega, ali dapache szamoga tebe vkanyuvati. Artì to nikaj nèhàszni. Ti po tém budesh léztor kastige vrédneshi. One bedazte Devicze vu Evangeliumu jeszu takaj selele vu szvétniczah szvojéh olya imeti, dapache od pametnéh Deviczh takovo jeszu proszile. Ali vsze to je bilo zahman. Onesze bi bìle mòrale predi za olye zkerbeti; kajti Bog od nasz ne leztor oztàvlanye zla, nego zvun toga y zvershàvanye dobra potrebuje. Vre pako: Kak to on od nasz potrebuje, y kakova dobra dèla zvershàvati mòramo, pokàse ztràn*

II. Kak goder nészû vszi ztâlishi na szvétu med szobum jednâki, y kak goder takaj dâri mîloztche y dâri nâravzki pri lyùdih razlûcheni jeszu, tak takaj Bog nenalâse vszém jednâke dûsnoztî, niti nepotrêbuje od vszéh jednâka zvershâvanya. Dapache Otecz nash nebèzki je vu Providnoztî szvojoj tak dobrotiven, y vu ravnanyu lyùdih tak mùder, da zvelichènye nashe takovém dobrém delam je privèzal, koja pervich vu mogùchnozti nashoj, vu jâkoztî nashoj ztojê; koja drugòch zvànyu nashemu y broju prijetéh mîloztch'h primerna jeszu, y k-kójém tretjìch poleg razluchnoztî ztalisha y chazti, vu kojojssze nahâdyamo, prîliku imamo. Ove tri ztrânke hochu vam nekuliko obilnéje raztolnâchiti. —

Iz nâvukov nashe szvète Vère je nam znano, da Bog nikaj nezapovêda, kajbi preko mòchih nashéh bìlo. Pokéhdòbh on je nasz ztvoril, tak znâ szlabòchu nashu, y kajti on najdobrotivneshi y naj priatelneshi Gozpon zmed vszéh je, taksze on vu vszéh zapovédih, koje nam dàje, poleg prikladnoztî nashe ravna. On pri tém pàzi dobro na laztovitozti ôszobh nashéh, mòchih nashéh, on gledì na nâchine, koje imamo, na zpoznanye nashe, na zpravnozt nârave nashe y szerdcza nashega. Pelde budû nam dugovànye ovo ochivezteshe chinile. Moliti, premishlyàvati, vishe pùti szvète Shakramente prijémati, marlivo vu Czîrkvu dohâdyati, jeszu szama dobra y oszebujna déla; ali k-tomu mòrasze vréme y chasz imeti. Akoté anda iz Bosânzkoğa narèdyenya ztâlîsh tvoj, chazt tvoja, vnogi poszli, zkerbi za senu y détczu dru-

gam kam zovejù, onda od tebe nepotrèbuje Bog, da ti czéle vùre vu Czìrkvi y pol dnèva z-molenyem potroshìh, da k-vszakoj szlusbi Bosjoj y drugém obichajem szvète Czìrkve dohàdyash, ali pak vszaki tjeden szvète Shakramente prijemlyesh. Y pak déla lyùbavi kerztchànzke proti sziromàkom zvershàvati je kruto dìchno, dapache y potrèbno. Ali k-tomu mòràjusze imeti nàchini. Akoszì anda szam sziromàk, y potrèbna komaj zaté szamoga zmàsesh, ali, ako dùge imash zplàtchati, tak od tebe nepotrèbuje Bog velika almustva, nèché on, da ti détczi tvojoj, y drusbi tvojoj na zdersàvanye potrèbna ztegùjesh, pak vbogém dàjesh. Ali to potrèbuje Bog od nasz, da mi vsze okolnoztì nashe dobro pregledimo, y iztinzko zvédyamo, kaj chiniti moremo. Ar prejdite jenkrat vuszé, DK! nut, kaj vi vishepùti za vòlyu szvéta chinìte, y budete zpoznali, kuliko bi vi za Boga vchiniti mogli, dabi léztor hoteli. Tosze razme, da ne vszi jednàk, nego vszaki poleg zvànya szvojega, y poleg mere mìloztch'h, kojeszùmù dàne.

Y ovo je drugòch, poleg cheszasze Bog ràvna, kada nam dobra déla zvershàvati zapovèda: Oni tri szlùgi Evangeliumzki nészù vszi tri jednàki broj telentumov dobili; nego jeden je dobil pèt, drugi dvà, à tretja szamo jednoga. Dabi bìl on, koi od Gozpona szvojega szamo jeden je dobil talentum, z-nyim poszluval, ter léztor jednoga k-ovomu bìl pridobil, tak bi bìl Gozpon nyegov z-nyim zadovolyen, y tak bude takaj Bog y z-vami zadovolyen, ako vi léztor poleg mere mìloztch'h nyegovéh, y poleg nà-

mere, koju on gledèch na vash ima, poszluvali budete. Znanomî je, da je takaj chizto zvana-redno zvànye, dasze nahàdyaju ztanovite zvanaredne Dùshe, koje Bog na naj visheshe ztvà-ri je pozval. Ovakoviszû bìli Apostoli, koji Ime Jesushevo tja do zadnyèh krajov szvéta nazveztchati jeszu mòrali; ovakoviszû bìli Vucheniki, koji za vòlyu Bosànzku naj grozoviteshe muke terpeti y sivrènye szvoje polàgati jeszu mòrali. Ovakoviszû bìli tuliki drugi Szvétci, zverhu kojèh chinov joschesze nepreztanczè chùdimo. Ali ovo nészû obchinzki pùti, po kojèh nasz Bog vodi, ter zato takaj nam vu tém za peldu neszlùsiju. Dapache dohàdya k-tomu takaj ne redko pùti pogibelna vkanlyivozt, kada-sze gdo na zvershàvanye léztor velikèh krépozti puztchati hoche. Vnogisze dàju od bludnozti ove preszlépiti, ter potlam kaj bìva? Onisze po tom neobudiju, dapache vszu szerdchenozt pri napervoztvàlanyu teskèh poprijetjih pogubiju. Akoprém vszi Kerztcheniki k-zvershenozti pozvànì jeszu, tak véndar nészû na jednoizti nàchin, ali na on izti ztupaj zvershenozti pozvànì. Mi vszi jeszmo tesàki Boga nashega, koi vszakomu zmed nasz dàje, ako szmém tak rechi, ztanoviti dnèvni poszel za zverskiti. Ovgasze mòramo dersati. Miloztcha Bosànzka, koja na jezeroverztno razluchni nàchin vu szerdczah nashèh opravlya, razluchne poprijémlye nàchine za poszvètchènye lyùdih, y za zvershenozt onèh, koji nyoj véni jeszu.

Dersetesze léztor tretjìch y zadnyìch prìlikh, kojesze vam vu ztálìshu vashém k-dobru ponùdyaju, y nijednu neprepùztete zmed ovèh

prez haszne mimo prejti. *Misze vszigdar*, kak veli szvèti Augustin, *vu vrémenu Szàda y dobréh dél'h nahàdyamo*. K-tomu vszigdar imamo prìliku. Nahàdyasze gdo vu nevòlyah, neprìlikah, y betegu, takmúsze dàje prìlika za terplyivnozt. Imajusze od Predpozstavlyenéh, Roditelov, Rodyàkov, ali od koga goder nepovòlyne réchi szlùshati, ali ludzki bìri podnàshati, taksze ponùdya prìlika za poniznozt y kratkòchu. Imajusze odkojìvati détcza, ravnati drùsina, taksze dàje prìlika za zasgànozt. Pri zkoro nezbrojeni vnosini szíromàkov, koji pomenykanye terpiju, y koje vishe pùti po dobneh y zadovòlynéh nàchinih iz szíromastva nyihovoga van zkopati, ali kojém po priatelzkém nagovàrjanyu, guztcheshém pohàdyanyu, y iztinzkém miluvànyu konchemar obatrivenye prezkerbeti bi mogli, nut! kulike prìlike k-lyùbavi kerztchànzkoj! kadabi dokonchal dabi vsze one hotel zbrojiti prìlike, kojesze vu obchìnz-kém nahàdyaju? ali pak koje vszaki ztalish vu poszebném za zvershàvanye dobréh dél'h ima?

Obernimoszì anda; DK! ove tak prestimàne prìlike na haszen! ako léztor hochemo, takszì moremo vszaki chasz kìncha nashéh dobréh dél'h povekshati, y nasz vszevdily bogateshe chiniti. Po tém ochivezto pokasùje Otecz nash nebèzki, da nasz zrésno zvelichene vchiniti hoche, pokéhdòbh nam vszigdé, vszaku vuru, vszaku dobu prìlike y nàchine zvelichènya dàje. Ó! zmiszletesze, da vsza od dobréh dél'h visziju. Kada jednòch vecher, ili: vùra szmertì nadòjde, ako do onda josche nikaj nìzté vchinili, taksze vechi némate nadéjati drugoga vrémena.

Ztràn druga.

4

Ter kak kratko je vréme nashega, nam od Boga dànoga, sivilènya! Zgubìte vi ovo jeden pùt? takzté nye za na veke zgubili. Szuprotivno pako, ako vi vréme sivilènya dobro troshìte, tak-szì vi po ovém prehadyajùchèm dobru prezkerblyùjete dobìchek, koisze od vasz nigdar ne-odneme. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH PETA.

Od Preklìnyanya.

Koi reche bratu szvojemu: Raka (ili: hman chlovek) krivecz bude zpravischa. Y koi reche: ti shupelyàk, krivecz bude ognya peklenzkoga.
Mat. V. 22.

Kriztush Iesush, da szerdcza Vuchenìkov szvojéh z-tém na ztalneshu y iztinzkeshu lyùbav proti blisnyemu gene y obudi, nyim nì léztor dúsnoszt obdersàvanya zapovedi ove odperto y razlosno ochituval, nego y za vszako preker-shènye zapovedi ove ostro kastiganye, vu deneshnyém szvétém Evangeliumu ochivezto pokazal. *Chulizté*, velì on, *da je recheno ztarém* (to je vi ztê od vashéh ztarinzkéh Navuchitelov chuli) *nev mòri, koi pako vmòri, krivecz bude szùda*. Ali ja opominam vasz, dasze na nikoga niti neszerdete, ja vam prepovédam ne léztor izto vmàrjanye, nego takaj vsza kastìge vrédna poselènya, vsza fantlyiva mishlènya, vsze zban-tujùche rèchi: ja velìm vam: *da vszaki, koisze*

szerdi na brata szvojega, vréden bude szùda. Koi pako reche bratu szvojemu: Raka (hman chlovek) krivecz bude zpravisha. Y koi reche: ti shupelyàk, krivecz bude ognya peklenzkoga. Po kojéh réchih pokàzati je hotel, dasze zapovéd lyùbàvi ne léztor onda prekershùje, kadasze gdo vmorì, ali na télu ràni, nego takaj y po tém, kadamùsze zlo selì, kadasze kùne, y preklìnya: y koi reche: ti shupelyàk, krivecz bude ognya peklenzkoga.

DK! ova ztrashna grosnya: *koi reche bratu szvojemu: ti shupelyàk, krivecz bude ognya peklenzkoga*, jeli nemòra z-ztràhom y ztízku napuniti one, kojéh vùzta, komaj morebiti dokonchaju juterne molitve szvoje, z-naj odurneshémi klètvmi y preklìnyanyi prelévajusze. Ako on, koi blisnyega szvojega vu szerditozti shupelyàka imenùje, to je to: nepriztojna y nezkladna imena dàje: ognya peklenzkoga zaszlùsi, kaj anda oni zaszlùsiju, koji vu ognyu szerditozti proti blisnyemu klètve y preklìnyanya, kakti vodu zlévaju, y pokéhdòbh nyim drugo zlo vchiniti nemogu, za ohlàdeti szerdcze szvoje, takova proti nyim zgovàrjaju.

Zato za pokàzati vam odurnozt gréhote ove, hochu vam na kratkom napervoztaviti, pervìch: *da Preklìnyavczi nevlyudni*; drugòch: *nechlovechni*; tretjìch: *z-Bosànzkémi naredyènyi nezadovolyni lyùdi jeszu*, koja, dabi preklìnyavczi prav premiszliti hoteli, ùfamsze, dabisze na merzènye preklìnyanya y klètvih genuli. Doklam pako govorènye moje obilneshe izpelyam, proszim etc.

I. Návada klèti y preklìnyati je med lyùdmi

prevech obchinzka. Naj chlovek ide, kam mû drago, vszigdésze chújû veliki y odurni preklînyavczi. Na polyu kûnû mûsi, na vodi ladvari, vu mesterzkéh hîsah mestri, détichi y vuchenîki, vu hîsah roditeli, vu kuhinyah szlusbenicze, vu stalah szlûgi, redko prejde den, da nebi na laztovita vûha, ô salozt! chuti môrali. Naj mensha ztvâr vusge nye, y dâjeim prîliku k-naj ztrahoviteshém klêtvam. Nejdeim poszel kakov od rûke prav, chinî marshe krîvi korak, nîszû szlûgi y szlusbenicze taki na pervo zvànye pri rûkah, nészû détcha na megnyenye pokorna, vchinî mûs ali sena naj menshi kvâr, ô! ozkrunil bi ovo szvêto mézto, dabi od onéh jezero y jezero klêtvih, léztor jednu zpomênul, kojese onda zgovoriju. Vnogisze takaj ztém stimaju, y nanyesze dersê, y dasze od drugéh chuti mogu, krichê na vesz glâsz, nemiszlèchi, da kûnenye je vszigdar znamenye naj vekshe nevlyudnozi chloveka.

Preklînyavczi jeszu y oztàju vszigdar nevlyudni y priprozti lyûdi, koji z-chînom pokàsûjû, da nikakovo odkojivanye nêmajû. Dasze od toga vpûtite, pazete léztor na one, koji dobro odkojeni jeszu. Zkém lepshega y vlyudneshega dersànya je gdo, ztém redkeshe chûjesze kakvâ zla réch od takovoga. Vi kojizté vre imeli szréchu, z-takovémi zeztájatisze, mogli-ztêsze poszvédochiti od toga. Najîmsze kaj szuprotivnoga zgodì, premda jê to bantûje, tak-sze véndar nigdar tak dalko nepozàbiju, dabi klèli. Iztina je, dasze nekoji vu chaztih poztàvlyeni, ali drugach velikoga roda y ztâlîsha nahàdyaju, koji od pomenyke ove prozti nészû;

ali — to szamo pokasùje, da je mœchi kakovu bolshu halju oblœchi y nosziti, vu velikém ztálshu biti, medtémtoğa vëndar veliki proztchàk, neobteszani y netèchen chlovek biti more. Dobroga dersànya lyùdi nigdar nekùneju.

Proszim vasz hitete ochi vashe na nému sivinu. Kaj ona chinì, kadjòjsze kaj vzèti, ali nepovolynoga chiniti hoche? Pesz merchì, làje, grize okolo szebe, y hoche iztoga kamena, koisze za nyim hìti, z-zubmì szvojèmi zkoszati. Druga sivina skriplye z-zubmì, dràplye, ali tùche. Jeli anda kùnenye vu vnogéh prilikah, kakti na peldu: kadasze chlovek na kamen, ali drèvo pobije, alisze na kaj zadene, drugoga kaj, kak baratanye, koje léztor némi sivini je lastovito? Kojoj zpodobno zadnyìh chlovek, razumno Ztvorjènye, baratati nigdar nebi szmél. Neli to szuproti razumu baratati, zverhu nesi-vùchèh, nechutlyivèh ztvàrih klèti, vëndarìmsze nikaj zla pripetiti nemòre, pokéhdòb'hszú prez chùtenya.

Ali — y poztavemo, da kùnenye nikaj ni drugo, kak ohladyènye nevlyudnoga szerdcza, tak vre zaradi toga biszegà oztaviti mòrali: Gdosze hoche vu rèdu nevlyudnèh lyúdiuh bro-jiti puztchati? Krotko, priztojno dersànye vszakomusze dopàda, iztoga mùsa dìchi: Kaj izto szvéti Pavel od vszèh prez vszakoga iznìmanya potrebuje: *Draga Bratja! kaj je iztinzko, kaj je priztojno — — kaj je lyùbavi vrédno y dìchno, kaj goder krépozt y hvàla je, na to pazete*; pìshe Filipeanczem IV. 8. Nahruplyivi zgovori, klètve y blàznozti y ovém zpodobna, ravno szuprotivna jeszu onomu, kaj priztojno y lyùbavi vrédno y dìchno imenùjesze.

Zapametiteszi anda: Preklínyavczi jeszu nevelyudni, sivínzki, y netèchni lyùdi.

II. Aliszù Preklínyavczi takaj drugòch nechlovechni lyùdi. Kaj drugoga pokasùje ono plashèche dersànye Preklínyavcza, kak zevszem odurnu nechlovechnozt. Gdosze lyùbi, onsze za szegurno nekùne. Sziromaskomu blaschetu zlo seleti, je vre nechlovechno, ochituje nechutlyivo y tvrdo szerdcze. Kak pako ztoperv nechlovechen biti mòra on, koi nad chloveka vsze zlo zezìva; kajtisze preszlaboga chùti, alisze pred kastigum boji, drugoga, koimù poleg vòlye nebaratche, pod nikaj zpraviti, tak-sze na zatìranye nyegovo, shatan y pekel nazìva. Zaizto! to nigdo proti ztvorjenyu chùtenye imajùchemu chiniti nemore, kak chlovek vu naj vekshém ztupaju nechlovechnozti.

Najsze nigdo ztém nezprichàva, govorèchi: da ni tak zlo stimal, kak je rekel. Dopuztcham, da morebiti szerdcze preklínyavcza ni tak zevszema od dùha peklenzkoga obszedyeno, kak réchi nyegove ochitujù, ali dobro véndar nemore miszliti preklínyavecz: dabi neg' jednu izkriczu lyùbavi proti blisnyemu szvojemu imel, bili to vchinil on? On bi proti oném, proti kojém po szvojém nàchinu chemer y jàd blyùje, chizto drugach baratal. Pervich bi on baratanye ali zamudyènye nyihovo zvédyal. Ako-bisze nad nyimi kaj zaizto popravka vrédno znashlo, takbi rekel: to je falyeno, od szad mòrasze to tak chiniti, on bi naj pervich zaradi dersànya falèchega pokàral, y opomènul. Ter dabi réchi nyegove prez opravka oztale, onda bisze nagràsàl, akosze to josh koi pùt vchini,

bi rekel, onda budem mòral kastìgovati. Y ako pòleg vszega toga nikaj nebi opravil, tak onda bi, à ne predi, takovo kastiganye poprijel, koje nyemu kakti tovarushu, Otczu, ali hise gozpodàru razbornozt bi szvétuvala. Ovakovém nàchinom bi z-onémi; kojimù podlosni jeszu, baratal. Proti oném pako, kojigà obtershùjù, y neztojé pod oblaztjum nyegovum, ako pametna y lyubezniva napervoztàvlanya nikaj nebi hasznela, onda bi zadovòlyschinu pùtem pravicze izkal. Proti Poglavàrom pako szvojém, ali drugém, kojigà zbantùjù, y iz kojéh zadovoly-schinu imeti nemore, nebi klèl, nego kakti Kerztchenik zpomènulbisze iz zapovédi Zveli-chitela govorèchega: *Ja velim vam: Lyùbete nepriatele vashe, blagoszlivajte one, koji vam zlo selé, dobro chinete oném, koji vasz odur-jàvaju, y molete za one, koji vam krìvo chiniju, y vasz pregànyaju.* Mat. V. 44. z-réch-jùm: predalibisze vu rùke Providnoztì Bosàn-zke, koja vsza dobro naredyùje.

Na ovakov nàchin baratiti navadni jeszmo proti vszém oném, koje iztinzko lyubimo. Ne-zpochitavamoòm tak lehko dersànye nyihovo. Redko gda jemlyemo za zlo réchi ali chine nyihove. Z-naj krotkeshemi zgovori, z-naj vekshém priatelztvom, ali konchemar prez szerditoztì, napervoztàvlyamo nyim ona, koja nad nyimi premenyena imeti selimo. Vsza kastìga, koju nad nyimi zvershiti bi mòrali, hòli nasz, kak nye szame. Ali—naj tovarushicza jednu réch pregovori, ali naj menshega kaj vchinì, kaj nam szuproti glàvi je; naj détca nepremì-shlyeno baratcheju, kak navadno znà mla-

dozt baratati, naj drusìnche, szùszed nash, predpoztaŷlyeni nash szuprot hotènyu nashemu baratcheju, onda nam jezeroverztne klètve iz vùzth izhàdyaju, y ova sziromaska ztvorjènya, bi bila na veke neszréchna, dabi neg' jedno jedìno preklìnyanye naj menshu mochi imelo. Jeli to ni ochivezto znamenye, da nam na lyùbavi proti blisnyemu menyka? Kaj? Jeli bi mi to chinili, dabi proti nyim lyubav imeli? *Lyùbav*, veli szvéti Pavel II. Korint. XIII. 5. *ni naglo - szerdita, nejemlye zbantuvànya za tak viszoko, vsza podnàsha, vsza terpi*. Ter ravno szuproti tomu grèshìju preklìnyavczi. Razszerdijusze za naj menshu ztvàr, vszigdé nàjdù zbantuvànya; nemoreju na drugém nikakovù kerhkòchu, nikakovu pomenyku podnàshati; na mézto dabi gdé koja chez perzte pregledali, y preterpeli, nahrùpiju na vsza, kaj nyim szuprotivno je, y kak goder voda, kada zmed bregov szvojéh izide, vszigdé za szobum mùly y szmèt pùztcha, y izhitàva, ovak ovi izhitàvaju prez razluke klètve szvoje. Preklìnyavczi anda jeszu drugòch nechlovechni lyùdi.

III. Preklìnyavczi tretjìch jeszu z-naredyenyem Bosànz kém nezadovolyni lyùdi. Iztina je, da vnogi dogodyaji sivrènya potrebujù vishe pùti veliku y vitesku terplyivnozt: vno gasze kotomu potrebujù, povdatisze vu narèdyenye Bosànzko. Vnogi déla y mùchisze, dagà mal nezàne, ter vèndar poleg vszega toga menykajùmù vishe pùti za sivrènye potrebna, vszé szvoje mochi vpìra, ali nepreztanczèmù vsza nazàd idù; ako je' josh tak krotkozpraven, vèndar zmir vu nepokoju síveti mòra, akosze po-

leg szvoje pravednoztì za zkazlivcza dersì, ako-
 sze prepoznàva, otéplye, y obgrizàva; ako
 bràni naj pravichneshu ztvàr, paksze véndar
 odluka od szùda za szuprotivnika zgovori: za-
 izto onda vishe pùti bìsze chlovek zazàbil, y
 z-koplyenými rùkami ztojèchi, Nebo opital:
 zakajsze vsza ova ravno jednomu pripétchaju?
 Ali kaj chiniti ima vu takovoj priliki pravi
 Kerztchenik? On je z-narèdyenyem Bosànz-kém
 zadovolyen, zemlya je mézto zvedyàvanya. Da
 ja vu potu obraza mojega kruh jém, da ja po
 nevòlyah, kakti zlato vu ognju ochiztchen po-
 ztànem; da ja vu terplyivnoztì y krotkòchi kré-
 pozt zvershàvam, zato sìvem na szvétu, ovo je
 moje na szvétu odlúchenye, ovak szam szobum
 govori pravi Kerztchenik, y negréshì nigdar
 z-jezikom szvojém. Szuprotivném nàchinom,
 kaj chinì preklìnyavecz? kàse vszigdar vu vszém,
 kajmù ni po vòlyi, naj vekshu neterplyivnozt.
 Zatrùdisze pri delu, koje néma selnoga izhod-
 ka, tak vre kùne; kàsesze blasche tverdokorno,
 tagà vu naj glubshu prepazt zemlye zaklìnya,
 y tùchegà, kakti nòri. Neprìme gozpodaricza,
 ali déte, ali drusìnche vsze onak, kak ravno
 on selì, tak vsze mogùche klètve zverhu nyih
 zblyùje. Nigdo, naj bude, gdo hoche, budi
 rodyàk, ali szùszed, duhovnì ali szvétzki po-
 glavàr, nigdomù ni prevelik, na koje nebì
 odurne y neizbrojene klètve szvoje zmetal, ako-
 mù lèztor chizto po vòlyi nyegovi nevchiniju,
 Preklìnyavecz, kaj drugo po tém ochituje, kak
 szvoju naj vekshu nezadovolynozt z-oném, kaj
 Bog odredyùje? Ako niti làs, iz glàve prez
 vòlye Otcza nashega nebèzkoga neizpadne, ako

szerécha y neszerécha od Boga dohádyá, akosze vsza pod nyegovum Providnoztjum dogádyaju, kaj nazvéztcha preklínyaveczi po neterplyivnoztí szvojoj, po klétvah szvojéh ochivezteshe, kak to: Jaszém z-narèdyenyi Bosànzékemi nezadovòlyen? Preklínyavczi anda, kak iz do szada rechenéh zpoznati mogli jezte, jeszu z-narèdyenyi Bosànzékemi nezadovòlyni lyùdi.

O! DK! dabiszì ova k-szerdczu vzèti hoteli, ter premiszlili, kak odurna návada je klèti! nevlyudni lyùdi jeszu preklínyavczi, nikaj bolshi, kak razlyùteno némo sivìnche, ovak nevlyudno je dersànye preklínyavczev. Nechlovechni lyùdi jeszu preklínyavczi, proti temelyitém naredbam szvète Vére Kerztchànzke, proti zapovédjam lyùbavi gréshìju preklínyavczi. Preklínyavcziszù nezadovòlyni lyùdi z-oném, kaj vishnyi Gozpodin Bog zverhu lyùdih odreddyùje, z-naj mudreshémi narèdyenyi nebèzkekmi jeszu preklínyavczi nezadovòlyni. Koi ova prav premiszli, ter josche klèti nepreztàne, takov je pokvàrjen, y to zevszema pokvàrjeni y na veke zkvàrjeni chlovek. Amen.

NEDELYA PO TROJÀKIH SHEZTA.

Od Mlàchnozti.

Nut vre tri dni poszlúshaju mene, nuti imaju, kajbi jéli. Mark. VIII. 2.

Kaj je nemogùche lyùbavi proti Zvelichitelu Bosànzkomu, y selyi za blasenztvom, kada ova

szerdcze chlovechànzko prevzème, néje teskòche, koju nebi oblàdala, niti nikakvé prèchke, koju nebi gyegyerno nadlàdala. Nut! lyudztvò, koje po chudachènih y nàvukih Jesushevéh zevszema genyeno je, oztàvlya vsza, koja ima, y szlédi Odkupitela, kam god on ide. Pozàbi na jélo y pilo, koje na zdersàvanye téla potrebnò je, y léztor mìszli na hrànu, koja Dùshu krépi. Y nestimam, jeli lyudztvò ovo duse vrémena, kak tri dñi poztilo nebi bìlo, da nye Zvelichitel, koi previdel je, da opeshalo bude, po chudachènu nebi bìl nahrànil. Kulika zasgànozt Gozponu szlùsiti, y kulika selya prezkerbetiszì blasenztvo vekivechno!

Kak lepo nasz podvùcha ova tak oszebujna pelda, y kak oszramotcheni mòramo szame nasz gledati! kaj je sivlènye vnogéh Kerztchenikov drugo, kak zevszema nezkerbno, nemarno y naszladno sivlènye? gdészù oni, koji tuliku selyu bi kàzali, ali za podvuchitisze vu dùsnoztjah szvojéh, ali po zvershàvanyu drugéh Bogu dopadnéh chìnov Ztvoritelu szvojemu dopaztisze? gdésze vidi tràplenye téla, kojesez nam tak oszebujno vu szvétém Evangeliumu preporùcha? Vnogi stimaju, daszù vre zadozti vchinili, szamo da nészù tak chizto veliki gréshniki? sìveju vu ztàlishu mlàchnozti, y vu jedném vszevdìlyném sznu, ter poleg toga joscho stimaju, da hodé po pùtu, koi v-Nebo pelya, akoprém po oném shìrokém hodiju, koi vu pekel pelya.

Od mlàchnozti ove, koja med nami vu duhovnéh tak obchinzko làda, budem denesz govorìl, ter vam velikòchu pogibeli, kojojsze

takovi podlãseju, pred ochi poztavil. Velim anda, pervich: *lénoszt vu dugoványih na Zvelichènye zpadajùchéh je beteg, koi vasz, akoszegâ zuráchiti neterszite, ztanovito vu grèshnu szmert zapelyal bude*; velim drugòch: *je beteg, kojega, akosze pri vasz zakoreni, prez oszebujne pomochi Bosànzke nigdar zuráchili nebudete. Jedno y drugo etc.*

I. Ako prav zpoznati hochemo, na kaj nasz ztálìsh mlàchnozti, ako vu nyém obztojìmo, zapelyal bude, nikaj drugo chiniti néma-mo, kak da z-jedném okom pogledamo na prirodyenu kerhkòchu nashu, à z-drugém na ztrashne grosnye, koje Bog zverhu mlachnéh Dùsh'h izgovàrja. Kajszmò mi, akosze vszevdily od zgor neobjachùjemo? Jeszmo kerhka y zemlyena poszuda, kojasze vu jedném hìpu potere, léztor akosze malo terknemo, vreszmò zgublyeni. Jeszmò razgìbani y nemochni lizt na drévu, koisze szad szim, szad tam giblye. Naj popuhne veter, y vreszmò iz jednoga mézta na drugo preztàvlyeni. Vsza mogùchnozt nasha, y vsza ztalnozt nasha, nikaj ni drugo, kak nemochnozt y szlabozt.

Premda chlovek vsze zbàvi, k-chemusze zavèzanoga stìma, ako vsze nàchine blasenztna poprìme, kojemû Bog y szvétà Czìrkva ponùdya, akosze po chtéjenyu szvétéh knyigh, po poszlùshanyu réchi Bosje, po ztálnoj molitvi, po chínih Pokòre, y po guzteshém prijemanyu szvétéh Shakramentov vu dobru vtverditi ische; kulike véndar y kak teske harcze ima podnàshati, kada vréme zkushàvanya nadòjde! kulike szile y teskòchegâ ztojì, da zadnyìch szuproti

télu, szvétu y peklu selno oblādanye predobì! Y da iz dalka neischemo pelde, premiszlemo Nàrodov Apostola szvétoga Pavla, vu kuliki ztizki nahàdyalsze je, zbog pogibeli, kojagà je bila obzterla. Budemo chùli, da on, akoprem vu tretje Nebo bìl je vzèt, y zkrovnoztì videl, koje nijeden vmertelni ochituvati nezna, vèndar zaradi blasenztva szvojega vu ztràhu je sìvel, y télo szvoje vu szusànztvo je podganyal.

Ako anda tak nemochni jeszmo, y tuli-kémsze pogibelyam podlāsemo, kada nad nami nikaj nezapùztchamo; akosze izti pravichni y szvétì lyùdi nepàzech na vsza ona, koja chinìli jeszu, od zàsedom vrasjéh, y naj odurneshéh grèshènya pogibelih nigdar szegurne nészù stimali, tak szami szùdete, DK! kaksze jednòch léném y nemarném Dùsham godilo bude? Kak je mogùche, da chlovek, koi nemarno y mehkòtno sivilènye vodi, koisze niti po molitvah, niti po hasznovitéh premishlávanyih, niti po nikakovéh Pokòre chìnìh szuprot zlòcham oborusiti neterszi, chlovek, koi Dùshu szvoju, nepàzech na nemochnoxt nyeinu, vishe meszèczh, Bogbi dàl! da nebi y vishe léth, prez nebèzke hràne gladuvati y pogibati puztcha, koi vsza od szebe odverse, kaj kotrìge nyegove z-szvètém ztràhom napuniti bi moglo, koi niti gda kaj dobrogà chtéje, niti iz vùzth Prodekatorov chùti nezkerbisze, kak je, rekoj, mogùche, dasze takov mlàchni, mierzli y nezkerbni Kerztchenik zkushàvanyam szuprotztaviti bude mogel? Ah! da nebi ovdé Gozpon mogùchnoxt szvoju y lyùbav oszebujno opràvlyati puztchal, da nebi nyegova mogùcha rùka kerhkòchu chlovechànzku

pomàgala, y nepriatele odgànyala; tak potrebno bi bìlo, da lyùdi takovi pohotnoztih szvojéh szùsnji poztànù, y da zadnyìch vu prepazt gréhov prepadeju, iz koje tesko gda kakovo oszlobodyènye nadéjatisze moreju.

Ali-morebiti bude Gozpon ovém tak lénem y nemarném lyùdèm szvoju zvanarednu pòmoch dàl? Jelisze ùfati moreju, da miloztcha nyegova nad nyimi chuda delala bude? zevszema ne! DK! ar na on izti nàchin, kaksze ztvorjènye proti Ztvoritelu szvojemu zadersàva, taksze bude takaj Ztvoritel proti ztvorjènyu zadersàval. *Z-szvètém, velì Dàvid, budesh szvèt, z-nedùsném nedùsen, z-zebràném zebràn, y z-zpachlyivém budesh zpachlyiv.* To je: Ako chlovek po nedùsném, szvètém sivrènyu véрноzt szvoju y lyùbav proti Bogu pokasùje, ako on z-izebranémi pravu pobosnoztì zasgànozt vide-ti dàje; tak on bude takaj vu Bogu zpoznal Gozpona, koi nyemu dàre szvoje obilno delyil, y vu dareslivoztì szvojoj od szlusbenika szvojega oblàdatisze nebude puztil. Szuprotivno pako, ako on z-pachlyivémi szvéta Szìni dúsnoztiszvoje zamudyàval, lyùbav szvoju ohlàdeti, y on szvétì ogeny, koi na Oltàru szerdcza nyegovoga nepreztanczè goreti bi mòral, iz lénoztì pogasznuti bude puztchal, taksze bude takaj Bog odvernul; y dobrotivnu rùku szvoju zkupa z-dàrmi od nyega ztègnul. Bude ono izto nemàranye, onu iztu merzlinu proti chloveku ochituval, koju on proti Bogu vu ztàlishu mlàchnozti szvoje ochituvati je nàvaden.

Nut! DK! tosze vszaki mlàchni Kerztchenik od Boga nadéjati ima. Bog nebude z-nyim

kakti détetom baratal, koje po szvojém, hvàle vrédném dersànyu oszebujna dobrochínztva zaszlùsi, nego kakti léném y nevérném szlusbenikom, koi po nezkerbnozti szvojoj y zamudyènyu poszlov veliku kastìgu zaszlùsi. On bude szvoje miloztivno otchinzko oko od nyega odvernul, y nyemu na mézto mochnéh míloztch'h, léztor zadoztne, po kojéh nigdar oblàdavecz nepoztàne, prihadyati pùztchal. Ztanovite pogibeli, koje on drugach od nyega bi bìl odvraçal, nebude odvernul. On bude pùztchal, kaj drugach nigdar nebi bìl pùztchal, da ovakovi lyùdi vu zkushàvanya dozpeju, od kojéhsze, kak od vekivechnozti previdel je, iz lazto vite krívnye oblàdali budû; dasze nyim objetja napervoztàvlyala budû, kojéh jedíni pogled, kakti ostra ztrelicza', Dùshe nyihove na mah vmorì; y da oni ondé vtoplènye ztanovito terpeli budû, gdé zaradi tíhòche vétra y vodè, nikajsze bojati ni bilo.

On je pùztchal chloveka, koi drugach po leg nyegovoga szerdcza je bìl, y kojega on szam, za krépozt nyegovu naplatiti, na ztoliczu kràlyevzku je podignul, zaradi male lenozti, y zaradi jednoga jedinoga nepremìshlyenoga pogleda odurném lotrishém, y grozovitém lyudomorczem poztati. Pravichni preszlépilsze je, popiknulsze je, y opal, y bìl je potreben Prorok, koimû mézto Boga ochi odpréti, y nevòlynoga opet na pravi pùt dopelyati je mòral. Pùztchal je on jednoga Apostòla, koi po nyegovém vu Nebu zasztùplènyu naméztnik nyegov na zemlyi, y kakti pechina proti vràtam peklenzkém ztati bi mòral, zaradi pomenykanya mo-

litve ztrashném lasczem poztati: Peter, on tak szerdchni Vuchènik, koi z-Jesushém na szmert iti pripraven je bìl, plàshisze po rechi jedne szlusbenicze, y mòra suhke szùze tochiti, doklam vchinyenu pomenyku opet pobolsha. Takaj izti pravichni, nemorejuszì oszebujne mìloztche iz Neba obetati, kak pervìch vu zasgànozti popuvtiju, y lyùbav vu szerdczu ohlàdeti pùztchaju.

Pohédòbhszì anda mlàchni y léni Kerztcheniki ravno tak malo od ztràni Bosje, kak y od ztrani ztàlnozti szvoje obetati mogu, tak anda kaj za nyih drugo szlédeti mòre, kak da oni iz mlàchnozti vu zlàche, y to vishepùti vu najvekshe zlàche prepali budû? Ovo je opravek, na kojega zevszema redki mìszliju, y koisze véndar nad nyimi tuliko pùti potverdyàva, kak vszardashnye zpoznanye szvédochi: Visze chùdite, kada vam ztanovitéh lyùdih razvuzdanozti k-vùham dòjdû; preztrashitesze, kad' vamsze povéda, da ov, ali on mladenecz ali divojka, ov ali on toràrush ali tovàrushicza vu obchini kojoj tulike zpàchke dàje; kakszúsze mogli, pìtate, lyùdi ovi takovém zlàcham povdàti? Jeli ni mladenecz ov dobro odkojènye imel? jelisze ni videl tovàrush y tovàrushicza ova vszigdar Boga bojècha y vérna? Jeli ni bìla kchi pelda chiztogá dévojachtva? Odkud anda je to, daszù vszi ovi vu nezmemnu glublyìnu zlàch'h prepazti mogli?

Nepitàjte dugo, DK! odkud to doshlo je, arzté zroka toga vre do vezda chùli. Nestimajte, da lyùdi ovi na jeden pùt zlochezti poztali jeszu. Ne; vre zdavna predi povdàvaliszúsze du-

hovnoj lénoztí, koja vszemu ovomu zlu pùta je napravila. On mladenecz, ona divojka, oni tovarushi dozpeliszú zpervine vu mlàchnozi. Potlam kaksze je lyùbav szvéta y chalarnoztih nyegovéh pri nyih naméztíla, naztalo je vu szerdczu nyihovém durenje y otajno dodihàvanye proti vszému onomu, kaj na Boga y blasenztvo zpàda. Molenje, chtéjenje dobréh knyìgh, prijemanye szvétéh Shakramentov, poszlùshanye Réchi Bosje, y chini Pokòre jeszuszé zapùztchali. Na mézto ovéh pohàdyalaszúsze pajdàstva, veszeli razgovori, igre y oztàla, koja vu szerdczu nezredna gíbanya zrokuje jeszu nàvadna. Pokéhdòbh anda iz jedne ztràni vszi nàchini, zkushàvanya oblàdati, zapuztcheni jeszu, à z-druge ztràni razszerdyeni Bog za kastigu lénoztí zvnaredne miloztche szvoje je ztègnul, mòralo je anda potrèbném nàchinom szlédeti, kaj mùdri Shalomon, od takovéh okolnoztih je rekel: *Kada dérvih zmenyka, onda pogaszne ogeny.*

Akosze lyùbav Bosànzka po ovéh pomochi nàchinih vszevdìly nezdèrsàva, tak zadnyìch bude iz szerdcz'h nashéh prèminula. Dùshe nyihove najmre, kojesze vu zvershenoj omìlyaviczi nahàdyale jeszu, nészúsze dugo zàszedom vrasjem szuprotztàvlyati mogle; kadasze najmenye nadéjale jeszu, bìleszú na jeden pùt navalyene, y dozpeleszú vu turobni ztàlish, zverhu kojegasze vi preszenetchùjete. Chùvajtesze, DK! dasze z-vrémenom y vam to izto nepripeti zaradi dùhovnè lénoztí vashe. Mlàchnozi je beteg, loi akoprèmsze od szvéta szinov za malo dersì, vszigdar véndar vu zkvàrjenye prehitàva. Ni-

Ztràn druga.

5

jednoga velikoga gréshnika ni na szvéu, koi nebi bil z-nyum prichel, niti vu peklu nijednoga ni proklètoga, koi neszréchu szvoju zapochetno nyoj pripiszati nebi imel. Vre pako kak goder mlachnozt je beteg, koi, akosze nezvràchi, ztanovito vu zkvàrjenye pelya, *tak je takaj beteg, koi, kada korènye puztcha, prez oszebujne nebèzke pomochi zvràchitisze nemore,* kak to pokàsèm vu ztràni

II. Prez dvojmbè je, da nijeden beteg ni tak pogibelen, kak on, koisze niti od betesnika, niti od vrachitela, koigà zvràchiti bi mòral, nepozna. Znà chlovek, kajmù falì? ali zpoznàje vrachitel velikòchu zla y pochetek nyegov? tak je mochi pomochi, y beteg moresze vishe pùti chizto z-proztémi protimbami zkonchati. Dersisze pako betesnik za zdravoga, y stimasze zvun pogibeli? taksze za pomoch vrachitelov malo ztàral bude. Y ako vrachiteli k-chloveku takovomu znenàda dòjdù, kaj budù pri nyem opraviti mogli, pokéhdòbhìmsze od zkrovnoga zla nikaj neochituje? Kaksze dugovànye ima z-betegom téla, ravno taksze ima takaj z-betegom Dùshe: à navlaztito pri mlàchni Dùshi. On je zevszém pogibelen y nezvrachlyiv; kajti tak od onéh, koji z-nyim obtersheni jèszu, kak takaj od onéh, kojigà zvrachiti bi mòrali, zkoro nigdarsze nezpozna.

Kulikisze nahàdyaju zmed vszéh mlachnéh y merzléh lyùdih, kojéh véndar szvét pun je, kojebi ztàlish nyihov nepokojne chinil? kojibiszi napervoztávlyali, dasze oni zaradi toga vekivechnoga zkvàrjenya bojati imaju? morebiti nijeden; kajtisze vidi, da vnogéh sivlènye ni-

kaj drugo ni, kak nemarno y mangujùche si-
vlène, ter kajtisze stima, da ovo vekivechno-
mu blasenztvu ni prechlyivo, zatosze chizto sze-
gurno nasžléduje. Oztàvlyasze teski y nepri-
lichni pùt, koi na Kalvàrie goru pelya, y pu-
tùjesze po lépém y gladdém pùtu, koi vu Szo-
domu y Gomoru pelya: Chinìsze ono, kaj
veksha ztràn chinì. To je: poszlùhnesze po
Szvètkéh y Nedelyah chtùcha Mesha, prijemlyù-
sze mòrebiti takaj vszako léto szvèti Shakra-
menti, y negda oztànesze takaj pri Prodechtvu,
y ztém je vsze zbàvlyeno. Akoprém szlah y
nemochen je, stimasze véndar zadozti jàk biti,
nahàdyasze na vràtih szmertì, stimasze véndar
chizto zdrav.

Pokéhdòbh anda szvojega nevòlynoga ztà-
lisha nepozna, kaksze bude zkerbel nyemu kon-
cza vchiniti? Kadamù bude doshlo na pamet,
k-Dùshe vrachitelu vtekalische szvoje vzèti?
Redovnikomsze, koji nasz zvràchiti moreju,
prav odpréti, y nye za primerne protimbe pro-
sziti? prez dvojmbè nigdar. Morebiti ravno bu-
dùsze nyim odurne rane szerdcza kàzale, bu-
desze nyim túsilo, dasze ztanovite zlòche vchi-
nile jeszu, koje zaradi odurnozti szvoje nenà-
vadno durènye obudyùjù; alisze na zakorenye-
nu lénozt vu szlusbi Bosji, na onu veliku ranu,
koja szmert zrokùje, niti nemìszli. Od ztrànì
anda duhovnéh vrachitelov, kojém beteg ne-
poznàn oztàje, nikakvé protimbe nésze ùfati.
Y ako takaj duhovni Otczi, koji mlàchnozt ovu
zpàziju, pravu zasgànozt vu gréshniku takovém
obuditi hocheju, ako onì vu szerdczu nyegovèni
on szvèti ógeny, koi vszu duhovnu lénozt pre-

tiràva, podpuhnùti hochèju, kakova vendar haszen pri chloveku takovém bude szlédela? druga ne, kak dasze gréhi nyegovi povekshaju, y odgovor pri Bogu vnogo ztrahoviteshi chinì. Ar, pokéhdòbh on réchi Redovnika kakti pre-koredne grosnye prestimàva, ter nepàzech na ove, vu mlàchnozti szvojoj dalye ide, tak bìva kastìge y zkvàrjenja vrédneshi, zkém vishe nà-chinov, pomenyke szvoje popravitì, zamudil je.

Kulikoga anda pomiluvànya vreden je ztàlish on, koi szada med Kerztcheniki tak obchin-zki je, y vu kojémsze chizto nikakova pogibel nestima? Zaizto, DK! na ztanoviti nàchin bìsze moglo rechi, da ztàlish mlàchnéh vnogo tur-obneshi y nezvrachlyiveshi je, kak ztàlish velikéh gréshnikov. Zakaj? kajti ovi, kak goder obilne y odurne zlòche nyihove jeszu, vendar z-menshum teskòchum, kak oni na bolshi pùt dopelyatisze mogu. Dàvidu Kràlyu dozti je bìlo chuti jeden pùt od Proroka szlépotu nyegovu napervoztavlyajùchega réchi ove: *Tiszé taj chlovek!* koje réchi tak jeszu szerdcze nyegovo zapekle, da on z-saloztném glàszom je izkriknul: *zbantùvalszém Boga mojega.* Ona velika gréshnicza, koja Betaniu czèlu y Jeruzalem po razvuzdanozti szvojoj zpachùvala je, kak léztor jeden tràk miloztche iz Neba dobì, taki na chudo vszèga pùka obernesze, y mochi nòge Jesusha z-potokom tekùchéh szùz'h. On od szerdcza ztokujùchi Shavel, koi povszùd Kerztchenike vùzi, zpàzi léztor jeden pùt szvétlozt nebèzku, kojagà obzterla je bìla, y vre opàda od ztràha na zemlyu, y obechùje vsze izpuniti, kaj Go-

zponu dopadno je. Vumirajùchi razbojnik , koi sivrène szvoje vu razbijanyu y tolvajztvu zprèvodil je , lèztor jeden pùt pogledasze od Zvelichitela z-miloztivném pogledom , y genyen vu Dùshi , takisze oberne szerdcze nyegovo , pro-szi vtèlovlyenoga Boga , dasze vu Kràlyeztvo szvoje dojdùchi iz nyega zpomène.

Ali-jednomu mlàchnomu Kerztcheniku reczete zto pùti: Kerztchenik ! tvoje naszladno y mehkotno sivrène nebude dobroga koncza ime-lo: pùt vu Nebo ni z-ròsami , nego z-ternyem poszìpan ; ti budesh poleg mlàchnozti tvoje vu glublyìnu zloch'h , y zadnyìch vu prepazt pekla doshel. Govoretémù szlobodno zto pùti na zpo-dobni nàchin , nebudetegâ ni malo genuli. Pokéhdòbh on vsze opomenke za babje pripovézti dersì , tak drugo nenapràvite , tak da od nyega csméhàvani y obshànyeni budete. On bude naj hasznoviteshe protimbe zamétal , y izbìjal ; kaj-ti nemìszli z-Dùshe betegom obtershen biti.

Veliki gréshniki y vu tém josche imaju bolye , dàim izti nyihov Dùshe beteg vishe pùti kakti mochna protimba szlùsi , za opet ozdravé-ti. One vnoge bedaztòche , kojeszù dugo zver-shàvali , vchiné nye zadnyìch pametne , y iz one skùre tmìcze , vu kojoyszù blùdili , poztane vi-she pùti szvèta szvétlozt , kojajè razszvétì y óberne. Pokéhdòbh najmre zaradi predugoga gréshènya vu zlochah vesz tèk zgubìju , pokéhdòbh nye takaj grizùchi cherv dushnoga zpoz-nanya pri vszéh obraduvànyih nigdar mìrne nepuztcha , odpréjusze nyim zadnyìch ochi , y zachímlyû po malom , vu Bogu pravu batrivozt , y zvershenò veszèlye izkati. Tàt , zkùpecz , koi

vnoga je zkupzpravit, bude zadnyich zpoznal, da kinchi nyegovi, nikaj kak blato jeszu, y da on vekom neszréchen y szziromashen bude, ako-prém czéloga szvéta dobì, y na Dùshi szvojoj nezgovornoga kvàra terpel bude. Pràznik, koi-sze vnoga léta vu blatu naszladnoztih valyal je, zadnyich vre szam nebude mogel podnàshati szvoj laztoвити szmràd, y bude miszlił na mo-chne protimbe zvléchisze iz kalya szvojega. Zgublyenomu Szìnu dodihaleszù poszèje izmi-shlyavajùchemúsze na smosnu hrànu Otcza szvo-jega, dokonchal je anda z-szobum povernutisze prez stentanya vu otchinzku hisu. Pijànecz, koi-sze dugo zopìjal je, bude zadnyich odurnozi sivrènya szvojega szam odurjàval y kastiguval. Kada zdràvje pokvàrjeno je, kada szziromastvo, kakti neogiblyivo szlédènye razvuzdanoztih nye-govéh dòjde, tak je kakti potrèbno, da vusze prejde, y sivinzko dersànye szvoje po zkrushe-néh Pokòre szùzah opet popràvi.

Ali pri chloveku, koi vu ztálishu mlàchno-zi prebìva, nikaj ni nàjti, kajmù nagibljùchi zrok k-pobolshanyu sivrènya bi moglo biti. Kaj-ti stima, dasze na pravém pùtu nahàdya, koi vu Nebo pelya: taksze po nichém vu ztizku nepoztàvlya. On nenahàdya nedopadnozi nad szamém szobum, niti vèzti grìze, kojìga bi mù-chili. Nitiszù okolnozi betegov, szziromastva, ali mùk'h, kojabigà z-vrémenom na bolsha mi-shlènya dopelyati, ali iztinzko obernuti mogla. Sive batrivno y veszelo. On takaj nevumre dru-gach, nego kak y sìvel je, to je: kakti sznen, koi vu ztálishu nechutlyivozi szvoje vu vekivech-nozi prejde, da beteg szvoj ali pogibel nit'

nezpozra. Je anda blasenzstvo velikéh gréshnikov menshém pogibeljam podverseno, kak blasenzstvo onéh, koji dnève szvoje vu mlàchnozti y lénoztì prez premishlyàvanya zprevàdyaju. Y to ztém bolye, kajtisze Bog grozi, dasze on od takovéh lyùdih z-miloztchum szvojum odvernul, y nyę zadnyìch od lícza szvojega odhitil bude. *Znàm chine tvoje, dàl je Biskopu Laodiczenzkomu nazvéztiti, znàm, da ti niti merzel, niti topel jeszi, hochuté anda pochèti iz vùzth mójéh zhitati.* Hotel je Bog rechi: dabi bìl Biskup ov zevszema zlochezt, bisze bìl morebiti genul po nevòlyi szvojoj, bi bìl zpoznal, y pobolshalsze: kajti pako poleg duhovné lénoztì szvoje chizto mlàchen, y prez zkerbi je, tak je ztàlish nyegov, tak rekùch, nezvrachlyiv.

Dobrotivni Bog najsze doztoja po miloszerdnoztì szvojoj, po zaszlusbah Szìna szvojega y vszhéh Szvétczev szvojéh chiniti, da tak ztrashna odluka zaradi mlàchnozti nashe niti zverhu nasz kojega nédòjde! y akosze vu ovém pogibelném sznu nahàdyamo, tak nasz naj tak dugo zove, doklamsze iz nyega prebudìmo, y zasgàno sivilènye vu szlusbi nyegovoj pochmemo. Ako pako glàsza nyegovoga neposzlùhnemo, tak nasz naj z-vrémenitèmi nevòlyami pohàdya, da konchemar po tém na bolshí pùt zàjdemo, y od zkvàrjenya obchùvamosze. Zmosni Bose! kajsze nasz dotìche, nèchemo szuprotivni biti, kada ti nasz po tvójém Otchinzkém pozìvanyu, ali na drugi kakov nàchin iz nashega szmertnoga szna zbuditi hochesh. Med oztalémi hochemo na to pazlyivi biti, da, kajtisze beteg mlàchnéh Kerztchenikov tak tesko vràchi, z-nyim nigdar

obtersheni nebudemo. Hochemo na mézto dabi mlàchni ali hladni bìli, rajshi od dnèva do dnèva vu krépozti napréduvati, y z-velikémi korachaji po pùtu ovém hoditi, po kojém Szvétczi hodili jeszu. Hochemoszî ztalnu naredbu narèditi, da mi, ako ne vszaki den, tak konchemar vszaki tjeden ali mészecz, z-nami szamémi na szùd pojdemo, y zvédyali budemo, jeszmoli vu dobru napréduvati, ali jeszmoli iz lenozti vu nyem odneli, jeszmoli prav zasgàni y vrùchi, ali mlàchni y mlahavi bìli. Y akosze kastige vrédne znàjdemo, taksze hochemo tersziti poleg tolnàcha Apostola, Duha nashega ponoviti, y praznòchu, koju zpàzimo, prez stentanya popraviti. O Jesush! objàchi ovo naprevzètje nashe z-miloztchum tvojum, prez koje nikaj nemrémo. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH SZEDMA.

Od hman Pajdàstva.

Chùvajtesze krivéh Prorokov, koji dohàdyaju k-vam vu opravah ovècz'h, znutra pako jeszu vùki zgrablyivi. Mat. VII. 15.

Gréshni y Boga nebojèchisze chlovek zvekshinum zpoznàje szam odurnozt zlochìntva, y lépotu krépozti; y zatoszì zavdàje vszega trùda, zlochìntva szvoja pod zatorom krépozti kàzati. Nèché ono vu ochih lyùdih rad biti, kaj je: radbisze nekaj drugo vidèti, kak je. Y zato Kriztush Jesush opomìna nasz vu dene-

shnyém szvètéim Evangeliumu, da prilizno — ré-
chje, ili lizichna govorènya; y poniznozti
zkazlivozt iz Szàdov nyihovéh preszùdimo, to
je: da negledajmo, kakovogasze gdo nam vu
réchih, nego kakovogasze vu chinu kàse; kajti
pri vnogéh pòd ovchjum halyum lyùtozt vùchja
je zakrita. Y kak goder ternye nerodì grozdje,
ali kupine fige, y zlo drévo dobroga Szàda nè-
doprinàsha, tak niti vu ovéh naprédek dobréh
chinov moresze izkati: zato iz Szàdov nyihovéh
mòrajusze ovi zpoznavati. Kak je goder anda
vu deneshnyém szvètéim Evangeliumu Jesush
vuchenike szvoje y okolo ztojèche lyùdztvò od
krivéh Prorokov preopomìnal, tak y ja opo-
minam denesz vasz od priatelztva y drùsenya
z-lyùdmi razvùzdanoga dersànya, krivoga
vpùtchenya, y zlocheztoga sivrènya. Niti more
kakovo zprichàvanye, ali zgovàrjanye ovdé mé-
zta imeti. Viszeih mòrate habati. Zakaj? Iz
dvéh zrokov. Pervìch: *kajti vu hman pajdà-
shenyu krépozt je prez obrambe*; drùgòch: *kajti
vu hman pajdàshenyu zlochìntvo je prez vùzde*.
Koje dvé ztrani, doklam pokàsèm, proszim etc.

I. Kada velim, dasze mòrate drùsenya
grèshnikov y zlotvornikov ogibati, tak selim,
da znamenuvànye réchih mojéh prav razmete;
ja nepotrèbujem, da vi z-zlochìnczi nigdar ne-
govorite, nye nigdar nevidite, z-nyimi nika-
kove poszle netirate; ar ovo je jedno takovo
drùsenye, koje potrebnò je, na koje nasz ztà-
lish nash, chazt nasha, poszli nashi, y oztàlo
zjedìnyenye nashe zavesùje, prez kojega drù-
stvo chlovechànzko zevszema preztati bi mòralo.
Dabi potrebuване nashe tak dalko ishlo, tak-

hi szuprot námeram Vishnyega Boga baratali, koi drùstvo naredil je, y bi vam mòral szvétu-
vati vu pùztchìnu odìti, dapache iztoga szvéta
oztaviti. Ovo je nàvuk Pavla Apostola. Kaj
anda ja od vasz potrebujem? to, DK! da vi
vsze obchinztvo z-gréshniki, zvun jedíno ono-
ga, k-kojemu vasz dúsnosztì ztálìsha, chàzti y
poszlov zavesùjù, zatergnete: da vi ona pria-
telztva, velika poznànzta z-oszobami vashega
zpola, y ztém bolye obodvojega zpola med szo-
bum razmetchete, kak nyihova hman mishlè-
nya y zlochezte chíne zpàzite, dasze vi anda
vszému nepotrèbnomu drùsenyu z-gréshnémi
lyùdmi odpovéte, niti kakove potrebòche vlyu-
dnosztì, priatelztva, okolnoztih, ali kakvù go-
der vrémenitu haszen nezmishlyàvate. Y ako
od ove iztíne vu dersànyu vashém szamo naj
menye odztùpíte, tak stímajte krépozt vashu
vre kaktì zgublyenu; ar kaj nyu oszloboditi
mòre, pokéhdòbh ona vu drùstvìh vszigdar prez
obrambe mìloztche, prez obrambe temelyov,
prez ombrambe peldih je.

Velím pervich: prez obrambe mìloztche,
Ztanovito, DK! vu ovéh pajdàshenyih, pri
ovéh priatelztvìh za vasz nikakvâ obramba
mìloztche néje. Akoprém vi nyu taki zpochet-
ka nezgubíte, taksze vèndar ona mochno po-
menshàva, da vi predi nego miszlili budete,
vu gréhu, y tak prez mìloztche vre budete.
Potrebujete druge pokaze iztíne ove, kak ako
vam velím, da ova pajdàshenya, ova priatelztva
za vasz prave y naj blisneshe prìlike gréha je-
szu? Jeli morete od toga dvojiti? Jeli morete
tajiti, da vi pogibeli ove vech pùt pochùtili

jezte? Zpomènitesze, kaj vu ovéh zkupzhàdyanyih, y vu drùsenyu z-lyudmì zlocheztoğa sìvlènya videli, kaj chuli, kaj szami govorili, vu kakvèsze chìne szami pùztchali jezte? Povýtemì konchemar, jeli néztê vszigdar takova mishlènya, takove kipe y poselènya vu vashém szerdczu domom doneszli, koja za vašz prava zkushàvanya bìla jeszu? Vre pako dobro je vam znano, da, ako vi vašz hotonczè vu prìlikù grèshènya poztàvlyate, nikakove miloztche útatisze nemorete. Y od koga hochete, DK! ovu obrambu miloztche chekati? Od Boga prez dvojmbè? Ali-jeli znàte, kak z-Bogom ztojíte, kadasze vu pajdàshenyu y priatelztvu grèshnikov nahàdyate? Morebitì chuliztê, da, kadasze od Boga bojèchèh Kràlyev Sidovzkèh zpomenek chinì, dasze med nyimi navlaztito Jozafat imenùje, káj zaizto je bìl. Medtémtoğa chùjíte, kajmù Prorok obznaniti mòra: *Tipriatelztvo nachìnyash z-onèmi, koji Boga odurjàvaju, zaradi chesza vrédno szerditozt Bosànzku zaszlùsil jeszi* 2. Paral. II. 19. Zakaj? Jozafat nachinil je zàveza z-Akabom; on je pohàdyal ovoga nepobosnoga Kràlya, y sìvel je z-nyim vu priatelztvu; ovo je vre zadozta nyemu rechi, da je szerditozt Bosànzku zaszlùsil. Ali poztavemo, Bogsze neszerdi na vašz, konchemar ne na tuliko, da vam on miloztchu szvoju zevszema zkràti, tak nechekajíte druge miloztche od nyega, zvan one, koju on Lotu dàl je. Kakvá je to miloztcha bìla? Miloztcha bèsanya, miloztcha razdrùsenya y odhàdyanya zmed nechemurnéh ztanovnikov Szodome. Neožtani, rekliszù nyemu Angeli, ne-

oztani vu czélém kotàru, da z-nyim zkupa nepoginesh. Moj. XIX. 17. — Znàm ja, kajszi vnogi zmed poszlushitelov mojéh pri napervoztavlanyu ove iztine miszlê, k-chemu je nam ov nàvuk? tak anda na ov nàchin vszako pajdashenye mòrasze bésati? Kaj miszlê Prodekatori, daszmô vszevdily kakti déte, koje vszevdily jeden neizkùshan chlovek oztàne, koje vszevdily bojazlivo baratche, y nad vszakum pogibeljum krichi? Mi imamo Kerztchànzko odkojènye, znàmo nashe dúsnosti, imamo temelye, koji nam nedàjù taksze lehko zapelyati.

Vìsze anda zanàshate, da za krépozt vashu obrambu vu temelyih vashéh nàjdete: ali kak mala bude ova, pokéhdòbh vu hmanyém pajdashenyu vszesze terszi, nye nehasznovite vchiniti! kajti ali budete vu hmanyém pajdashenyu poleg vashéh dobréh temelyov ochivezto govori y baratali, ali nye zakrìvali. Vchinìte per-vo, tak budù gréshniki vasz na zkorom sziti, y vasz od szebe odpràviju, kaj vi ravno nèchète; ali vasz léztor tak dugo med szobum terpeli, doklam budúsze mogli ùfati, da mogu krépozt vashu zkonchatì. Zakrìvate pako nyu? tak nyu ravno po tém nachínyate nehasznovitu, y krépozt vashu podlàsete gréshnikom. Hochete peldu od toga? Gdobi bìl mogel gda ztalneshi biti od krépozti szvoje, kak je bìl Peter? Znàno vam je, kaj je on Kriztushu obechal, y kaj je za nyega vchinil. Nego poglejtegà vu hmanyém pajdashenyu. *Tiszì bìl takaj z-Jesushem Nazarènzkm, rekli szù Petru Mat. XXVI. 69.* y ovo je bìlo dozta, dasze je priszìgal y tajil, da nepozna chloveka. Ali gdészù temelyi

Petra? Ah! zniknuliszû, kak pervich Peter vu Predvorju Poglavnika aldovnichkoga med szlubeniki nyegvémi je szédel. Ni potrešno, dassze pshàni, dassze szili, damùsze nagrása, dozta je jedna réch, léztor jedno prozto pripovédanye, da on je jeden zmed vuchenikov Kriztushevéh; y poztàje nevéren. Vidite anda, kulikosze morete na naj bolshe temelye vu hman drùstvu z-gréshniki zanàshati. Y kuliko pokazov bi ja mogel vam iz vszagdashnyega zpoznanya od toga napervo donezti, damé nebi kratkòcha govorènya mojega zdersàvala! Ah, DK! prosim vasz nevkanyùjtesze tak neizmerno, vu jedném tak oszebujném dugovànyu blasenztna vashega. Kaj vam moreju temelyi hasznéti, gdé vi zraven szuprotivno baratati vidite? Y ovo je tretje, kaj vam pogibel hman pajdàshenya ochituvati mora.

Krépozt vasha je ovdé prez obrambe pelde. Naj bude krépozt josche tak jaka y vtemelyena, ako szama y prez pelde oztàne, zgubì ztálnozt y szerdchenozt, y poztàne bajazlyiva. Gdo je vekshu zasgànozt imel proti Bogu, kak Eliash Prorok? Ter véndar stimajùchi, da je jedini josche, koi zasgànozt proti Bogu ima, videlasse je zasgànozt nyegova odnimati, y jákozt szvoju zgubívati, y tùsilsze je proti Bogú: *Ja szam josche szém oztal, y oni ischù Dùshu moju.* III. Kràly. XIX. 14. Y Bog nyega po tém jedíném je objàchil, kadagà je zassegural, da josche vishe Vklanyitelov vu Izraelu nàjde: *Hochuszì vu Izraelu szedem jezèr'h lyùdih oztaviti; kojéh kolena joschesze nészù pred Bualom prigibala.* Ako krépozt Eliasha iz pomenykanya

példe vu pogibeli je bìla, jeli bude mogla vasha vu hman pajdàshenyu szegurna obztàti. Y poztavemo, dasze nahàdyate vu drustvu hman Kerztchenikov; ja vam pùztcham krépozt vashu, temelye vashe: szada kakvù oszobu budete vi tam napervoztàvlyali? gdé vsze mìszli, vsze góvori, vsze baratche pokvàrjeno; à vi? — znàm ja, dabi josh koi nazochen bìl, koi bisze za krépozt vzèl, dabi y vi to izto vchinili; ali — ova dobra pelda menyka. Budeteli anda vi szami braniteli chiztòche, nazvéztiteli Vére, zdersiteli praviczè? Od toga szùdim nikoga nebudete vpùtili. Anda budete mùchali; krépozt vasha bude, kajti nyoj vu okoliczah ovéh obudyènye menyka, vszevdily szlabesha poztàjala, y akosze nebudete ovéh pajdàstvìh, ovéh priatelov hàbali, zadnyìch podlosila. Naj menshi vudarecz zlochìnzta, poztàvijù vu porushènye. Ali — kaj velìm naj menshi vudarecz? Jeli néma zlochìnzstvo vu hman pajdàshenya vsze nàchine, krépozt pokvàriti? — — Ztanovito, DK! ovdé je zlochìnzstvo prez vùzde: od chesza ztràn

II. Ovdé néma za nasz zlochìnzstvo pervìch nikaj gerdoga, drugòch nikaj vech nasz neoszramotchùje, y ako takaj tretjìch josh kaj gerdoga y szramotnoga nad szobum za nasz ima, taksze to od nasz prez vàbenya y szuproti nagnyenyu chinì. Nut! kuliku oblazt ima zlochìnzstvo vu hman pajdàshenyu! — — Zlochìnzstvo zgubìva pervìch vszu odurnozi. Ar zlochìnzta alisze nekàseju nam vech vu vszòj odurnozi y goloti, alisze budemo, ako drùsenye z-zlochìnczi szlédeli budemo, z-vrémenom pogledu nyegvò-

mu privchili. Kak godersze télovni gerdobi chloveka, najsze nam zpervinczè josh tak nepodneszliva je videla, z-vrémenom tak privchimo, da nam pogled nyein vech chizto ni nepovòlyén: taksze moremo k-dersànyu one gerdobe, koja-iz razvuzdanozti kakvòga chloveka izhàdya, tak privchiti, da mi nikakvò gruztènye vu nyoj nechùtimo, y nyuszì za nikaj dersimo. Y kak pervich zlochìntzvo nikaj odurnoga za nasz néma, kak dugo bude terpelo, da nasz ona y oblàda? To ni dozta. K-tomu takaj dohàdya on preszlèplyujùchi nàchin, vu kojémsze nam zlochìntzvo kàse. Ovo navadno bìva, ako na peldu: gréshniki zlochìntzva szvoja vu nazochnozti nashi tja do zadnye razvuzdanozti netiraju, pochem vishepùti izta chùtenya bisze mogla zbantùvati. K-tomu dohàdya shegavozt, koju zlotvòrniki znashli jeszu, da z-ztanovitum chednoztjum gréshìju. Oni budù takaj izta imena zlochìntzvih, koja nepovolyno chùjúsze, y vasz zburkati hi mogla, oztavlyali, y z-lepshémi ozìvali nye. Oni budù za zlochìntzva szvoja imeli temelye takové, da razuma vashega zblùdiju, ali konchemar dvojnoga vchiné.

Ali morebiti bude vasz szramota zdersàvala? Ali—kakovi chini, DK! jeszu vu ochjah vashéh szramotni? Y budetemì odgovorili, oni, kojisze z-temelyi lépodersnozti, z-prepisi Bogochaztja, postèny y chednozti neszlàseju. Nématesze vu prìlikah ovéh zpochitàvanyh bojati, ni nikoga, koibi chìne vashe poleg nàredbih zvédyal, tak takaj preztàne ztràh od szramote. Y kakovesze anda szramote imate vu pajdàshenyu zlochìnczev bojati? Vi vidite lyùdi, koji

vam ne szamo nikakvâ zpochitâvanya nechinîju, nego dapache vasz na zlocheztòchu hùztiju. — K-tomu poztâvlyajusze vszaki den hman pelde pred ochi vashe, kaj izto vasz vsze po malom proti nyim neztranchne nachinî; one pogubê potlam vsze szramotno, kaj vasz od zlochîntva je zdersâvalo, tersze od nyih, kakti od nâgle vode odvlêchete. Gréshniki dâjû vam zverhu toga privolênje szvoje. Moreli anda josh kaj pri vasz szramota opraviti? Kaj velim? Visze budete szramovali, ali zakaj? da vi josche tak bojazlyivi y szrameslyivi jezte proti zlochîntvu, da vi josche tak jako zverhu zpochitâvanyih szramote nemirni poztâjete, da nêmate dozta szerdchenôzti, pajdâshe vashe vu razvuzdanozti preztichi. —

Ali y poztavemo, da vi nigdar tak dalko nedôjdete, dabisze iz zlochîntva, y nyegove odurnozti y szramote zpozâbili, tak nebudetesze véndar vu hman pajdâshenyih zlochîntva ôgibali, budete ovo prez vâblenya y szuprot nâgnyenyu chinili. Ovo morebiti vîdisze vam iztini szuprotivno? Ali-miszlete léztor na Shalomona, koisze je szuprot vôlyi y nagîbu szvojega szerdcza od poganînzkeh sên'h dâl zapelyati. Y szada miszlete na szame vasz, kuliko pûti iz dopaduozi y shonanya lyûdih one pomenyke obâvlyate, koje na pajdâshih vashêh vîdite. — Za vnoyémi zhavlyenémi razvuzdanoztjami pochûtite zadnyich velike nepokoje vu szerdczu vashém, vézt bude vasz opomînala, da ovém vnoým razvuzdanoztjam teda konec z vchinîte. Visze odlûchite, gréshno sivrênje vashe premeniti, visze za grêhe iztinzko salûjete; vi vech ni-

kakove vòlye, nikakovo nagnyenye nechùtite k-gréhu. Ali visze morebiti josche on izti den povràchate k-oném iztém priatelom ali priateľiczam, od kojéh malo predi k-gréhu zepelyani jezte bìli, y povdàjetesze znovich vu gréhe, kak y predi. Nut! DK! vùdite oblazt zlochínztva vu hman pajdàstvih, y kulikosze na vashu szlabu krépozt zanezti morete!

Ah! DK! ako szamo gdé koi josche nàgib k-blasenztvu vu szerdczu vashém lesì, ztergnetesze, ztergnete josche ov hìp iz hman pajdàstvih; niti ni za vasz druge pomòchi oztàle. Zaszademoszì gluboko vu szerdcze nashe réchi mudroga Shalomona: *Koi pogibel lyùbi, vu nyoj pogine.* Eklez. III. 27. Terszemosze takaj z-zamétanyem vszega vrémenitoga prestimànya, prez pàzenya na vrémenitu kakvù haszen, y z-oztavlanyem nam drugach povòlynéh rãzbàtrivenyili ovdé kratko vréme hman y pogibelna pajdàshenya hàbatisze, dasze vrédne chinìmo, jednòch onoga szréchnoga drùstva izebzanéh délniki na veke poztati. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH OSZMA.

O d B e t e g a.

Kajszèm chinèchi, pokéhdòbh Gózpon moj jemlye od mene Spànìu? Luk. XVI. 3.

Prez dvojmbé bude ova perva miszel nashà, kada vu pogibeli szmerti nahàdyalisze budemo:
Ztràn druga.

Kajszém chinèchi, pokèhdòhh Gozpon moj jemlye od mene Spaniu, y rachun od ove potrebuval bude? Ar nashe sivrènye, zdràvje, mochi, navuchlyivozt, blàgo y oztàla jeszu nam léztor za làdanye na ovém szvétu predàna. Bog oztàje Gozpon zverlu ovéh, y vzème ova, kad' mûsze dopàde, y potrebuje rachùna od nasz, kak mi z-blàgom ovém baratali jeszmo; jeli mi ovo povekshali ali pomenshali, jeli mi ovo na diku nyegvû, y haszen nashu, ali na zbantuvànye nyegovo, y zkvarjenye nashe potrebuvali jeszmo. Vsze ovo bìva na konczu sivrènya nashega, kajti z-ovém takaj spanuvànye nashe dokònchasze.

Pokèhdòhh vszaka pogibel szmerti nazvéztcha nam prìhod nashega Gozpona, koi nasz na rachùn Spanuvànya nashega pozlva, tak je potrebnò, da y mi proti szamém nam, kak on Evangeliumzki Spàn szebi je govoril, da y mi, velim, szamém nam rechemo: *Kajszém chinèchi, pokèhdòhh Gozpon moj jemlye od mene Spaniu?* Kajti vszakomu na tom mòra biti lesèche, da rachùn ov dobro izide, y da mi pred nyim kakti vénni szlúge, hasznoviti szlusbeniki, y kakti pravichni spani blàga nyegovoga obztojìmo. Kajszém ànda szada chinèchi? Jatì velim: ti, ò Kik! mòrash vsze nàchine poprijèti, y potrebuvasi, kojitì szmert tvoju lehku y zaszlusnù chiniti moreju. Na kuliko nemòramo mi dobròtu y miloszerduozt vishnyega Boga izvishèvati, pokèhdòhh on nam za szvòj prìhod tak vnoge y hasznovite nàchine je podelyil, da mi na ztanoviti nàchin, ako ove potrebuvasi néprepuztìmo, szegurni biti moremo, da pred

Gozponom, od nasz rachùna potrebujučem, dobro obztojìmo. Med oztalémi nàchini, koje Bog potrebuje je beteg, kak takaj izta ztarozt, koja jeden vszevdìlyni beteg je: y pokàsém vam, *da beteg je jeden oszebujni nàchin za lehkshu, y szréchnu szmert*, od chesza vu pervi ztrànì; y za tém *kaksze vu betegu zadersavati imate: da vam szréchnu szmerzt doprinesze*. Od chesza vu drugi ztrànì. Jedno y drugo etc.

I. Poklamkak mi po gréhu pervéh nashéh Roditelov, dàr nevmertelnoztì téla pogubili, y szmertì podverseni poztali jeszmo, zaizto beteg mòrasze kakti jeden oszebujni nàchin premishlyàvati, koi nam szmert ztém podneszliveshu chinì: Prez ovoga bi nam szmert prevech teska y nenadéjana bìla, kak mi ovakvé szmerzne dogodyaje, naglu, szilnu szmert imenùjemo. Zaizto vnogo nepodneszliveshe bi nam bìlo, dabi Dùsha nasha, koja josche z-télom nepokvàrjeno zkupzdrusena, czélu moch sivilènya imajùcha, obilno vsivanye razuma, y zvershenu vugodnozt szvéta chutècha, hìpno od téla, od sivilènya y szvéta razdrusena poztala, kak po predidùchem betegu, ali vre velikoj ztarozti bìva. Ar beteg kak takaj ztarozt, razvesúje vsze po malom ona vezila, koja nasz z-nashém télom tak chverzto drugach zdrusújû, da ovo raztàvlanye szamo josche na jednoj kakti nìtì víszì, koja lehko, y kakti prez chùtenya vtergnesze. Beteg y ztarozt zkànchaju vre predi nasha chùtenya, y szlazt, koju zdravi y chitavì lyùdi vu szvétu nahàdyaju. Vnoga dugovànya jeszu za nye vre preminula, nikakvò chùtenye vech proti ovém némaju, nìtì ova vech nye ne-

giblyeju. Szvét je nyim na vtraglyivozt, nyihovo betesno y po ztarozti oszlablyeno télo na terh: y nyihovo sivrène chizto na muku. Kak lehko je chloveku takvôga szvéta oztaviti, koi namsze vech tak malo dopàda; kak lehko sivrène dokonchatì, nad kojémsze vech tak malo naszladujemo; kak lehko od takvôga téla razdrusitisze, koje nam vszaki hìp nove mùke y szlabozti chùtiti pùztcha? Anda betegi y ztarozt jeszu nàchin, koi nam szmert lehkshu y podneszliveshu chinì; ali takaj nàchin, koi nam ovu takaj y szréchnu chinì.

Nigdarsze chlovek berse nezterszne, nigdarsze on zkrusheneshe k-Bogu neoberne, kak pri prihadyajùchém velikém betegu. Y ovo je vre prichetek szréchne szmérti. Ov vusgàni mladenecz, ova nechizta bludnicza, koji predi, kakti pchela na vszaki ròsi, na vszéh naszladnoztjah szvéta szlajt nahàdyali jeszu, y ovéhsze prekoredno vsivali, lèsé szada mirno, tiho, zapùztcheni vu szvojém betegu, y chùtiju szada ztoperv himbenozt szvéta, nischetnozt veszèlyh, y szvoje bedazto naszladuvànye, koje vu ovéh izkali jeszu. On oholni y zapovédajùchi chlovek, koi vu szvojém sivrènyu szamo nàvaden je bìl zapovédi dàvati, nikomu popùztiti, vsze podsze zpràvlyati, lesì szada ponizen, popitàva za tolnàch vrachitele, y podlàsésze vszému odrèdyenyu, zapovédjam, gorkomu vràchtvu, y vszakož zkerbi dvorjanikov y chuvàrov. On zmosni Gozpon, koi vsza na zapovéd je imel, koi oblazt, lyúdi, y pénez'h vu obilnozti je imel, y kojemu na nichem néje menykalo, vidi, da nekoi vnogo vekshi Gozpon zverhu nyega je, y

da czéli szvét nyemu zdrávje dati nemore, koje vu rukah Ztvoritela nyegovòga vszaki hìp ztoji. Ovo zpoznanje szamoga szebe, szlabozti szvoje, y himbenozti szvéta odpìra betesnomu ochi, podìsesze proti vizìni y mìszli na Boga.

Kak goder nepobosen, oholen, y nechlo-vechen bìl je Antiokush Kràly, kak dugo na ztoliczi kràlyevzki je szédek, y z-vszum obilnoztjum chlovechànzke cheztitozti obztert je bìl, tak ponizen je poztal, kak vu szmertni beteg je prepal: ztersznulsze je, y prichel drugach mìszliti, premdar obernenye nyegovo iztinzko nì bìlo. *Szada, zkrìknul je, szada mìszlim ja na ono zlo, koje ja vu tvojem szvétém Jeruzalemu vchinìl jeszem.* Nut! ovu szréchnu mìszel napredonàsha beteg pri lyùdih! Kak dugo pri jàkozti bìlszém, bìlszém prevzet od pohotnoztih, zaszléplyen od vkanlyive dìke szvéta, zapelyan od téla y poselènyh, nèszém bìl vu ztálìshu prevìdeti mojega nuternoga ztálìsha. Ali szada, pokéhdòbh na poztelyi lesìm, szada mìszlim na vsza ona zla, koja vchinìl jeszem. Kak dugo zdrav y pri jàkozti bìlszém, maloszém mìszlil na Boga, bìlszém oholen; vszu zaùfanozt poztavìlszém vu meni szamém, vu mojém blàgu y nagnyenoztì szvéta; ali szada mìszlim ja, da jeden vekshi Gozpon zverhu mene je, da mene nikaj iz rùkh nyegvèh oszloboditi nemore, y dasze vszako ztvorjènye pred nyim poniziti mòra, y vòlyi nyegvój podlòsiti. Kak dugo ja zdrav y pri jàkozti bìlszém, mìszlìlszém malo na szmert, y maloszémsze zkerbel za vekivechnozt: kùpìlszém szamo gréhe, y zpràvlyalszém malo zaszlushih; nego szada, sza-

da ja miszlim, kak blizu vrät'h vekivechnozti jeszem, kak hiteti möräm, za gréhe moje salu-
vatisze, y ovéh nekuliko hipov sivilènya vu kré-
pozti y zaszlusbah potroshiti!

Beteg chinì, da prihod szùdcza nashega
chútimo: mi chùjemo nyega, kak szvéti Gregur
velì, vre kuchiti; bojimosze zeztati z-nyim
predi kak szerditozt nyegovu vtishili jeszmo.
Chlovek sivilènye szvoje premishlyàva, salujesze
zarad nyega, zpovédasze, y chinì, kuliko je
mogùche, Pokòru; y kaj czélo sivilènye y du-
goterpno zdràvje vnogéh lét'h vu nasz popraviti
ni moglo, to chinì beteg vu nasz; y kajti télo
po betegu oszlàbi y na nikaj dójde, zachme
ztoperv Dùsha nasha síveti; zadobìva duhovnu
jàkozt, dobìva nuternyu lépotu, y bìva Bogu
dopadna y prijetna. Kulikisze nebi bìli nigdar
k-Bogu povernuli, da nye nebi bìl beteg k-to-
mu dopelyal! kuliki bi bìli veliki oztanek
dùgov na drùgi szvét z-szobum odneszli, dasze
nebi bìli za nye vu betegu zpokòrili! kulikiszì
nebi bìli korunu dìke nebèzke zaszlùsili, dasze
nebi po terplyivném podnàshanyu betega ove
vrédne vchinili!

Gdo anda bude tajil, da betegi jeszu jedno
dobrochínztvo, koje Bog pred szmertjum napre
poshìlya? Betegi jeszu oni kratki hìpi tràple-
nya y mùkh, koji, poleg szvétoga Pavla, jeszu
zvershiteli dìke nebèzke vu nasz, jeszu vréme
ochiztchènya y zpokòrjenya, koje nashe bu-
dùche kastige prikratchùje, y zlehtotiti mòra;
jeszu ogeny, koi zlàto nashéh krépozti chizti,
y za vàgu Bosànzku teseshe chiniti mòra. *Be-
teg*, velì szvéti Augustìn, *nì znamenye szerdi-*

tozti Bosànzke, nego lyùbavi y miloszerduozti Bosànzke. Bog pohàdya nasz napervo z-praviczum szvojum, doklam ova josche od nyegove miloszerduozti vkrotitisze more. On kastiguje josche kakti Otecz predi, kak kakti szùdecz szùditi mòra. On vzimlye kratke nevòlye za duge y nepodneszlive muke. Ovo je ona krotka nàmera Bosànzka pri nashéh betegih, y kerhkòchah téla. Vishe pùti vszi poztàneju od nevòlye y tràplenya betesnìka genyeni, prizkochùjù y vszu moch vpiraju, iz pomiluvànya nevòlyu vtishiti; y jedìnoli tak dobrotivni Bog bude nad mukami nashémi naszladuvànye imel, y nechutlyiv oztal, da ove na haszen nashu, y na zadovòlyschinu gréhov nashéh neoberne? terbi nasz kastígal vu zadnyi vuri sivilènya, predi kak vréme szùda nyegvòga nadòjde, da ove nashé muke na nashu zaszlusbu nebi prirachunal? Ah! mi mòramo od dobrotivnoga y lyublyènoga Boga zèvszema drugach miszliti: mòramo z-szvètém Augustìnom izkrìknuti: *Ovdé rési, ovdé széczi, ovdé peczi szamo da vu vekivechnozti odproztish.* Tvoje kastige ovdé nikaj nészù drugo za nasz, kak prìlika zaszlusbih, koje Ti vu nebèszah naplatiti hochesh. Nego jeli mi takaj betege tak premishlyàvamo? Jeli mi ove nam na haszen obràchamo? Ali, kaksze mi vu betegih zadersàvati imamo, da nam ovi jednòch na nàchin szréchne szmertì szlùsiju. Ovo je, od chesza govoril budem vu ztrànì

II. Dùh szvétì vu knygi Sziraka preporucha betesném: *Szìnko moj! vu betegu tvojem nexapùzti szamoga tebe. Molisze Bogu, y ochizti szerdcze tvoje od vszéh gréhov.* Pervi anda

nàvuk , kojega chlovek vu betegu szlédeti ima ,
 vu témsze zadersàva , dasze betesni k-Bogu
 oberne , y da szerdcze szvoje od gréhov ochizti.
Kajti betegi , veli szvéti Baziliush , jeszu vishe-
pùti bìchi gréhov nashéh. Bog bude biche ove
 ztègnul , ako mi nyemu zroke kastiguánya
 vugnemo , Hochesh anda zkoro ozdravéti , oza-
 vi gréha , vugni zroke kastig'h na ztràn , ochizti
 Dùshu tvoju , y Bog bude télo tvoje ochiztil.
 Kaj izto ochituval je gutum vudrenoga izvra-
 chùjùch : On je nyemu naj pervìch rekel : *Od-*
pràztchajusze tebi gréhi tvoji , y onda ztoperv-
ztanisze goré , vzemi poztelyu , y hodi domam.
 Hotel je predi , dasze gréhi odpuztê , y potlam ,
 dasze beteg zkoncha , da nam pokàse , da on
 vnogo pùti gréhe z-betegi kastiguje , y da on
 oveh nèchè predi odpraviti , doklamsze gréhi
 neodpuztiju . Ravno tak govoril je Jesush proti
 onomu trideszet oszem lét'h betegujùchemu pri
 ribnyaku , kada nyega zvràchil je . *Nut ! rekel*
je , szada zdrav poztal jeszi ; negréshi od szada
vishe , datísze kaj gorshega nepripetì. Kastì-
 guje Bog gréhe z-betegi , mòrajusze anda gréhi
 zkonchati , da on betege od nasz odverne . Jeszu
 anda betegi kastige gréhov , tak tì odpuztchènye
 ovéh po hitroj Pokòri izkati mòrash . Jeszu oni
 nazvéztiteli prihadyajùche szmerti , tak ti tebe
 ravno po nyih k-szréchnoj szmerti pripraviti
 mòrash . Jeszu pako szamo zvédyanya Bosàn-
 zka , po kojéh on nasz od gréhov zdersati ho-
 che , tak pripomàgajmo mi ovomu dobvotivno-
 mu narèdyenyu Bosànzkomu , y zachmimo sza-
 mi taki , gréhe nashe odhititi . Jeszu pako léztor
 prilika za nashu vekshu cheztitozt vu Nebèszih ,

tak szami v-pamet vzèti morete, da ova prilika zaobztuny bi bila, y da vi k-ovoj cheztitoztì nikakvû praviczu nebi imeli, doklam Dùsha vasha z-gréhi je zamàzana. Pervo anda vu betegu vashém biti mòra ochíztcchenye Dùshe vashè.

Ravno tak potrebno je betesniku zpuztiszte na vòlyu Bosànzku, po chemsze Kerztchenik od Poganína, pobòsni od nepobòsnoga, lyubitel Boga od lyúbitelà szvéta oszebujném nàchinom pokàsje. O! kulike krépozti jeszu vu ovoj jedìnoj zakrìte! Ovdé je Véra vu Provìdnozt nyegovu, ùfanye vu dobrotivnozt nyegovu, z-kojum on izta nasha zla na haszen nashu obràcha; détchinzka lyúbav proti Otczu nashemu, takaj kada nasz kastìguje; naszléduvànye Zvelichitelà nashega, koi vu iztéh mukah szvojéh nam krépozti ovu oszebujno za naszléduvanye je oztavil. *Da szvét zpozna*, govoril je na konczu szvoje zadnye vèchère, predi nego bi bìl na goru Olivetànzku poshel, *da ja Otcza lyùhim, y da chinim, kak je on meni zapovédal, ztanétesze, idemo*. Ova pripravnost y podlosenye hoche on za znamenye czéloomu szvétu oztaviti, da on Otcza lyùbi, y nyemu tja do szmerti pokòren je. Y kadàbisze muke nyegvé povekshale, y nyega vu ztìzku pozta-vile, jàchilsze je z-ovém podlosenyem: *Ako ov pehar, rekel je, nemore od mene prejti, nego dagá xpijem, tak naj bude vòlya tvoja. Ne, kak ja hochu, nego kak ti hochesh*. Ovo je bila nyegova tullko pùti ponovlyena molitva. Moremoliszì mi na bolshi nàchin nam betege nashe na haszen obernuti, kak ako mi tak, kak nash Zvelichitel muke szvoje, podnàshamo?

Ovo podlosenye je mati one, tak potrebne, terplyivnozi, koja nam vu betegu nashém tulikoga nuternyega mîra, okolo ztojèchém tuliko napreduvanye, Dùshi nashoj tulike zaszlusbe, dapache y lyùbavi nashoj tulike pomochi y haszen prezkerblyùje. Ovo podlosenye je zvershenozt krépoztih nashéh, koje vòlyu nashu, kòjasze tuliko pùti vu zdrávju vòlyi Bosànzkoj je szuprotztàvlyala, vòlyi Bosànzkoj podlàseju, y z-nyumsze zjedinyújù, y koja szada, kada Bog ostro z-nyum baratche, nyegovu otchinzku rùku kushùje, y nyemu za nyu zahvalyùje, koja predi nyega, doklam z-nyum dober je bìl, bantuvala, od szebe rìvala, koja zadnyìch, kakti Abraham szvojega Izaka, y nyegovo sìvlènye, izto sìvlènye szvoje, za Aldov dàje, y ovo né vech pod szvojum oblaztjum, nego vu rùkah tak mudroga, dobrotivnoga, y vsza naj bolye odredyujùchega Boga imeti selì.

Kulika je anda vrédnozt takovoga podlosenya y zpùztchanya vòlye nashe, na vòlyu Bosànzku! Nego vi morete y mòrate ovo josche bolye zàszlusno vchiniti, po zvershàvanyu pobosnozi, y szamoga szebe aldavànyu. Vi mòrate vishe pùti z-vùztmi y szerdczém ovo podlosenye vashe Bogu napervoztaviti: visze mòrate na dopadnozt nyegovu alduvati; mòrate muke vashe kakti kastige gréhov premishlyàvati, Bogu za ove hvàliti, y ove na zadovòlyschinu za nye alduvati. Tak vam bude jedna vùra betega vashega vekshu haszen doprineszla kak dugo, nego mlàchno sìvlènye, y jedna prez szerdcza y zkrushenya Pokòra.

Nut! vídite anda, jeli nì iztina, da betegi

y ztarozt izta jeszu nàchin k-szréchnoj szmerti!
Beteg téla, velì szvéti Gregur, *je zdràvje Dù-*
she. Dùsha, koja je predi jàka bìla k-gréhu,
léna vu krépozti, nevescha vu mukah, nemar-
na zaszé zkerbeti, y szebi velike zaszlusbe zpra-
viti, bìva ovdé zvràchena, bìva óbjàchena, pri-
pravna, z-Bogom zjedìnyena, ochiztchena, y
z-zaszlusbami nakinchena. Je anda zdràvje dàr
Bosànzki, je ztarozt dàr Bosànzki, nego takaj
y beteg je dàr Bosànzki! Vu nasz ztojì, da mi
y ovoga dàra, kak vnoge druge, prez nashe
haszne prejti nepuztìmo. Potrébujmo anda be-
tege naj pervìch na ochiztchenye nashega du-
shnoga zpoznanya, y onda podlosemosze vòlyi
Bosànzki, pokàsimo podlosenye ovo po terplyi-
vnozti y pobosnozti, y budemo vu zadnyém
hipu, y vu vekivechnozti Bogu hvàlili, da nasz
on josche na ovém szvétu po betegu je ochiztil,
y ravno po nyém vu prezmosnu dikú zapelyal.
Amen.

NEDFLYA PO TROJÁKIH DEVÉTA.

Od szúz'h Kriztushevéh.

*Kadabisze bìl priblisàval Jésush k-Jeruzatemu, vi-
dèchi Várasha, zplakalsze je nad nyim.*

Luk. XIX. 41.

Czéle tri léta potroshil je Jeshu vu nazvéztcha-
nyu szvoje szvéte Vére med Sidovmi, ali zahman;
ar prodekuval je glùhém; bìl je nezpoznan po-
leg vszéh szvojéh chudachìnov Bosanzkéh tak on,

kak ynyegvá szvéta Véra. Nut nadoshlo je vréme, vu kojém Odkuplénja poszel po suhkoj muki y gorkoj szmerti bi dovershil, tersze Otczu szvojemu nebèzkomu povernul. Nekuliko dnèvov pred mukum szvojum bìl je z-velikum szvetechnoztjum vpelyan vu Jeruzalem. Lyudztvò, koje je napervo ishlo, y kojegâ je szlédelo, huskalo je od veszélya y radozti krichèche: *Hosanna Színu Dàvida, blogoszloulyen, koi je doshel vu imenu Gozponovém!* Prestimànye y chàztenye nyegovo podignulosze je tja do Nebèsz'h, y diku nyegovu zpévaliszú ztanovnikì nebézki! ali kakvò saloztno glédalische szlédelo je ovo postènya izkázanye! Nut! Jeruzalem dòjdemú szada pred ochi, pri pogledu Vàrasha ovoga podignulasze je vu nyegovém turobném szerdczu miszel onoga ztrashnoga prigodyènya, koje na zkorom zverhu Vàrasha ovoga nadòjti je imelo, y zato kak na vishìni gore Olivetànzke Vàrasha je zagledal, zproti pocheleszú szúze pomiluvànya ochi nyegove polévati.

D. Bratja! y zkupodkùplyeni Jesusha Kriztusha! nemòraju nam szúze ove biti prez vszakoga znamenuvànya; ar jeszu szúze iztoga Bogachloveka — jeszu szúze Odkupitela szvéta — y szúze ove jeszu takaj zaradi nasz y zverhu nasz tekle. Néje on zahman ovo szúz'h prelévanye po Evangelisti szvojém popìszati dàl. Zaizto naj nam budú szúze ove obilno zviralische preobilnoga nàvuka.

Hochemo anda y mi denesz na ov czìly pretrèzti y zvédyati nàvuke, koji za nasz iz szúz'h Kriztushevéh izpélyávájusze. Zaizto objetje, koje od vszéh vasz vsze pazlivozti y ter-

plyívnoztì je vrédno, y koju, szùdim, damì
neizkràtite.

Pervianàvuk, koi iz szùz'h Kriztushevéh szlé-
di, je odurjàvanye gréha.

Koi zrok je bìl prelévanya szùz'h? Kaj Je-
susha, DK! pri pogledu Vàrasha je moglo ge-
nuti na tak suhko prelévanye szùz'h? Néje dru-
go, kak tverdokornost Sidovov, y ono saloztno
poszlédje gréhov, kojesze nad nyimi izpuniti je
mòralo, kaj izto v-pamet vzèti moremo iz ré-
chih, koje on pri pogledu Vàrasha med pada-
júchémi szúzami zgovoril je: „*Ah! dabi hotel
y ti, neszréchni Vàrash! konchémar szada
josche ochi tvoje odpréti, ter szréchu, kojasze
tebi na oszlobodyènye tvoje ponùdya, poprijeti,
ali zahman! ja tebi prez hàszne szvétùjem! —
tiszì glúh y ném proti mojém tebi szvétujùchém
réchjam: poszlúshash rajshi glàsza tvojega hman
poselènya y pohotnoztih. Priblisàvasze vréme
neszréchnéh prigodyajev tvojéh, nészù vre dale-
ko dnèvi, vu kojéhtê obkrùsili budù nepriatelì
tvoji z-nàszipi, y obztreju tebe, y ztesznijutè
od vszéh ztràn'h, ter na zemlyu povale tebe, y
szìne tvoje, koji vu tebi jeszu, y neoztavé vu
tebi kamena na kamenu: zato kajti nészì zpo-
znal vréme pohàdyanya tvojega, vsza ova szlé-
dela budù tverdokornost tvoju; kajti vréme,
koje tebi na mìr je, nészì zpoznal, nego ono
prez haszni prejti pùztchal.*

Premiszlete, DK! gréhi anda Sidovov bìli
jeszu zrok szùz'h Kriztushevéh! On ztrahoviti
kastìge szùd Bosànzki, kojega szebi po gréhih
szvojéh privlekli jeszu bìli, y za kojega od sze-

be odvernuti nikaj Sidovi od ztràni szvoje vchiniti nészù hoteli, ovo je ono, kaj Odkupitelu nashemu szùze je zrokúvalo. Koje anda ztrahovito zlo nemòra biti gréh! kak neszréchnoga nemòra vchiniti chloveka, pokéhdòbhsze nad nyim plakal je Jesush Kriztush, kojemu naj bo-lye znana je bila nezmerna ona prepazt, vu koju gréh prehitàva! Ter véndar, ò chlovek! ti szenyash vszevdily, da po gréhu szréchen poztànesh? — Gréhbi tebe szréchnoga vchiniti mogel, zverhu kojega Jesush Kriztush szùze je preléval? kak dugo josche budeshsze dàl od vkanlyivoga glásza ovoga màmiti? kak dugo josche od nyegove vkanlyive vugodnoztì szlépiti? Povedymì jednoga jedínoga, koi rechi bude mogel: Mene je iztinzko y ztalno gréh szréchnoga vchinil. Govorete vi, kojizté gréhu szlùsèchi vre oszédeli, ali konchemar vre dugo teskoga terha ovoga podnàshate: govorete, jeli vasz gréh iztinzko szréchne vchinil? jeli jezte vashu vrémenitu blàsenoxt zadobili, koju vam je bìl obechal? jeli nészù nyegova veszèlya y vugodnoztì, koje vam je ponùdyl, vre vu iztém vsívanyu premìnule? jelisze nì vashe dushno zpoznànye po tém ranilo, y pokoj vash razmetal? Jeli morete na szmert, szùd, y vekivechnoxt pomiszliti, y zkupa veszelitisze, dzté gréhu szlúsili? Kaj vasz je do szada vu vszevdilyném, gréshènyu tak pokojne chinilo? Ti ogovorlivecz! josche nebudesz preztal druge ogovàrjati? Ti pràznik! josche nebudesz preztal tvojém hman poselènyam vgàdyati? Ti krivichni! josche ludzko blàgo po vkanlyivoxti y tatbini k-tebi vléchesh? Ti zpachitel mìra! jo-

ſche budesh mîr y ſzlògu med ſzùszedi, tovarushi, y blisnyemi kvàril, ter nyim sivrènye nyihovo chemeril? Ti grèshnik! koiszî goder, zakajsze vre jeden krat neztersznesh iz ovoga szmertnoga szna? po kakovéh zkazlyivéh temelyih jeszi tvoje dushno zpoznanye zadrémati puztil? stimash, da Bog proti grèhom tvojém neztranchen je? ali morebiti josche nevérujesh, da gréh je lyùdih zkvàrjenye? Ali morebiti stimash, da gréh iztinzko chloveka szréchnoga chinî? Ó! onda nebi bìl mòral Jesush nad tverdokornoztjum Sidovov szùze prelévati, nitisze zverhu grèhov nyihovéh plakati? Ali, DK! nedajtesze vkanyuvati; ar zverhu cheszasze Jèšush je plakal, to nemòra mala, ter tak nikaj neznamenujùcha ztvàr biti. Y ako Angel iz Nebèsz'h dolé ztùpi, y bude hotel grehe zprichàvati, ali pomenshàvati, ali zbog kerhkòche chlovechènzke, ali zaradi prilike ali nagnyenia na gréh: najtemù vèruvati; arsze je Jesush Kriztush zverhu grèhov plakal. Kak anda moreju vnogi szmèjùch, prez vszakoga ztersznjenja gréh na gréh kupiti? ali veszelitisze, dàimsze gréh je nagodal? kak je mogùche, dasze lyùdih nahàdya, kojisze zaradi zlochinèny'h szvojéh na nye dersé? kaksze more pràznik veszeliti, da je nedùsnozt napelyal, ali tovarustvo ozkrunil? kaksze more tàt veszeliti, da je nezapopàdyen ludzko dugovànye odnezti mogel? kaksze more fantlyivecz veszeliti, dasze je nad blisnyem szvojem fantiti mogel? ter da nyega szada vu nezsrèchi javkati chùje, y pogibati vidi? jeli nészù lyùdi ovakvî od zapochetne vrédnoztî y chazti chlovechènzke odztùpili, y vu hmányòchu

dùha peklènzkgoga prepali? Ah, Bose! Bose! nedaj ti nikomu tak dalko od pravoga pùta zablùditi!

Drugòch: szùze Kriztusheve naj nasz ne léztor od gréhov odverneju, nego naj nasz takaj na pomiluvànye geneju zverhu onèh, koji vu gréh prepàdaju. Kuliku salozt ni Kriztush chùtil zaradi tverdokornozti Sidovov? priblisàvasze je vùra szmerti nyegove, z-kojumsze boriti je imel, ali iz nye kakti zpozabèchisze, zabàvlyalsze je nepreztancè y nyim pred ochi poztàvlyal saloztno y zkupa ztrahovito dopitànye nyihovoga ztàlisha, akoprémszù nepriateli nyegovi bìli. Néje on tuliko miszlil na kervolochne muke szvoje, y na bridku y obshanlyivu szmert szvoju; kuliko na neszréchu nepriatelov szvojéh, kojisze pø nyem od pùta zkvàrjenya nikak odvernuti nészù dàli; miszel ova: nedàjusze, nitisze nèchèju pobolshati, na zkoro budù ona ztrahovita poszlédja gréhov szvojéh ohùtiti mòrali, na tuliko je nyegovo pomiluvànya chutèche szerdcze prevzèla, dasze od szùz'h zdersati nî mogel.

DK! jeli y mi ovak miszlímo, kak je miszlil Jesus? jeli nasz salozti to, kada drugi grèshè? Jeli moremo takaj kak Dàvid izkriknuti: *Potoki szùz'h padaliszù iz ochih mojéh, kajti oni (grèshniki) zapovèdi tvoje nészù obdersàvali.* Sholt. CXVIII: 136. Kuliko pùti vre jeszmosze razplakali, kadaszmò vídeli, da ov ali on Boga je zbantuval? Ó vi, kojisze zverhu laztovitéh gréhov vashéh neplàchete, gdosze bude od vasz nadéjati mogel, dasze zverhu ludzkeh gréhov plakali budete? ne szamo nesalo-

ztlse szada nigdo, kadasze od drugéh Bog bantùje, dapache pokasùjesze nenavadno veszèlye. Pazete léztor koi pùt na to, naj gdo zagreshi, ali najsze ov ali on gréha kojega krivcza vchini, pazete, rékoh, léztor, kaksze od vùzt'h do vùzt'h, od hise do hise, od szela do szela prez vszakoga pomiluvànya pripovéda, dapache ochitujesze veszèlye, szamo dasze kaj novoga chùje. Ó saloztna iztina! kojasze po obchinzkém zpoznanyu vrémènh nashéh y prevech pùti potverdyàva! ali vi, po kojéhsze ova, oplakivànya vrédna, iztina potverdyàva, vi, koji vu ovém nevòlyném ztálishu blisnyega vashéga ne szamo nikakovu salozt, dapache peklenzko veszèlye chùtite; jelisze morete z-takovum szérdcza zpravnoztjum úfati vekivechnoga blàsenztva? ó ondasze izti dùhi peklènzki díke nebèzke úfati moreju. Vashé úfanye je dapache nova zaméra. Ali morebiti ni to zaméra, akosze prez lyúbavi Boga, y prez lyúbavi blisnyega kràlyeztvo nebèzko úfa? kajti dabi lyùbili Boga, szegurno bisze saloztili vídèchi, dasze on od drugéh bantùje. Dabi pako lyùbili blisnyega, zaizto bisze saloztili vídèchi, da blisnyi vash po pùtu gréhov shetùje na zkvarjenje szvoje. DK! misze takaj kak y Jesush zverhu gréhov ludzkéh saloztiti mòramo, ako vucheniki Jesusha biti, y negda vu díku Otcza nyegovoga vlezti hochemo.

Tretjìch: Ako to do szada chinili nészmò, ter akosze ne szamo zverhu gréhov ludzkéh, nego niti zverhu iztéh gréhov nashéh saloztili nészmò: ó, josche nezdvoymo! kajti naj vekshi gréshnik, moresze miloszerdnoztì y odproztchè-

Ztràn druga.

nya gréhov szvojéh úfati, akosze zpokòrjen zħantuvànemu Bogu povràcha. Tó je zadnyich josche ona batriva iztina za gréshnike, kojaĩmsze po szùzah Kriztushevéh potverdyàva.

Szvèto Pìszmo tuliko pùti govori, da Bog nèchè szmert gréshnika, nego dasze oberne y sìve. Ova okreplyujùcha iztina za gréshnike potverdyàvasze po szùzah Kriztushevéh. Jesush prelèval je szùze, da nyegovi szmertni nepriateli bi mòrali neszréchni biti zarad gréhov szvojéh. Jeli moremo dvojitì, damù nĩ sal, dabi mòral kojega gréshnika odhititi? y kakmù nebi bilo sal? on nasz lyùbi vishe kak z-otchinzkum lyùbavjum. — On je za vsze nasz, takaj za naj vekshega hudodelnika, kerv prelèjal; andamù nebude sal odhititi onoga, kojega lyùbi, y za kojega kerv je prelèjal? Ó ov dobri Paztìr chùti naj vekshe veszèlye, kada zablùdyenu ovczu y pak na remenu szvojém k-chredi nazàd donezti more! Ov dobri Otecz z-odpertém nàruchajem cheka pogublyenoga szìna, ongà ztischè z-velikém veszèlyem na Otchinzko szerdcze szvoje. Nezdvoj anda gréshnik! ako gréhi tvoji tak cherleni jeszu, kak skerlat, perijé z-szùzami Pokòre, y poztàneju béli kakti sznég. Odkupitel tvoj plakalsze je zverhu gréhov tvojéh, kaj izto dàjeti úfanye, daté dobrovòlyno prijel bude. Nezamùdi léztor povernùtisze k-nyemu, niti nepùzti vrème pohàdyanya tvojeja prez haszni, da nebi morebiti kak y sidovi pregréske tvoje prekeszno oplakíval. Ali-nedajsze po zkazljivoj pokòri kakovoj szlèpiti! niti po nekulikéh léztor szùzah, niti po posaluvànyu, kojé jedíno poszel vùzt'h tvojéh je, y od kojega szerdcze tvoje ni-

kaj nezna, niti po netechném valuvànyu gréhov pred nameztnikom Bosjém, ter tak zadoblyeném, tak rekùch, po vkanlyivozti odvezànyu gréhov, koja nechiné pravu Pokòru, y obernenye; ne! ti mòrash gréhe kakti kakovo naj vekshe zlo odúrjàvati, nuternya salozt mòra szerdcze tvoje prevzèti, da ti zapovédi Boga tvojega prekershil jeszi, ter tak po tém zbantuval onoga, koi tebi naj dragshi y naj lyublyeneshi bi mòral biti. Ti mòrash ztaroga chloveka zhvléchi, y novoga obléchi; mòrash chizto novi y bolshi chlovek poztati. Y onda zaradi gréhov tvojéh presheztnéh nezdvoj! Miszliszî, daté jednòch on szùdil bude, koisze zverhu lyùdih, kojisze po gréhih neszréchne chinili jeszu, je plakal. Szùze nyegove jeszutî poruk, da on tebe, kakti zpokòrjenoga y pobolshanoga gréshnika, jednòch z-veszèlyem vu miloztchu prijel bude.

Nut! DK! kakovi obilni nàvuki za nasz iz szùz'h Kriztushevéh izvìraju! Oberneteszî na haszen nàvuke ove, da vam nebudû od mene zahman napervoztàvlyeni.

Kadasze budete chùtili na kakov gréh nagnyene, ah! zmiszlitésze onda iz szùz'h Odkupitela vashega. Miszleteszî, da gréh nekaj ztrahovitoga biti mòra, pokébdòbhsze Jesush zverhu nyega je plakal. Kada pako vídeli ali chùli budete, da koi blisnyi vash vu gréh je prepal, imajte pomiluvànye iz szerdcza nad neszréchum nyegovum, kak y Jesush je imel nad neszréchum tverdokernéh Sidovov. Pomilujtegâ, y terszetesze poleg moguchnozti vashe nyega iz gréhov nyegovéh ízpelyati, y dasze nigdar vi-

shè vu nye nepoverne. Jezte pako vi szami opali, tersze za krivcze greha kojega zpoznava- te, zprotisze zmiszlete iz szùz'h, koje Kriztush Jesush pri pogledu vârasha Jeruzalema je pre- léjal. Miszleteszi, da on, koisze je nad ne- priateli szvojémi plakal, nèchè szmert gréshni- ka, nego dasze zpokòri y sìve. Y kak godersze negda Jesush je plakal zverhu gréhov, taksze szada bude on y vszi kòrushì Angelzki zkup z-nyim nad jedném zpokorjeném vishe veszelili, kak nad devedeszet y devetemi pravichnémi, koji Pokòre nepotrèbujû. Amen.

NEDELYA PO TROJÁKIH DESZETA.

Od povràchan'ya ludzkoga blàga.

Deszetinu dàjem od vszéga, kaj imam. Luk. XVIII. 12.

Pranishlyavajúchi deneshnyega Farizeusha E- vangeliùmzkoga, iz jedne ztràni opasújemo nad nyim nekoja, koja velikoga zaizto kudenya, à nikakovoga naszléduvànya vrédna jeszu, naj- mre: Oholnozt nyegovu, y szàmoga szebe hvà- lenye, zaradi chesza szàmoga szebe zvishàvati, szìromaskoga pako Publikàna zevszém ponizà- vati vu iztoj Czìrkvi nésze zdersal; ali véndar z-druge ztràni opasújemo nad nyim nekoja, koja nyega hvàle vrédnoga chiníju, ter vnogo- ga Kerztchenika oszramotíti moraju. On ni bìl zgrablyìvecz, krivichen, lotrish, ali publikàn, ili: ochitni gréshnik; ali kulikoìhsze med Kerzt- cheniki nahàdya takovéh? navlazitito pako zker-

blyiv je bil za pravichnozt, za onu prestimànu krépozt, koja vuchì, vszakomu szvoje dàti. *Deszetinu dàjem od vszega*, veli on szam, *kaj god làdam*. Ne léztor, kak opasúje Janzeniush c. 99. od Szàda, vîna, òlya, y drugéh vekshéh ztvàrih, nego takaj od naj menshéh dugovànyh, od vszéh, koja je imel. Vre pako vu ovém jedìném kulikosze Kerztchenikov krìvczev nahàdya! gdo more izpìszati vsze one vkanlyivozti, krivichnozti, kojese kaj kud chinìju? O! dabi konchémar vu tém hoteli naszléduyati Farizeusha, koilaztovita szvoja tak dareslyivo, dapache tak raszipno od szebe dàje: dabi, reko, oni konchémar krivichno vzèta nazàd povernùti hoteli! DK! znàno vam je, kak po vszùda zlòcha ova je navalìla: den na den chújúsze zdihàvanya y pritùsenya, kak gdo vre ovdé, vre ondé okradyen, vkanyen ali szvojega je mentuvan, ali jeli on zgublyena opet nazàd dobìl, ali jelimúsze opet povernùla jeszu, od togasze ali zevszema redko, ali chizto nìkaj nechúje. Na ov anda czìly vzèlszèmszî napervo denesz vam, DK! od povràchanya ludzkoga krivichno vzètoga blàga govoriti. Ter pervìch budem vam pokàzal, da *krivichno blàga nigdar velike haszni: à drugòch: da ludzko blàgo po kriviczi poszvojeno vszigdar veliku skodu doprinesze*. Od chesza etc.

I. Akosze vsze zlòche léztor zvekshega premìszliju, vèdisze zlòcha krivichnozti glédech na vrèmenita zmed vszéh naj hasznovitesha biti: kajti vsze oztàle, kakti fantlyivozt, nàszladnozt, nemertuchlyivozt y zpodobne, prezkerblyùju chloveku léztor kratko, vishe pùti léztor hìpna veszèlye: à krivichnozt pako povekshàva blàgo:

vídísze anda ova kakti vszevdìlyno zviralísche vrémeníte szréche. Nistar menye véndar, akosze zlòcha ova nekuliko bolye premíszli, valuvatisze mòra, da rayno ona je, koja chloveku naj menshu haszen doprinàsha. Donàsha nam zadnyìch blàgo y bogàtztvo vu hisu; ali koje nashe nî; koje na nasz nezpàda, kojesze nigdar kimetku nashemu pridati nemore, nego nam léztor terha y dúsnost, nye szvojemu pravednomu Gozponu y Làdavczu opet povernuti, oztàvlyà. Kuliko goder anda vi ormàre vashe zludzkém blàgom naterpali jezte, mòratesze véndar nyemu odrechi, akosze nèchète vashemu vekivechnomu blàsenztvu odrechi. Med nazàd povràchanyém y prokletztvóm ni nikakovoga nàchina. Zvun toga zlòcha kivichnoztì ima josche ovo oszebujno nad szobum: Pri drugéh zlòchah je zkrusheno valuvànye y odvèzanye Redovnichko od gréha zadovòlyno, dasze nam zaperto Nebo nazàd odpre. Ali krivichnozt mòra zvun aldova zkrushenoga szerdcza takaj aldov zvershenoga nazàdpovràchanya donezti.

Pitam szada: kakovu haszen doprinàsha nam ludzko blàgo, zaradi kojega mi ali vekivechno blàsenztvo nashe neogiblyivo zgubiti, ali koje mi prez naj menshega zadersàvanya vu rùke pravednoga làdavcza povernùti mòramo? Ar ako nèchè krivichni làdavec z ludzko blàgo od szebe dàti, tak vre je nad nyim dopitànye vekivechne szmerti zgovorjeno, y zpàda vu broj onéh bogàtushev, koje Tertulian (C. de Poen.) vre preobszùdyene imenùje. Nikajmù anda, akosze blàsenztva szvojega mentuvati nèchè, na méztò vsze haszni iz nepravednoga

poszvojenya ludzkoga blàga nikaj drugo neoztà-
je, kak muke, tràplenye, obshanozt, y zkoro
neobladyive teskòche, kojeshû navadno z-na-
zàdpovràchanyem takovoga szlòsene.

Znàm zadnyìch, da takovi krivichni làdav-
czy nigdar zkoro na nazàdpovràchanye, niti
na blàsenztvo szvoje nemìszliju, negosze z-vré-
menitum hasznunm zadovàlyaju, koju iz plénov
ludzkéh vlécheju. Aliímsze Bog szuprotztàvlya;
on nedopùztcha, dasze krivichnoga blàga dugo
vsívaju. *Bude krelyuti dobilo*, velì on szam
Priréch. XXIII. 5. *y odletelo vu zràk*. Budeím-
sze ravno tak, kak zgrablyivém Amaleczìtom
I. Kràly. XXX. godilo. Ovi zgrablyivi nàrodi
porobili jeszu vàrasha Sziczeleg. Z-plèni na-
tovoreni, povernulisze jeszu vu domovinu szvo-
ju nazàd, y josche k-tomu obszlusàvaliszû na
putu veszèlye; vu to vréme navalil je znenàda
na nye Dàvid, y odtelìm je iz rùkh vsze plène,
kojeshû vchinili, tak, da niti naj menshega kaj
nészû ohdersali. Ovakovi zgrablyivi Amaleczíte
sìveju josche den deneshni y to prez vszakoga
broja mèd Kerztcheniki. Robisze vu kupuvà-
nyu y prodàvanyu, zdìsesze ali pomenshàvasze
czéna, kaksze najmre zpàzi, kak previdlyiv
je kùpecz ali tergovecz, z-kojémsze pogàdya.
Robisze pri pràvdah, kada najmre vàga pravi-
cze prevàgne vishe pùti na onu ztràn, na koju-
sze vishe zlàta poztàvlya. Robisze, pri szudbe-
néh ztolih, gdésze vdovicze y szirote tak dugo
zanàshaju, doklamìm vre zadnyìch dodiha, ter
ali vsza oztàvijù, ali pak vekshu ztràn aldújù
priszílyeni. Robisze vàraschanom, mestrom,
szlùsbenìkom vtergàvajuch ali chizto zadersàva.

juch vrédno zaszlùsenu plàtchu, kajtisze ztro-
ški hisni zmàgati nemogu; robiju y szlusbeniki,
za chalarnozti y poselànyami zadovòlyiti.

Ali — y nyim bude Bog kakvôga Dàvida
poszla; koiim vchinyene plène opet otme, ka-
da prepuzti, da oni krivichno blàgo po kako-
vém neszréchném dogodyaju, po razszipnozti,
y oztaléh nezgodnoztjah opet pogubiju. Kakti
goder nàgli potok, koi léztor od drugéh vòdh,
kojesze ali po kakovoj plohi, ali po raztalyeném
sznégu zkupizidù, naràzte, à za kratko opet
poszelne; tak takaj oni, koji ne po laztovitéh,
nego po ludzkéh sùlyih obogateli jeszu, odteto
blàgo opet zgubiju, y povernùlisze budù vu
szvoj perveshi nistar. Nachìnemo anda z-Ma-
tatiashém I. Makab. II. dokonchek; *ni nam
hasznovito zapovéd Bosju y pravichnozt nye-
gouv oztaviti*, kajti ludzkò hlàgo nigdar po-
szvojiti nemoremo, nego vszigdar szvojemu
pravednomu làdavczu povernuti mòramo, y
akobi takaj zadersati hoteli, taksze od szamoga
szebe, po otajnéh odrèdyenyih Bosànzkeh, iz-
rùkh nashéh opet zgubilo bude. Ali ja pri tém
szamo neobztojím, da nam krivichno blàgo ni-
gdar velike haszne nedoprinesze: nego budein
josehe pokazal, da krivichno blàgo vszigdar
veliku skodu doprinesze.

II. Kada szvéti Augustin (lib. de 10 plagis)
od zlòche krivichnoztì govori, chinì ov obchin-
zki izgovor: *gdé je krivichni dobìchek, ondé
je takaj skoda*. Bog ni ztém zadovòlyen, da
on krivichnyaku krivichno blàgo chízto nezpa-
zlyivo opet razitisze puztcha, nego pretèse da-
pache szvoju kastigujùchu shibu na pravedni

imetek onoga, koi z-nyim nezadovôlyen, ovoga po ludzkém blâgu povnôsati ische. To nam Gozpodin Bog po Zakariashu Proroku V. 2. povêda: *Kaj vidish?* pital je nyega Bog, *vidim letêchu knyigu*, odgovorilmû je Prorok. *To je prokletztvò*: opet odgovoril je Bog. Vu knyigi ovoj je prokletztvò moje neizbrizlyivými szlovami napiszano. *Knyigu ovu budem ja vu hisu krivichnoga lâdavcza tudyega blaga poszlal; y naj vu szredtni hise nyegove oztâne, y nyu zkupa z-drévjém y kamènyem szvojém posere.* Bog najmre neprepùztcha prokletztvò léztor zverhu ludzkoga blâga; nego on nepochíne, doklam z-krivichném zkupa y pravedno blâgo, nyegova czèla hisa tja do drévja y kamènya pod nikaj neprejde. Ar, pridàje szvéti Gregur od Nazianzena (in Sent.) *Ako ti k-imetku tvojemu krivichno blâgo prilâsesh, ravno tuliko chinish, kak dabi ognya k-drévu poztavil.* Krivichno blâgo zpodobno je ognyu, koi vsze prez razluke posere, y nepreztàje predi okolo szebe grabiti, doklam vsza na pepel neoberne.

Ovakov ogeny bìlo je ono krivichno blâgo, koje Akan (Joz. VII.) od plénov vârasha Jeriko je dobil. Komaj je Jozue tatbinu ovu zeznal, bìlo je nêléztor poroblyeno blâgo, nego takaj lastoviti imetek Akana posgàn. Dapache na zapovéd Boga pograblyenaszû dètcza y Rodyàki nyegovi, y vsziszû vu ogeny hitcheni. Kastíga krivichnoztì nàvadosze takaj na odvetke pretèse. Z-krivichném blâgom hotel je takaj Giczi obogateti IV. Kràly, V. koi po mudro zmishlyenéh lasih jednu ztrànku prikazov nasze privlékel je, koje prijèti jesze zkràtil Elizeush.

Zato bìl je ne léztor on, nego y vész nyegov szlédechi rod z-gubum kastigan. Z-krivichném blàgom hotel je Szaul obogateti I. Kràly. XV. koi szuproti zapovédi Bosànzki naj bolshe-plène Amaleczítov zasze zadersati je hotel. Y zato bìl je ne léztor on, nego takaj vész odvetek nyegov kràlyevzke ztolicze mentuvan. Z-krivichném blàgom hotel je obogateti Akab, koi z-szilum ludzkoga vinograda je poszvojil, y vekivechno odvechtvo szíromaskoga Nabota nasze privlékel. Y zato bìl je ne léztor Akab kervolochno zkonchan, nego takaj Izabela, nyegova tovà-rushicza, od czuczkov poserta: ter akoprém szedemdeszet szìnov je oztavil, od kojéh úfatisze je bìlo mochi, da pokolènye nyegovo vnogo josche léth zdersàvali budù, vu petnajztéh vén-dar létah hisa ova czéla chiztosze je dokonchala. Vszi, koji od hise Akabove sívi oztali jeszu, biliszù zkonchani, tak da nijeden pri sívlènyu ni oztal. IV. Kràly. X.

Kaj pako rechem od prerane szmerti, koju Bog krivichném lãdavczem tudyega blàga po Dàvidu (Sholt. LIV. 24.)vre zdàvna je nazvéztil? *Vkanlyivczi nebùdù dnève sívlènya szvoje-ga do polovícze dopelyali.* Abszolon, on ne-szréchni Herczeg, je mòral sívlènye szvoje josche vu czvétu dobe szvoje ravno tak preranum, kak obshanlyivum szmertjum dokonchati. Ov puntarzki Szìn pretezal je krivichne rùke szvoje za kràlyeztvom y korunum Dàvida Kràlya, y Otcza szvoje-ga, hotèchi nyega obodvoje-ga mentuvati. Za kastìgu zlochìntva szvoje-ga oztal je na jedném hràztu y to na laszih szvojéh vizèchi; y da vszi budùchi nàrodi zroka prera-

- ne szmerti nyegove zeznati budú mogli, takszí je on szam josche za sivùcheha szebe ov kratki grobni nàdpisz napravil: *Rùka Abszolona II.* Kràly. XVIII. 18. Ova za korunum Otcza szvojega hlepècha rùka bìl je jedíni zrok nyegove prerane, nyegove obshanlyive, y Bog bi dàl! da nebi takaj nyegvé vekivechne szmerti.

DK! dabi nam dopuztcheno bìlo, zroke ludzke neszréche tak, kak Bogu, zvédyati y pre-szudyèvati: na kulíkèh grobih nebisze takovi grobni nàpisi, poztaviti mòrali: *Rùka Abszolona.* Ovdé pochìva on, kojega krivichna rùka nyegova prerano vu grob je prehítìla, y z-nyim czélo pokolènye nyegovo zakopala. O! dàjteszì konchemar nad tulikèmi y tak ztrashno neszréchnèmi dogodyaji takovèh krivichnèh lyùdih peldu vzemite. Vùchetesze od nyih, da kastìga krivichnozti je vszigdar zkoro zgubìchek takaj pravednoga imetka, y kruto vnogo pùti zkonchanye czéloga pokolènya, y ne redko pùti prerana szmert.

Poztavete poselynozti vashoj medye, y ne-dajtesze po tulikèh peldah krivichnozti na naszléduvanye napelyati. Nebudite blisnyem vashém za nyihovu zkazlivu szréchu nenàvidni, kada vídite, da oni po nezdushnèh y shegavèh nàchìnih bogati bivaju, y pomàsejusze. *Nehì-tajte na ludzka ládanya ochi vashe*, opomìna Dùh szvétì (Knyìg. Rèdovn. V. 1.) Rajshi, zvédyajte vash laztoviti imétek, y ako nàjdete, da rùke vashe nészù chizte, terszetesze kaj berse je mogùche, krivichno blàgo pravednomu ládavczu szvojèmu povernuti. Neterpete nikaj budì naj menshega ludzkoga pri szebi y vu hìsi

vashoj , pokéhdòbh vam 'y tak nìkaj hasznelo ne-
bude, dapache nevòlye y szmert, à odvet-
kom vashém neszréchu y szíromastvo privléklo
bude. Zaszadateszí gluboko vu szerdca vashá
ov oszebujni izgovor Dùha szvètoga (Priréchi.
XV. 8.) *Bolye jepopraviczi malo, kak vnogi kin-
chi po kriviczi dobyeni. Bolshi y hasznovite-
shi je mali, neg' pravedno prizkerblyen, kak
veliki, nego nepravedno prizkerblyen imétek.
Amen.*

NEDELYA PO TROJÁKIH JEDENAJZTA.

Od teplyivoga jézika.

*Zapovédal je nyim Jesush, da nebi komu povédali.
Ali z-chém vishe je nyim prepovédal, z-tém vno-
golye oni razglashuvati jeszu. Mark. VII, 36*

Izgovor szvètoga Jakopa Apostola je zevszema-
iztinzki, da jezika chlovechànzkgoga nigdo za-
dózta vkrotiti nemore. Izti Szìn Bosànzki vu
deneshnyém szvètém Evangeliumu nemoregà
zadózta zavuzdati. Z-chém vishe on zapovéda
mùchati, ztém vno golye oni govoriyu, y
razglashùjú povszùd chudachìn on, kojega chi-
niti vídeli jeszu. Jedíno toìh zprichati more,
da oni chudachín ov razglàszili jeszu, za razshi-
riti dìku Jesusha Kriztusha, y za nepreduvànje
blisnyih szvojéh, Ali kaj bude zprìchati moglo
one, koji vsze, kaj goder chújú ali vídiju,
akoprém takaj na skodu blisnyega, y na zpà-

• ehenye y zmùtenye hisnoga mîra szlúsi, okolo razglashújû.

Ter kak vnogosze takovéh nahàdya lyúdih teplyivéh, koji vsza, koja goder chújû ali vîdi-ju, zproti drugém pripovédaju! koji vishe pùti, szamo da drugomu vu miloztchu dòjti mogu, pritúsenya povédaju ravno oném, proti kojém-sze je túsilo, ter ne léztor tusbu, nego y tusitela prez razluke, prez premishlyenozti, prez zdu-shnoztì ochitújû, y prepovédaju! Od ovakovéh teplyivéh jezìkov, od ovakovéh vuhobajavczev, budem denesz govoril, pokasúchi pervìch: *kak skodlyiv*, drugòch: *kak oduren je gréh ov*. Od chesza etc.

I. Lyùbav, szlòga y obchinzto lyúdih med szobum nezpoznàje nikakovogà pogibelneshega y ztrahoviteshega nepriatela, kak teplyivoga jezìka. Dabi on znal pravo vréme mùchati, ò kak mîrne bi bile vnoge hise, y zadovolyno-pokojna vnoga drustva! Ali-kajtisze teplyiv jezìk vishe pùti nedobno prùsi, ter dugovànya, koja iz vîdyenya, ali chújenya znà, opet drugém noszi, ter vishe pùti oném pripovéda, na koj-sze pretèse, jelisze mochi chuditi, da odtud potlam tuliko pùti hisni tabori, zpachlyiva razdrusènya, obchinzka nepriatelztva, y nepomirlyiva razjadyènya vu hisah y zkupchinah naztájû y izhàdyaju.

Zaizto, mi nészmò mogùchi vszigdar na szame nasz dozta pazlivi biti, da nebi nam gda-gda kakova réch iz vúzth nashéh izpàla, koja-bisze zlo tolnàchiti mogla; ali pak, dasze gda koi pùt nebi kakov chinil korachaj, koi drugomu zloszùmlenya y zlotolnàchenya prìliku nebi

dati mogel. Tesko je y to, kruto tesko, dasze nebi nigdar od senè ali mûsa pomenyka kakova vchinila, kojasze jednoj ali drugoj ztrànki, da-bijû zeznala, zameriti nebi mogla; da nebi dètca nigdar na okamegnenye Roditelov szvojéh nepazliva bila, ali da nebi od ostréh zapovédih nyihovéh odztúpila; dasze szlusbeniki y podlosniki nebi kada proti szvojém gozpodàrom ali poglavàrom, ali jedni zverhu drugéh tùsili. Dabisze ztvàri ovakove ali zpodobne zamùchale, ò kak vnoga hìsa y drustvo vu mìru y szlògi bì oztalo! Akosze pako takove ztvàri tovarushem, Roditelom, Poglavàrom, y oztalém, kojéhsze dotícheju, ochítujû, kakovesze po tém halabuke zrokújû!

Od toga kruto saloztnu peldu nahàdyamo vu szvétém Piszmu I. Kràly. XXI. David hotèchisze nepravednoj szerditozti Szaula Kràlya vugnuti, pobegnul je bìl, besèchi neimajúchi niti kaj za jéztì, niti z-chémsze bràniti, vzèl je vtekalische szvoje vu Czìrkvu k-velikomu Aldovniku Abimeleku. Neszrécha pregnànoga Dàvida genula je szerdcze Abimeleka; ov od szvétoga pomiluvànaya genyen, dalmú je kruha za hrànu, y mech za brànenye proti krivichném nepriatelom nyegovém. Dugovànye ovo je bìlo vu szebi chizto nedúsno, y nikomu nebi bìlo skodelo, da to Doeg, nechemurni szlùga, nebi bìl Szaulu Kràlyu povédal. Ov neposteni kazlìvecz je bìl pripetczè ravno onò vréme vu Czìrkvu doshel, da anda Szaulu vu miloztchu dòjde, odbésal je iz Czìrkve vu kràlyevzki dvòr, y pripovédal je razlutchenomu Szaulu vsze do naj menshega, kajsze je pripetilo, y koja je

chul. *Videlszém Dàvida Szina Izaie pri Abimeleku XXII. 9. onmù je orusjè y kruha dàl.*

Ó! nechemurni chín! josche nechemurneshega prilizavcza! znal je on, kak je krivichen y nerazumen bìl nàzlob. Szaula Kràlya proti Dàvidu, szvojemu naj vérneshemu szlusbeniku, y ov nazlob, ovu selyu fantenya, ovu veliku lyùtozt nyegovu je on josche bolye podhuztil. Saul, za kojega glàsz ov je bìl chemer, koi lyùtozt nyegovu josh bolye je podsgal, pozove Abimeleka, y zpochitalmù je nyegov, akoprém vu szebi nedúsnì y viteski chín, kakti hmanyiczu ozkrunyenoga velichàntzta kràlyevzkoga, niti nikakovo zprichàvanye poszlùhnuti je hotel, nego dàl je ovoga velikoga Aldovnika zkupa z-oszemdeszet y petémi drugémi josche Aldovniki na mah zkonchati. Nut! kakovo ztrashno kervì prelévanye jedno jedíno nepremishlyeño pripovédanye je zkrokuvalo!

Vre pako — akoprém obchinzkém nàchinom nedohàdya to dugovànye vszigdar tak dal-ko, ali véndar nahàdyajusze y szada josche ravno tak teplyivi, kak je bìl Doeg. Pripovédajusze, prisheptavajusze, ochitujúsze kaj kakova ali za prilisziçhenye y za dozpeti vu miloztchu Poglavàrov szvojéh, ali za vtverdisze vu obrambi dobrochinitela szvojega, ali za pokazati iztinitozt priatelù szvojemu; ali za prezkerbetiszì zaùfanczt, ter ime vérnoga y zkoznoga hisnoga szlusbenika dobiti. Ali-kakovaszù ovoga naj navadnesha poszlédja? gdé predi mìr y szlòga je làdala, izhàdyaju nepriatelztva y hisni tabori. Priatelztvo obernesze na odvernénnye. Naj mìrneshe hise y naj szlosnesha drùstva dozpeju vu

szùmlyu; chertenye y szvadyene med szobum. Koi szréchu szvoju, tak rekùch, vre vu rùkàk je imel, vishe pútisze zaradi teplyivoga jezika zapoztávlya, y mentùjesze vszega úfanya budùchega izvishenya. Koi pri Poglavàrih szvojéh prijet je bìl, na jèden krat zpàzi proti szebi odvernene, zlovòlynoszt, tmichne obraze, zpchitávanya, pregànyanya, da niti nènà, zakaj? Teplyiv jezik je vsza ova zrokuval. Morebiti vre vszaki zmed mojéh ovdé zkupzpravlyenéh Poszlushitelov zpoznàva ovakova turobna poszlédja takovéh tepnyariih ali iz szvojega laztovitoga, ali ludzkoga zpoznanya bolye, nego ja morem dopovédati.

Zato nam Dùh szvétì (Knyig. Redovn. XIX.) tak ochivezto y mochno nazvéztcha, govorèchi: *Chulszì proti blisnyemu tvojemu govoriti? takmù chujena povédati nejdi! nego pùztchaj govorènye takovo, vu szerdczu tvojem zegnyiti.* Jeszì chul szìna proti Otczu, tovarushiczu proti tovarushu, podlosnike proti poglavàrom, szlusbenike proti gozpodàrom, ali vu obchinzkém jednoga proti drugomu govoriti, túsitisze, ali pszovati, tak mùchi, zadersi vu tebi vsza, kojéh pripovédanye neszlògu ali razlútchenye zrokovati bi moglo. *Pùztchaj vu tebi zegnyiti.*

Zapametenya vrèden je izgovor ov Dùha szvétoga; on nevelì: Jeszi proti blisnyemu tvojemu kaj govoriti chul, tak zakri vu szerdczu tvojem: *nego pùztchaj vu nyem zegnyiti.* Kajti, kaj szamo zakrito je, josche sive; giblyesze negda, y po tém ochituje nazochnozt szvoju. Kaj pako zegnyilo je, tosze vishe negiblye, nìkakovo vishe znaménye sivilènya nedaje od sze-

be, y je tak, kak dagá vech chizto nebi bilo. Tak naj bude ono, kaj chuli jeszmo, vu szerdczu nashém, mertvo, prez gibanya, prez znamenya sivilènya. Arsze nahàdyaju nekoji, koji ono, kaj znàju, vu szerdczu szvojém léztor zakrivaju. Oni nepripovédaju ravno odperto, nego ali z-réchni dvojverztnoga razmévanya, z-opomenki, namigavànyem, zdiàvanyem, pretergnyeném govorènyem za razmeti dàvaju, da imaju nekaj na szerdczu, kajbi radi ochituvali. Nevelìju oni: Priatel! ja to znàm, ali tiho! — timúsze prevech zaùfash, ter véndar — ó dabi ja govoriti szmél! — y ovaksze od onoga, kajsze povédati nebi szmélo, povéda tuliko, dasze dugovànye, prez pripovédanya zkoro czélo ochituje. To znamenùje dugovànye léztor zakriti. Ali Dùh szvéti velì: *ono mòra vu tebi zegnyiti*: ono mòra prez znamenya, prez gibanya, mòra chizto mertvo biti.

II. Ali-ja govorim, velisze, ja govorim y povédam léztor priatelù mojemu; jamà to povédam léztor iz lyùbavi proti nyemu, iz zasgànoztì proti hisi nyegovoj y proti drusbi nyegovoj. Ali-najmì véndar gdo pové: kakovo kervolochno priatelztvo je to, priatela vu szerditozt poztaviti, y vu szerdcze nyegovo trapèchu szumlyivozt zaszaditi? Jeli to znamenùje za dobro hise koje zkerbetisze, akosze jedna proti drugoj z-szumlyivoztjum y nezaùfanoztjum napùni? Jeli to znamenùje zasgànozt za drùstvo koje imeti, akosze vu nyem nepriatelztva y czar-ge obudyùjú?

Ali-kajsze ovdé pod imenom zasgànoztì jemlye, tosze nam vu szvétém Pìszmu y od
Ztràn druga.

szvétéh Otozev kakti odurna hmanyicza z-na merzeshemi bojami izpìszàva. Nàrodov Apostol szvéti Pavel imenùje Rìm. I. 20. *takove vuhobajavozze Bogu odurne lyùdi*. Y jelisze je mochi chuditi, da Bog, koi je Bog mìra y lyùbavi, nikaj bolye neodurjàva, dapache y odurjàvati mòra, kak ravno one, koji mìra ovoga, y lyùbav ovu med lyùdmì zatìraju. Szvéti Bernard (Blagoréch. 3. na den poszvèt. Czìrk.) imenùje takove prisheptavzce y vuhobajavozze ñeszramne izdajnike y nevérne pùntare. Koji po pripovédanyih szvojéh neszlòge y nepriatelztva vu hisah ali drùstvih zrokújù, nészù priateli, nego izdajniki, jeszu otajni nepriateli, koji vishe pùti vech skòdiju, kak ochivezti nepriateli. Ar pred ovémisze je mochi chùvati, kajtisze kakti takovi poznaju. Pokéhdòbhsze pako oni za priatele dersiju, taksze vishe pùti dozta nepremìshlyeno y neprevìdlyivo pred nyimi kaj pové, kajbisze bìlo mòralo pred nyimi ravno tak, kak pred ochiveztém nepriatelom szvojém mùchati.

Nut! ovoszù poszlédja teplyivoga jezika, ovak velike neprílike zrokùje teplyiv jezik. Zatoszù vre od negda vszi razszvétcheneshi lyùdi y Nàrodi teplyìvozt kakti skodlyivu y odurnu hmanyiczu odurjàvali : szuprotivno pako onu lépu krépozt, zamuchlyivozt prestimàvali, postuvali y preporùchali. Pitagorash ztarìnzki Mudroznànecz, je vuchenìke szvoje léta y léta vu zamuchlyivozti podvùchal. Gerki y Rìmlyani zezìdali jeszu krépozti zamuchlyivozti vishe Czìrkvih. Atenìanczi poztaviliszù na vàraska vràta oroszlaniczu prez jezika, da tak szerdchenozt zvéri ove nye na gyegjernòzt, à napervztàvla-

nye prez jezika nye na zamuchlyivozt opomène. Alekszander Veliki, Kràly Maczedònzki zvalil je jednòch iz rùke perztena szvojega, y pritisznulgà je na vuztnicze priatela szvojega, koi z-nyim je chtél lizta, na znaménye anda, da on ona, kojasze vu líztu chtéjeném zadersàvaju, zamúchatì mòra. Zeno ztarìnzki Mudroznànecz, odgriznulszì je bìl jezika, y hitilgà je pred ker-vo-loke szvoje: to pako je zato vchinil, dasze zvun pogìbeli poztàvi, po grozovitém mùchenyu priszìlyen, szebi zaùfanu zkrovnòzt ochituvati. Y opet ztanoviti Poganìn, imenom Marczelush, je rekel: dabi ja, znàl, da moja zpodnya halya kakovu zkrovnòzt moju ochituvati bi mogla, takibijù iz tèla mojega ztergnul, y vu ogeny hitil.

Medtémtoğa jeli gda szlobodno ona, kojasze chùla ali vídela jeszu, govoriti ali prepovédati? je szlobodno; dapache to potrebuje od nasz dúsnozt Kerztchànzka, ali léztor vu ztanovitéh okoliczah. Szlobodno je, ako obchini, hisi, drustvu, vu kojémsze síve, haszen kakova prirazti bi mogla, y to takova haszen, koja je szegurna, oszebujna y velika, y kojasze na níkakov drùgi nàchin, kak po takovém prepovédanyu, dobiti nemore. Dopuztcheno je pomenyke y nerednoztì prepovedati, ali léztor oném, koji nye popraviti mogu. Szlobodno je, pogìbel kakovu, vu koju gdo po hmanyiczi ludzkoj dozpe, ochituvati, ali léztor onda, akosze od nye obchúvati more. Vu takovéh prìlikah moresze, dapache mòrasze negda govoriti.

Vu vszéh drugéh prìlikah mòramo naszlédovati onoga goluba, kojega Noe vu vrémenu obchìnzkoğa potopa iz bàrke je izpuztil. Noe,

potlamkam vòda bi bìla oplàhnula, zpuztchal je bìl dve pticze najmre kàrvana y goluba. Kàrvan zadersalsze je taki pervi pùt iz bàrke izpuztchen na merczinah y gnyìlèh télah vtoplyenèh lyúdih y sivìne. Golub pako, koi nad ovèmi nikakovu dopadnozt ni nahàdyał, povernulsze je bìl pervi pùt chizto pràzen, à drugòch doshel je bìl z-zelenium Olikum vu klyùnu. Prepùztemo y mi takaj teplyivomu kàrvanu ono, kaj zla od drugèh chùjemo, ali vùdimo. Mi hochèmo naszlèduvati goluba; ter, kadasze z-priateli nashèmi zettajemo, alisze domom povràchamo, doneszimo oliku, znaménye mìra vu vùztah; to je: pripovédajmo léztor ono, kaj na obchúvanye tak nuternyoga kak zvunyzkoga mìra doprinezti more. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH DVANÁJZTA.

Od lyùbavi blisnyega.

Gdo z-med ovèh trèh, vùdisze tebi blisnyi onoga, koi bìl je dozpel med razbojnikè? On pako rekel je: koi vchinil je mìloszerdnozt nad nyim.

Luk. X. 36—37.

Vu deneshnyém szvétém Evangeliumu Zvelichitel nash poztàvlya nam napervo lépu peldu prave y iztinzke lyùbavi proti blisnyemu nashemu vu jedném Szamaritanczu, DK! ov Szamaritanecz putujùchi iz Jeriko vu Jeruzalem, namerilsze je na jednoga nèvòlynoga Izraelcza, koi od razbojnikov poroblyen, vesz ranyen, y

z-kervjum oblějan na zemlyi je lesal, viděchi nyega Szamaritanecz na pomiluvànye genyen, odszéde iz konya, osznàsi ràne nyegove, vléje òlje y vinq vu ràne, y polosenoga na szvoje laztovito marshe, vodigà do perve ostarie: on-dé ràne prevèzajuch potroshì czéli den; y kajti duse vrémèna nésze mogel stentati, preporuchigà ostarjashu, da naj na nyega vszu žkerb ima, obečhajuch, da kaj goder na nyega potroshì, z-zàhvalnoztjum nyemu, kadasze nazàd poverne, nadoméztiti hoche.

Ter nut! ovu lyùbav, DK! chinì jeden Szamaritanecz proti jednomu Sìdovu, akoprém Sìdovi vsze Szamaritancze zarad razluke szvoje Vére jako odurjàvali jeszu; ter nut! ovu lyùbav chinì jeden Szamaritanecz proti jednomu Sìdovu, mimo kojega nevòlynoga vré bil je preshel jeden Sìdovzki Aldovnik y jeden dvorjanik aldovnichki, y to prez vszakoga pomiluvànya, akoprém drugach jednoga zákona jeszu bili tak ranyeni Sìdov, kak ovi dva, najmre Aldovnik y Dvornik. Nut! ovo je peldà pràve lyùbavi, DK! vu Szamaritanczu, kojoj zpodobna, y vu nashéh vrémenah redkosze nahàdya: zapovéda Gozpodín Bog vu nàravzki zapovédi, zapovéda Zvelichitel nash vu novém zákonu lyùbav blisnyega, ter véndar jako redka vidisze, akoprém vszigdé szadashnya vrémèna od lyùbavi blisnyega govorisze; malosze véndar xidi pokaz y chin prave lyùbavi, kakov pako toga more biti zrok? DK! nahàdyam ja toga dva zroke; pervich: kajti nemìszlimo, da vszaki chlovek je nash blisnyi; drugòch: kajti lyùbav ova zvekshínun szamo vu réchih ztoji, gdé

véndar dúsniszmô ne szamo ovoga ali onoga, nego vsze lyùbiti; dúsniszmô takaj blisnyega ne szamo z-réchi, nego y z-chínmi pomochi. Y ovo bude zavjetek mojega deneshnyega govorènya. Velim anda, pervich: *mi mòramo prez vszakoga iznímanya y prez vszake razluke vsze lyùdi lyubiti*; drugòch velim: *mòramo vszakomu vu chìnih lyùbav izkazàti, ako zapovedi Bosànzke izpuniti, y zvelicheni, biti šelimo*. Od chesza etc.

I. Da mi, DK! pravu lyùbav proti blisnyemu nashemu imeli budemo, opitàjmo mi szame nasz vishe pùti z-onèmi réchi, z-kojèmi je opital Zvelichitela nashega jeden pravdoznà-necz: Gdo je moj blisnyi? y odgovoremoszì iz szvétoga Evangeliuma, daszù vszi prez vszakoga iznímanya lyùdi: anda vsze lyùdi prez vszakoga iznímanya y razluke lyùbiti jeszmo dúzni. Néje anda zadozta, da ti, ò Kerztchenik! onoga szamo lyùbish, od kojega kakvò dobro prijel jeszi, alisze josh prijèti úfash; néje zadozta, da ti lyùbish zato, da pri vszèh prijet budesh, y pùtaszì lekshe na laztovitu haszen priredish. Ar, akosze temelyi y zroki lyùbavi nekojèh lyùdih proti nekojém pregledaju, nahàdyasze, dasze blisnyi lyùbi iz kakvè haszni, dasze lyùbi zvekshinum ali zbog rodbinztva, ali zbog priatelztva, ali iz zàhvalnozti. Nego koji goder ovak szamo lyùbiju blisnyega, dalkoszù od lyubavi na zvelichènye potrebne.

Ar lyùbiti blisnyega poleg zapovedi Bosànzke mòramo tak, dasze lyùbav nasha razlúchi od one lyùbavi poganinov. Vre vezda, ako mi lyùbimo blisnyega, hudi iz nagnyenya, hudi

iz priateľstva, budi iz haszne, budi gléděch na vrédnozt nyegovu; kaj vishe chinimo, kak izti poganini? Ar jeli y poganini nelyùbê rodbinu, priatele, dobrochinitele y oztále vrédne lyúdi? Jeli y poganini nevràchaju dobro z-dobré? Jeli poganini nepomàsû potrebne? Jeli neselê dobro priatelom y rodbini? Pokéhdòbhsze pako lyùbav jednoga Kerztchenika razluchiti mòra od one poganinov, tak mòrasze lyùbiti blisnyi ne gléděch na nyega, nego gléděch na Boga, koi nyega lyubiti zaradi szebe zapovéda. Ovo je znamenka, po kojoj lyùbav Kerztchànzka razluchàvasze od lyùbavi, z-kojum lyùbi poganin blisnyega szvojega. Odkud vszaki Kerztchenik opìtan: zakaj lyùbi blisnyega szvojega, mòra odgovoriti, da zato, kajti je kíp Bosji, vu kojém naj bolye viděsze zvershenozti Bosànzke: kajti je ztvorjěnye takvò Bosje, koje izti Bog oszebujno lyùbi, vu kojém Bog oszebujném nàchinom prebìva, vu kojém-szì on oszebujném nàchinom dopàda: kajti je dugovànye, koje Bog od szebe razdelyiti nikak nepùztcha, nego hoche, da vszaki, koi lyùbi nyega, naj lyùbi takaj y blisnyega szvojega.

Néje pri Bogu razluka med Sudovom ali Gerkom, velì szvétì Pavel Apostol, anda sziromàk od vszéch zahitchen, anda ztranyzki pervi pùt, y nigdar predi nevidyen, anda y dalyeko od nasz poztàvlyen, nashu pomoch proszěchi, anda y malovrédnik, z-chìni nam oduren, anda y krivovérnik, od Vére nashe nikaj nedersěchi, anda y nepriatel, nasz zbantujúchi, tak dobro zaradi Boga lyùbitisze mòra, kak godersze lyùbi rodbina, priatel, dobrochinitel,

domachina, y jednàke z-nami Vére y zákona; ar vszi lyùdiszù nasha bratja, vsziszù kipi Bosànzki. Iztina je zadnyich, da je nam vishe pùti baratati z-lyùdmì nevkrotchenémi, nepri-lichnémi, tverdokornémi, nepodneszlyivémi, zlocheztoga szerdcza y dersànya. Ali-kajszi hochemo? lyùbiti nye véndar mòramo; arszù ztvorjènye Bosje, y kipi Bosji. Iztina je zadnyich, da gdé koi je nàrave sivìnzke, nàrave nechlovechne y nevkrotchene; iztina je zadnyich, da ov ali on szùszed vszigdar pripraven je na kàrke, neprilike, y neszlòge; iztina je zadnyich, da gdé koi nikaj drugo nemiszli, nego nasz y nashu hisu po ztroskih, zaobztuny zrokuvànéh, ali drugach zatrèti; ali kajszi hochemo? lyùbiti nye véndar mòramo; arszù ztvorjènye Bosje, y kipi Bosji: iztina je zadnyich, da ov ali on pogerdil je nash dober glàsz y postènye, porobil nash imétek, kvàre vnoge nam vchinil, hisu nashu vu nemir pòztavil, ali-da nam iz jàla, odurjàvanya vszaku vuru seli szmert; ali kajszi hochemo? lyùbiti nye véndar mòramo, arszù ztvorjènye Bosje, y kipi Bosji.

Ter takov kipi Bosji, da laslivo velìmo, da lyùbimo Boga, ako rechène nelyùbimo, poleg onéh szvètoga Jànusha réchih: *Koi veli, da lyùbi Boga, à bràta szvojega odurjàva, on lasecz je; ar kakbi lyùbil Boga, kojega nevidi, ako nelyùbi bràta szvojega, kojega vidi?* Ah! DK! naj nam vszigdar pred ochmi bude on Evangeliumzki Szamaritàanecz, nut! on namérilsze je na chloveka ranyenoga od tolvajov, koi bìl je nyemu neznán, bìl je nyemu ztranyzki, bìl je vu Vèri y zákonu od nyega razlùchen,

bìl je chlovek, od kojega niti je kada kakvò dobro prijel, nitisegà na potlam prijete nadéjal: dapache bìl je chlovek, koi kakti Šidov vszakoga Szamaritàncza nechlovechno je odurjàval, y vszemù zlo je sešel, ter véndar zkerb je za nyega vzèl, dasze je zvràchił. Ovak chìnemo y mi, DK! od szada, ako ovak chinili nészmò do szada, pozabivshisze morebiti iz zapovédi Bosànzke nam dàne od lyùbavi blisnyega, dasze neizpùné nad nami one réchi szvétoga Evangeliuma: *Z-kojam mérum merili budete, z-onum y vam odmérjeno bude.* Odkud vre iz ovéh, szada rechénéh, zpoznati jezte mogli, DK! da né szamo vszaki lyùbitisze mòra, nego dasze lyubiti mòra né szamo z-réchjum nego y z-chìnmì. Od chesza vu ztràni

II. Lyùbav, kojasze vu chínih nekàse, néje lyùbav, velì szvétì Gregur Papa: Odkud — da zpoznamo, jeli vu nasz prava zvershlyiva lyùbav, potreèno je, da premìszlimo ona znaménja, iz kojéh prava zvershlyiva lyùbav zpoznàjesze: Rechèna znaménja zvershlyive lyùbavi szvétì Pavel Korintianczem (I Korint. XIII.) pi-szùchi, ovak napervo poztàvlya: *Lyùbav je terplyivna, y miloztivna, lyùbav ni jàlna ludzkomu dobru, lyùbav tak pàzi na chène y na govorènya, da nikoga nezbantùje; vsze blisnyega chène na bolshu ztràn tolnàchi, vsze zpri-chàva y bràni, niti od blisnyega szumlyive mìszli ima: lyùbav vsze véruje, kajsze dobra od blisnyega povéda, terpi, miluje ludzke pomenyke, dapache oposzréd zbantiwànya níkaj nechùti.* Pokéhdòbh anda poleg ovéh lyùbavi znamènyh negda szùdyeni budemo, videti ho-

chemo, jeli ovakova nasha proti blisnyemu nashemu lyùbav.

Vnogi zadovòlyni jeszu ztém, da blisnyemu, kak velé, nikaj zla neselé: odkud opìtani: Jeli ovu ali onu oszobu lyùbê? odgovorjaju: Lyùbim, ar Bog tak zapovéda, ali ja néchû z-nyum nikaj imeti, néchûsze vu nikakvém poszlu z-nyum méshati; jajû lyùbim, ali véndar najmé puztcha pri mîru, kak ja nyu pùztcham, ar drugach med nami mîra y pokoja ne bude. Ter nut! stimaju, da imaju lyùbav, ter k-tomu lyùbav, od szvétoga Pavla malo predi izpìszanu. Ali vkanyùjûsze nevòlyni, kada velé, da lyùbê ovu ali onu oszobu, da jôj nikaj zla neselé. Odkud anda dohàdya, da, akosze ovoj oszobi pripetì kakvâ neszrécha, chùtiju vu szerdczu szvojém nekakvô veshèlye? Odkud dohàdya, da kada vîdê, da ovoj oszohi gozpodàrztvo ali létina dobro na ruke ide, chùtiju vu szerdczu szvojém nekakvû salozt? Neseliju, velé, zla, ter véndar, akosze pripetì prîlika chine nyeine pretreszàvati, néli da to radi y z-veszèlyem chinìju? Akojû gdo ogovàrja, ogrizàva, néli da y pridàvaju kaj josche szàmi? Neselìte jôj, velìte, zla, ter véndar ogìblyetcsze nye, kaj naj bolyé morete, y akosze z-nyum zeztànete, néli da chekate, dabisze ona predi vam naklonila? Jeli vsza ova nészû ochivezta znaménnya odurjàvanya, kjasze vu szerdczu ovakovéh kùhaju? Jeli ovo znamenùje lyùbiti blisnyega? Jeli ovak lyùbiti blisnyega zapovéda Bog?

Y ako ovo néje lyùbiti blisnyega, DK! kaj nam je rechi od vszagdashnyega jàla, oszméhàvanya, y obshanoztih, z-kojémi bantùjesze

nash blisnyi? O! prelépa lyùbav! izkriknuti mòramo, kojaszî bila negda kìnch y dika! Kerztchànztva, kamszî ti zginula! Velì szvéti Pavel Apostol, da lyùbav je terplyivna y miloztivna, ali nechùti ovakove lyùbavi on szirota szlusbenik ali szlusbenicza, koi ali koja, ako zapovédani poszel taki k-vrémenu neizvershì, chúje od gozpodàra odurne spotnicze, klètve y preklínyanya, chùti nemile vudarce y pregone, takovo z-~~szò~~bum baratanye, kakti dabi né bìl tak dobro kíp Bosànzki, kak je y gozpodàrnyegov. Kak nevlyuden je nàchin baratanye vu oném tovarushu, kak tverdokorni y nevkrotcheni nàchin baratanya vu onoj tovarushiezi! kak nepremìshlyen y nechlovechen nàchin baratanya vnogéh lyùdih navlaztito proti szebi zapoztávlyeném, kakti dabi vszi drugi nebìli nyim zpodobni, ali kíp Bosànzki. Jeli z-ovakvùm terplyivnoztjum ali ovakvèm pomiluvànyem lyùbav proti blisnyemu szlòsitisze more?

Kaj na dalye rechem od onoga jàla, z-kojémsze gleda ludzka szrécha? kaj od onoga otajnoga terszenya, z-kojémsze ische porushiti ludzka szrécha? Kaj od onéh szumlyih, od onéh krivéh szùdov, kojisze vu szerdczu proti blisnyemu kùjû? Kaj od onoga krivoga obszùdynya, z-kojémsze ludzki dober chìn, ludzko dersanye, sivrènye na gorshu ztràn toluàchi? Jeli je ovo lyùbav od szvétoga Pavla Apostola izpìszana, koja ni jàlna, koja nikomu na truc, ali skodu nikaj nechinì? Nadalye — ako mi na vszaku réch y kuliko bodèchu, na vszakì chìn y kuliko zbantujùchi, vusgemosze, szerdu kùhamo, fantlyivozt pripràvlyamo, ter vishe pùti

czéle mészecze y léta chekamo priliki, doklam
bisze fantili, jeli ovo lyùbav, koja vsze podnà-
sha, vsze terpi? Nadalye — povédytemî, kak-
sze z-pravum lyùbavjum szlosi vkanlyivozt vu
pogodbah y terstvu, zkùpozv vu almustvu? Jeli
ovo lyùbav, koja neische szamo szebi dobro?
Zaizto nebi nikak znal dokonchati govorènye
moje, DK! dabi vsze one réchi, kojesze sza-
dashnye vréme od vszakoga zpola, od vszake
dobe, od vszakoga ztálisha proti lyùbavi chiné:
Ah! je, je jako ohlâdela Kerztchânzka lyùbav,
navlazzito ako nyu vu chinîh premîszlimo.

Kak budemo, DK! pred oném Szùdczem
Bosànzékém obztali, kada rachùn bude dati od
lyùbavi nashe? pred kojém nebude pítanye:
jeszmoli lyùbili blisnyega szamo z-jezikom? ne-
go, pítanye bude: Kakszmô vu chinîh lyùbav
ovu pokazali, ter poleg ovéh chinov y dopítanye
primemo. Znano nam chinî szvétî, Jakop, da
*najsze neùfa miloszerdnoztî, koi miloszerdnoztî
proti blisnyemu ni imel. Szùd bude, veli izti szvétî*
Jakop, *onomu prez pomiluvànja, koi proti dru-
gomu pomiluvànja ni imel.* Ter akosze pomilu-
vànja nadéjati némaju, koji vu chinîh blisnyemu
lyùbavi nészû izkázali, kaj bude iz onéh, koji
izraven szuprotivno lyùbavi baratali jeszu? Kaj
bude iz onoga, koi ne szamo blisnyega nepo-
stúje, negogá zeszmehàva y shàluszî iz nyega
dèla? Kaj bude iz onoga, koi blisnyemu z-do-
brum pèldum neszvétî, negogá zpachùje, y vu
gréh vabi? Kaj bude iz onoga, koi blisnyemu
ne szamo [nikaj nedà, negomû josche y nyegovo
jemlye, ali kvàr chinî? Kaj bude iz vszéh ovéh?

Zpoznati anda mogli jezte, DK! vu chém

navlaztito zadersàvasze lyùbav, koju mi blisnyemu nashemu izkàzati dúsni jeszmo. Nestimajmo, da malo je dugovànye blisnyega nelyùbiti, y nyemu dobro nevchiniti; zaizto veliko je ovo dugovànye, ter takovo, k-kojemu privèzal je Bog zvelichènye nashe. Terszemosze anda mi ne szamo nikoga znajùch y hotonczè zbantuvati, ali vràziti, nego y nyemu takaj dobro chiniti, gdé y kak szamo moremo. Ar ovak je lyùbil Zvelichitel vsze lyùdi; ovak je lyùbil on vi-teski Szamaritànecz onoga neszréchnoga Sìdova, koisze naméril je na razbojnikè; tak mòramo anda y mi ovak lyùbiti, akosze selìmo zvelichiti, Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH TRINÁJZTA.

*Od pokaza vszamoğùchnozti y miloszerdnozti
Bosànzke vu narèdyenyu szvète Zpovèdi.*

Nélih deszet odchiztchenéh? à gdéh je devet?
Luk. XVII. 17.

Akoprémsze dobrochìntzta Jesusha Kriztusha vszigdar z-naj vekshum nezàhvalnoztjum na-plàtchala jeszu, vèndarsze ni nigdar potúsil zverhu toga do denesz y to zverhu gubavéh. Deszet bìloih je od odurne gube po vszamoğùchnozti Kriztusha odchiztchenéh, ter léztor jeden jedìni je zpoznal velikòchu dobrochìntzta, y ov chuda chìn vszamoğùchnozti; léztor jeden povrachajùchisze zahvalyùjemú za mìloztchu ovu, zaradi chesza z-turobném glàszom velì Jesush: *Nélih deszet odchiztchenéh, à gdéh je devet?*

Zpochitanye ovo ima zkrovnozt szvoju. Odchiztchenye gubavéh bil je kíp szvète Zpovédi, po kojojse gréshniki od duhovné gube szvoje vu novém Zákonu odchiztchújû; y kak goder nezáhvalnozt gubovéh Jesusha kruto je saloztila, ravno takgá salozti josh den deneshni, dasze zmed desetéh komaj jeden nájde, koibi z-záhvalnoztjum zpoznał, kuliko nam dobrochínztvo vu narèdyenyu szvète Zpovédi je izkàzal. Dersisze szvèta Zpovéd za jedno veliko brème, y nepodneszlyiv terh, akoprém je ona jedno zmed naj vekshéh chudachinów, y naj vekshéh dobrochínztvih, kak vam to denesz pokazal budem: ar Bog vu narèdyenyu szvète Zpovédi oszebujno je pokazal, pèrvich: *vszomoguchnozt szvoju*, drugòch: *miloszerdnozt szvoju*. Od chesza etc.

I. Vszaکا zkoro ztvàr lehkeshesze razmètche, kak napràvi. Doksze zmosno ztànye zezidyé, kuliko dnèvov, kulikéh ztroskov, y kuliko dèlo potrebujesze? A dasze ovo opet y to na jeden pùt porùshi, dozta je jeden jedini szilni potresz. Ali gréh je chizto druge lastovitozti; nikaj ni lehkeshèga, kak ztrashilo ovo vchiniti, y napervo donezti; jedna miszel, jeden pogled, jedna jedina réch je k-tomu dozti. Ter potlam kak neszréchném nàchinom je vchinyen, kak teskogá je opet zkonchati! Vsza ztvorjènya nészû vu ztálishu jeden jedini szamo gréh zbriszati, y vchiniti, kak dagá nigdar nebi bìlo. Dabi vszi Patriarke y Proroki, vszi Szvètci y Angeli mochi szvoje zkupzebrali, tak véndar vsza nyihova jákozt y trùdyenye nebi mogla jeden jedini szamo gréh zkonchati. Jedini Bog je, koi

ztrashilo ovo zkonchati, oztvar ovu zvràchiti, odurnu znaménku ovu zbriszati, y zevszema osznàsiti more tak, kak dagà nigdar nebi bìlo; k-tomu pako mòra on vszu jàkozt szvoju, y vsze mochi szvoje, vszamogùche rùke szvoje vupréti. Za iztirati iz Neba pùntarzke Angele, y nye vu glublyìnu pekla hititi, potrebuval je Bog Mihàlya Arkangela, koi z-pomochjum oztaléh vérnéh Angelov pùntare ove oblàdal, y nye iz Neba je izhitil. Ali chizto druga jàkozt potrebna je, dasze ne léztor gréshnik nekastiguje, nego dasze takaj izti gréh izbrìshe. Angelzka rùka je k-tomu preszlaba; szam Bog je mòral vszu vszamogùchnozt szvoju, y szvoju laztovitu rùku vupréti, za izrodek ov kachji zkonchati. Tak, kak negda Jeremiash Prorok krìchal je: *Ztanisze, ò Gozpone, y zberi vsze mochi tvoje, za zkonchati ztrashilo ovo.*

Iztina je, velikòcha mochi ove nekàsesze mahom. Kajtisze vidi, dasze gréhi na Zpovédi tak lehko, y to léztor po nekuliko réchih iztoga chloveka zbriszàvaju, y zkànchaju, taksze nevzeme v-pamet velikòcha mochi, koja ovdé opràvlya. Ali ravno ova lehkòcha odpùztchanya gréhov je nedvojmbeno szvedochàntzvo, da ovdé oszebujna, vishnya mòch opràvlya. Ar pokéhdòbh gréh je terh nezmerne smehschìne, tak mòra takaj moch ona nezmero velika, y rùka ona nezmero jàka bìti, koja nyega tak lehko iz pùta vugne, y zevszema zkoncha.

Od Alekszandra, onoga glaszovitoga Maczedònzkoga Kràlya povéda szvèto Pìszmo I: Makab I. 3. da on vu deszetéh létah tulike vàrashe je prèdobil, y tulike druge zaterl; tulike

orszàge oplénìl, tulike mòchne sherege oblàdal, y da zato ozvan bìl je: Alekszander Veliki. Na kuliko bolye bi bìl on ime ovo zaszlùsil, dabi bìl on vsza chuda ova vojuvànya szvojega léztor po nekulikéh réchih izpelyal? Ter ovo je ono prevzimlyivo chudo vszamoèùchnozti, koje Bog vu vszakoj Zpovédi opràvlya. Po nekulikéh réchih, koje Redovnik zgovàrja, zbriszàva vsze gréhe, zkàncha, zatìra nye chizto, ter po tém trojverztno chudo vszamoèùchnozti szvoje opràvlya; kajti gréshniku trojverztna dobra povràcha, koja po gréhu je bìl pogubil. On je po gréhu sivlène Dúshe pogubil; sivlène ovo povràchamù Bog po ovéh nekulikéh réchih nazàd; y od vszakoga odvèzanoga gréshnika mòresze rechi, kajsze od pogublyenoga szìna je reklo: Luk. XV. 32. *bìl je mertev, ter je osìvel.* On je po gréhu zgubil zvìshenozt szvoju; pokéhdòbh predi déte Bosje, y odvètnik kràlyeztva nebèzkoga je bìl, tak po opàdanyu szvojém vu gréh, poztal je déte peklènzko, y prokletztvò naszé navlékel. Ali na Zpovédi povràchajumù ovéh nekuliko réchih zvìshenozt nyegovu opet nazàd; znovìchgà za déte Bosje nachìnyaju. *Gréshnik bude, kak velì Izaiah XXXV. 1. opet czvél kakti lilium,* koi je kíp nedùsnozti; kajti po odvèzanyu nikakove ni vishe razlùke med gréshnikom y med nedusném. On je po gréhu vsze szvoje duhovne kìnche, vsza vchinyena dobra déla, vsze szvoje nazpràvlyene najéme pogubil. Nekuliko réchih Redovnika povràchajumù vsze kìnche ove nazàd. Zpunyùjesze kaj Jeremiasz Prorok prorokuval je: Thren. V. 21. *Gozpone! ti budesh pogublyene dàne ponovil,*

budesh chinil, dasze nam vszi oni najemi: kojéh po gréhih mentuvàni biliszmó, nazàd po-verneju. Na Zpovédi nepovràchasze léztor pogublyeno nazàd, nego zvun toga doprinàsha gréshniku tulike nove kìnche, y dàre, da vu szerdczu vnogo bogateshi poztàne, nego je pred gréhom bìl. Sìdovi, iz Egiptuma izhadyajùchi, jesszu vnogo vishe kìnchev odneszli, negoszú zszobum vu Egiptush doneszli. Bog je nye zobilném zlàtom y szrebrom izpelyal. (Sholt. CIV. 57.) Ravno tak, kada grèshnik Egiptusha, orszàga hmànyìcze oztàvlya, zléva Bog miloztche szvoje tak obilno zverhu nyega, da on vu ovéh bogateshi poztàne, neg' je pred gréhom bìl; takaj Peter po zadoblyeném odproztchènyu imel je vishe zaùfanozti proti Kriztushu, neg' je pred gréhom imel; ar pred zatajeným szvojém nésze podúfal szam Kriztusha pìtati, negogà je vszigdar po Jànushu pìtal, kadasze je pako po opadu szvojém opet podignul, tuliko je bìlo zaùfanye nyegovo, dasze szam podztùpil je bìl Kriztusha pìtati, z-kakovum szmértjum bude Jànush vumerl.

Jeli to nészú chuda, koja nijedna druga, nego jedína vszamogùcha rùka opraviti more? Jelisze anda nebi mòrale ober vszake Zpovédàlnicze réchi Dàvida napìszati: *Deszna rùka Gozponova*, ovu szudbenu ztoliczu napràvlyajuch, *pokàzala je vszamogùchnozt szvoju*: pravedno anda szvétà Czìrkva pod Aldovom szvète Meshe popéva: *Bose! koi vszamogùchnozt tvoju najbolje odpràztchajuch, y szmilujuch ochitujesh.* Nedely. po Trojàk X.

II. Da vishnyi Bog na Zpovédi takaj milo-
Ztràn druga.

szerdnozt szvoju proti nam pokasùje, nigdo ne-
more tajiti; ar, akoprém ovu lyùbavi vrédnu
laztovitozt Bosànzku vu jezero prìlikah zpasù-
jemo, y vszaki nash korak dobròtivnozt nyegovu
ochivezto nazvéztcha: Zpoved véndar je jeden
chizto oszebujni nàchin, zavjetek, y szvédo-
chàntzvo miloszerdnozt nyegove. Ovdé neizka-
sùje on chloveku jedno jedíno, nego vnogoverzt-
no szmiluvànye, ter ovdé mòramo vu iztini
z-Dàvidom izkriknuti: *Gozpone! ti izbrishùjesh*
gréhe lyùdih poleg vnosìne szmiluvànya tvoje-
ga. Ovdé kàse miloszerdnozt szvoju pervìch:
gréshnika ischuch k-Zpovédi dopelyati, pokéh-
dòbh za nyim hodi, nyega zove, y po grizih
vezti y po nuternyéh nadehnenyih, pokéh-dòbh
nyega pozìva p- plàshenyu y nagràsanyu, dasze
naj k-ovoj kupelyi priblisa, y vu nyoj opere;
ar da ti, ó Gozpone! nebi gréshnika zval, y nye-
ga nebi vlékel, tak nigdar nebi k-nyoj doshel.
Odlùchisze pako prìztúpiti k-oprànyu vézti szvoje,
takmù Bog novu miloszerdnozt izkasùje, pokéh-
dòbhmù pri zvédyanyu. szerdcza szvojega szvé-
tlozt novu vusge; ah! DK! da nebi tràki lyù-
bavi nebèzke zverhu nyega opali, tak gréshnik
nigdar nebi nikaj drugo vu szerdczu szvojém
nahàdyal, kak tmìczu; ali Bog chinì, da on po-
menyke szvoje zpozna, da on tesínu pregréske
szvoje prevìdi, dasze nyemu vsza vnosìna y
odurnozt zlòche nyégove ochivezto pred ochi
poztàvi.

Y potlam kak ova zpàzi, tak bi mòralo vu
szerdczu nyegvém posaluvànye y salozt szlédeti:
ali y ovu takaj opràvlya Bog po novoj, y tre-
tjoj miloszerdnozt proti nyemu. Iz szamoga

szebe nemore gréshnik niti pomenyke szvoje zpoznati, nitisze za nye posaluvati; Gozpon je, koimú nezahvalnozt dersànya nyegovoga, y velikòchu zbantuvànoga Boga sìvo pred ochi poztàvlya, y po napervoztàvlyanyu ovém szerdcze nyegovo giblye. Ongà na posaluvànye gene, on dàje ochjam nyegovém szùze Pokòre, onmú dàje chùtiti vu szerdczu suhke muke, zverhunarayzku salozi, iztinzko obechànye y pomoch za zprevàdyanye bolshega sivrènya. Zadnyìch anda odvesùjesze, y prijémlyesze od Boga po oszebujnoj miloszerdnoztì vu miloziachu. Zbrishe vsza presheztna, poztàje z-novìch Otecze nye-gov, y chlovek bìva opet Szìn nyegov.

Ter ovak Bog nigdar bolye miloszerdnozt szvoju neochítuje, kak vu Shakramentu Pokòre, gdésze tak vnovoverztno pokasùje. Pokasùje gréshniku szmiluvànye, pokèkdòbhgà k-ovoj szvètoj kupelyi pozíva, k-nyojgà pripràvlya, y vu nyojgà chizto.odepìra. Vre pako haj je pripravlanye kupelyi ove miloszerdnozt Bosànzku ztàlo? Znamo nam je, kak dràgo ztojé Jesusha Kriztusha one réchi, koje Redovnik pri odvèzanyu gréshnika zgovàrja. On je nye po vnovégè obshanoztih, vudarczih, poplyuvanyih kùpil: ztàleszùgà ternya, koje nyegovu szvètu glàvu prebolo, y bìchov, kojiszùmú vsze télo razmerczvarili: ztàleszùgà chavlov, na kojèh czele tri vùre med naj seztokeshemi mukami viszèchi je vumerl. Jeszu anda zaszlusbe terpèchega Boga, koi je Shakrament Pokòre narèdil, y kupely ovu, vu kojoj sze Dùshe nashe odepìraju, z-laztovitum kervjum szvojum naléjal.

Kak jako anda mòra Jesusha Kriztusha sa-

loztiti, kada vidi, kulika vnosina Kerztchenikovovo veliko dobrochinztvo neznaje, y kak vnogi ovu drago kuplyenu kupely nepotrebiu, nego nyu kakti naj vekshu muku besiju, ter odurnu gubu Dushes szvoje tulike meszecz, Bog bi dal, da ne y leta okolo nosziju, na mezto dabisze po ovem szvetem odepiranyu odchiztili; kada vidi, da nekoji potrebiu ov Zvelichènya nachin szamo kak goder, prez prave priprave, prez haszne, daszi vnogi ovu iztu kupely na oztvar obrachaju, pokédobh vufanyu, dasze zpovedali budu, vszevdily dalye grëshiju.

Akosze vu nasz, DK! neg' jedna josche izkra lyubavi proti Jesushu Kriztushu nahadya, ako nyegova presveta kerv pri nasz kakvu vrednozt ima, takmu nezrokujmo salozt ovu; potrebiujmo visheputi ov szlavni zvelichènya nachin, koi mudrotvor vszamoguchnozt nyegove, y chudachin miloszerdnozt nyegove je. Naj tuliki nezahvalni siveju prez Zpovedi, prez odepiranya Dushes szvoje, misze hochemo konomu zahvalnomu Szamaritanczu pridrusiti, koi dobrochinztvo szebi od Jesusha Kriztusha izkazano z-zahvalnoztjum je zpoznal. Potrebiujmo zreszno y guzto ov Zvelichènya nachin, y ovo bude zahvalnozt, koju Bog od nasz potrebuje. Amen.

NEDELYA PO TROJAK. CHETERNAJZTA.

Temely vrémenite szréche je zkerb za duhovna.

Ischite naj pervich Kràlyeztvo Bòsje, y praviczu nyegovu, ter ova vsza pridàjusze vam. Mat. VI. 23.

Selya szréchnomu biti je vszém lyùdèm prirodyena; ovo nagnyenye nahàdyasze vu szerdczu vszakoga chloveka: vszi chùtimo nàgib ov, koi nasz za szréchum selne y kruto pohlepne chinì. Ali – ako zkupa premìszlimo neztàlnozt vrémenite szréche, kijasze pri vnogéh ter vnogéh lyùdih na ovém szvétu ochituje; kada vùdimo iz naj vekshéh bogàtushev naj potrebneshesziromàke, iz zdравéh betesne, iz prestimànéh od vszéh zametàvane hívati, szerdcze nashe mòrasze burkati. Ova premìshlyavajùchi, zezvédyamo zroke ove neztàlnoztì, y to zvekshìnum zaobztuny; kajti nàchin y temely vrémenite szréche neischemo. Medtém toga deneshnyì szvétì Evangelium vodi nasz k-pravoj szvétloztì, kada velì: *Ischite naj pervich Kràlyeztvo Bòsje, y praviczu nyegovu, ter ova vsza pridàjusze vam.* Vnogi anda, ako szréchu ischuch nyu ztigli nészû, ali morebiti nàjdyene hitro mentuvalisze jeszu, zrok je, kajti zamudili jeszu ono chiniti, kaj naj predi chiniti bi mòrali: najmre: izkati Kràlyeztvo Bòsje y praviczu nyegovu. Y ovo je czily mójega deneshnyega govorènya. Vu kojega prvi ztràni pokàsèm: *Akosze zkerbeli budemo za duhovna, Bogsze bude za vrémenita nasha zker-*

bel ; drugòch: Bogsze vidi malo za vrémenita nasha zkerbeti, kajtisze mi zadozta za duhòvna nezkèrbimo. Ód chesza etc.

I. Vishnyemu Gozpodinu Bogu, koi vu dobrochinènyu szvoju jedíno dopadnozt nahàdya, nikaj néje bolye po vòlyi, kak nasz zvszém oném obzkerbeti, kaj na zdersàvanye sívlènya, y povekshàvanye takaj vrémenite nashé szréche nam potřebno je. Y ovo obechànye imamo iz laztovitéh vùzth Szína Bosànzskoga govorèchega: *Otecz vash nebèzki* (réchiszú dèzeshnyega szvètoga Evangeliuma) *znà, da vsza ova potrebujete.* Nyegovo Bosànzko oko vszìgdar zverhu nasz zkoznùje, y gledì na vsza, koja nam potrebna jeszu: szegurno anda vsza ova ùfajmosze od nyega; ar on hràni pticze vu zràku, on opràvlya liliume na polyu: jeli pako za nashu hrànu, za nashu opravu bude menye zkerblyiv, koji nyegov kíp Bosànzki na nashoj nevmertelnoj Dùshi noszimo? koji nyegova détcza jeszmo, koju on otchìnzki lyùbi?

Ali—na kakov nàchin on obechànye ovo je nam vchinìl? poszlùhnite! pridàje szam: Ischite predi Nebo, negosze za vrémenita zkerbìte, ischite naj pervìch povekshàvanye krépozti, naprédek pobosnoztì y pravoga Kerztchàntzva, onda ztoperv zdersàvanye téla. Zréchjùm: *Ischite naj pervìch Kràlyeztvo Bosje, y pravìczu nyegovu,* ondasze takaj Gozpodin Bog bude za vashe vrémenito zdersàvanye zkerbel. Ako anda hochemo, dà vishnyi Gozpodin Bog nasz vu vrémenitéh obìlne vchinì, chìnemo mi predi ono, kaj on od nasz potrebuje, najmre: dagá lyùbimo, nyegvé Zapovédi zpu-

nyávamo, ter za Dùsh'h nashéh Zvelichènye zkerbimosze.

Y zaizto! kajszè more bolye z-temelyi zdrivoga razuma szłositi? kaj more szegurneshe nash nuternyi mìr y nashu dobrocheztnoxt vtemelyiti y zdersàvati, kak rayno ov izgovor Od-kupitela nashega? O! kak vnogo menye bisze lyùdi muchili z-kerbmi y potrebòchami, dabiszì ovu sìvu iztinu za voditela szvojega sivlènya, za ravnitela szvojéh chinov zrészno odebrali! Nego kak vnogo pùti nebìva szuprotivno! zvekshinum ali konchemar veksha ztràn lyùdih vu szvoje vrèmenite potrebòche zamishlyena, zpozàbisze iz szvojéh duhovnéh petrébòch'h. Oni vérujù vu Boga, ali nelyùbé Bosànzka; oni moliju Boga, ali szvojém hman nagnyenyam vgàdyaju. Oni ischeju szréchu, ali pred nyum bésìju; oniszì seliju nebèzka, ali bojèsze pùta k ovém, kajti tesek je. Pokéhdòbh anda oni na ov nàchìu malo ali nikaj zkerblyivi jeszu, za ona, koja nyihovu pravu szréchu chinìju, zatosze predàvaju prekorednoj zkerbi, koje poszlédje je: nemir y nezadovòlynost. Akoprém vszaka zkerb za ona, koja jedino od mudre vòlye Bosànzke vísziyu, chizto nehasznovita je.

Nechudemosze anda, da Shalàmon, Szìn Dàvida Kràlya, szvoju moguchnost y velikòchu tak daleko je dopelyal. Onsze je od szvojega Otcza navchil on pravì temely, na kojém nyegova szrécha bi ztàla y prebìvala. Kak pervìch ov mlàdi Herczeg ztoliczu kràlyevzku Otcza szvojega bi bìl poprijel, poztavilmù je Bog napervo vsze blàgo szvéta ovoga: pròszì od mene, kaj hochesh, da tí dàr? Na ovo mìloztivno na-

pervztàvlanye, kam je czìlyala selya Herczega ovoga? kaj nyemu med oztalémi naj bolye na szerdczu je lesalo? Jeli mbrebiti proszil razshiràvanye kràlyeystva szvojega, obilno blàgo, dugo sivilènye, ali zatìranye nepriatelov szvojéh? Nî! vsze ovo, kaj szvét tak pohlepno sell, vsze ovo, velim, néje bìl czìly selye nyegove; nego proszil je zasgàno od Boga: *Dajmì, ó Gozpone! jedno razumno szerdcze, da dobro od zla razlúchiti, krépozt poprijèti, gréha bésati, y mojega pùka pravichno vszìgdar làdati morem.* Jeli neznamenùje ovo naj pervich kràlyeystvo Bòsje, y praviczu nyegovu izkati? Dabi bìl Shalomon Evangeliuma Jesusha Kriztusha chul nazvéztchati, nebi bìl mogel vishnyemu Gozpodinu Bogu drugu kakovu proshnyu poztaviti, nego vu izgovórjenéh je poztavil. Nego niti Bog takaj néje mogel obechànye szvoje: „*ova vsza pridàjusze vam*“ bolye izpuniti, nego pri Herczegu ovém je izpunil: *Kajti med oztalemi nészi bogàtztvo, nészi dugo sivilènye, nészi glaszovita oblàdanya, nego mùdrozt, dobro od zla razlúchiti, dobro poprijèti y zlo bésati proszil, zato jeszem tebe zvùn onoga, kajti mene proszil jeszi, ob mojoj vòlyi zmosnoztjum, lépotum, blàgom, y bogàtztvom nadelyil.* Vishnyi Gozpodin Bog nadelyil je nyega z-kìnchi na tuliko, da nijeden Kràly Sidòvzki niti pred nyim, niti za nyim Shalomonu szamo zdalka néje bìl jednàk. Glàsz velichàntva nyegovoga razshìrilsze je po czélém szvétu, y vàbil je ztranyzkéh orszàgov Kràlye y Herczege vu Jeruzalem, da vidè zmosnozt, od koje oni tuliko chùjú. Nyegova mùdrozt bila je vishe, kak chlovechànzka, y vszi

nàrodi szililiszû k-nyemu, kakti k-chudu szvéta ovoga? Podlosniki nyegovi chudilisze jeszu nad pravichnoztjum nyegovum, y zverhu zpamètnéh odrèdyeny'h; izti nepriateli nyegovi kushuvaliszû szléde nyegove. Z-vszémi ovémi kìnchi nadelyil je Gozpodin Bog Shalomona zato, kajti naj pervlye za Boga, za kràlyeystvo nebèzko, za praviczu zkerblyiv je bil. Vsze ovo anda ochivezto nam pokàsùje, da Bog dareslyivozt szvoju vu vrémenitéh nigdar bolye nepokàsùje, kak kadasze on y kràlyeystvo nyegovo med ozta lémi naj pervlye ische. *Medtém toga vùdisze nam Gozpodin Bog vishe pùti malo za vrémè-nita nasha zkerbèti, kajtisze mi zadozta zu duhovna nezkerbìno.* Od chesza vu ztràni

II. Nàvadnisze túsiti jeszmo, da Gozpodin Bog vu nashéh vrémenitéh dogodyajih szréche chizto szuprotiven je: ali ja poztàvlyam pìtanye ovo: Ischemoli mi naj pervlye Kràlyeystvo nebèzko? Ako mi, DK! szerdcza nasha zpìtamo, ter iztinu valuvati hochemo, jeli néje nash duhovni naprédek y kerztchànzka zvershenozt naj mensha, ako ni chizto zàdnja zkerb nasha? Zpràvlyanye blàga, obàvlyanyè hisnéh poszlov, obzkerblènye détcè, dovershènye czìlya nashèga, izvìshenye; néli ovo jeszu nashe perve, nashe vszevdilyne, nèchû rechi, jedíne zkerbi y trùdi? Mi zadnyìch toga nèchèmo zpoznati y valuvati: ali nashi chinì nam ova pokàsùjú. Vno-gisze zprichàvati nàvadni jeszu; némamo tuliko vrémèna, dabi gdé koju ztrànzku dnèva molitvi aldúvali, ali vishe pùti szvéte Shàkramente prijémali, dabi k-szlusbi Bosji dohàdyali, ali k-nyoj dojdùchi dabi do koncza obztali; kajti

nashe gozpodárztvo, nashi vrémenitî poszli vréme nam zkratchùjû. Ali-laztovita ova zprîchávanya jeli nészû ztanovito szvédóchàntvò, da ovém vishe na vrémenita y szvétzka, kak na duhòvna y Bosànzka lesèche je? da ovi naj pervlye télovna y vrémenita, Bosja pako y duhòvna naj zadnyìch ischeju.

Ako nasz rùka Bosànzka pohodi, ako zdràvje zachme odnìmati, akosze nashe velichàntvò pochme pomenshàvati, kakove pobosnozti, kulika almustva y zagovore nechinìmo onda, dassze ovoj neszréchi vugnemo! Jeli pako zpodobna chinìmo vu pogibeli Dùshe? Kulika Almustva, kakove zagovore chinilismò za poniznozt, jednu neoblàdanu terplyivnoz zadobiti? za zavuzdati nasha hman nagnyeny v poselènya? Mi zdi hàvamo proti Nebu za szréchni dokonchek nashega czìlya; ali jeszmoli mi takaj tak guzto pùti, tak zasgàno Boga proszili: Gozpodine Bose! dajmî vsza terplyivno za kràlyeztvo nebèzko terpeti y chiniti: vchìni, da búdem od dnèva do dnèva vu szlusbi Bosjoj marlyiveshi: vsze prechke raztergni, koje préche naprédka mojega vu krépozti, y povekshàvanye vu Kerztchàntvu? — Nepokàsùjuli ova, da mi Kràlyeztvo Bòsje y praviczu nyegovu naj pervlye neischemo? Vszako naj menshe zbantuvànye nashega postènya ali oszobe nashe, giblye nasz na fantlyivozt, jeli pako takaj szerdcze nashe tak zburkano biva, kadasze Bog bantúje, chazt nyegòva pomenyshàva, kada szlusba Bòsja odnimlyc, kadasze szvétà Véra zametàva?

Ako mi nasz zverhu goré rechénéh zpìtamo, zpoznamo, da bolye szvétà kak Boga lyú-

bimo, dasze vishe za vrémenita kak vekivechna zkerbimo. Kakovo je anda chudo, akosze vszi nashi poszli, vsze nashe zkerbi, vsza nasha terszenya od Nebész'h neblagoszloviju, tersze tak szrécha nasha nepoveksháva? Kak to izto nam Gozpodin Bog po Proroku szvojém ochituje, gòvorèchi: Vitzté blàgo y bogàtztvo vashe po jezeroverztnéh poszlih hoteli povekshati, y nashlitzé zatém, da pomenyshano je; imalitzé obilne dohodke y vnogo donashajùcha imànya, ali vsza ova kakti vu zrak zpřed ochih vashéh preneshena, zniknula jeszu; kakov je zrok toga? pìta Gozpon sheregov, y odgovàrja: *Kajti hisa moja prazna je, vi pako vszaki vu szvoju povdalisze jezte*, to je to: vashe perve mészli, y zkerbi bi mòrale biti na zadoblènye Kràlyeztva nebèzkoga, y na oszlobodyènye Dùsh'h vashéh; Vi pako na mezto ovoga oszebujnoga czìlya, szamo na zdersàvanye vashe vrémenite hise zkerbitesze; to je: vi jezte naj pervlye vrémenita, y zadnyìch vekivechna izkali. Y ovo je zrok, da, kada naj vekshe úfanye szréche imate, naj menye selnoga czìlya délniki poztànete.

Ako anda vu ovém y drugém sivrènyù szréchni biti, hochemo, mòramo sivrènye nashe premeniti. Mòramo zadnyìch poszluvati, ar niti izti Kriztush Jesush nèché, dabi neposzleni bìli, pokéhdòh y on zkerbel je za Vuchenìke y czélo pokolènye chlovechànzko. On szam bìl je szuprotiven nemarlyivozti. On je nàvuchal, da je zapovéd marlyivomu biti, gòvorèchi: *Vu potu licza tvojega budesh kruh tvoj jél*. Zatém y szvéti Augustìn govori: Ja szam selim vam blagoszłova iz Neba, ja vasz opominam y pro-

szim, ischite szréchu, proszéte, kaj selite: ali ondé, gdé vi ischite, néje szrécha. Vi ischete szréchu vashu, pokéhdòbh dnève y nochi, czélo sivilènye vashe troshìte, da czìlya vashega zado-bite. Ali, DK! ova prekoredna zkerb za vrémenita, nî nàchin, koi vasz k-szréchi dopelyati mòre, Kriztush Jesush, koi je vekivechna iztini-tozt, je nam drugoga nàchina pokazal: *Ischite naj pervich Kràlyeystvo Bòsje, y praviczu nyegovu*, ischite, kajsze chaztenya nyegovoga do-tiche: vasha naj veksha zkerb y trùdenye naj bude, Bogusze dopadati, nyegovu dïku povek-shati, Dushe vashe zvelichiti; ter onda takaj bude szréchu y blagoszlov vu vashéh vrémenitéh nashli; kajti Bog bude na obodvòja mìszlil; ar veli iztina vekivechna. *Ischite naj predi Kràlyeystvo Bòsje, y praviczu nyegovu, ter ova vsza pridajusze vam. Amen.*

NEDELYA PO TROJÁKIH PETNAJZTA.

Od dúsnosztih dětce proti Roditelom szvojém.

Kadbisze pako priblišával vrátam Várasha, nut mertvoga noszili jeszu szina jedinoga Materé szvoje.
Luk. VII. 12.

Kada mladencza jedinoga Materé szvoje szina mertvoga na grobje znàshati chùjem, zkupamì na pamet dohàdya kratkòcha sivilènya chlove-chànzkgoga. Ali kada opet z-druge ztràni Mater-turobnu, plachúchu, y szina szvojega prebu-dyènye od Jesusha Kriztusha proszéchu premishlyàvam, zaizto nemoremsze zadozta pre-

chuditi nad lyúbavjum Roditelov, koju oni proti détczi szvojoj imaju: ali takaj szuprotivném nàchinom nad nezàhvalnoztjum vnoge détczè, koja dùsnoztì szvoje proti Roditelom szvojém neizpunyàvaju. Nut! dràga détcza! premiszlete; kaj vsze nî Mati ova za szvojega jedínoga szìna chinila! dàlamû je dva krat sìvlènye, ter takmû je dva krat Mati bìla: pervìch, kadagà nàravzkém nàchinom na szvét ov je porodìla, ter drugòch, kadamû z-suhkémì szúzami szvojémi od Jesusha prebudyènye od szmerti je izproszila. Kuliku anda zàhvalnozt szìn ov Matrei szvojoj izkàzati bìl je dùsen! y kuliku zàhvalnozt né léztor szìn ov, nego y vszi oztàli takaj szìni y kchère dùsni jeszu izkàzati Roditelom szvojém! zaizto tuliku, da détcza Roditelom szvojém nigdar na jednakom povernuti nészû mogúcha: kak to izto vre negda zpoznavali jeszu izti Poganìni, zmed kojéh Ariztolesh mudroznànecz velì: *Bogu, Roditelom y Navuchitelom nigdar ni mochi na jednakom povernuti*. Szréchni anda jeszu Roditeli, koji détczu imaju, kojasze poleg moguchnoztì szvoje tersziju za dobrochíntva od Roditelov prijeta zahvalne szebe izkàzati: Ali—ò salozi! kuliko je takovéh Roditelov, koji szréchu ovu nezpoznavaju! ar jeli nî Roditelov, kojém détcza nyihova vishe na gréh, kak na veszèlye jeszu? Jeli nî Roditelov, kojém nyihova hman détcza vnoga zdihàvanya, vnogu szúzu zrokújû? Jeli nî Roditelov, koji preklínyaju vúru onu, vu kojoj Otecz ali Mati poztali jeszu. Zaizto kruto saloztna iztina! kojasze po vnogéh peldah szadashnyega vrémena prevech guzto púti potver-

dyáva! Na obchùvanye ovakovoga zla nakànil-szêm denesz od dúsnoztih détczè proti Roditelom szvojém govoriti: y pervìch: *budem détczi dúsnoztì proti Roditelom szvojém napervozta-vil*, à drugòch: *zroke na izpunyàvanye dúsno-ztih ovèh gibajúche ochituval*. Od chesza etc.

I. Med oztalémi dúsnoztjami, koje détcza proti Roditelom szvojém izkàzati dúsna jeszu, léztor tri oszebujneshe pokàzati hochu. Pervìch détcza dúsna szû Roditelom szvojém *postuvànye*, drugòch: *pokornozt*, tretjìch: *dobrochinyéne* izkàzati.

a) Rekelszêm anda pervìch, détcza dúsna jeszu Roditelom szvojém *postuvànye* izkàzati. Postuvànye ovo zaszlùsiju vszi Roditeli, takaj izti oni, koji kakovém morebiti pomenykam ili: falingam podverseni jeszu; kajti takaj ovi oztájû vèndar oni, kojém vi bitje vashe, y zder-sàvanye zahvàliti imate: oni vèndar jeszu oni, koje vam Gozpodin Bog szam po zàvezu nàrave tak oszebujne y postènya vrédne je vchinil. Vi-ztè kerv od nyihove kervi, télo od nyihovoga téla. Ovo oszebujno postuvànye, koje vi Ro-ditelom vashém izkàzati dúsni jezte, mòrate vszigdar vu réchih y dersànyu ochituvati. Ni-gdarsze nesz méte podztùpiti hudo licze Rodite-lom vashém kàzati, ali iz nyihsze zesz méhàvati. Nigdarszi nesz méte dopùztchatì, na nye otre-zkàvatisze, ali nyim szerdito y tverdokorno odgovàrjati. Nígdar nesz méte chíne Roditelov vashéh, premda kastíge vrédni bi bìli, kuditi, ali iz nyihsze zespotavati. Nigdar nesz méte ni-kaj nahruplyivém nàchinom, nego vszigdar vsza z-chednoztjum, y poniznoztjum od Roditelov va-

shéh potrebuвати. Vsza ova potrebuje postuvànye, koje vi Roditelom vashém izkàzati dúsni jezte, y koje vi vszigdar, onda josh bolye kàzati mòrate, kadaszù ztranyzki lyùdi nazochi.

Ali-ravno ovdé, mòram vasz Otczi y Materé opomènuti, da vi dètczi vashoj postuvànye ovo proti vam nemogùchno nevchinite. Opomìnam vasz z-szvètém Pavlom (Efez. VI. 4.) da vi dètczu vashu po prevelikoj ostròchi y kervolochném baratànyu na szerditozt nevàbite: nego dajù za dobè na postuvànye ovo proti vam privùchate; ar, ako morebiti vi szami prevzetnoztì, kojeszì dètcza vasha vu dètchinztvu proti szlusbenikom ali ztranyzkém lyùdém dopùztchaju, zprichàvate y za malo dersite, kak morete vi kesznéje postuvànye kakovo od dètczè proti vam potrebuвати? Ali-akosze vi Roditeli szami med szobum pshànite, zamétchete, ali szvädite, jeli po tom dètcza nebudù vsze prestimànye proti vam pogubila? Anda, dràgi Roditeli! konchemar vu nazochnozti dètczè vashe chedno y dobro zadersàvajtesze, daszi tak pri dètczi vashoj prestimànye proti vam prezkerbite.

b) Druga dúsnozt, koju dètcza proti Roditelom szvojém izkàzati dúsna jeszu, je *pokornozt*. Zaizto, dràga dètcza! vi mòrate vszako vréme pripravna biti, vsza ona chinitì y zvershiti, koja vam Roditeli vashi zapovédaju; zvun dabi zapovédi nyihove ochivezto gréshné y kastìge vrédne bìle. Drugach pako mòraju vam vszigdar zapovédi nyihove szvète biti, akoprém-sze one stìmanyu vashemu josh tak jako szuprotztàvlyaju, akoprémsze vam poszli, koje vam zapovédaju, josh tak suhki y teski vidiyu.

Navlaztito pako mòrateîm pokorni biti vu onéh, koja na odkójiwane vashe zpadàju; kajti drugach vesz trùd nyihov bi bìl zahman; ar vi jeste josche nezpoznani z-szvétom ovém, niti nepoznate pùte one, koji k-szréchi pelyaju: zato potrebujete vodyu, y ov jeszu Roditeli vashi: ove je vam Gozpodin Bog zràven dàl, da vász na pùtu szréche naj vodiju. Oniszû vre vishe, kak vi, zpoznali; znaniszûîm takaj krìvi pùti, koji vász vu zkvàrjenye bi mogli napelyati; oni vász lyùbiju, y hocheju vász szréchne vchiniti: z-tém anda rajshi moretesze, dapache mòratesze povdati vodyenyu nyihovomu, doklamsze szami ravnatì y làdati budete znali.

Hochete pako, dràgi Roditeli! da vam détca vasha pokorna budù, kànite vi nyoj dùsnu pokornost zlehkótiti? tak budite vu potrebuvànyih vashéh pravedni; nemuchete nyu z-takóvemi zapovédjami, koje tverdòchu y szvojevòlynost ochitujù. Vszigdarîm takova zapovédajte, da détca vasha iz zapovédih vashéh zpoznati budù mogla, da dobro za nye mìszlite, y da szréchu nyihovu za czìly vash imate.

c) Josche jedna dùsnozt, koju détca proti Roditelom szvojém izpuniti dùsna jeszu, je *dobrochinènye*. Zkém bolye dète k-razumu y jákozti dòhàdya, ztém bolye mòra na to mìszliti, kakbi moglo ona dobrochínztva, koja-szûmù Roditeli nyegovi tuliko vrémena izkasùvali, nadomézttiti y odvernuti. Zato nijednu neszmé prepuzttiti prìliku, vu kojoj Roditelom veszèlye kakovo chinìti bi moglo: szuprotivném pako nàchinom mòrasze zkerblyivo vszèga ono-

ga hàbati y ogibati, kajbi moglo szerdcze Roditelov raztùsiti y razsaloztiti.

Na dalye dètcza mòraju pumiluvànye nad kerhkòchami Roditelov szvojéh imeti; nemòra-
jusze za vszaku 'ztvâr zbantuvàne chùtiti, y Ro-
ditelom szvojém zpochitávanya chiniti. Neszméju
takaj dètcza Roditele szvoje zapuztchati, na-
vlaztito pako, akoszû Roditeli sziromaski y po-
trébni, y predi mòraju dètcza szama szebi kaj
zkràtiti, dapache nekuliko takaj priztràdati, kak
dabi Roditele szvoje vu potrébòchi terpeti y
pogibati puztchali. Ó odurna dètcza! kojasje iz
sziromaskéh y priproztéh Roditelov szvojéh szra-
mùjû, nye zapuztchaju, ali pregànyaju! —

Hochete pako vi, dràgi Roditeli! da vasha
dètcza jednòch vam vasha dobrochínztva na-
plàtchala budû, taksze terszete vszigdar po pa-
metuém y dobrém zadersàvanyu lyùbav nyiho-
vu dobiti y zadersati. Privùchajte szerdcza nyi-
hova za dobè na pomiluvànye y dobrochinènye,
tak budete vi od toga naj obilneshi Szàd prijé-
mali; budû pred vszémi proti vam miloszerdna
y dobrotivna.

Do szada, dràga dètcza! jeszem vasz na
dúsnoztì vashe pazlive chinil, koje proti Rodite-
lom vashém izpuniti dúsna jezte: poszlùhnite sza-
da takaj zroke, koji vasz na izpunenye dúsnoztìh
ovéh gibati mòraju.

II. Med vszémi zlòchami naj odurnesha je
nezàhvalnozt. Nezàhvalnomu chloveku, nika-
kova zlòcha nì prévelika, koju on zbaviti nebi
bìl pripraven. Najmî gdo chloveka kojega ime-
núje nezahvalnoga, tak nikaj vishe nepotrèbu-
jem od nyega znati. Z-ovém izgovorom je vsze,

Ztràn druga.

kaj zlo je, od nyega povédal; nezàhvalen chlo-
vek obshanùjesze od izte neme sivíne, koja do-
brochinitelu szvojemu po mîlenyu y liszièhenyu
zàhvalnozt szvoju zpoznati dàje. Á, détcza! ako
vi zpomenùte dùsnoztì proti Roditelom vashém
zapùztchate, gdo bolye zaszlúsi z-imenom ne-
zàhvalnoga imenuvàn biti, kak vi? Jeli jezte
vre koi pùt prav premislili, kuliko vi Rodite-
lom vashém dùsna jezte? Za Bogom imate nyim
bivztvo vashe zahvàliti. Kak nemochni y mlaha-
vi doshli jezte na ov szvét? — Gdoszù bìli va-
shi pervi dobrochiniteli? Gdo drugi, kak Rodi-
teli vashi? Kak je Mati vasha pozàbila na vsze
muke poroda zverhu veszèlya, da ona chloveka
na szvét je porodila! Kak radoztno je vasz ona
pritizkala na materinzko szerdcze szvoje! kaj ni
chùtila, vidècha vasz terpeti! Kulike szùze izpa-
leszù iz ochih nyeinèh na szvoje terpèche déte,
koje ona puno vaglyivoztì vu materinzkém nà-
ruchaju lszvojém esèche je imela, y rada, mé-
zto nyega, vsze muke bi bìla preterpela! —
Kulike zkozne nochi je ona z-vami zprevodila!
kulike neprìlike zaradi vasz podneszla! — Opì-
tajte jenkrat Otcza vashega, kulika vre je va-
glyivo szerdcze nyegovo zaradi vasz chùtilo!
Opitajtegà, kak vnogoverztna zkerb za vasz po-
koj nyegov je zpàchila! Opitajtegà, jeli ni vi-
she za vasz, kak zaszè delal, jelisa ni vnoga
zkràtil, da ona na lyublyènu détczu zmore po-
troshiti! A zakajszù oni vsza ova chinili, ako
ne iz lyùbavi proti vam? kajti vi nyim vszigdar
naj dragsha, naj lyublyènesha na zemlyi bìla
jezte. Miszel ova je nepreztanczè lyùbav nyiho-
vu ponàvlyala: „Détcza nasha budù nam je-

dnòch veshèlye chinìla; ona budû nam trùde nashe z-zàhvalnoztjum naplàtchala — Ona budû nashe ztàre dnève nam povòlyne chinìla: budû podporna ztarozti nashe, y budû nam jednòch z-zàhvalnum rùkum ochi nashe ztisznula.“ Dèt-
cza; jeli potrebuvànye y ùfanye ovo Roditelov vashéh prekoredno? Ali mòrebiti nészû oni to od vasz zaslúsili? Ako je pako potrebuvànye ovo Roditelov pravichno; ako oni vsza ova od vasz zaslúsili jeszu, zakajîm to nevchinìte? Kaj vasz more od dùsnoztì ove odréshiti? Nikaj! nikaj vasz nemore od nye odréshiti. Ter vén-
dar, ò salozt! véndar nahàdyajusze takova ztra-
shnogrèshna dètcha, koja Roditelom szvojém lyùbav y dobrochinènya nyihova z-nezàhval-
noztjum naplàtchaju. Roditeli, koji negda pri porodu od veshèlya szùze prelèvali jeszu, mò-
raju szada od salozti szùze prelevati nad nezà-
hvalnum dètczùm. Roditeli, koji negda blago-
szlàvlyali jeszu vùru, vu kojojîmsze je déte po-
rodilo, seleli bi szada, da nebi bili nigdar Otecz
ali Mati poztali. Déte ono, kojese je negda
josche mlahavo proti Roditelom szvojém na-
szmèhàvalo, szadasze ž-nahruplyivémi y gru-
bianzkémi réchmì na nye otrezkàva. Roditeli,
koji dètchi szvojoj tuliko veshèlya chiniti izkali
jeszu, szadasze od nye tak jako saloztîju. Do-
bri Roditeli jeszu rajshi szami ztràdali, kak
dabi dètcha nyihova kakovo pomenykanye ter-
peti mòrala: à szada pokéhdòbhszû oztarali y
nemochni poztali, komajîmsze vùshi gdé koi
zalosaj kruha, kojega oni dozta pùti z-szùzami
polévaju. Dersîjusze za nepotrèbne y neprilichne
oszobe vu hisi, kojese rajshi preko praga hi-

snoga znàshati bi videle: zatosze nikaj neprepùztcha, oztarjene Roditele, od kojéhsze sívlènye je dobilo, po tràplyenyih na zkorom pod zemlyu zpraviti. — O détcza! ali ne, détcza; ar to ime nezaszlàsíte: négo ztrashíla! derhchíte y bòjtesze onoga ztrashnoga szùdcza pravichnoga, koi Roditele postuvati zapovéda: *Postuj Otcza y Mater* (Deut. V. 16.) Koi prokletztvò zgovoril je zverhu détczè, koja Otcza szvojega ali Mater szvoju nepostùjù; (Deut. XXVII. 16.) Jeli neznate, dasze vam z-onum, mérum povrachalo bude, z-kojum vi méríte? O! zaizto mòra pravichen Bog nezàhvalnozt vashu kastigati! — Ztùpete vu ztálìsh, vu kojém vi szami Otecz ali Mati pòztati budete mogli, prokletztvò Boga bude vasz k-Oltàru zprevàdyalo. Vitzté Roditelom vashém szùze zrokuvali — vasha détcza budù opet vam szùze zrokuvala. — Vitzté Roditele vashe tràpili — détcza vasha budù opet vasz tràpila. — Vitzté Roditelom vashém sívlènye prikràtili, détcza vasha budù opet vam ono prikràtila: z-réchjùm: z-onum mérum, z-kojum vi Roditelom vashém mérili jezte, budù opet vam détcza vasha povrachala! Poszlùhnite pripovézt, kojasze ovdé dobro prilagoditi more. Ishel je jednòch jeden pùtnik chez ztanovito mézto, vu kòjém jeden mladi chlovek ztarcza jednoga za làszi na vulyiczu vàn je zvlèkel. Za chàsz mìlo zdehne ztarecz ov, y izkriknul je: Bose! tiszť pravichen! ravno do ovdé, kam mé je szada szìn moj zvlèkel, jeszem jednòch ja ztaroga Otcza mojega za széde làszi nyegove bìl izvlèkel. — Taksze détczi z-onum mérum povràcha, z-kojum oni Roditelom szvo-

jém mérijú. Ztanovita budite, nezáhvalna dét-
cza! da vamsze nemore na szvétu ovém dobro
goditi; ar proklettvo Bosànzko, koje zverhu
vasz lesì, bude vam dnève sivrènya prikràtilo y
ochemerilo. Nezáhvalno szerdcze vashe budeszè
szamo proti vam oszàvlyalo, akoprém morebiti
ne predì, tak kada szmert Roditele vashe od
vasz, ali vasz od Roditelov vashéh bude odrú-
sila. Kak vam bude pri szerdczu vashém onda,
kada preztàne túchi otchinzko ali materinzko
szerdcze, koje vasz tak vaglyivo je lyúbilo, y
kojemu vi po tulikoputném raztúsenyu zadnye
josche szmertne vudarcze zavdali jezte? — Kak
vam pri szerdczu bude, kada videli budete za
na veke zatíshnyene materinzke y otchinzke
ochi, koje tak dugo vrémena za vasz zkoznu-
vale jeszu, y kojém vi tulike szúze zrokuvali
jezte? — Kak vam pri szerdczu bude, kada mi-
mo grohov Roditelov vashéh prehadyajúchem
vam, dushno zpoznanye vashe zpochitavało bu-
de: Ovdé pochívaju tvoji pervi y naj vekshi
dobrochiniteli, koje nezáhvalnozt tvoja sivrè-
nya je mentovala? Kak more sivrénje ovakove
détczè pokojno y veszelo poleg takovéh zp-
chitávanyh biti? A kaksze nyim ztoperv vu ve-
kivechnozti godilo bude? z-kakovémi ztràha
zavdajúchémi réchmi nye ostri szvéta szúdecz,
koi jednòch kakti Bogchlovek po peldi szvojoj
Roditele postuvati je vuchil, od szebe vu muke
vekivechne poszlal bude!

Tak neszréchne, tak nezmierno neszréchne
chinészè détcha, kjasze iz dúsnoztih proti Ro-
ditelom szvojém zpozablyùjú, gdé véndar szu-
protivném nàchinom po izpunenju dúsnoztih

ovéh szebe tak szréchne vchiniti bi mogla. Gdoszî neseli na szvétu ovém dugo y szréchno sivilénje? Y nut, blagoszlova ovoga je Bog obdersavajùchém zapovéd, koja Roditele postuvati zapovéda, obechal. Détczi onoj, koja Roditele szvoje postúju, obechal je dugo sivilénje y dobrogodyénje. Zato szvéti Pavel nago-vàrja détczu govorèchi: *Postuj tvojega Otcza y tvoju Mater: ovo je perva zapoved, z-kojum obechànje je szloseno, datísze dobro bude godilo, y da dugo budesh sivel na zemlyi.* (Efez. VI. 2, 3.) Détcza! jelisze kakov lehkshi nàchin nahàdya, vasz szréchne vchiniti, kak ov? Ali jeli je zevszema tak tesko lyúbiti one, koji nam sivilénje jeszu dàlj; koji nashi pervi dobrochniteli y priateli jeszu bìli? Nut! pod ovum tak lehkum pogodbum hoche vam Bog blagoszlov szvoj 'podelyiti, paksze ovu nebudete terszili izpuniti? O! izpunyàvajtejù, drugachztészî vi nepriateli szàmi vashe laztovite szréche! Postùjte Roditele vashe, y blagoszlov Bosànzki, na kojém vsze lesèche je, bude vasz czélo sivilénje vashe zprevàdjal. Zadovòlno budù prehàdiali dnèvi sivilénja vashega. Pokojneshe budete videli vashe lyublyene Roditele vumìrati, pokojneshe k-grobom nyihovém dohàdiali, ako vam szèrdcze vashè szvédochilo bude, daztèim poleg mogùchnozti vashe lyùbav nyihovu, y dobra od nyih prijeta opet nadoméztili, y radoztno budete na vekivechno opetzjedínjenje z-pokojnémi Roditeli vashémi chekali.

Nut! draga détcza! moreteszî blagoszlov ali prokletztvò zebrati: prokletztvò: ako dùsnozti proti Roditelom vashém zapùztchate; bla-

goszlov: akojê izpunyàvate. Jeli je vam tesek izbor med ovémi dvémi? Jeliszi nebudete vszi blagoszlov izebraли? tak vam naj bude zapovéd, koja Roditele postuvati zapovéda, szvétà y neprekershlyiva, y Bog, koi blagoszlova obdersavajúchém zapovéd ovu je obechal, nebudegâ za ztanovito vam zkratil. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH SHEZTNAJZTA.

Ođ hasznovitêh Opomenkov.

Jeli szlobodno v-Szobotu vràchiti? Luk. XIV. 3.

Kak goder vu vszakoј prìliki Odkupitel nash Kriztush Jesush opomenke hasznovite dàvati bìl je nàvaden, ovak y vu deneshnyém szvétém Evangeliumu povédasze, da vu hisi nekojega poglavàra od Farizeushev k-obedu pozvàn, to izto vchiniti ni prepuztil. Ar zvun opomenka, kojega ondé goztom pozvàném, perva szédalischa zbirajúchém, od poniznozti je dàl, bìl je josh jeden vodenobetesni chlovek pred nyim, kojega zvràchiti bìl je nakànil. Kajti pako Szobota je bìla, ili: dèn szvètechni, znajúchi, da Pravdoznànczi y Farizeushi iz blúdnoga stima-nya, izte takaj chìne lyùbavi v-Szobotu zver-shàvati, za neszlobodne dersìju: Hotèchi nye zaradi blúdnozti ove opomènuti, ter od dùsnozti vputiti, koju nàrava izta kak takaj razum zapovéda, pital je nye lyublyeno, govorèchi:

Jeli szlobodno v-Szobotu vràchiti? Oni pako na pitanye odgovoriti nemogùchi, na mézto, dabi bili opomének ov od nyega radovolyno prijeli, obztàliszù vu krivém stimanyu szvojém, ter nyega vu priliki vszako^j oszméhàvati, y prega-nyati nészù preztali.

Ovak, DK! neszmémo mi baratati. Mòramo dapache opomének vszaki, kojega nam ne léztor duhovni ali szvétzki Poglavàri nashi, nego y blisnyi nashi, nam jednàki, ali y menshi od nasz, dàvaju, radovolyno poszlùhnuti, ter nyega nam na hászen obernuti. Od prijemanya anda bràtinzkéh opoménkov szada govoriti jesszem nakànil. Y velim: *Mòramo opoménke dobre radovòlyno prijémati*, od chesza vu pervi ztràni; *mòramo opoménke dobre vérno naszlédùvati*, od chesza vu drugi ztràni. Obodvé ove ztràni, doklam na kratkom za nash duhovni naprédek izpelyam, proszim etc.

I. Chuðnovito je zaizto, da lyùdi nikaj bolye za zlo neprijémlyù, y po nichemsze bolye nezbantùjù, kak akosze od drugéh zaradi laztovitéh pomenykih szvojéh, ali pomenykih szebi podlosnéh oszobh opomènejù; kaj véndar naj radovolyneshe y veszeleshe prijémati bi mòrali. Szùdim, dasze z-szerditoztjum y zlovoly-noztjum neprijémlyù, koji nam lyùbav y nagnyenozt szvoju izkasùjù. Gdo nam pako vekshu lyùbav pokasùje, kak on, koi nasz zbg pomenykih nashéh opomìna? Dersísze za pokaz lyùbavi, ako nasz gdo opomène, da vu ztànju nashém ogeny je podversen. Dersísze za znamenye priatelztva, ako nasz gdo opomène, dasze od jéztvine, vu kojoj otrov zméshan je,

zdersímo. Néli anda to josh oszebujneshi pokaz lyúbavi y priatelztva, ako nasz gdo opomène, dasze vu pogibeli nahàdya, ne hisa nasha, nego nedúsnozt détczè nashe y podlosnikov nashéh; ono zhàdyanye, ona krivichna pràvda, ona nemarnozt vu izpunyàvanyu dúsnoztih nashéh, ona duhovnà lénozt je chemer, koi ne tuliko télo, kuliko Dúshu nashu zkàncha, y vumàrja?

Zvun toga, kaksze vishe pùti tesko vidi chloveku, kada blisnyega opomènuti bi mòral! kulikogà ztojì, doksze k-tomu odlúchi! premi-shlyàva: bili? ter kak bi dugovànye to naper-vodoneszel? napervoztvàvlyaszì chutlyivozt ono-ga, koga opomènuti bi mòral; bojísze priatel-ztvo, nagnyenozt y zaùfanozt nyegovu pogu-biti. Nut odlúchísze véndar nyega zbog po-menyke, koju nad nyim, ali podlosniki nyego-vémi zpoznàje, opomènuti. Koga ische takov priatel? akosze vasz dotiche, povédytemì: Ischeli szebe ali vasz? szvoju ali vashu haszen? hochèli vam dobro ali zlo? jeli vasz odurjàva ali lyùbi? „*Dobrohotnoztì, à ne odurjàvanya je znamè-nye pokàrati*“; veli Klèmensz Alekszandrinzki, navuchitel szvète Czìrkve (Knyig. I. Pædag. c. 8.) Koi nam pomenyke y zlochìntva nasha naper-voztvàvlya, ochivezto kàse, da nasz lyùbi, à neodurjàva. Ar da nasz nebi lyúbil, bili hotel ov teski, y za nyega tak pogibelen chìn bratin-zkoga opomìnanya vzèti naszé? da nasz lyúbil nebi, bí mùchal, ter zpodobno prilizavczem pomenyke y zlochìntva nasha tajil, ter nasz vu nyih oztàvlyal. Ako nasz anda gdo iz lyú-bavi opomìna y chùva, nìli velíka nezàhvalnozt

ovakov pokaz priatelztva z-lyùbavjum neprijémati? za zbantuvànogaszè dersati, szerdítisze, y pshaniti? Lyùbav z-odurjàvanyem, z-hudémi réchmì, y nepriatelztvom naplàtchati? Néli veksha nezàhvalnozt, kak akobisze tak proti oném ponàshali, koji nasz iz lyùbavi od ognya ali chemera preopomìnjaju?

Ali poztavemo, da opoménèk ov nebíva iz priatelztva, némamoli y onda zroke, nyega radovòlyno prijèti? premìszlech, da opoménki dobrochínztva jeszu, kojéh vszigdar potrebnì jeszmo; kajti zvekshínúm szami nashe laztovíte pomenyke y pogibeli premalo zpoznájemo. Navadno vèch bíva na szvétu, da pomenyke hise nashe naj kesznéshe zpoznamo, y morebitijè onda josh neznamo, kada vsze szuszedztvo, dapache czéli vàrash od nyih obchinzko govori. Kuliko pùti pripetísze, dasze vszikud povéda: vu hisi ovoj drusína vszakoverztne razvuzdanozti tira? à léztor gozpodàr ali gozpodaricza od toga nikaj nezna. Od vùzt'h do vùzt'h ide, dasze vu hisi szìni y kchère pohàdyaju, kada Otecz y Mati nì doma. Léztor Roditeli neznaju, na koje zpàda nad nedúsnoztjum détczè zkoznuvati. Z-perztisze kàse na vnoge hise, gdésze naj odurneshe pregréske chinìju. Szamo oni neznaju, kojéh dùsnozt je, nezpretnozti ovakove prepréchiti. Na kakov anda nàchin mochi je szlépotu ovu odvernuti? Na nikakov drugi, kak po opoménku dobroga priatela. On nam mòra pogibel ovu ochituvati, koja do szad' ochjam nashém je vuhàdyala. Mòrajusze anda opoménki lyùblyeno y dobrovòlyno poszlúhnuti; kajtiszû oni jedínì pùt, po kojém pomeny-

ke nashe, kak y pomenyke nam podlosnéh zeznati mòremo.

K-ovomu zlu prilàsesze josche y ovo, daszmô od vszéh ztrànĥ z-zkazlívci y prilízavci obzterti, koji nam pomenyke nashe hotoncžè tajiju, y nye od naj lepshe ztràni kàseju, kadajé zezvédati hochemo. Vkanyùje drusina, y zakrìva naj vekshe pregréske détcžè y oztàle drusine, léztor da gozpodàr ali gozpodaricza od toga nikaj nechúje. Prilizàvajesze Navuchiteli y Ravniteli, ter szlépìju Roditele z-dobrémdersányém détcžè, y dobroga naprédka vu navukéh; kajti znàju, daszî ztém glàszom vishe òike, kak z-iztinum napravé. Prilizàvajesze oni, kojisze vu hisi miloztchih vsìvaju, y vszako naj menshe délo y chìn hvàlé, od kojega vendar vnogo kudenya vrédnoga bi znali povédati. Prilizàvajesze zapoztávlyeni, y povédaju predpoztávlyeném szvojém léztor od obchinzke zado-vòlynozti naredyènyĥ nyihovéh, akoprém szàmi vnoga zdihàvanya chújû, y vnògu szùzu techi szàmi vidé. Prilizàvajesze oni, koje za nashe priatele dersímo, koji vu nazochnozti nashoj vsza hvàliju y zvishàvaju, za nami pako nasz oteplyû y ogrizàvaju.

Z-réchjum: vsze nasz ische zaszlépiti y vkaniti, navlaztito pako nasha gízdozt y szvoilyùbnozt. Jedíni opomének dobroga priatela, pravoga Kerztchenika je mogùĥ oblak ov zpred ochih nashéh raztepzti, y nam pomenyke nashe, kak y pomenyke podlosnikov nashéh ochivezto pokàzati. Je anda opomének dobrochínztvo takovo, koje nam tak prestimàno biti mòra, kak goder nam je potrébno. Jeli nebi bedaztòĥa

bila, veli szvéti Ivan zlatovùztni (Hom. 9. in Paul.) vràchtvo zahititi, koje jedina protimba je vu betegu nashém? Jeli ni szlépota, zerczalo odhititi; kajti nam lícze zamàzano kàse? Ter véndar ravno oni prijémlyeju opoménke naj nepovòlyneshé, koji puni pomenykli y nezpretnoztih jeszu; gdé véndar dober y zaszé zkerblyiv chlovek opoménke priatela dobroga kakti znaménye prave lyùbavi prestimàva, ter nye radovòlyno y z-veszèlyem prijémlye. Ali — ni dozta opoménke z-dobré^m szerdczém prijémati; nego *mòramojé takaj vé^rno naszlédovati*, Od chesza ztràn

II. Ní dozta miloztche Bosànzke iz rùkh nyegovéh z-zàhvalnoztjum prijémati; nego mòrati je zkupopràvlyanyam nyegovém pripomàgati, y nye na haszen obrachati; mòratisze je terszíti, ono vu chìn poztaviti, k-chemu nasz Bog po miloztchi szvojoj, y po nuternyéh nadehnénnyih szvojéh prigànya, y zbudyùje. Opomenkí rachunajusze med zvunzke dàre y miloztche Bosànzke. Nebíva pripetczé, da nasz priatel yu ovém ali oném dugovànyu opomène. Ne! to je poszlànye y miloztcha Bosànzka, kojaszí z-priatelom nashém kakti orudelyem szlùsí, za popraviti vu nasz kakovu nezpretnozt. Od Boga dohàdya, ako Zpovedník pokòrnika opomène: Dúsha Kerztchànzka! pretergni ovo zpoznanye, koje zadnyìch josh níkaj gréshnoga ni zrokuvalo, ali véndar pogibelno je, y dalye dòjti more. Moj Kerztchenik! oztavisze blaznéh réchih tvojéh, koje vrémeniti y duhovni blagoszlov od tebe odgànyaju. Dràgi tovarush a tovarushicza! imaj zkerb, dasze grizùchéh

réchih ovéh proti drugoj ztrànki chúvash, koje drugach naj skodliveshu neszlògu za szobum vlécheju. Od Boga dohàdya, ako Otecz ali Mati déte szvoje opomène: Moje déte! zavuzdaj szerditozt tvoju, kojatê neszréchnoga vchinì, v-kakvém goder ztálishu budesh; hàbajsze nepriztojnoga pajdàstva ovoga; duhòvna lénozt tvoja, manguvànye tvoje nebudetì dobroga Szàda doprineszlo. Od Boga dohàdya, ako nasz koì priatel dobri opomìna: Moj priatel! od tebe negovorisze dobro. Obnàshaj marliveshe chazt tvoju, vszìsze proti tebi túsiju. Ztégni tvoja prekoredna obraduvànya, y tròshi vech vrémèna vu poszluvànyu tvojem, vu gozpodàrztvu tvojem, vu odkojìvanyu détczè tvoje, y priglèdanyu tebi podlosnèh.

Vsza ova otajna opomìnanya jeszu szàme mìloztche Bosànzke; koje, akójè léztor poszlùhnemo, à vu chinu nezbàvimo, kajsze nam drugoga pripetì, kak da nam Bog potlam ova opomìnanya zkràti, y nasz na skodu nashu vu grèhìh síveti, y vu zlu poginuti puztcha. Szvèto Piszmo poztàvlya nam napervo ztrahovite pèlde: Hèli bìl je od Szamuèla mlàdoga vu imenu Bosjem opomènyen, da zverhu dvéh szìnov szvojèh naj zkozno oko ima, y dàìm tulika chez perzte naj nepreglèda. Heli zadnyìch je prijel opomènek ov, akoprém od mlàdoga chloveka, dobrovòlyno, medtémtoغا véndar níkaj ni popravit vu odkojìvanyu. Kajsze je pripetilo? Bog nìgà vech po drugòch opomènuti dàl, terpel je josh nekuliko vrémèna preveliku volykòchu nyegovu proti szìnom szvojèm, y vu hìpu jednèm kastigal je Otcza y szìne obodvâ z-na-

glum szmertjum. Pilátush, kojemu Kriztush kakti zlotvòrnik je bìl predàn, nészegà podùfal zpervinczè obszùditi. Bogmù je dàl vézti gríze, koji nyega dugo neodlúchenoga zdersàvali jeszu; zadnyìch dàlgà je po laztovitòj tovarushiczi szvojoj opomènuti, da naj nikaj proti ovomu pravichnomu nezachímlye, y naj szebe, y hisu szvoju z-nedùsnum kervjum neozkrùni. Kajti pako preopomìnanye ovo prez haszné pri nyem je bìlo, preztaliszù véztni grìzi, nikakov opoménèk vech ni szlédèl, izti Kriztush vech ni réchi pregovoril. Podpìszal je dopìtanye szmer-ti, y prehitil szebe y pùka czéloga vu porùshenye.

Zpunil je najmre Bog nad pùkom ovém ono, kajmù je vre zdavna po Amoszu (d. VIII.) Proroku prenazvéztil. Razvuzdanomu pùku ovomu poszlal je Bog vishe pùti Proroke y druge lyùdi, kojibigà zbog kastìge preopoménuli; ali nészè pobolshal. Zadnyìch odlúchilmù je Bog koncza vchiniti: *doshel je konec zverhu pùka mojega Izrael*. Porùshenye nyegovo je dokonchano, od mene je zaoztàvlyen. *Na vszèh méztah poztàvim mùchanye obchinzko*. Niti Redovníki, niti Proroki, niti priateli, niti nepriateli budùgà vech opomínali. Ovo je nàvada kastìga onéh, pri kojéh opoménki dobri nikaj neplodiju. Bog prepùztcha, dàim niti predpoztàvlyeni ali zapoztàvlyeni, niti izvìsheni ali priprozti, niti duhovni ali Szvétzkì poglavàri opoménke kakove podelyùjú. Na mùchanye ovo, na zkràtchenye iztìne szlédi zadnyìch, da oni vu gréhih szvojéh vszevdìly dalye idú, obtverdiju, y da nyim hmanyicza nyihova nà-

vada poztàne, koju gda ali nigdar neodverseju. O! kak vnogi vu nashéh takaj vrémenah neszréchu zpodobnu od szebe odvernuti bi bil mogel, léztor dabi bil pokòrnik opoménke Zpovedníka szvojega poszlúhnul, zákonzki preopominanya druge ztranke, détcza návuke Roditelov szvojéh, y vszaki drugi opoménke dobroga priatela szvojega vu vrémenu szebi na haszen obèrnul, y vu szerdcze szvoje gluboko zaszadil. Y dokàncham:

DK! ako do szada to od nasz ni vchinyeno, vchinemo konchemar od szada, vsze opoménke z-radovòlyném szerdczem prijemlyùchi. Nebívaju oni iz jàla, nego iz lyùbavi proti nam, y za nashe dobro. Oniszù nam potrebni; kajti mi szàmi vishe pùti pomenyke nashe y podlošnéh nashéh neznamo, dapachesze nam od drugéh zakrívaju. Ov lyùbavi vrèden nàchin je jedíni, koi, nam ochi nashe odpréti more. Ali y naszlédujmo opoménke, reczémo proti nam szàmém: Ov opomének hasznoviti dohàdya od Boga. Morebiti previdyùje Bog ono zlo, vu koje mene pomenyka ova, nezpretnozt ovà prehititi bi mogla. Morebiti takaj je opomének ov zadnyi. Od denesz anda hochu opomének vszaki vòlyno prijèti, y vérno naszlédovati. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH SZEDEMNAJZTA.

Od hãbanya grëshneh prìlik'h.

Lyùbi Gozpona Boga tvojega, iz vszega szerdcza tvojega. Mat. XXII. 37.

Boga lyùbiti, ter Boga iz vszega szerdcza lyùbiti, je poleg izgovora vechne mùdrozti perva y naj veksha zapovéd; y to né léztor zaradi objetja, koje je izti Bog, Szobztvò naj zversheneshe, y vsze lyúbavi naj vrédneshe dobro: nego takaj, kajti je zavjeteK vszéh oztaléh zapovedih; on anda, koi Boga iztinzko lyùbi, zavesùjesze, da vsze oztále takaj zapovédi obdersàvati hoche. Grëshiti anda, to je: zapovédi Bosànzke prekershiti, znamenùje Boga nelyùbiti; pokéhdòbh ni mogùche, da on lyùbi Boga, koigà nek z-jedném szamo gréhom zbantúvati, y zapovédi nyegove prekershiti hoche.

Cheszasze anda on, koi Boga iz vszega szerdcza lyùbi, bolye hàbati mòra, kak gréha? Jelisze pako takovoga hàba, y kàseli, da on iztinzko Boga lyùbi, koisze vu vszaku prìliku gréha prevzetno pùztcha? Kajti, koisze prìlike grëshne nehàba, nitisze gréha iztoga hàbal bude. Y ovo je zavjeteK deneshnyega govorènya mojega. Ter velim: Ako Boga iztinzko lyùbimo, y nyega z-nijedném gréhom zbantúvati néchèmo; mòramosze vszake prìlike grëshne hàbati, kajti drugach ztanovito grëshili bude-mo; y to iz dvéh oszebùjnéh zrokov: pervich: *kajti onda szlabòcha chlovechànzka je preveli-*

ka; drugòch: *Miloztcha Bosànzka preszlaba*. Jedno y drugo, doklam na kratkom izpelyal budem, proszim etc.

I. Kadasze Kerztcheniki opomìnjaju, dasze naj grèshnéh prìlikh hàbaju, navlazitito pako onéh, vu kojéh vre vishe pùti opali jeszu, ter tak opet opadneju, nàvadno odgovàrjaju: Budemsze chùval gréha, y sziluszi vchinim, damù vech nigdar neprivòlyim, paksze véndar nehàbaju prìlikh. Stimajusze dozta jaki biti, ako-prém ztalno je, da chlovek nigdar ni szlabeshi, nego kadasze vu prìlikah grèshnéh nahàdya. Tosze zadovòlyno iz nàravzkéh dugovànyh vuchimo; gladni zdersísze vszigdar lehkshe od jéztvine, y sèdni od pila, kada ovéh pred ochmi néma. Vídi pako jedno ali drugo pred szobum, y k-tomu josche, ako vu oblazti nyegovoj ztojì, 'ovéhsze vsivati, budesze tesko, ali léztorz-teskòchum velikum oblàdal. Jeli nepokasùje to, da szlabòcha nasha onda je naj veksha, kada prìlika grèshna je nazochna.

Dùh peklènzki, nepriatel nash, znà to dobro, y zato one, koje naj szegurneshe v-gréh napelyati hoche, zapelyajè vu prìliku zlocheztu. Z-ovakovum shegavoztjum obhàdya je iztoga Odkupitela Kriztusha Jesusha. Dva kratgà je zkushàval, y kajtimù je obodva pùti shegavozt zmenykala, vzèlgà je na goru kruto viszoku, da od onud videti more vsze orszàge szvéta, kojemu je ponùdya, ako poklekshi nyega molil bude. Zakaj je to vchinil? Zato, kajti znal je, dasze kerhkòcha chlovechànzka, kada premamlyiva prìlika je ovdeshnja, vnogo lehkshe oblàda, kak ako ona dalko od nasz je. Ovo je bìla za-

Ztràn druga.

11

dnya zkushnya, kojojsze je zadnyłch Jesush szuprotztavil, kojojsze pako mi szuprotztaviti nebudemo mogli, akosze hotonczè vu prìlike grèshne pùztchamo.

Velikòchu szlabòche chlovechànzke vu prìlikah grèshnéh zpoznamo ztém bolye, ako premìszlimo, kuliko trùda ztojì chloveka, dasze zvun prìlike grèhu obraniti mòre; ako premìszlimo, da izte Dúshe z-Bogom zjedìnyene, koje vnogo molè, koje chùtenya szvoja na vùzdi dersiju, kojesze vszake prìlike pogibelne hàbaju; léztor z-trùdom velikém obrànijusze, da neopàdneju. Nut! szvétì Pavel, szvétì Hieronimush vu pùztchìni, kojisze szegurno vszake prìlike hàbali jeszu, valújû od szebe, daszû vu vszevdìlyném harczu z-télom szvojém sìveli. Y jeli mi szami od nasz valuvati nemòramo, da vszaki den proti szerditozti, nechiztòchi, nevéruvànyu, duhovnì lénoztì, ogovorom dozta harczuvati imamo? Jeli nemòramo valuvati, da iz szlabòche chlovechànzke zvun prìlike takaj vishe pùti opàdnemo y grèshimo? Kakovuszì anda jàkozt obetati mòremo, akosze hotonczè vu prìlike grèshne pùztchamo, y vu nyih obztojivamo? ako takove hise, takova mézta, takove igrokaze pohàdyamo, takove knyige chtéjemo, z-takovémisze oszobami pajdàshimo, dasze nàrava czèla, y vsze poselnoztì grèshne zvruchati, y vu nasz zburkati mòraju?

Kadabisze bìl Dàvid z-vojnìki szvojémi vu gorah y lozah Judee nahàdyal, zapovédalìm je, da izidúchi z-germja, na Filiztiàncze vudriti mòraju, odgovorìkiszû nyemu: *Nut! misze ovdé vu Judei bojìmo*, y nedersìmosze vu lozah

za dozt' jáke y szegurne, ako nepriatel na nasz navali: *kuliko bolye* bisze bojati imeli, y szegurno zkonchanye nashe nedéjatisze, *dabi she-regom nepriatelzském naproti ishli*, y nye proti nam podignuli? (I. Králý XXIII.).

Ravno to more szlabòcha nasha od prìlikh gréshnéh rechi: *nut! misze ovde bojimo*: misze takaj zvan prìlike vishe pùti od dvojmbenoztih Vére popàdamo, y vnogo nasz trùda ztojì, dokszeìh réshimo. *Kuliko bolye*: kuliko tese-she budeze nam videlo, nye oblàdati, akoìm josh szàmi prìlike dàmo, ako prepovédane y zpachlyive knyige chtéjemo, akosze z-lyudmi pajdàshimo, koji od Vére, od Czìrkve Katolichànzke, oblazti nyeine, y od oztaléh szvète Vére iztin'h tak govoriju, da pravedno dvojiti mòremo, jeli nészù vech vszu Vèru zgubili? *Nut! misze ovde bojimo*: med dobrémi y pobosnémi takaj Kerztcheniki nemoremosze dozta chùvati, dasze gdagda ogovorlyive réchi vu zpo-menke nashe nezméshaju. *Kuliko bolye*: kuliko lehkshe bude nasz szlabòcha nasha na ozkrunenyc postènya ludzkoga zapelyala, ako szami prìliku ischemo, y med takove lyúdi hodimo, od kojéh znàmo, dàim léztor ogovori iz vùzth izhà-dyaju? *Nut! misze ovde bojimo*: takaj zvun prìlike imamosze dozta proti nechiztém zku-shnyam bràniti; takaj zvun prìlike je vu tom szlabòcha chlovechànzka tulika, da Dúsha po szaméh léztor napervoztávlyanyih oblàdana, y szmértno ranyena poztàne. *Kuliko bolye*: kuliko szlabeshi bíva chlovek, ako oszobe pohàdya takove, zmed kojéh josh nigdar prez gréha ni odishel? ako szam v-mézta ide takova, gdé on

po màmlenyu, y drugéh naszladnéh vablenyih na gréh je bìl napelyan? *Iz izte dapache hise Bosje*, velì szvéti Ivan zlatovuzti, *gdévsze chedno y ztegnjeno je, je vre vnogi szmertnu ranu na Dúshi szvojoj domom odneszel*: kajsze anda vu óvéh otajnéh zkupzhàdyanyih pripetiti nemòre, gdesze poselnozt né léztor na vuzdi nederst, pache naj vekshém zkushàvanyam je podverse-na? zvun prìlike je chlovek szlab, kuliko bolye vu nyoj?

Zaobztunysze vpira na jàkozt szvoju. Nà-rava izta y zpoznanje laztovento szvédochiju nam, daszmò onda naj szlabeshi, kadasze szàmi vu prìlike gréshne pùztchamo, koje gréh szegurno szlédel bude. Ali — josh menye moresze chlovek, koisze szàm v-prìliku gréshnu povdàje, na miloztchu Bosànzku zanàshati; kajti nam Bog onda z-oszebujnum miloztchum szvojum nepriztàje, ter tak miloztcha Bosànzka preszlabà bìva. Od chesza ztràn

II. Iztina je, da nasz Bog, kadasze na gréh vàbimo, z-pomochjum szvojum jàchi. Ali — med iztèmi zkushàvanyi razluku vchiniti mòramo. Vishe pùtisze chlovek na gréh zkushàva, kada niti k-tomu zroka nì dàl, ali zkushàvanyu na proti ishel. Onsze od nyega, tak rekùch, znevarczè navalyúje, y ondasze úfati more pomochi od Boga. Ali — akosze chlovek hotonczè pùztcha vu prìliku, vu kojoj prevideti je mogel, dasze na gréh napelyal bude, ondagà Bog z-miloztchum szvojum oszebujnum nepomàse.

Tulike iz szvétoga Pìszma pelde iztinu ovu potverdyàvaju. Josef Egiptonzki bìl je od to-vàrushicze Gozpona szvojega, nikaj takovoga

niti neszumlyèchi, na oduren gréh práznoztí màmlyen. On nî dàl k-tomu prìliku: zatogá takaj je chúval Bog, y z-miloztchum szvoju jáchil, da je pogibeli ovoj vushel, y nedùsnozt szvoju obdersal. Chizta Susàna bìla je na vertu szàma, znenàda bìla je od dvéh ztarczev na gréh zkushàvana. Kajti pako k-tomu prìliku nî dàla, dobìla je od Boga miloztchu oszebujnu, da ona vu rusnu gréhotu ovu nî privòlyila. Szuprotivno pako Eva ishla je szama k-prepovédanomu drévu, ter z-selyum premishlyàvala Szàda prepovédanoga; szàma anda je izkala prìliku k-gréhu. Zato ztègnul je Bog od nye mogùchu rúku szvoju, y pùztchal je nyu vu gréh opazti. Dàvid ishel je hotoncze vu mézto, odkud Betczabeu vu kupelyi videti je mogel, zadarsàvalsze je dugshe vu premishlyàvanyu ztruka nyeinega, y nészé hàbal prìlike k-lyúbavi gréshnoj, zatomù je ztègnul Bog miloztchu szvoju; y opal je tak gluboko, dasze je naj odurneshega dvojverztnoga gréha krìvcza vchinil.

Kaj nam pokasújù pelde ove drugo, kak da Bog véno pomàse chloveka, kada neizkajùchi prìliku, od zkushàvanyh navalyùjesze; damù pako oszebujnu miloztchu szvoju ztegùje, kadasze hotoncze v-prìlike gréshne pùztcha, vu kojéh pogibel gréha previdéti je mogel. Takovém nepomàse Bog, nitiìmsze neszmiluje. „Ar gdosze bude czopernyaku od kache vpìchenomu szmiluval, y vszém, kojisze k-zverinam lyùtem priblisàvaju?“ velì mudri Szirak (XII. 13.) Taksze bude godilo oném, pridàje Dùh szvétì, kojisze chloveku zlocheztomu pridrusújù. Kajti, koi hotoncze z-lyúdmì takovými okol' hodi, od

kojéh prevideti je mogel, dagá na gréh nape-
lyali budú; koi hotoncžè mézta takova pohà-
dya, iz kojéh, znal je, dasze nigdar ali redko
prez gréha odhàdya, zato takaj takovomusze
Bog nebude szmiluval, nebudemú na pomoch
doshel, negogá puzti opazti, y kaksze na dru-
gém méztu ochituje, kaj ztrahovito je, nad
opàdanyém nyegovém budesze szméal.

Bog od ztràni szvoje vchinì vsza, da nasz
od hman prìlikh na gréh zdersì. Preglejmo czélo
szvèto Pismo, y najdemo, da Bog, kuliko
goder pùti kaj prepovédal je, zajedno takaj y
iztu prìliku k-tomu je prepovedal? Ovak je
Bog pervém Roditelom nashém prepovédal vu
Paradisushu, da neszmeju jézi iz dréva szre-
dini verta, ali zajedno prepovedal je iztoga
Szàda doteknutisze, kajti dotikàvanye bi bilo
moglo màmlenye na gréh biti. Prepovédal je
on lyudomorztvo: ali zajedno prepovédal je
vsza pshànenya, y ogovore, koja k-lyudomor-
ztvu zapelyati bi mogla. Prepovedal je on krive
prìszege: ali zajedno prepovedal je vszako ne-
potrébno priszìganye, ter dasze z-réchjùm:
Je ali *Ni* zadovàlyamo, dasze tak vszaka prìlika
prìszege krive odneme. Zapovedal je dapache,
ako nasz oko nashe, rúka ali noga zpachúje, y
nye nemiluvati: to je: ako ono, kaj nam prì-
liku na gréh dàti more, josh tak drago y po-
vòlyno je, kak lazto vito oko nashe, rúka ali
noga, takszegá véndar hàbati y chùvati mòra-
mo, dasze prìliki na gréh vugnemo. Kakszi
anda oszebujnu pomoch Bosànzku obetati mo-
remo, akosze hotoncžè vu prìlike gréshne pùzt-
chamo, budùch, da nasz Bog tak odperto pre-

opomina, y nam prepovéda, pùztchatisze vu prìlike?

Chlovek anda, koisze hotonczè vu prìlike gréshne pùztcha, ni léztor zaszè preszlab, da nebi vu nyih opal, nego takaj od Boga z-miloztchum nyegovum zaoztàvlyasze. Kaj onda drugo szlédeti more, kak gréh? Ar kak goder chlovek, koi na nogah szlab je, akosze od drugoga nezdersàva, pò zklizkém pùtu hoditi nemore: ravno tak takaj on, koi hotonczè v-prìlike zlochezte ide, od gréha zdersàtisze nebude mogel; y akosze zdersì, szvéti Bernard dersì to za chudo, koje vu ochjah nyegovéh tak redko je, kak prebudyènye mertvoga vu sivlènye. Zvédyajmo anda vézt nashu, pretrèszimo presheztne Zpovédi nashe, preglejmo odkud ov ali on gréh vu nasz jesze zapochel, nàjdemo, da ova ali ona knyìga, ova ali ona oszoba, ovo ali ono mézto, ovo ali ono zpoznanye prìliku k-tomu je dàlo: pretergnimo anda nyu, hàbajmosze nye, y bésimo nyu; naj nam josh tak dràga bude, kak nam je dràgo oko nashe. Ar léztor na ov nàchin ùfatisze moremo miloszerdnoztì Bosànzke, dasze gréha hàbali bude-mo, kojegasze hàbati mòramo, ako Boga iztinzki lyùbiti hochemo. Amen.

NEDELYA PO TROJĀKIH OSZEMNAJZTA.

Od Nenàvidnoztì.

*Nekoji zmed Piszczev rekliszù vu szebi: ov blàzni.
Y kadbi videt Jesush mishlènya nyihova, rekel je:
Zakaj miszlite zlo vu szerdczah vashéh.*

Mat. IX. 3, 4.

Ni dugovànya tak zvètoga y tak zvershenoga, koje omraziti, tersze iz nyega zespotavati nebi zroka nashli zlocheztoğa szerdcza lyúdi; z-chemerom nenàvidnoztì szvoje pogerdyùju naj lépshe krépozti blisnyega szvojega, razszipàvajuch chez nye ogovore y szumlyive szùde. Nut! Piszczì y Farizeushì kriché proti Zvelichitelu, ali zakaj? zato, DK! kajti povràcha szlèpém vida, shantavém hoda, nemém govorenèye, betesném zdràvje, gréshnikom miloztchu, mertvém sivilénèye, ter kriché, radibigà szada z-kamenyém obszipati, szada z-verhuncza dolé hititi, szada na krìs razpèti, govorenèchi: kaj chekamo? bolye je, da ov malovrédnik vumre, nego dabi vesz pùk poginul; y ovak zbog dàrov iztéh, koje od nyega prijeli jeszu, bigà radi vumoriti.

Nut! y vù deneshnyém szvètém Evangeliu-mu doneshen je pred Zvelichitelà jeden z-gutum vudren, kojega poglèdavshi, zvràchi ne szamo na tèlu, nego y na Dùshi, govorenèchi: *Zaùfajsze szìnko, odpùztchajusze tebi gréhi tvoji.* Kaj vidèchi Farizeushi neufajùchisze odperto szvoju na nyega izlèjati nenàvidnozt, iz

ztràha, dajé morebiti okolo ztojèchi, y chudo pripetcheno vidèchi nebi kamenùvali, velé vu szebi: *ov blàzni.*

Tak je, DK! neszréchna nenàvidnozt ochemerì naj szvèteshe chìne z-chemeròm szvojém, y ondészé grìze, gdé nikakove haszni nìma. Y Bog bi dàl, dabi bìla odurna nenàvidnozt z-Farizeushi negda puginula. Ali — ó tuga y salozi! vnoge ona Kerztchenike y den deneshnyi trùje z-chemerom szvojém; maloìh je, koji od nye nebi bìli oztvàrjeni, ali josche vnogo menyèih je, koji bisze nyu izkoreniti terszili. Od-kud za nash duhovni naprédek dokonchal je-szem od nenàvidnoztì vu deneshnyém govorè-nyu mojém pokazati: *pervìch: da nikaj néje odurneshega od nenàvidnoztì, ter vèndar nikaj néje tak obchinzkoga na szvétu ovém, kak ona; drugòch: nikaj néje pogibelneshega Zvelichényu nashému od nenàvidnoztì, ter vèndar nikaj néje od chesza bisze Kerztcheniki menye tùsili na szvétì Zpovédi, kak od nye.* Jedno y drugo doklam etc.

I. Oduren je gréh nenàvidnozt: Kaj da zpoznamo, DK! potrebno je nam naj pervìch znati, vu chém ztojì nenàvidnozt. Nenàvidnozt ztojì vu tom, akosze gdo salozi nad szréchum blisnyega szvojega, y veszelisze nad neszréchum nyegovum, ako z-jalném okom gledì vu poszlih naprédek; radozt nuternyu ima vu porùshenyu blisnyega szvojega, akosze vu szebi grìze y lyúti vu prestimànyu blisnyega, y akosze radùje vu obshanyenyu y nevòlyah blisnyéh szvojéh. Ovo je on od szvétéh Otczev y Navu-

chitelov Czirkve ozvàn nenàvidnoztì gréh: ter gréh oduren, malovrédi y nechlovechen.

Odurnozt pako nenàvidnoztì je tulika, da oni izti, koji z-nyum zatepeni jeszu, szramù-júsze z-nyum, y nyu, kaj naj bolye mogu, zakrìvatisze tersziju, y prav chiné; ar, ako premìszlimo nàravzku zapoved, poleg nye vszi jeszmo jednàke nàrave; ako premìszlimo zapoved nàrodov, poleg nye vszi jeszmo kotrìgi jedne obchine, dúsni za obchinzku haszen vszi jednàko zkoznuvati; ako premìszlimo zapoved Evangeliumzku, poleg nye vszi jeszmo kotrìgi jednàkoga zákona, vszi jednàko budùche mìloztche y dìke odvètniki. Anda poleg zapovédi nàravzke jeszmo lyúdi, poleg zapovédi nàrodov jeszmo kotrìgi jedne obchine, y poleg zapovédi Evangeliumzke jeszmo Kerztcheniki. Anda kakti lyúdi mòramo biti chlovechni, kakti kotrìgi obchine y Kerztcheniki mòramo biti med nami, kakti lyublyèna jednoga Otcza détcza, to je to, kakti bratja. Szada gdo nevídi, da vsza ova odurna, malovrédi y nechlovechna nenàvidnozt zatìra?

Budùch, da ona nikomu neodpraztcha; neodproztì ona niti rodbini, niti priatelom, niti dobrochinitelom, vu vsze szvoj chemerni zúb zabàda. Gdé véndar od nàrave ptichicze jedne fèle lyùbijusze, oztàla nerazumna ztvor-jènya jedne fèle med szobumsze szlàseju; chlovek szamo, je vùk drugomu chlovenu.

Néje anda véruvati, DK! dabisze znashla naj menysha mervicza lyùbavi pri jedném nenavidném; ar *lyùbav Kerztchànzka*, poleg réchih szvètoga Pavla Apostola, *veszeltsze z-ve-*

*szelémi, tugúje z-turobnémi, radújesze z-dra-
vémi, betegúje z-betesnémi; zrok pako dàje
szvéti Apostol, zakaj tak bìti mòra; ar vszi,
velì on, jeszmo kotrigi Jesusha Kriztusha. Kak
goder anda jeden kotrig telovni chùti bol dru-
goga kòtriga, y nyemu teche na pomoch, ovak
y mi, velì rechèni Pavel Apostol Korintian-
czém pishúchi: dùsni jeszmo jeden drugoga
terhe podnàshati; y jeden drugoga szréchi pri-
pomàgati. Vszému pako ovomu je szuprotivna
neszréchna nenàvidnozt; ona proti Zapovédi
nàravzki, nàrodov y kerztchànzki szebi zpo-
dobne podjéztì, szréchne obaliti, prestimàne
oszramotiti, povòlyne omraziti nepreztanczè
odurna ische, koju odurnozt szvoju szàma zpo-
znavaújcha, nyu vszakojachkémi nàchini po-
kriti tersziszè; ah! odurni nenàvidni lyùdi!
zakaj nenàvidnozt vashu tak zakrívate? ar ako
nenàvidnozt je odurna, zakajsze puztíte od nye
làdati? ako pako ni odurna, zakaj nyu tak
verno zakrívate? pìta szvéti Ivan zlatovuzti.*

Ah! je je odurna y nechlovechna nenàvi-
dnozt, ter véndar nikaj tak obchinzkoga nevì-
disze na szvétu, kak ona; ztanùje vu dvòrih
velikàshev, y chinì tuliko nenàvidnéh, kuliko-
sze ondé broji oszobh; vszaki ondé vishe podi-
gnutiszè ische z-porùshènyém szebi jednàkoga;
chùtil je to negda Daniel, koi lyublyen, y vu
miloztchi Dariusha poztàvlyen, potlam od dvor-
janikov nenàvidnéh podkopan, hitchen je bìl
vu jamu oroszlànov, dasze od nyih razterga;
ali néje szam Daniel tak neszréchen bìl, pune-
szû josh den dèneshni palàché y dvori velikàshev
peldih takovéh, ar kulikoih ni ondé po nenà-

vidnoztì vu zadnyu nevòlyu prepalo! Vlezla je odurna nenàvidnozt y med bratju y med rodbinu: ar kulikoìh ni, gdé Otecz szìnu, szìn Otczu, brat bratu szréchu nenàvidi: zpoznal je to vre negda Josef Patriarka od bràtov szvojéh, koji nyega, kajti od Otcza holve od vszéh bratov bìl je lyublyen, dojdùchega vu mézto, gdészù ovcze paszli, hitiliszù zvèzanoga vu jeden szùhi zdenecz, y poklam prehadyajùchém tergovczem Madianitanzkém za szùsnya prodali: ali néje szàm Josef od bratov szvojéh nenàvidnéh ovak nechlovechno prestimàn, nàjdesze y den deneshni bratov nenàvidnéh, koji bratov szréchu neterpìju, y nye obgrizàvaju. Vlezla je odurna nenàvidnozt y vu Czìrkvu, vu Redovnichki ztàlish; ar kuliko pùti nepripetìsze, da zadovòlyenye vu dùsnoztì Redovnichki od nenàvidnéh szuprotivnikov pregànyasze. Pochùtil je to vre negda szvétì Pavel Apostol; ar vidèchi nekoji, da on zbog nazvétchanya Imena Jesushevoga, pregone terpeti, z-lanczi okloplyen vu temniczi szédeti, vszaki den zkoro pred szùdcze iti, y vnogo pùti zbog prodekuvànya shìbran bìti mòra, podztúpilisze jeszu, y oni nenàvidni prodekuvati, szamo da Pavel vech terpeti bude mòral, kakti pochetnik prodekuvànya y nazvétchanya Imena Jesushevoga: tùsisze on szam zbog toga govorèchi: *Nekoji, vèlì, po nènàvidnoztì prodekujù Krìztusha, ùfajuchisze, da po tom lehkshe y berse lancze, vuze, y oklope meni zpravè.*

Ah! néje, néje, DK! vu Kerztchàntvu niti ztàlisha, niti fèle lyúdi, niti zpola, niti dobe, kam nebi vlezla bìla nenàvidnozt, y

z-chemerom szvojém szerdcze chlovechanzko pokvârila. Iztinzko je ono negdashnye ztarinzko pri rêchje: Lonchâr lonchâru nenâvidi, to je: Mester szebi vu mestrii jednâkomu, akomû y kuliko szrécha poszlûsi, nenâviden je. Polyodelavec Polyodelavczu zemlyè plodnozt, terszja rodnozt nenâvidi. Szûszed szûszedu marhe prirod nenâvidi: Sena seni lepotu nenavidi. Izta dêtcza zbg lyûbavi drugém vekshe izkâzane kak szebi nenâvidna jeszu: Z-rêchjûm: pretrêszimo vész szvét, preglejmo vsze ztâlische lyúdi, od naj visheshega, do naj niseshega, znâjdemo, da je iztinzko, kaj je rekel Izaiash Prorok: *da ni zdravja od glâve do pèth; ar* nenavidnozt rânila je vsze, ter véndar nijeden, akoprém od nye jako ranyen, nevzimlye zkerh, dabisze zvrâchil. Chudno dugovânye! kojemî prîliku dâje dôjti vu drugu ztrân govorènya, da najmre: akoprém pogibelno je Zvelichènye nenâvidnéh, maloszeîh véndar nahâdya, koji bisze iz nenâvidnoztî túsili na szvétî Zpovedi.

II. Nemoremo velikòchu gréha nenâvidnoztî od nikud bolye zpoznati, kak iz szvétoga Pîszma, DK! nego niti kastige, z-kojémi Bog kastiguvati je nâvaden nenâvidne, od nikud bolye zeznati nemoremo, kak ravno iz szvétoga Pîszma. Nut! na pochetku szvéta Kajn glâva y Otecz vszéh nenâvidnéh, nemogûchi terpeti, da Bog bolye prijete ima Aldove brata szvojega Abela, kak szvoje, iz nenâvidnoztî dokonchalgâ je vmoriti: velî anda nyemu pod izlikum priatelztva: „*hodmosze zprejti na polye*“ y vu ovoj prîliki zaizto jegâ vmoril. — Ali — nut! ztrashne kastige ober Kajna; vesz trepeche od

glàve do pèth : ter, akoprém szam zkoro je bìl na szvétu ovém, proszi miloszerdnozt Bosànzku, dabimû dala znaménku kakovu, zbog koje nebigá vszaki, zkém bisze zeztal, vmoril. Tak je! velímû Bog, imel budesh znaménku ovu, neszréchni Kajn! ar budesh szam tvoj laztoviti hahar, vszikam z-tobum budesh noszil kastigu tvoju, najmre: gréshno dushno zpoznanye tvoje, kojeté tja do pekla zprevàdyalo bude.

Nut! na dalye Maria szeztra Mojsesha, ni mogla iz nenàvidnoztì terpeti, da nyega izti Bog na vnogo je prestímal: odkud podztùpilasze je mermrati, govorècha: *Jeli szamo po vùztah Mojsesha Bog govoriti mòra?* Ali chtéjemo vu szvétém Pìszmu, da je nyoj rekel Bog: *z-kakovém obruzom podztùpilasze jeszi proti bratu tvojemu mermrati, y nenavidna biti?* znáj, *da kastigana budesh za gréh tvoj:* y odishel je Bog pun szerditozti. Kada anda chlovek ima vu szebi lyúbav, Bog vu nyem prebíva, ali kada po nenàvidnoztì iztirasze iz szerdcza lyúbav, ztirásze z-nyum zkupa y Bog izti; ter josche napuztì na szeztru Mojsesha gubu od glàve do pèth, y to na znamènye, da *kak goder guba pokvàri vsze ztrànke tèla, ovak nenàvidnozt pokvàri vsze mòchi Dúshe:* velì szvétì Efrem.

Nut! y pak na dalye Kore, Datan y Abyron nemogùchi iz nenàvidnoztì terpeti za poglavàra Mojsesha, iz nenàvidnoztì prepadnú vu nepokornozt y nepodlosnozt proti Mojseshu, iz nepokornoztì prepadnú vu mermranye, iz mermranya vu odpertu puntariù, doklam po kastigi Bosànzki odperlasze je zemlya pod nogami nyihovémi, y nye síve poserla. Ovak vmìraju,

ovak pogibaju nenàvidni; takov konec je zvek-
shinum ovoga gréha, veli szvéti Gregur Ni-
szenzki, koigà zove gréha zdvojèchéh: zakaj
zdvojèchéh? kajtisze malo gda zpokòri nenàvi-
den, zakajsze nezpokòri? kajtigà nezpoznàva
za gréh, ali barém ne za tuliki, kuliki je vu
szebi. Da pako nenàvidnozt za gréh nezpoznà-
vaju vszi z-nyim zatepeni, ali barém nedersíju
za tulik gréh, kulik je vu szebi, zpoznati je iz
toga, arsze iz nyega nigdar nezpovédaju, ako-
sze pako iz nyega nezpovédaju, kak budú od
nyega zvràcheni? Zpovédajusze nenàvidni iz
szvojéh kletvih, y iz szvojéh szerditoztih, iz
szvojéh nechiztòch'h, iz szvoje lakomnoztì y
pijàntva, iz szvojéh szlobodnéh y zpachlyívéh
réchih, iz szvojéh nepostenéh chinov: ali — gdé
je gdo, koibisze túsíl od szvoje nenàvidnoztì?
Izte Boga bojèche oszobe izpitàvajusze y zpo-
védajusze iz szvojéh màléh gréhov, iz pomeny-
kih, koje vechputi zkoro nészù gréh, iz ra-
ztréshenya pameti pod molitvami, koje nyim
ni bìlo dobrovòlyno, iz nechiztòche, kojoj ni
malo nészù privòlyili; y poleg toga nikakove
naj menyshe miszli némaju na nenàvidnozt
szvoju: nemìszlè na onu nenàvidnozt, kojuszà
imeli, da ov, ali on kakovu chazt je zadobil,
da ov ali on prestimànye y lyùbav ima med
lyúdmi, da ov ali on ima szréchu pri imètku,
pri terstvu, y oztaléh drugéh: nemìszlè, da vu
neszréchi, vu pregonih, vu kvàrih, vu betegih
ovoga ali onoga obraduvànye vu szerdczu szvo-
jém imeli jeszu, anda od vszegasze zpovédaju,
szamo od onoga, najmre: od neszréchne nenà-
vidnoztì, iz koje oszebito zpovédatisze bi mò-
rali, niti nemìszlè.

Vre negda vszi szvéti Otczi túsilisze jeszu zverhu ove pomenyke vu Kerztchàntvu. Pèto ztolétje múdri Szalviàn, vrémèna szvojega drugi Jeremiash, chudilsze govorèchi: *Ja vidim vu Kerztchàntvu dvoje dugoványe, koje nikak preszèchi y zkup szlositi nemorem; najmre: jedno je neizbrojena vnosina nenàvidnéh vu vszèh ztálislih szvétu ovoga, y vu vszèh dobah sivrènya ovoga, y vu vszakém zpolu chlovechàntva: drugo je: oblverdyènye y nezpokòrjenye nenàvidnéh; ar ovi szami jeszu med grèshniki, koji szvoje grèhe nehleszi zpochitavati.* Tak je, DK! tajiti nemoremo, da redkiszú prozti od grèha nenàvidnozti: ali y redki jeszu, koji bisze iz nyega túsili y pobolshali. Pri jednéh to bíva iz neznànya y zaszléplyenozti grèshne; kajti stimaju, da zlo nechiniju, kadaszú nenàvidni: ter, kajti onoj oszobi, kojoj nenàvidni jeszu, nikaj naskodéli nészú, stímaju, rekoj, daszú zato pravichni: pri drugéh to bíva iz zamétanya y malodersànya grèha ovoga: imaju najmre druge grèhe, koji nye bolje pazlyive chiné, y zatosze za ovoga neztàraju; zadnyìch pri drugéh to bíva iz hmanyicze, nehotèchisze pobolshati; ar vidèchi, da oni szvoju, vu nàravi zakorenyenyu, nenàvidnozt, tak lehko oztaviti nemogu, zatosze iz nye niti zpovédati nèchèjú. Y dokàncham:

„Ah! chùvaj vekivechni Bose! dràge pošlushitele moje od ovoga odurnoga y pogibelnoga nenàvidnozti grèha! odpri po mišoszerdnozti tvojoj ochi oném, koji z-nyim zatepeni jeszu, da odurnozt nyegovu y pošgi-

„gibel zpoznajúchi, oztàvê ov merzki gréh , y
„presheztnà , iz nenàvidnoztì izhadyajúcha,
„mishlènya po pravi zpovédi obplàchû. Ter
„ako nenavidni biti hocheju , naj budû nad lud-
„zkum praviczum , pobosnoztjum , krotkò-
„chum , mìrom y lyùbavjum tak , da ova vu
„drugéh vidèchi , nye z-jednum szvètum ne-
„nàvidnoztjum naszlédovati terszilisce budû vu
„krépozti ovéh , doklam zadnyìch vrédni po-
„ztàneju tebe vsívati vu blàseni vekivechnozi.
„Amen.

NEDELYA PO TROJÁKIH DEVETNÁJZTA.

Od zamétanya mìloztch'h Bosànzkeh.

Vnogi jeszu zvàni, rèdki pako rzebràni. Mat. XXII. 14.

Chulismò , DK! iz deneshnyega szvètoga Evangeliuma , kak nekoì Kràly hotèchi szìnu szvojemu szvatbu ôhszlúsiti , za veszèlye szvatbeno vekshe vuchiniti , pozval je vnoge podlòsnìke szvoje k-szvatbenomu ztolu : à oni nezàhvalni , y za nikaj dersèchi ovu mìloztchu Gozpona szvojega , na mézto dàbi doshli k-goztchènyu , odishliszû jedni za tergovinum szvojum , drugi na polye szvoje , tretji na imànya szvoja , y drugi drugam. Z-ovulikum nezàhvalnoztjum zbantuvàn Kràly on , vidèchi szebe zevszema zahitchenoga , y obshanyenoga , dapache y chujúchi , da ovi nezàhvalni pozvànì , podztùpilisze jeszu nekoje pozoviche nechlovechno y kervolochno vumoriti , zkonchal je nye , y vèrash nyihov posgal.

Ztràn druga.

12

DK! akoprém ovo Evangeliumzko pripovédanye Zvelichitela nashega je léztor vu prizpodobi od nyega napervo donesheno, ali kaj nam on pod prizpodobum ovum rechi hoche, dozta ochivezto chiné zadnye réchi Evangeliuma: *Vnogi jeszu zvàni, rédkí pako izebràni.* Najmre: vnogo je zvànéh po miloztchah Bosànzkeh, koje vu sivilényu szvojém od Boga prijeli jeszu, ali malo je izebrànéh, kajti nevérno y nezàhvalno vsívalisze jeszu miloztch'h Bosànzkeh, szebi podelyenéh. Ztrashno dugovànye y trepetanya vrédno! DK! vszaki den pozívamosze mi na dobro sivilénje po daruvànyu miloztch'h, koje nam Bog poshílya, gdé vèndar mi nye morebiti zamétchemo, ter morebiti gorshi y kervolochneshi od onéh na szvatbu pozvànéh, kojiszû nechlovèchno pomorili pozoviche Evangeliumzkoga Kràlya, vumàrjamo mi vu nasz Jesusha Kriztusha predràgoga Szìna Bosànzkoga: Ter nut! ovo je, DK! kaj fantlyivozt Bosànzku proti nam vusise; ovo je verhunecz hmanyicze nashe; ovo je zrok nashega prokletztvà, y vekivechnoga zahitchenya. *Kuliko vech prijémlyemo miloztch'h Bosànzkeh, ztém nye bolye zahitávamo: bude perva ztràn; ali — zkém nye bolye zahitávamo, ztém bolye povekshávamo zrok prokletztvà nashega: bude druga ztràn govorènya mojega.* Koje dve ztràni doklam na krátkom izpelyam, proszim etc.

I. Dabi mi bìli onak proti Bogu nagnjeni, kak je on proti nám, y dabi mi z onakovum zàhvalnoztjum miloztche nyegove prijémali, zakovum dàrèslivoztjum on nye nam dàje, zaiztinzko onda bisze rechi moglo, da ne léztor

vnogi jeszu zvàni, nego takaj, da vnogi! jeszu
izebràni. Ar vu czélém szvétém Pìszmu obo-
dvojega zàkona prevnoga nàjdemo mézta, gdé
Bog kakti zkerblyiv Otecz, za Zvelichènye na-
she nepreztanczè zkerbísze, y k-Zvelichènyu
potrébne miloztche zmìr nam poshilya. Ar
nut! da druga vnoga szvétoga Pìszma szvè-
dochanztva oztàvim: prizpodàblyasze Zveli-
chitel nash jednoj kvochki zpravlyajúchi pi-
schencze szvoje pod krelyuti szvoje: *Ah! ve-
li, Jeruzalem! ah! dràgi Jeruzalem!* ali vén-
dar nezàhvalni Jeruzàlem! *kuliko pùti hotel-
szém Szìne tvoje zpraviti pod krelyuti mило-
szerdnosti mójè, kak zpravlya kvochka pischen-
cze szvoje pod krelyuti szvoje! pak nészì
hotel.* Kuliko pùti jeszem ja tebe zvàl k-meni,
à tiszì za némar imel? Prizpodàblyasze k-Otczu,
koi imajúchi Szìna razszippnoga, Szìna nepokor-
noga, Szìna od szebe odrusenoga, ter vèndar
nyega povrachajùchegasze príme vu nàruchaj
szvoj, obme nyega, odpràztchamù naszladno
potrosHEN imétek otchinzki, opravigà z-opra-
vum novum, ztàvlya na perzt nyegov perve lyù-
bavi perzten, zakolye tèle pìtano, nachinì ve-
szèlya obed, y vsze blisnye na radozti vsívanye
pozìva. Tak je, DK! ovaksze Otecz nash ne-
bèzki za Zvelichènye nashe zkerbì: on nasz zo-
ve odhadyajùche od szebe, on nasz pozìva na
miloztche, on pozabivshisze y iz nashe nevré-
dnosti, y iz nashe nezàhvalnosti, nasz z-mi-
loztchami szvojemi y predhàdya y szléduje. Ah!
kakbi mi szréchni bìli, dabi Bogu kàzali tuliku
vérnost y zàhvalnost, kuliku on proti nam ima
zkerb y dodròtu.

Ali-ò tuga y salozi! tùsisze on vnogo pùti zbog nashe tverdokornozti y nezàhvalnozi proti szebi. Velì proti Jeruzalemu: Kuliko pùti hotelszèm ja vzetì tebe pod krelyuti miloszerdnosti koje, kak zpràvlyà kvochka pischencze szvoje pod krelyuti szvoje, pak nészì hotel. Kuliko pùti szèmtì rekel: Povernisze k-meni, szìnkò moj! vu nàruchaj moj: hochu hititi za plecha vsze grèhe tvoje, dapache hochujè hititi vu izto morje, pak nészì hotel? Kuliko pùti szèmtì rekel: povernisze k-meni, y oztavi naszladnozi tvoje, pak nészì hotel? Anda iztina je, da zkém vekshe miloztche nam Bog dàje, ztèm bolye mi nye zahitàvamo. Anda iztina je, da zkém bolye nasz Bog k-szebi zove, ztèm bolye mi nasz gluhe chinìmo, y plechamù obràchamo. Anda iztina je, da ni nyegova krìvnja, nego nasha hmanyicza, dasze nezvelìchimo: budùch, da nemàramo za pozívanye nyegovo, zaméchemo dobròtu nyegovu, y oszméhàvamosze iz vszèh grosnyih nyegovéh.

Kaj da je iztina, preglejmo, DK! szvèti Evangelium, nàjdemo vu nyem nashu proti miloztcham Bosànz kém nevéernozi. Pozvànì na szvatbeno veszèlye trojega pregrèshènya krìvczi vchinyeni jeszu; najmre: nemàranya, tverdokornozti, y kervolochnozi: vszega ovoga mi krìvczi vu prijemanyu miloztch' h Bosànz kèh jeszmo; ar nemàramo za miloztche Bosànzke, nut! nemàranye, perva krìvnja: mi nye y zahitàvamo, y nechemoìh prijeti, nut! tverdokornozt! druga krìvnja: mi po grèhìh nashèh vmàrjamo onoga, koi nam je miloztche szvoje delyil, nut! kervolochnozt! tretja krìvnja:

pozvànì na szvatbeno veszèlyè naj pèrvìch nè-
szû màrali za ovo pozìvanye, poleg rèchìh szvè-
toga Evangeliuma: *Poszla! je szlùge szvoje zvàt*
pòzvàne na szvatbu, oni pak nèszû màrali za
pozìvanye ovo: ovak nam, DK! poszla! je do
szada Bog Patriarke y Proroke, Apostole y du-
hòvne Paztìre, koji bi nasz navùchali pùt Zve-
lichènya z-szvojèmi rèchmi, z-szvojum peldum,
z-szvojum kervjum: ali-vsze je zaobztuny! mi
za vsze ove miloztche Bosànzke nemàramo; ar
vu vezdashnyèh pokvarjenèh vrémenah, ako
pretechemo vsze ztàlishe obchine, nijednoga
nenàjdemo na tulike miloztche Bosànzke pòszlu-
shnoga. Nut! pìszmeni lyùdi, akoprém vu Vèri
kerztchànzki odhrànyeni, akoprém po skòlah
bolye od priproztèh lyúdi y Kerztchànzstvu
podvùcheni, niti vèch kaj od zapovédìh Bosan-
zkéh, niti Czìrkvenéh dersé, vsze naredbe Czìr-
kvene za zmìshlenye chlovechànzko imenújù.
Odkud bìva, da oni, ò ztrahota! ò pokvàrjenye
vrémena kervàvèh szúzh vredno! od iztoga Vé-
re nashe katolichànzke Pochetnika dvojìju, Dù-
shu szvoju sivìnzkoj zpodobnu, y vmertelnu
velìju. Ter dabi ova nevéruvànya, ova zamé-
tanya dugovàny'h na Zvelichènye odlùchenéh po
poszlùshanyu Réchi Bosànzke vu szebi popravili,
ravno ovéh nigdar pri nazvétchanyu Réchi
Bosje ni videti; kajti iz jedne ztràni szami szebi
za dozta vucheni vidésze, z-druge pako ztràni
morebit' za nedoztojnozt dersé, dabi oni po-
szlùshali jednoga od proztéh Otczev rodyenoga
Redovnika, y tak izpunyùjusze vu nyih one
réchi Jeremiasha: *Nedòztojajusze oni prijàti*
nàvuke, obtverdeli jeszu szerdcza szvoja, y nè-

chejusze povernuti od nevéruvànja, y od gréshnéh pùtov szvojéh.

Kajsze pako dotìche drusine, nyim szlusèche, y oztakéh: zamétchùsze od nyih vu szvètechnéh dnèvih Czìrkve Bosje: na mézto ovéh idesze od vnogéh vu kerchme, y ostarìe, gdésze potrébno détczi y seni zdersàvanye zapìja, y na sziromastvosze méтчù: szlùgi y szlusbenicze vu chìnih, od kojéh szramota je govoriti, dnèvov ztrànke y czéle nochi zprevàdyaju, y to szlobodno y prez vszakoga szuprotztàvlyanya, tak, dasze y ovdé rechi more z-Jeremiashém: *Obidite pùte Jeruzalema, y ischite po vàlyiczah nyihovéh chloveka, chinèga, kaj je pravo y szvèto*, y tak nigà ztanovnika vàrasha, koibi za miloztche Bosànzke, szebi podelyene, màral.

Drugòch: pozvànì na szvatheno veszèlye, akoprém vech pùti pozpolom pozvànì jeszu bìli, y akoprém zadnyìch nyim je bìlo rechèno, daszù vsza gotova, y da je léztor k-ztolu széztì, oni véndar vu tverdokornozi szvojoj jeszu obztàli, y bojèchisze, da nebi y pak zvànì bìli, rajshiszùsze iz doma vugnuli, szamo dasze nàjti nebudù mogli, y odishliszù jedni na imanye szvoje, à drugi na tergovìnu y oztale poszlo szvoje. Ravno tak chinimò y mi, DK! pozìva nasz Bog na prijemanye miloztch'h szvojéh Bosanzkéh po szvojéh vszagdashnyéh y nepretergnyenéh nadehnyènyih y opoménkih nuternyh, poztàvlya nam napervo nepreczenyenu vrédnozt zaszlusèny'h szvojéh, kervi, krìsa y szmertì szvoje; poztàvlya nam napervo, dasze zkupa szlositi nemogu Bog, y szvét, y chalarnozti nyegove; Nebo y naszladnozi szvéta; pùt te-

szen y vùzek vu Nebo, y shiroki pelyajùchi vu pekel: ali mi na vsza ova zapiramo szerdzeza nasha, y da nebi mogli govorèchega nutré chuti Boga, odhàdyamo jedni na imànya, à drugi po tergovini: to je to: besìmo naj pervìch vsze one nàchine y pomochi, po kojéh bi mogli k-Zvelichènyu nashemu dozpeti: potlam nasz kakti vtàplyamo vu izkanyu blàga, chazti, dìke, obraduvány'h, iznajdkov vu opravah, veszèlya y vszéh naj odurneshéh naszladnoztih szvèta ovoga, szamo da niti miszliti od vekivechnozti, od Boga, y miloztch'h nyegovéh nebudemo mogli, pripravni, tak rekùch, y vmoriti predi one, koji bi nasz na dober pùt dopelyati hoteli, kak od grèshne tverdokornozti odztùpiti.

Tretjìch: pozvànì na szvatbeno veszèlye zvun nemàranya y tverdokornozti na tulika lyublyèna pozivanya, prepaliszù zadnyìch vu tuliku kervolochnozt, daszù nekoje zmed pozovichev vlovili, y odurno pshànech pomorili: Vsze-
sze ovo vu szadashnyém Kerztchàntzvu pri-
pétcha: zvekshìnum, kajszù nazvéztchali Pro-
roki, prodekuvali Apostoli za izmìshlenye y
vkanlyivozt od vnogéh, akoprém kerztchenéh,
imenùjesze, tersze tak Bog, koi po vùztah Pro-
rok y Apostolov, y oztaléh szvète Matere Czìr-
kve Paztirih je govoril, kakti vu iztini szvojoj
vmàrja: Dapache y vérti szlúgi Bosji, vnogi
Renovniki ova létà, kak chuli jeszmo, vu cze-
lém nam znàném kràlyeztvu, y nyemu blisnyéh
orszàgih podnàshaliszù pregnànye iz domovine
szvoje, podnàshaliszu temnicze, oklope, vsza-
kojachke fèle muke, y iztu szmert: ne zato,
kak dabisze bìli znevérili Kràlyu szvojemu, ali

zpùntali nuternyi ztális y domovinu: ñe zato, kak dabi bìli zvanyzke nepriatele zvàli na porùshenye domovine, ali kakov novi zmiszlili nàvuk; nego szamo, kajtiszù ztàrìnzki brànili nàvuk. Ali je y ono iztinzko, da prizpodoba, ili: prìlika deneshnyega szvètoga Evangeliuma razmévasze od vszèh mìloztcham Bosànzském nevernèh, kojeszù, rodyeni vu pravi Véri, od Boga zadobili, y koji ovak nevèrni z-kervolochnoztjum nechùjenum vmàrjaju na szamo szlùge Kràlya Evangeliumzkoga, nego iztoga nyega, akoprém on tuliku muku za nye je podneszel, akoprém vszu kerv za nye je ztochil, akoprém za nye na krisu je vumerl, vsza ova za nikaj dersèchi, nyega y pak z-vszakoverztnèmi gréhi vu szèbi razpìnyaju; veli szvèti Pavel Apostol.

II. Ni mogùche, da ovak velik gréh nekastiguvan oztàne. Ne! nebudesze z-Bogom noruval chlovek, nebudesze poteptala kerv Zvelichitela, nebude nyegovo pozívanye prez kástige. Kuliko vech zamétoche mìloztche Bosànzke grèshni chlovek, ztémiszù bolye povekshàva proklétztvò szvoje; kak videti moremo iz deneshnyega szvètoga Evangeliuma, vu kojém povédasze, dasze je Kràly naj pervìch razszerdil na pozvànè: ovak chinì zbantuvàni Bog za odhitchene mìloztche szvoje, velì on pri Jeremiashu Proroku: *Chiniliszù zmìr zlo pred ochmi mojèmi, y kaj ja nészém hotel, toszù zebrali*; jaszém hotel po vszagdashnyèh nadehnènyah, dabi bìli chizti, à oni zebraliszù biti od naszladnoztih nechizti: jaszém hotel, dabi bìli trezni, mìrni, lyùblyeni, à oni zebraliszù biti pijànczi, razbojniki, nemìloztivni: jaszém hotel, dabi bìli pra-

vichni, à oni zebraliszû hiti zgrablyivczy, usu-rashi: jaszêm hotel, dabi bìli priateli vdovicz'h y szioticz'h, à oni zebraliszû nye opleniti: z-réchjùm: jaszêm hotel, dabi po pùtu zapovédih mojéh y szami hodili, y druge po nyém hoditi vchinili, à oni zebraliszû obraduvànya y naszladnoztì, y druge pùtom ovém iti jeszu puztili. *Anda vràchilszêm, velì Bog, grëshni Babilon, ali nészé dàl zvràchiti, anda oztavémoga. Kràly pako, velì szvéti Evangelium, gdabi to zachul bìl, razszerdilsze je.* Jajsziga sziròmaskoj Dùshi, koju razszerdyeni Bog, puztcha poselènyam szvojém. —

Ar nikaj néma neszréchna chekati, nego Evangeliumzku kastìgu: *Poszla! je, velì, she-rege szvoje, y zkonchal je lyudomòrcze one, y vàrasha nyihovoga posgal.* Zbantuvàni Bog za zahitchene miloxtche szvoje, puztì grëshnika vu obtverdyene y szlépotu szerdcza prepazti, da tak potlam greshì prez ztràha, y prez vszàkoga opomìnanya dushnoga zpoznanya, nebojìsze niti szmerti, niti pekla; ar kak goder on, koi je zkém priatelztva y pajdàstva pogodbu vuchinil, nebojìsze ovoga, ovak ovi sivù vu jednoj neszréchnoj szegurnozti, tak, dasze nikaj nebojé budúchéh. Dapache veszelésze vu zlu, koje chiné, dìchésze z-vkanlyivoztjami blisnyemu vuchinyenémi, zprevàdyaju vu dobru, vu igrah, vu obraduvànyih, vu naszladnoztih si-vlènye szvoje, doklam zbantuvàni Bog poshlye na nye raztepenye téla nyihovoga po betegih, ali drugéh nevòlyah: y Dùshu od tela raztávlye-nu hiti vu pekel na posgànye vekivechno. Ovak vmìraju zahitcheni, ovak pogiblyù, kojìsze

shalé iz miloztch'h Bosànzkhé, doklam sivû.
Ovak vmìraju Dùshe vu zlu obtverdylene, koje
pòtlam kak dugo zahitàvale jeszu nadehnènya
Bosànzka, zamétale razszvetchènya nuternya,
oszméhàvale nagnyenya szvèta, pàdaju iz maléh
gréhov, vu velike, iz velikéh jednéh, vu dru-
ge vekshe, iz gréhov velikéh padaju vu gréshnu
nàvadu, iz gréshne nàvade pàdaju vu gréshènya
potrèbòchu, iz potrèbòche pàdaju vu tverdo-
kornozt, iz tverdokornozti pàdaju vu zdvojè-
nye, iz zdvojènya opàdaju vu pekel na vekì-
vechno posgànye.

Iztina je, da miloszerdni Bog nezahìti gré-
shnika na jeden pùt, dàjemû vréme za dòjti
k-szebi, opomínagâ, dàjemû nuternya nadehné-
nya, vishepùti y vszakojachkémi kastigami, y
bichi vrémenitémi, dapache y z-pripetchènyi y
dogodyaji neszréchnémi, nyega k-szebi vléche.
Negda pako po dobréh peldah szvèto sivùchéh
lyùdih nyega na doher pùt zapelyati terszisze:
ali — kadasze na tulike miloztche obtvèrdi ne-
szréchni gréshnik, kadasze nadehnènyam Bosàn-
zkém szuprotztàvlya, kada vrémeniti bichi opo-
ménkov Bosànzkhé nikaj nehàszné, kada lépe
dobréh Kerztchenikov pèlde nikaj neopràvé:
onda poshlye Bog sherege szerditozti szvoje, da
zatérû prez pomiluvànya nezàhvalna ztvorjènya,
y nye posgeju vu neszréchnoj vekivechnozti,
zpotìkajuchi nezàhvalnomu ztvorjènyu: *dabi ja
bil one miloztche, kojeshém tebi podélyil, dàl
negdâ ztanovnikom Tirusha y Szidona, vu prà-
hu y pepelu bi bìli pokòru chinili: à tiszî na
tulike opoménke moje sìvlènye mehko, razvu-
zdaño, nàszladno sìvel, oszméhavajùchsze iz*

mojéh nadehnènyih, iz mojéh mìloztch'h. Anda odhàdyaj neszréchni! najtí budù ova izta nadehnènya, ove izte mìloztche na obshanozt. Ter znàj, da Tirushu y Szidonu lehkshe bude na szúdu, nego tebi, ò nezàhvalna Dùsha!

Anda iz vszèga do szada rechenoga ochive-zto bìva, da néje pogihelneshega dugovànya za Zvelichènye, kak je zahitàvati mìloztche Bosànzke. Mìloztche Bosànzke jeszu dàri Bosànzki na berzom mimo nasz prehadyajùchi, kojisze nepovernù, kadabi mi hoteli. Jeszu blízki, koji zgìneju, berselisze pokàzali jeszu: Odkud, kada nasz Bog po onoj dobri peldi vlèche, po oném nagnenyu opomìna na szléduvanye dobra, tréba je taki poszlúhnuti; ar gdo znà, DK! jelisze ovak dàr Bosànzki y pak poverne, morebiti nigdar: y bersesze je bojati, da ne, kak dasze poverne. On nasz znutra pozìva na pobolshanye sivlènya, jenkrat, dvakrat, ali jeli nasz bude pozìval tretji krát, ni znàti. On nasz nagìblye iz nutra na ona bèsanya grèshnéh pri-lik'h, na ono povràchanye ludzkoga blàga, na véruvànye Bogu y Materi Czìrkvi jenkrat, dvakrat, ali jeli nam to y tretji pùt vchinì, ni znàti. Morebitisze izpùni vu nasz ona grosnya Dùha szvètoga: *vzèmesze vam kràlyeztvo nebèzko, y dasze oném, koji za Szàd, ili: mìloztche Bosànzke màrali, y nye vérno bràli jeszu.* Y dokàncham:

Ah! DK! hòjmosze Boga zbog zamudye-néh mìloztch'h Bosànzkéh, ali vèndar nezdvoj-mo; morebiti vu mìloszerdnoztì Bosànzke nà-ruchaju, nahàdyasze josche koja mìloztcha za nasz zachúvana, koja raztepe szlépotu nashù,

y omehkcha tverdokornozt nashu. Jeszmo mi, iztina je, zlochezti y nezàhvalni bili proti Bogu nashemu, ali nîszmô josh zatrúdili miloszerdnost nyegovu: Ah! doklam je josh vréme, doklam jeszmo josh pùtniki, zdehnimo proti Bogu govorèchi: „Dragi Bose! ako ja pogledam na gré-
„he moje, ako ja pogledam na poteptanye mi-
„loztch'h tvojéh, valùjem, da drugo nészêm za-
„szlùsil, nego vsze muke peklenzke, vu kojéh-
„sze tràpiju tuliki milioni lyùdih menye nezà-
„hvalnéh od mene. Ali kada premìszlim, da ti
„jeszi Otecz moj, Odkupitel moj, koi iz Neba
„dolé doshel jeszi, da zamé vumresh na krìsu;
„kada ja premìszlim, da vsze ovo vreme, vu
„kojém ti mene miloszerdno chekash na Pokòru,
„je meni dàno do szada iz jedìne miloszerdno-
„zti tvoje, proszimté anda, izkoreni y poteri ti
„ono vu meni, kaj dohàdya vu meni iz mene,
„y iz pokvàrjene nàrave moje, ter zaszàdi vu
„meni miloztcham tvojém pokornost, y po-
„szlùshnost, da tak szamòmu tebi sìvel budem
„y na ovém, y na drugém Szvétu. Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH DVADESZETA.

*Od dobre pelde, koju Roditeli dètczi dāvati
dūsni jeszu.*

*Reche nyemu Lādavecz! Gozpone! hodi dolé pre-
di, kak vumre szin moj. Jan. IV. 49.*

Lādavecz ov Evangeliumzki napervo ztāvlya obchinzki pokaz vaglyive lyúbavi Roditelov proti dètczi szvojoj. Kuliku salozi néje mòralo chùtiti nyegovo otchinzko szerdcze, kada videl je szìna szvojega, koi podpornya ztarozti nyegove biti bi bìl mòral, vu czvétu dobe szvoje, kakti jednu, od palèchega vétra povehnyenu, rosi-czu, glàvu szvoju pod neizproszlive ruke szmerti prigibati! Surèchi odpravilsze je k-onomu chudovrachitelu Jesushu, nyega oprosziti za pomoch. Jeden czéli den hoda dalko bìl je od nyega; ali za szegurno josche na dalyneshi pùt bisze bìl odpravil, léztor da vumirajúchemu szìnu szvojemu polehschiczu prezkerbí. Kák goder ov Evangeliumzki Lādavecz je lyúbil szìna szvojega, ovak takaj lyúbiju vszi Roditeli dètczu szvoju.

Ztvoritel izti je ov nàgib lyúbavi proti dètczi -vu szerdcza Roditelov zaszàdil: y opravek lyúbavi ove je, da vech pùti Roditeli vishe za dètczu szvoju, kák za szame szebe, síveju; rajshi vech pùti szami ztràdaju, kák dabi dètczu szvoju ztràdati puztchali. Medtémtoğa premishlyavajúchi lyúbav ovu chuditisze mòram, zakaj vnogi Roditeli bolshe odkojènye dètczi

szvojoj nedàvaju, pokéhdòbh od ovoga nyiho-
va pràva szrécha víszi: to véndar iz pomeny-
kanya lyúbavi nebíva, nego oszebujno, kajti
szami neznaju, kajsze k-dobromu odkojè-
nyu potrebuje. Nekoji stímaju, daszû vre
vsza na odkojènye détczè szvoje potrebnà
vchinili, akojú na noge poztàviju, y nyu me-
striu kakovu zvuchìju, ali zvuchiti daju, po
kójojszi kruh szlúsiti moreju; z-réchjum: oni
zkerbé léztor za télo détczè szvoje, à plemen-
teshu ztrànku, najmre: Dùha nevmertelnoga,
zapúztchaju; ali ako morebiti gdé kaj za nyega
chiniju, tak to vu tom ztòji, dasze détczi
szvojoj nàvuk kakov zvekshega szamo doprine-
zti zkerbìju. Ali véndar y ov mali ali nikakov
Szàd nedoprinàsha, y to zato, kajti dobra pelda
Roditelov menyka. Ar kakbi mogli dobri nàvuki
Roditelov pri détczi selnoga Szàda doprinezti,
ako ona zpàziju, da Roditeli nyihovi szami ali
nechiné ono, kaj nye vuchìju, ali pak chizto
szuprotivno baratcheju onomu, kajsziûm malo
predi szvétuvali? ne! dobri y pametni Roditeli
neobztojé léztor pri dobréh nàvukih, nego ono,
kaj vuché, takaj z-dobrum peldum potverdyà-
vaju.

Od ove oszebujne Roditelov dúсноzti bu-
demsze z-vami, DK! denesz razgovàrjal. Ter
pervich pokàsèm: *kak? y vu chém Roditeli
détczi szvojoj dobru peldu dàvati mòraju?* dru-
gòch pako: *zakaj to oni chiniti mòraju?* Jedno
y drugo doklam obilneshe izpelyam, proszim etc.

I. Poglavito odlúchenye vszakoga chloveka
je a) *Boga*, b) *blisnyega*, c) *szamoga szebe
lyùbiti*; y ravno vu tom mòraju Roditeli détczi

szvojoj z-dobrum peldum szvétiti. Pokéhdòbh pako nigdo drugomu dàti nemore, kaj szam néma, tak takaj Roditeli tesko moreju détczi szvojoj lyúbav proti Bogu, blisnyemu, y szamém szebi doprinezti, ako izto nyihovo szerdcze lyúbav ovu nezpoznàje.

Kaj anda chiniti imaju Roditeli, za détczi szvojoj trojverztnu lyúbav ovu doprinezti?

a) Hòcheju Roditeli po peldi szvojoj szerdcza détczè szvoje na pravu lyúbav proti Bogu dopelyati, tak mòraju oni szàmi iztinzke pokaze lyúbavi ove pred ochi détczè szvoje poztàvlyati.

Ako pako pri iztéh Roditelih lyúbav proti Bogu vu nichém drugém neztojì, kak da oni vishe pùti duge molitve zvershàvaju, marlivo vu Czirkvu dohàdyaju, szvètu Meshu y Prodèchtvo poszlúshaju, chez léto vishe pùti k-Zpovédi y Prichezti ideju, poleg toga vèndar z-odrèdyenyi Bosànzkémi nezadovòlyni jeszu, vu szuprotivchinah y nevòlyah proti Bogu morgújù y dvojìju, kakti poganini, koji od pravoga Boga nikaj neznaju — akosze oni dàrov Bosànzkéh zlo, ali pak chizto nezàhvalno vsívaju, nyegove szvète zapovédi ne léztor szàmi prekershùjù, nego y druge na prekershènye ovéh napelyívaju; ali ako vidiyu, dasze Bog od drugéh bantùje, tersze negeneju: kak more pelda ovakova pravu lyúbav proti Bogu vu szerdczah détczè nyihove opraviti? budù morebiti ona zkazlivu lyúbav ovu naszlèduvala, ali vèndar Boga nebudù nigdar iztinzko lyúbila.

Hochete vi, dràgi Roditeli! détczu vashu na pravu lyúbav Boga obuditi, tak budite z-odrèchenyi y odrèdyenyi Bosànzkémi zadovòlyni,

akoprém pùti, po kojéh vash Bog vodi, josh tak tmichni y neprihodni jeszu. Reczite n. p. proti détczi vashoj: „nut! dràga détcza! Ro- „ditelom vashém zlo ide szada, ali zato mi „véndar proti Bogu nemorgùjemo; ar on nash „takaj onda lyúbi, kada nam kaj za terpeti „dàje, y on zaszlúsi vszu lyúbav nashu takaj „vu nashéh naj suhkeshéh múkah. On nebude „nam vishe nalàgal, neg' mi podnàshati more- „mo; mi zato nèchèmo ùfanye nashe proti „nyemu odverchi; on je z-pomochjum szvo- „jum naj blisnyeshi onda, kada szila je naj „veksha.“ Ide vam pako dobro, y vsìvatesze ovoga ali onoga dàra Bosànzkoğa, takszegà z- ochiveztum zàhvalvoztjum vsìvajte, y reczite proti détczi vashoj: „nut! dràga détcza! ono „dobro, kojegasze szada vsívamo, je jeden ne- „zaszlúseni prikaz Neba — prez kojega nikaj né- „mamo! ò, tak hochemo ovoga tak dobroğa „Boga, koi nash na tuliko lyúbi, opet prav iz „szerdcza lyùbiti — misze hochemo dàrov nye- „govéh na nashe, y na blisnyéh nashéh dobro „vsívati.“ Ali poleg toga chùvajtesze, da vi vu nazochnoztì détczè vashe nigdar nijednu za- poved Vishnyega neprekershìte, akoprém màmlenya k-tomu josh tak velika jeszu. Za tém vchinete détczu vashu na vashu proti Bogu vér- nózt pazlive, terjòj reczite: „nut! dràga dét- „cza! mi bi mogli n. p. ovoga ali onoga chlo- „veka szada lehko vkaniti, y nash po tom obo- „gateti; ali po tom bi mi dràgoğa Boga zban- „túvali, koi potrebuje, da mi drugém nechì- „nìmo ono, kaj mi nèchèmo, dasze nam od „drugéh vchinì. Ne! dabi mi czéloga szvéta „po

„po jediném gréhu dobiti mogli, tak vendar
„néchêmo tuliko zlo vchiniti, y Gozpona, Bo-
„ga nashega zbantuvati.“ Vidé ali chújú détcza
vasha, kaksze Bog od ovoga ali onoga bantúje, tak
pokàsíte salózt vashu, koju zverhu toga chútíte,
dasze bantúje od drugéh Bog, koisze od vszéh
lyùbiti zaszlúsúje, y molete z-détczum vashum
za onoga, koi je Boga zbantúval, dasze pobol-
sha, y Boga vech nezbantúje.

Ovak, dragi Roditeli! ovak mòrate vi dét-
czu vashu na lyúbav proti Bogu po peldah va-
shéh navùchati.

b) Ali kajti, poleg izgovora szvétoga Jànu-
sha Apostola, *on lasecz je, koi veli, da lyùbi
Boga, à vendar odurjàva blisnyega szvojèga* ;
takbi y vi détczí vashoj zkazlivu léztor lyúbav
proti Bogu kàzali, da nebi zaradi Boga takaj
blisnyega vashega lyúbili.

— Vi anda mòrate takaj détczí vashoj z-do-
brum peldum vu lyúbavi proti blisnyemu szvé-
titi. Hochete pako to chiniti, tak nemòrate
druge léztor z-jezikom, nego y chinimi lyùbiti;
nikoga tràpiti, nikoga zbantúvati, nikomu —
naj bú gdo hoche — z-chinènyem poszlusném
lyúbav zkràtiti.

Ar kaj bude hasznelo, ako vi, Roditeli!
détczí vashoj zmìr prodekujete: „Détcza! vi
„mòrate vsze lyùdi lyùbiti, y nikoga iz lyù-
„bavi vashe iznimati?“ Kaj bude hasznelo, ako-
govorite: „ja lyùbim blisnye moje, y z-vszémi
„dobro miszlim;“ Kakovoga Szàda govorènye
ovakovo pri détczí doprinesze, ako vidiu y
chùjeju, kaksze vi szàmi med szobum tràpíte,
zamétchete y pregànyate — kak vi z-drusínate

Ztràn druga.

13

vashum kakti z-szùsnÿi baratchete; kak vi ludzko dobro ime chèrnite; kak vi z-blisnyém vashém vu ochiveztém nepriatelztvu sìvete, y kaksze fantite nad oném, od kojegaztè ali iztinzko, ali pak morebiti léztor vu namishlenÿu vashém zbantuvàni; kak vi vbòge z-pochitàvanyÿi y prez pomochi od szebe odgànyate? — Ako détcza vsza ova pri vasz vidiu y chùjù, kaksze moreju iz pelde vashe vu lyùbavi proti blisnyemu vpùtiti? Hochete to, taksze vi vu vszèh chínih vashéh proti drugém tak zadersàvati mòrate, dasze vu nyih lyùbav proti blisnyemu ochituje; visze mòrate szami med szobum lyùbiti, y vam szami dnève sìvlènya povòlyneshè y vugedneshe, à ne sìhkeshe chiniti; vi mòrate z-drusinum vashum kakti z-bratchum vashum baratati; nikaj neszméte govoriti ali chiniti, kaj blisnyemu vashemu szuprotivno bi bìlo, mòrate z-szùszedi vashémi mìrno y szlosno sìveti, neszméte nikoga potrèbnoga, 'na kuliko vam ztàlish vash dopùztcha, prez pomochi od vasz odpùztiti, niti neszméte poszluslivu lyùbav vashu izkràtiti iztém oném, koji vashi ochivezti nepriateli jeszu. Ovakova pelda bude vu szerdczah détczè vashe Szàde dobre opràvlyala: y z-vrémenom pravih lyùdih priateli poztàneju.

c) Zadnyich mòrate vi detczu vashu na laztovitu lyùbav vpùtiti.

Hochete pako to pri détczi vashoj opraviti, tak naj pervich mòrate vi szàme vasz pametno lyùbiti. Nikaj anda neszméte chiniti, kaj dobru téla ali Dùshe vashe skodlyivo biti bi moglo, niti nikaj prepùztiti, po chém bisze dobro téla ali Dùshe vashe povekshati moglo.

Vidê pako dëtcza vasha ravno szuprotivna vszëni ovëm; vidê, kakszî vi po nemertuchlyivozti vu jëlu y pilu, po szerditozti, tûgi, jalu ali po drugëh prekorednëh pohotnoztjah zdràvje kvarite — vidê, kaksze po lénoztî, po zapùztchanyu gozpodàrztva, ali po razszipnoztî na szïromastvo y pod nikaj mëtchete — zpazê, kaksze malo vi za vashe laztozito blasenztvo Dùshe ztàrate, y dasze vsze miszli y terszenya vasha léztor vu vrëmenitëh y prehadyajùchëh zadersàvaju — povédyte szami, dràgi Roditeli! kakbisze dëtcza vasha po peldah vashëh na pametnu laztozitu lyúbav vpùtila? Ne, dràgi Roditeli! hochete vi po peldah vashëh razumno y kerztchànzku lyúbav vu dëtczi vashoj obuditi, taksze naj pervich szami razumno y kerztchànzki zkerbete za vash nevmertelni Dùh. Pelda ova bude ov blaseni opravek pri dëtczi vashoj napervodoneszla, da szebe takaj dëtcza vasha razumno y kerztchànzku lyúbila budù.

Vre szada znàte, kak y vu chëm vi dëtczi vashoj z-dobrum peldum napervo szvétiti mòrate. Szada josche hochu nekoje temelye napervodonezti, *zakaj vi to chiniti mòrate?*

II. a) Dabimë pitali, dràgi Roditeli! zakaj vi dëtczi vashoj po dobrëh peldah dobro odkojënye dàti mòrate, takhì vam z-temelyom odgovoritì mogel, kajti to vasha oszebujna dúsnozt je.

Znano vam je, kak nàvadno nevescha, y nepametna jeszu dëtcza; znano vam je, kak nepoznani jeszu nyoj po ovëm vrëmenitëm sivlënyu pùti, po kojëh ona hoditi bi mòrala; znano vam je, kulikisze zaputki nahadyaju, na kojëh nevescha, kakszù dëtcza vasha, lehko zablùditi.

moğu: gdo anda mòra ove neznane vuchiti? — Gdo niye od krivéh y zmutlyivéh pùtov sìvleńya ovoga chùvati? Gdo nyim mòra pràvoga pùta k-blàsenzttvu kàzati? Jeli josche pìtati morete? Dragi Roditeli! Gdo drugi, kak ravno vi? Vashém rukam je Bog dètczu vashu kakti predràgi zalog zaùfal. Vi mòrate nyihovi pervi Navuchiteli biti; ar, pokéhdòbh vasz dètcza vasha iz prirodyenoga nàgiba vech kak druge lyúbiju, pokéhdòbh pelde vashe vszaki den pred ochmi imaju, tak ove takaj naj vishe opràvlyaju vu nyihovéh mehkéh szerdczah; y akosze vi od dùsnoztì ove izneti hochete, tak gdojú anda bude izpunil?

b) Ali ja nèchû léztor pri ovém temelyu obztàti: hochu vasz dapache na one velike haszni, koje z-punenyem dùsnoztih ovéh zjedenyenyè jeszu, pazlive vchiniti.

Néli iztina, dràgi Roditeli! vi selíte veszèlye nad dètczùm vashuyn dosìveti? vi selíte, da vam dètcza vasha trùde, zkerbi y ztroske nad szobum vchinyene nadomeztíju? Ali — jelisze vi to ùfati morete, ako dètczu vashu dobro odkojiti zapuztíte? akojú po vashéh lastovitéh peldah pokvàrite? Ne! ovi szlàdki Szàdi rodíju léztor oném Roditelom, koji dètczi szvojoj dobro y kerztchànzko odkojènye dàvaju. Jezte vi dètczu vashu po peldah vashéh kerztchànzko odkojili, tak budú ona, kak déte Jesush vu miloztchi pri Bogu y pri lyúdiñ napréduvala. Takova dètcza jeszu prestimànye y kinch Roditelov, y jeszu vishe vrédna, kak dràgo kàmènye czéloga szvéta; takova dètcza budúszí vszigdar za najszvétèshu dùsnozt dersala, szvo-

jém dobrém Roditelom nadoméztiti ono, nad chem ona nyim zahvãliti imaju; ona budûim dnève sivrènya lehkòtila y povòlyneshè chinila; budû podporna széde ztarozti, y budûim jednòch vumirajùchém z-zàhvalnum rùkum ochi nyihove zatisznula, y vnogu zàhvalnu szùzu na grobu nyihovém prelejãla.

Vre pako opitajte one Roditele, kojiszû détczu szvoju po laztovitéh peldah szvojéh pokvãrili, y zlochezto odkojili, opitajtejé, kakovã trãplènya bantújû szerdcze nyihovo! kadaim détcza nyihova obshanozt, y szramotu zrokújû, kadasze od Boga y od lyúdih odurjavaju, kadaim laztovita détcza nyihova tulike szùze y zdihãvanya izpreshaju, kadasze od nye vu ztarozti nyihovoj pregãnyaju y zapùztchaju, terszî szami zpochitãvati mòraju: „mi terpìmo od „détczè nashe ono, kajszmò zaszlúsili! — mi „szmò odkojili kache ove, koje nam sivrènye „nashe chemeriju — nashe zlochezto détczè od „kojènye je zrok vszéh onéh mùkh, kojènye „nam szada ód détczè nashe zrokújû.“ — O kak prez koncza nevòlyni jeszu ovakovi Roditeli! szuprotivno pako, kak szréchni jezte vi, dobri Roditeli! koji détczi vashoj dobro odkojènye dàvate!

c) Hochete vi ovu blãsenozt vashu josh bo-lye pochútiti, tak miszlete takaj na vashu szmertnu poztelyu.

Poztaviteszî napervo, kak détcza vasha okolo nye ztojé! vi chùtite, da vam vècher sivrènya vashega naztàje; vi chùtite, da détcza vasha na zkorom szrote poztala budû, y dasze vi od nye razdrusiti mòrate: drãgi Roditeli! kajszi budete vu ovém oszebujném vrémèna hípt

seleli? Jeli budete pokojneshe vmìrali, ako vi dètczi vashoj oztavili budete vnogo pénèzh y ime-
tka, nad kojém more biti prokletztvòvnogéh lyúdi-
h lesì, kojém vi nyega krivichném nàchinom od-
teli jezte? Ali jeli nebude szmert vashu vugo-
dneshu chinìla vézt, da vi dètczu vashu kerzt-
chànzki odkojili jezte? — Szùdim, da to zadnye,
ò dràgi Roditeli! miszel ova bude velika szlàzt
za vmìrajuche szerdcze: „Ja oztàvlyam dètczi
„mojoj naj prestimaneshi kinch — *krépoztno*
„szerdcze — budúsze od Boga y lyúdi-
h lyúbila —
„nyihova dobra pelda bude druge na krépoz-
„obudyàvala, ter tak nepreztanczè budem do-
„bro opravlyal, akoprémsze vech y nebudem
„vishe med vmertelnými nahàdjal.“ Ód ove
véztovitozti ztanoviti blagoszlàvlyaju Roditeli
z-vmìrajùchum rùkum dètczu szvoju y veszelì-
jusze na budùche zeztájanye na drugém szvétu.
Ali — imaju takaj zroka veszelitisze na budùche
zeztájanye; ar poztaviteszì napervo Roditele
dobre pred szúdom Bosànzkm, kak oni z-ve-
szélyem dètczu szvoju pred szvéta szúdcza na-
pervoztàvlyaju, y govoriju: „nut, Gozpone!
„ovoszù oni dragi zalogi, koje ti nam zaùfal
„jeszi, nijeden zmed nyih ni poginul.“ Zatóm
miszleteszì dohàdyati zàhvalnu dètczu pred vasz
Roditele szvoje govorèchu: „Hvàla vam, drà-
„gi Roditeli! chez czèlu vekivechnozt hochemo
„vam zàhvalni biti; kajti za Bogom vi jezte,
„kojém blàsenzstvo nashe zahvàliti imamo.“

Kak vam pako pri szerdczu bude, nemarni
Roditeli! koji po zpachlyivéh peldah vashéh
szerdcza dètczè vashe ochemerili jezte? kak
vam, rekoh, pri szerdczu bude onda, kada

vréme raztávlyanya Dúshe od téla nadoshlo bude? Jeli nebude vashe vumirajúche szerdcze pri pogledu vashe pokvârjene détczè od naj suhkeshéh zpochitávany'h tráplyeno? Vashe zadrémano dushno zpoznanye budeszè vu oném ztrashném hîpu zbudilo, y vam krîchalo: „Te-
 „be cheka ztrashen szûd! Bog bude Dúshe dé-
 „czè tvoje iz tvojéh rûkh potrebuval — ono zlo,
 „kojesze po zlocheztéh peldaš détczè tvoje, y
 „onéh, koje ona opet pokvârila jeszu, je zroku-
 „valo, bude Bog tebi prepîszal.“ Kaksze drugach
 Roditeli ovakovi od détczè szvoje razdrusiti
 moreju, nego puni zdvojnoztî, y ztraha? Ali
 morebiti morejusze vendar na budúche zeztája-
 nye na drugém szvétu veszeliti? kakbisze mogli
 veszeliti? budúszè prez dvojmbe opet zeztali,
 ali vu méztu, vu tak neszréchném ztálîshu,
 kojega nijeden jezik chlovechànzki dopovédati
 ni mogùch. Oposzrèd peklenzkéh mùkh, budú
 zkvarjena détcza zkvarjeném Roditelom krî-
 chala: „proklèti Otecz! proklèta mati! zakaj-
 „ztè nasz na szvét porodili? zakajztè nasz
 „k-zlu odkojili? zakajztè nam vrémenito sivrè-
 „nye dàli, za nasz szamo mentuvati vekive-
 „chnoga? Chez vsze veke budemo vasz prekli-
 „nyali, y pri pogledu nashéh mùkh, chûtete vi
 „vashe muke jezèro pùti bolye.“

Dràgi Roditeli! szûdim, daztè zpoznati
 mogli, kak oszebujni jeszu temelyi, koji vasz
 na dobro odkojènye détczè vashe pozívaju.
 Ufamsze anda, da nijeden Otecz, y nijedna
 mati nebude oztávila ovu hisu Bosju prez tver-
 dnoga odluchka: „Jachû détczu moju dobro y
 „kerztehànzki odkojiti.“ Ali morebiti nahàdyaju-

še med vami, koji do szada dúsnost ovu zapuztchali jeszu, ter détcza nyihova vre velika, ne pako dobro y kerztchànzko odkojena jeszu. Vam drugo nemorem szvétuvati, kak da nadomeztíte, y pobolshate, kuliko mogúche je vasz, y vashu détczu predi, nego na szùd budete pozvànì.

Vam pako, koji josche drobneshu détczu za odkojènye imate, naj bude vszigdar naj oszebujneshi y naj szvèteshi poszel, da nyoj z-peldum pràve lyúbavi proti Bogu, proti blisnyemu, y proti szamém szebi napervo szvétíte, y nye na naszleduvànye genete. Znaniszù vam obilni Szàdi oni, koje za to jednòch zpràvlyali budete.

Pred dokonchkom govorènya mojega obràchamsze josche proti vam, vi nezàkonzke oszobe! koje jednòch otecz ali mati poztati kànite! vnoge zmed vasz vodiju szada vu nezàkonzkém ztálishu szvojém lebudno y razvuzdano sivilènye, ravno kak dabi vam vu ztálishu ovém vishe, kak vu drugém dopuztcheno bilo. Vnoge zmed vasz nelyúbiju niti Boga, niti blisnyega, niti szame szebe, kaj vendar kakti chlovek y Kerztchenik vchiniti bi mòrale; kada ztùpíte vu szvèto Histvo — priztuplyùjete k-oltàru, z-pokvàrjeném szerdczém y z-prokletztvòm Bosànzakém obtersheni. — O! kakmì je vre napervo détczè takove milo, kijasze od takovéh pokvàrjenéh Roditelov budù rodila! O! dabi tovarustvo nyihovo rajshi neplodno oztalo! zlochezta mati bude vre z-mlékom materinzkém szromaskomu détetu zlocheztòche pridàjala — Otecz y Mati budù kljèche zlocheztòche pri détczi z-zpachlyi-

vum peldum szvojum zdersàvali; budà détczu szvoju za zlocheztòche, ter tak za pekel zoreti puztchali, y jednòch z-nyimi zkupa vrémenito y vekivechno neszrèchni poztali. Vi nevudàte oszobe, na koje to zpàda! hochete morebiti iz lazto vite veschnozti ova zpozna ti? Tak chizto nepametni néztê véndar! naszledújte anda ov moj za vasz dôbrostimani tolnàch! vodete vre szada vu vashém nezàkonzkém ztàlishu prav kerztchànzko sivilènye, da vi jednòch, kakti Otecz y Mati, pred détczu vashu ztùpiti, y nyoj szegurno rechi budete mogli: „Détcza naszledújte Rodi-„tele vashe!“ Amen.

NEDELYA PO TROJAKIH DVADESZET Y PERVA.

*Kak potrebno y hasznovito je vecherno izpità-
vanye dùshnoga zpòznanya.*

*Prizpodoblyeno je Kràlyeztvo nebezko chloveku Krà-
lyu, koi hotel je rachùna vchiniti z-szlúgami
szvojémi. Mat. XVIII. 23.*

Deneshnyi szvéti Evangelium, DK! poztàvlya nam napervo szlúge, z-kojemi Gozpon nyihoi rachùna vchiniti je hotel. Y kadbi bìl pochel rachùna delati, znashelsze je jeden, koimù je bìl dùsen deszet jezèr'h talentumov, ter neimajùchi odkud bi bìl Gozpona naplatil, zapovedal je nyega, senu nyegovu, szìne, y vsza, koja je imel prodati, dasze dùg izplati. Gdo je ov

Králý? Gdoszû ovi szlúgi, z-kojémi Gozpon tak ostro je baratal? To je lehko zgotiti, takaj szvéti Lukàch. XIX. chizto ochivezto povéda, najmre: on plemeniti chlòvek, koi vu dalechni orszàg je ishel, daszî vzème Kràlyeztvo, to je: Kriztush, Szìn Bosànzki, koi iz Neba dolé ztupil je na zemlyu, da nyu po vrédnozti szvojéh nepreszesnéh najémov predobì, y nasz za szlusbenike szvoje vchinì: koji nyemu jednòch rachun dàti budemo mòrali: *ar vsza, koja bìvaju dobra ali zla, bude Bog szùdil*, (Eccl. XII.) A gda? Ah! DK! ravno to je naj gor-she, da neznamo, *kajti koju nemiszlite viuru*, veli Jesush, *Szìn chlovechji dòjti hoche*. (Mat. XXIV.) Kajszmò anda chinèchi, da vu zpodobnu neszréchu z-denesshnyém szlúgom Evangeliumzkém nedozpemo? DK! Szìn Bosànzki punùdya nam gàchina, vu zpomenutéh réchih szvétoga Mateja Evangeliste govorèchi: *zkoznùjte anda; kajti neznate, koju viuru Gozpon dòjti hoche*. Vu chém pako ztojì zkoznuvànye ovo? Tó nam pak szvéti Pavel ochivezto povéda (I Kor. XI.) dabisze szami szùdili, nebisze od drugoga szùdili, to je: dabisze mi vszaki den szùdili, rachúna z-nami szamémi vszaki den pred zpànyem, koje kíp szmerti aashe je, delali, to bi chinilo, dabi mi jednòch pred szudbentum ztoliczum Bosànzcum obztati mogli. Kaj izto zavjetek mojega deneshnyèga govorènya znàsha, najmre: budem vam pokazal, kak potrešno y kak hasznovito je vecherno izpitàvanye dushnoga zpoznanya: *Kak potrešno*: vu pervoj ztràni: *kak hasznovito*: vu drugì ztràni pokàsem. Kaj doklam chinìm, proszim etc.

I. Szvétì Pavel Apostol opomìna nasz , da ako szùdyeni biti néchèmo , szami nasz szùdemo : zrok pako dàje szlédèchi : *odlùcheno je* , velì on (Sid. IX.) *vszém lyùdém jeden pùt vmrèti , y za tém na szùd dòjti* . Ako pako mi vszi na szùd dojtì , y od vszéh dugovàny'h rachùn dati mòramo , kak iz réchih szvétoga Pavla razmeli jeszmo , tak potreèbno je , da mi , ako z-rachùnom nashém dobro izìti hochemo , nasz szame predi szùdemo , y rachùn ov pretrèszemo . Zpodobno chaztniku ali spànu , koi nekuliko vrémena predi , rachùne szvoje preglèda , ter premishlyàva , kak , y jeli z-rachùni szvojémi izishel bude . Nut ! DK ! kak nam lepo Kriztush , Gozpon nash , potreèbòchu ovoga vu drugoj prizpodobi pred òchi poztàvlya : *Gdo zmed vasz* , velì on (Luk. XIV.) *hotèchi turna zìdati , predi szédèchi nezrachuna ztroske , koji potreèbni jèszu , jeli nye ima za dogotaviti ; da , kada poztàvi temely , y nebi mogel zgotoviti , vszi , koji vidiyu , nepochmeju oszmèhàvati nye-ga , govorèchi : Ov chlovek pochel je zìdati , y néje mogel dovershiti ?* ali : *Koi Kràly idúchi podignuti tàborà szuprot drugomu Kràlyu , szédèchi predi nepremiszli , jeli more z-deszet jezermi naproti iti onomu , koi z-dvadeszet jezermi ide proti nyemu ? Drugach , doklàn on josche dalko je , poszle poshilyajùchi proszi za mìr* . A mi hochemo tak nemarni biti , tersze pripraviti nebudemo hoteli , akoprém znàmo , da mi jednòch naj ostreshému Szùdczu naj zversheneshi rachùn dati budemo mòrali ? Ah : gdo je tak szlèp , tak nepremishlyen , dasze k-ovomu z-naj vekshum marlivoztjum pripravil nebi ,

navlaztito ako premiszli pervich onoga ostroga Szúdecza, drugòch on zversheni rachùn? Szúdecz ov je pravichen, oster, y neodpràztcha nijednu pomenyku, je vszeznajùchi, y nemore vkanyen biti, pravedno anda pun ztràha izkriknul je szvéti Pavel: *Ò kak zleshno je opazti vu rùke Boga sivùchega.* (Sìd. X.) Rachùn ov naj zversheneshi bude, velì izti Jesush (Mat. XII.) govorèchi: *Velim pako, da lyúdi od vszake nehasznovite réchi, kojuszú govorili, na szudnyém dnèvu, rachúna dàti budú mòrali:* Kaj vishe? nagràsasze po Dàvidu Proroku (Sholt. LXXIV.) da kada pri szúdu szédel bude, izte pravicze szúdil bude. O ztrashni y naj ostreshi szúd nash chekajùchi! nechudemosze vre vezda, da Job, tak jako Bogu lyublyèni chlovek, derhtajùchi rekel je: *Kajszém chinèchi, kadasze Bog na szúd podìgnè? kadamé zpitàval bude, kajmù budem odgovoril?* (Job. XXXI.) Nechudimsze, da Dàvid tuliki pokòrnìk tak selno proszi: *Nejdi na szúd z-szlùgum tvo-jém, ò Gozpone! kajti nijeden chlovek nebude najdyen pravichen vu nazochnoztì tvojt.* (Sholt. CXLII.) Y to je zevszema iztinzko; ar ako Bog vsza nasha mishlènya, govorènya, y chinènya, dapache y dúsnoztih laztovitéh oztavlyanya, bude na szúd poztavil, kak budemo na nyém obztàli, akosze k-ovomu tak teskomu szúdu vre predi nebudemo pripravili? Ova, DK! premishlyàvajùchi, jeli morete tajiti, da guztchesha, dapache vszevdilyna prìprava néje zevszem potrebna? To szúdim vszaki zmed nash zpoznàti mòra, léztor je pitànye, kak, y kak guzto pùti izpitàvanye ovo chinitisze mòra?

Ako spàn ali chaztnik za dàti rachúne Gozponu szvojemu nikakvô vréme néma, tak potřebno je, da bude vszigdar pripraven, da on, kada goder od Gozpona na rachùn pozvàn bude, vszigdar pripraven znàjdesze. DK! mi takaj neznamo vréme, kada Szìn chlovechji doshel, y nasz na szùd pozval bude. Léztor jeden hìp je, od kojega czéla vekivechnozt nasha viszi. Odkud szlédi, da vszaki den, dapache vszaku vuru pripravnì bitì mòramo. To pako naj bo-lye y naj prìkladneshe bíva, akosze vszaki vecher pred zpànyém, za dokonchaném dnèvom, za doversheném délom, kadasze mishlènya, govorènya y chinènya vmirovìju, dushno zpozna-nye izvédyà, y razmishlyàva, kaksze je pre-sheztni den zprevodil, y kajsze dobra ali zla je vchinilo. Ar pokéhdòbh szegurni nészmô, jeli zutrashnyega dnèva dosívemo, y zpànye zversheni kìp szmerti je, tak anda vszigdar pripravnì bitì mòramo, kak da zaizto na szùd pozvànì budemo. *Kada lèsesh, velì szvétì Ivan zlatovuzti (Hom. XXI. in Ps. L.) na poztelyu tvoju, y nigdoté vech nepàchi, predì negoté szeny obìde, izpitaj vézt tvoju, y zpoménisze z-gréhov, ko-je z-mishlènyi, govorènyi, y chinyenyi, y dú-snoztih tvojéh zamudyènyi vchinil jeszi. Ovak je Dàvid vchinil, kak szam od szebe- szvédochi (Sholt. LXXVI.) razmishlyàvalszém po nochì z-szerdczém mojém, privùchalszém, y zmé-tal Dùha mojega. A kakovu haszen doprinàsha ovakovo izpitàvanyè vecherno? dabi szami sze-be szùdili, nebisze od drugoga szùdili, to je: nebisze nikakvôga szùda bojali; ar bla-seni szlùga on, velì Zvelichitel nash, kojega*

Gozpon dojdùchi, nàjde zkoznujùchega. Kajti pako vecherno izpitàvanye ovo dushnoga zpoznanja nasz ne léztor budùchi od gréhov zder-salo bude, nego takaj chinì, da vchinyene vre gréhe prav zpokòrimo, szlédi, da ovo izpitàvanye ne léztor potrebnò, nego takaj *hasznovito* je, kaj pokàse ztràn

II. Ztanovito je, DK! da zkém guztcheje kaj obechùjemo, y za nechiniti napervoszi vzimlyemo; ztém menye to chinili budemo; kajti nam napervovzètje y obechànye nashe vszigdar pred ochmi ztojì. Odkud izpelyàvam: zkém guztchesze v-vecher budemo izpitàvali nashe dushno zpoznanje; ztém menye budemo potlam vu gréhe padali. Zakaj? kajti vecherno izpitàvanye navlaztito zadersàvasze vù zversheném izvédyanyu vézti, vszéh nashéh mishlèny'h, govorèny'h y chinèny'h, kak takaj vu zversheném posaluvànyu zverhu zezvedyenéh y vchinyenéh gréhov zkupa z-tverdném naprevzètjem nye vech nevhiniti; akosze pako vszaki vecher dragomu Bogu obechùje, budùchgà vech nezbantuvati, jeli je mogùche; dasze drugi den opet tak lehko vu gréhe povernuli budemo, pokéhdòbh obechànye josh chizto na pàmeti imamo? Ali-da ono, zverhu cheszasze jeden den predi tak zkrusheno kajali jeszmo, budùchi den opet chinili budemo? Déte, koje denesz Otcza jako zbantùje, ako pomenyku szvoju zpozna, y od Otcza odproztchènje zadobí obèchajuch, dasze potlam od pomenykéh takovéh hàbalo bude, nebude tak lehko taki drugi den znova Otcza bantovalo, zakaj? kajti obechànye szvoje josh na pàmeti dersì, ter tak od nepo-

kornozi zdersàvasze. Ravno tak bìva z-nami gledèchi na Boga; ar, akosze vszaki vecher zarad vchinyenéh gréhov nashéh kàjamo, obechujùchi, da nye vech chiniti nèchèmo, nebudem tak lehko y berzo vu nye opali. Szuprotivno, koi zrok je, da mi vuhman nàvadah grèshènya vszevdily dalye idemo, od dnèva do dnèva vu ztare gréhe povràchamosze? Dàvid odperto povéda (vu LIII. Sholtaru). Kajti Boga pred ochmi némamo, kajti na vchinyeno obechànye nemiszlimo, ter ovo vishe pùti neponàvlyamo; kajti dabi to vchinili, tak bisze zaizto od privchenéh zlòch'h zdersali; ar je kakti nemogùche, Bogu tulìkopùti obechati, ter obechànye nigdar dersati. Zvun toga josche y ovu haszen budemo imeli, najmre veliku budemo chùtili polehschiczu vu zpovédanyu gréhov, kajti nye vszaki den zvédyajuch, vu pameti obdersìmo, gdé véndar szuprotivném nàchinom vnogo trùda ztojì onoga, koi izpitàvanye ovo zaoztàvlya. Ztanovito je, da vnogi nevalyàne zpovédi chinìju, zaradi pozàblenya gréhov, koji iz kastìge vrédne nemarnozti vu izpitàvanyu zaoztàjù, navlazitò pri onéh, kojisze redko zpovédaju. Ali koi je toga zrok? Kajti nigdar izpitàvanye ovakovo nechinìju, ter vishe pùti dohadyajùchi zevszema raztresheni vu zpovedalniczu, neznaju, kajbi rechi mòrali: komaj gdé koi gréh najdù, prémdaìh dozta nàjti bi mogli, léztor dabisze vszaki den zvédyali. Pokéhdòbh anda nigdar z-szobum rachúna nészù delali, niti nigdar na chínè szvoje pazili, nepreztan- czèsze z-vrémenitémi poszli zabàvlyali jeszu, y tak rekùch na pamet síveli: kakovo je anda

chudo, dasze gréhi pozablyújû? Ali —jelisze gréhi nashi od Boga pozàbili budû, y jelisze jednòch na szûdu obchinzkém ochituvali nebudû? Ja zadnyìch, DK! nevelim, daszmò dùsni pod szmèrtni gréh dushno zpoznanye nashe vszaki vecher izpitàvati: nevelim ja toga; y zaradi toga naj nigdo nebude v-ztràhu, nego léztor premiszlete, kak potreèbno y hasznovito je izpitàvanye ovo. Najszi anda nigdo nenamishlyàva, da nàvada ova za Redovnike vu klostréh je odlúchena; dopùztcham, DK! da to oni primerom prepiszanoga szebì dnévnoga reda lehkshe y prilichneshe zvershiti mogû, aliszém ja takaj y ovoga stimanya, da vecherno izpitàvanye dushnoga zpoznanya szvétzkém lyúdem ztém potreèbneshe je, zkém menye oni chez den naszê, na szvoja mishlènya, chinènya y govorennya y dúsnoztih zpunyàvanye paziti, y druge chíne pobosnoztì z-zkupzpravlyeném Dùhom zvershàvati mogùchi jeszu. DK! véndar vsza, koja na zpomenùto izpitàvanye zpàdaju, mogusze vu jedném fertàlyu vùre obaviti; zakaj anda nebi tak kratko vréme Bogu, y Dùshi nashoj prikàzali?

Za dokonchek govorènya mojega nagovàrjam vasz, DK! z-réchmi Mojsha (Deut. XXX.) *premiszlete, daszém vam denesz pred ochi pozstavil sivlènye y dobro, szmert y zlo, da Gozpona y szame szebe lyúbite.* Vu pervoj ztràni pokàzalszém vam, kak potreèbno je vecherno izpitàvanye, da opravicheni poztànemo pred Bogom, ako iz nenàda pred nyega na szùd dòjti bi mòrali: Vu drugoj zpoznalizté, kak hasznovito je ono, ne léztor za zdersatisze potlam od gré-

gréhov, nego takaj za vchinyene doztojnü pokòru chiniti. Ah! premiszlete, da je *odlúcheno vszém lyùdem jedenpùt vumreti*, y za tém na szúd dòjti, na kojega dòjdemo, da niti vure niti hìpa nebudemo ználi. Szúdecz ov je pravi-chen, à szúd nyegov oster: gdosze anda podztù-piti more nepripraven na szúd ov dòjti? Anda doklam vréme imamo, hochemo vsza na réd poztaviti; kajti ovak chinèchi, budemo vszigdar pred Boga, akoprém iz nenáda od nyega pozvání, pravichni doshli; ali—ako josche dũg-she sivilénye imeli budemo, budemosze potlam od gréhov zdersávali, ter nigdarsze neszréche deneshnyega szlũge Evangeliumzkoga bojati nebudemo imeli. Amen.

NEDELYA PO TROJÁKIH DVADESZET Y DRUGA.

Od zlobaratánja z-nevmertelnũm y neprecze-nyenum Dũshũm.

Chiji je kip ov? Mat. XXII. 20.

Jeli y meni takaj dopuztcheno denesz vász, DK! od Dũshe chlovechànzke pítati, kaj Jesush negda od dachnoga péneza pítal je Farizeushe, koji doshliszũ k-nyemu zkushavajúchi, y pitajúchi nyega, jeli bi bilo szlobodno dàchu dati Czeszaru ali ne? Ali Jesush, kojemu naj zkro-vnesha szerdcza chlovechànzkgoga znana jeszu, da hmanyòchu nyihovu ochivezto pokàse, po-
Zitràn druga.

trébuval je od nyih dachnoga péneza, kojega kadabimú bili dàli, pital je nye: *Chiji je kíp ov?* Vre vezda opet ponàvlyam, jelimî je dopuztcheno vasz ovdé nazochne pítati: *Chiji je kíp Dùsha chlovechànzka?* Ona je kíp Bosànzki. Szam Bog je mudrotvor ov nachinil, y na nyega zpodobu szvoju poztavil. Kíp ov, kojega noszimo vszevdily okolo z-nami, znàsha naj oszebujneshu ztrànku Bitja nashega, ter véndar mi z-ovém tak odurno baratchemo. Dve chizto oszebujne laztovitosti opasùjem ja na Dùshi nashoj: nyeinu najmre nevmertelnozt, y nyeinu nepreczenyenozt. Ali—ah! kak baratchemo mi z-ovum nevmertelnym y nepreczenyenum Dùshum? Za nash duhovni naprédek hochu ja na ova dva pítanya odgovoriti, y pokàzati, pervich: *Dùsha nasha je nevmertelna, ter mi nyu tuliko pùti vmàrjamo*, drugòch: *Dùsha nasha je nepreczenyena, ter mi nyu za tak lehko prodùjemo*. Jedno y drugo doklam etc.

I. Nikakovo nebi bilo chudo, dabi mi na velikòchu y izvìshenozt nashu oholni bili. Mi imamo vu nasz Dushu, koju Bog na nijednu drugu zpodobu ni pelduval, kak na szvoj lazto-viti kíp. Jeli ni ona prvi mudrotvor na szvétu ovem, pokéhdòbh ona vishnyemu y najlépshe-mu Bitju zpodobna je vchinyena? Vre pako dabi ova lépota Dùshe nashe neztalna, prehadayájúcha bila, dabisze zkonchati mogla, takbi ona vu vrédnoztì szvojoj vnogo pogubíla. Vsze lépote téla, jeszu velikém premembam podversene. Betegi y ztarozt szlábiju nye, y szmert, kada télo pod nikaj dene, zkoncha takaj lépotu

nygovu. Aĕ Dúsha nasha, ova na naj lepshu zpodobu pelduvàna Dúsha, je od vszéh ovakovéh pripetchèny'h prozta. Nigdar neobztarne, nigdar neobetèsa, niti nigdar nevumre; kajti ona od nàrave je dùh, ter tak nevmertelno Bitje je.

Ali—ako je ona nevmertelna, kak morem ja rechi, da mi nyu tuliko pùti vnàrjamo? Iztinzko je, ako od nàravzke szmerti zpomenek je, ovu mi nyoj doprinezti nemoremo nigdar, ali z-duhovnum szmertjum pùztchamo mi nyu vnogo pùti y to iztinzko vumréti. Ar, ako opìtamo szvétoga Augustìna, kaj je duhovnò sivlènye, y duhovnà szmert Dúshe, tak nam odgovàrja: da sivlènye ztojì vu zjedínyenyu z-Bogom, á szmert vu razdrúsenyu od Boga. Ar, kak godersivlènye téla vu zjedínyenyu z-Dúshum ztojì, tak, da telo sìve, kak dugo z-Dúshum zjedínyeno je, y da ono mértvo je, kak od Dúshe odruseno je: ravno tak sivlènye Dúshe nikaj ni drugo, kak nyeino zjedínyenye z-Bogom po vezilu miloztche poszvètchujùche: y szmert nyeina razdrusènye od Boga po gréhu. Od ove duhovne szmerti Dúshe govoril je Angel vu knyigi zkrovnéh vïdyeny'h, kada jednomu gréshniku je rekel: *znàm déla tvoja: ime imash, da sìvesh, á mertev jeszi.* (III. 1.) Zvàna gledèch rechi bi, da sìvesh; ar govorish, chùjesh, hodish, jèsh, ter véndar mertev jeszi; kajti Dúsha tvoja, ova naj bolsha y prestimanèsha ztràn Bìtja tvojega mértva je, odmerla je.

Ah! od kulikéh bisze to rechi moglo! kajti hodiju, kajti govoriju, kajti chùjù, tak bi rechi, da sìveju. Tèlo nyihovo je sìvo, ali Dú-

sha nyihova je mertva. Kaj pri nyih naj oszebujneshe je, to je mertvo. *Hisa sive*, veli szvèti Augustin, *ali ztanovnik hise je mertev*. Vmertelno télo, ova naj zlocheztesha ztràn chloveka, koja za kratko vréme chervov jéztvina poztála bude, je pri sivilényu, ali Dùsha, ova naj plemenitesha ztràn nyegova, ova zaruchiniczà Bosànzka, je mertva. Ter véndar, kak mamosze màra za duhovnú szmert Dùshe? Léztor ako télo sive, za sivilénye Dùshe neztàramosze. Jeli nam vszagdashnye zpoznanye, y nashe laztovíto zadersàvanye drugo pokasùje?

Kada je télo betesno, ondasze ische naj marliveshi, naj glaszoviteshi, naj veschneshi vrachitel, koisze léztor nàjti more. Je pako Dùsha betesna? tak je kakov goder nevesch vrachitel Dùshe naj prijetneshi. Z-pozivanyem vrachitela nechekasze, doklam beteg nezvrachlyiv poztàne; pri pervém nàvalu ili: oglàshenyu betegà takisze zove. Jelisze to izto takaj chinì pri betegih Dùshe? ah! odvlàchisze chez mészecze, chez léta, doklamsze kaj pred Redovnikom ochituje. Pùztchajusze gréhi y pohotnozti prekorupcze navalyévati, doklam ozdràvlenye Dùshe vre kakti zdvojeno poztàne. Za zdràvje téla nazàd dobiti, preménysze zràk, oztàvlyasze vàrash, idesze na làdanye, ovdé nemàrasze od naj prijetneshéh mézt'h y oszob'h odruseném biti, kajti zdràvje téla to potrebuje. Ali za zdràvje Dùshe nazàd dobiti, jelisze takaj tak hitro oztàvlya ono napelyivo zdrùsenye, ono pogibelno zpoznanye, ona hisa, koja za Dùshu tak skodliva je? Za ognutisze szmertì téla, vszasze szila chinì, jemlyùch naj suhkeshe pro-

timbe: obdersàvajusze naj ostreshi pòzti: chùvasze hisa tak, dasze nigdo nevidi, puztisze télo rezati y sgati: za vùjti szmerti, vszasze terpìju. Ali — za Dùshu obdersati pri sivilènyu, ali pogublyeno nazàd dobiti, nèchèsze niti pokushati suhkòcha Pokòre: nikajsze nèchè chuti od poztoy, pred iztèm imenom szamòche trepechesze, koja véndar tuliko pùti za Dùshu kruto potrebna bi bìla, z-réchjùm: za sivilènye Dùshe nevchinisze nikaj, neterpisze nikaj.

Y kaksze goder proti nashoj laztoziti Dùshi zadersàvamo, ravno taksze takaj proti ludzkém zadersàvamo. Dabi mi chloveka kojega poleg nasz mertvoga opazti videli, bisze od ztràha preszenètili. Ali mi vidimo tuliko pùti, kak Dùshe priatelov nashéh, szùszedov y znàncev nashéh po gréhu szmertno ranyene poztàjû, to nasz nechinì nemìrne. Dabi kuga poloviczu ztanovnikov vàrasha ovoga pomorìla, ò! kak bisze onda vu Czìrkvu bésalo! kakova nareðyenia bisze videla, za oztàlu josche poloviczu oszlobodìti! Bog bi dàl! da gréh nebi bìl vishe òd polovicze ztanovnikov vàrasha ovoga Dùshe otroval y zkònchal! Ali — natosze nigdo niti negene. To nasz negene, dabi zlòcham préchku poztavili, y pobosnozt zdersàvali. Dabi ja nekojém Roditelom rekel: Priatel! tvoj dràgi szìnek, tvoja lyublyèna kchi je ov' chasz zkònchan, ali zkònchana, kerv je nyega ali nyu oblejàla, kuliki krich y narekuvànye nebi chuli? Dabi ja pako nyim rekel: znàjte, da Dùsha détczè vashe je po szmertném gréhu, kojegaszû vchinila, zkònchana; y morebiti bìliztè szami vmoriteli nyihovi, pokéhdòbhztè

nyu vu pogibelna mészta pelyaš, ali vu zpa-
chlyiva zhodischa, škodliva zprehàdyanya vo-
dili jezte: na ovasze niti negeneju, ova oni
chizto lehko preterpiju.

Ò kak szlépi, zkriknúje szvéti Augustin, kak szlépi jeszmo, oplakùjemo szmert téla, koje prez toga predi ali potlam vumreti mòra, à neoplakùjemo szmert Dúshe, kojoj je odlùcheno vekom síveti. Mi oplakùjemo télo, koje Dúshu szvoju je zgubilo, y z-kojumsze opet jednòch za na veke zjedínìlo bude: à neoplakùjemo Dúshu, koja po gréhu pogubìla je Boga szvojega, kojega morebiti chez vsze veke nigdar višhe nashla nebude. Iztinzko je anda, Dúsha nasha je nevmertelna, pak mi nyu véndar tulikopùti, tak nepremìshlyeno y nezkerbno vmàrjamo.

II. Ona je takaj nepreczenyena, pak mi nyu tak lehko tersìmo. Szam Bog je nyu na kíp szvoj pelduval; potlam pako kada kíp ov po gréhu Adamovém chizto pogerdyen je poztal, tak je opet szam Bog bìl, koi rùku szvoju na nyega je poztavil, y kipu ovomu perveshu lépotu povernul; néje Bog zkerb ovu, najmre: Dúshu chlovechànzku vu perveshi ztálìsh szvoj poztaviti, Angelu izruchil; on szam je to naszé vzèl. Ovak nepreczenyena vídelamúsze je Dúsha chlovechànzka.

Dabi Làdavecz koi Dvornika szvojega, koi betesen lesì, pohoditi dàl; dabimù laztovitoga vrachitela szvojega poszlal; akosze za zdràvje nyegovo zkerblyivoga kàse, tak je to jedno postènye za betesnoga, kojemu prestimanesh je, kak izto zdràvje. Akoszì pako Làdavecz szam trùda dà, tersze k-nyeniu povdà, akogà szam

pohodi, z-nyim szam govori, nyega szam bà-trivi: akomú szam z-králeyevzkémi rukami szvojémi vràchtvo podàje, tak je to znamènye, da betesnik ov oszebujne laztovitosti ima, zbog kojéh Krályu oszebujno dràg je. Pokéhdòbh je Bog dokonchal, Dùshu nashu vu on vizoki ztálìsh, iz kojega po gréhu izpala je, nazàd poztaviti, ovo je prez dvojmbè nekaj velikoga: Ali — pokéhdòbhsze je Bog odlúchil, ponovlène owo Dushe nashe ne po Angelu, nego vu szvojój laztovití oszobi napervovzèti, to nam szvédochi, na kuliko Bog Dùshu chlovechànzku dersì y prestimàva. Za zvezde nebèzke vu gíbanye poztaviti, szlùsiszì Bog z-Angelmi: za nasz na vszéh pùtih nashéh obchùvati, szlùsiszì z-Angeli chuvàri, ali — kada je za Dùshu nashu poszluvati, za Dùshu nashu odkùpiti y ponoviti, tak je ov poszel, kojega szam naszè jemlye, y drugomu nikomu nezaùfa. *Ja dòjdem, y zvràchìm nyega.* (Mat. VIII. 7.) rekel je Kriztush: ja dòjdem iz Neba y prebudim od szmerti na sivlène Dùshe chlovechànzke: za lyudztvò mòje iz szusàntzva Egíptonzkoga oszloboditi, odrèdilszém Mojsesha: za lyudztvò moje podvuchiti, poszlalszém Proroke: za nepriatele nyegove zkonchati poszlalszém Angele: ali Dùshi chlovechànzkoj perveshu lépotu prezkerbeti, toszém niti Mojseshu, niti kojemu Proroku, niti kojemu Angelu izruchil, ja szam vu laztovitój oszobi budem to zvershil. Jeli nam anda nekàse, da nepreczenyena y naj dràgsha zmed vszéh, koja na szvétu jeszu, je Dùsha nasha?

Ali-za kuliko, y kak dràgo je Bog Dùshu ovu odkùpil? *Ti jedìni*, izkriknùje na pítanye

ovo szvéti Ambroziusz: *Ti, ó Gozpone! ti jedini znàsh, kaj tebe je ztàlo, Dùshu nashu opet odkùpiti; Tiszì za nyu tèo tvoje, kerv tvoju, sivlènye tvoje dàl, da ov tvoj pogublyeni kíp opet nazàd dobìsh; à zakaj je Bog za kíp ov tuliko potroshil? Jedíno zato, kajti on jedíni kakti pravotvorni y veschi znànecz czénu Dúshe chlovechànzke naj bolye znà preszùditi. Anda Dúsha nasha mòra kruto draga biti, bu-dùch, da jeden tak verli znànecz nyu szebi za tak dràgu czénu je prikùpil. Ah! Dúsha má! izkriknùje szvéti Augustín, Dúsha chloveohànzka podignisze zverhu tvojega zemelyzhoga té-la, y premiszli vrédnozt tvoju: hachesh pako vrédnozt tvoju prav zpoznati? tak premiszli Odkupitela tvojega, premiszli ràne nyegove, y kerv nyegovu, ni on za kinche y blàga szvé-ta ovoga sivlènye szvoje dàl, kajti vsza ova za nikaj je dersal, nego zatè Dúsha chlovechànzka podneszel je suhke muke y bridku szmert; kajti ti vszega ovoga jeszi vrédna. Ali-kak szlépa jeszi pri tom? ti na tuliko lyùbìsh szvé-ta, gdé véndar jezero pùti vrédnesha jeszi, kak czéli szvét. Tisze chùdìsh nad Szùnczem y zvózdami nebèzkémi, à tiszì josh jezero pùti vrédnesha, kak vsze lépote vu zràku. Bog jedíni je vrédneshi, nego ti, vsze oztàlo je jezero pùti zlochezteshe, kak ti, tersze véndar za tak malu y lehku czénu tersish.*

Jeden zkùpecz za kulíko czeni Dùshu szvoju? za kak dràgojù tersi? Onjù dàje od szebe y prodàje, za malo zlàta, koje on krivichném nàchinom k-szebi gràbi, ali koje povernuti nè-ehé. On hoche rajshi Dùshu, kak pénoze pogu-

biti, ah! kulikoga pomiluvànya vrédna je szlé-
pota ova! On dàje Dúshu szvoju, koja nepre-
czenyena je, za tak maloga kaj. Tuliko zlàta
y szrebra, kajbi vu Czìrkvu ovu vlezti moglo,
ni tuliko vrédno, kuliko vrédna je jedna Dúsha,
ter véndar za shaku pénèzh nyu prodàje. Jeden
pràznik za kuliko prodàje Dúshu szvoju? za
jednu hìpnu nàszladnozt, za jednu neztalnu lé-
potu, za mali kakov dàr, dàvaju od szebe?
Ó obshanozt! ò szramota! Jeden za szlàvum
hlepechi za kuliko czeni Dúshu szvoju? Za jedno
zmosno ime, za jednu chazt, koju po krivi-
chnéh pùtih, po prevarah, z - podkàpanyem
blisnyega szvojega zadobi, koju on potlam neku-
liko lét'h obnàsha, za to prodàje on Dúshu szvoju.

Ali-kak bedazto y nepremishlyeno je pro-
dàvanye ovo? *Kaj haszni chloveku*, velì Jesush
Kriztush, *ako czéloga szvéta dobi, Dúshu pa-
ko szvoju pogubi*. (Mat. XVI. 26.) Kajmù haszni?
Izgovor ov Jesusha Kriztusha vre tuliko pùti chu-
lismô iz Prodekalnicz'h, ali kaj nam bude ha-
sznelo, ako mi izgovor ov léztor poszlushali
budemo, ako nigdar nikaj vu szerdczu nashém
opravil nebude? Kajbi nam hasznelo, dabisze
mi vszéh veszélyih szvéta, blàga czéloga szvé-
ta, obraduvànya vszéh nàszladnoztih vsivati mo-
gli, kaj nam ova budù hasznela, ako poleg to-
ga Dúshu zgubìmo? Je pako ona pogublyena,
tak je vsze pogublyeno. Dabi mi vishe Dúsh'h
kak jednu imeli, tak po zgubíchku perve bisze
mogli úfati, da konchemar druge josche oszlo-
bodìmo, pokéhdòbh pako mi léztor jednu jedi-
nu Dúshu imamo, tak anda, ako je ona pogu-
blyena, je za nasz vsze pogublyeno.

Lyùbemo anda, DK! Dúshu nashu, ali to z-chínmi. Kàsimo nyoj lyùbav nashu po tom, da mi nyoj naj bolshe dobro prezkerbeti ter-szimosze, najmre: nyeino Zvelichènye. Ischimo nyu zvelichiti, naj nasz ztojì, kulikomû dràgo; z-oztalèmi najsze godí, kak goder; kajti malo ali nikaj vu nyih je lesèche. Ako takaj blàgo nashe pogìne: ako nam détca, Roditeli, priateli pomreju: ako mi vech dnèvov salozti, kak veszèlya dosívemo, tak to josche ni tuliko zlo, léztor ako mi poleg toga Dúshu nashu vekom szréchnu vchinìmo. Vsze oztàle ztvàri bìle dobre ali zle, naj szrécha szlùsi ali ne, jeszmo bogati ali sziromaski, prestimàni ali zaverseni, takszû ovo ztvàri, zverhu kojéhsze nemòramo prevech ztàrati ali saloztiti; kaj nam jedíno na szerdczu lesèchega biti mòra, y kaj mi z-zrészum vòlyum y vszum mochjum opràvlyati mòramo, je, da mi nashu nevmertelnu y nepreczenyenu Dúshu vekom obzkerbìmo. Ovo je czily nash, ovo je zakajsze na szvétu ovém oszebìto y jedíno zkerbeti mòramo. Amen,

NEDELYA PO TROJAKIH DVADESZET Y TRETJA.

Kaj je Žagovor? y kadasze obdersavati mōra?

Akosze tekнем léztor oprave nyegove, zdrava budem.
Mat. IX. 21.

Velike zaizto hvàle vrédna je sena vu dene-shnyém szvétém Evangeliumu zaradi one velike zaufanozti, koju vu Kriztusha je bila poztavila. Czéléh dvanájzt léth terpela ja kervnoga otoka, koje vréme prez dvojmbé vsza mogùcha je vchinila, za oszloboditisze od ove velike nevòlye, ali zaobztuny. Kaj je chinècha! nut! zachula je bila, da Kriztush vre tulike betesne zvràchil je, vzèlaszì je anda napervo, od nyega zdràvjeszì izprosziti. Zato paschilasze je k-nyemu dòjti, tizkalasze je prèk vnosíne lyúdztvà do nyega, miszlècha vu szebi: *akosze tekнем léztor oprave nyegove, zdrava budem*, y kaksze je ùfala, takjòj je takaj vchinyèno. Àr komajsze oprave nyegove je doteknula, ohernulsze jè Jesush k-nyoj, y rekel: *zaufajsze, kchi! Véra tvoja je tebe zdravu vchinila.* Y zdrava je poztala sena od one vure.

DK! jelisze ùfanye ovakovo takaj pri nasz vishe pùti nenahàdya? zgodisze, daszmò, na prìliku: betesni, ali dasze vu drugoj kakovoj potrebòchi nahàdyamo, ter poleg toga chújemo, da na ovém ali oném miloztchih méztu vnogi vre vu takovéh okoliczah poztàvlyeni po-

lehschiczu zadobili jeszu, kaj mi onda chinimo? dobivamo taki zaufanozt y obéchamo, da ovo ali ono proztchény'h mézto pohoditi, ali drugo kakovo dobro délo zvershiti hochemo, po chém-sze ufamo od Boga ono dobiti, kaj proszimo. Ja hvàlim zasgànozt vashu, y zaufanozt proti Bogu, selim vam takaj iz szerdcza, da vasz vszigdar poszlúhnuti, y proshnye vashe izpuniti doztojasze. Iztomu takaj Bogu zaufanozt ovakova je povòlyna, kajti on szam potrebuje, da mi vszu zaufanozt nashu vu nyega poztàvimo. Da vasz anda ja josche bolye vu napervòvzètju vashém vtverdim, zajedno pako takaj vsze pomenyke, kojesze vu priliki ovakovej chiniju, ochitujem, takszêmszî naprevzèl, vam zavjetek Zàgovora vu deneshnyém govorènyu môjém pokàzati, odkud potlam szami videti budete mogli, kak, y k-chemu vasz Zagovor zavesùje. Da pako vsza dobro razmeli budete, razdelyùjem govorènye moje na tri ztràni. Ter vu pervoj pokàsem: *Kaj je Zàgovor?* vu drugoj: *gdo Zagovor chiniti mòre:* vu tretjoj pako: *k-chemu nasz Obechànye ovo zavesùje.* Od chesza doklam za vash duhovni naprédek dalye govoril budem, prosim etc.

I. Zagovor vu szebi szamém ni nikaj drugo, kak szlobodnovòlyno obechànye Bogu vchi-nyeno, za ovo ali ono dobro délo zvershiti. Da pako obechànye ovo, pravo obechànye poztàne, potrebnò je, da to z-pazlivoztjum, z-premishlyenoztjum, ter iz szlobodne vòlye biva: zato szamehno naprevzètje, ali nepremishlyeno obechànye, ni nikakovo obechànye, niti nikoga na obdersàvanye nezavesùje. Za tém obe-

chànye ovo mòrasze od szlobodnoga, vu szebi dobroga, Bogu povòlynoga, za obdersavati mogùchega dogovanya chiniti, y to izraven szamomu Bogu, ali zraven po Szvètczih nyegovéh; kajti, ako dugovànye obechàno ni dobro, ali bolshe od onoga, kojesze drugach chinì, ali chiniti mora, tak obechànye ovakovo nebi kòlo Bogu povòlynò; kajti on nikakovo znaménye lyùbavi ali zaùfanya vu obechànyu ovakovém nebi nahàdyal. Na peldu: Obecha gdo chiszlo moliti, zapuztì pako blisnyemu vu potrebochi pomochi, tak obechànye ovakovo nikaj nevalya, niti je Bogu povòlynò; kajti lyùbav proti blisnyemu bolsha je, y mòrasze molitvi predpozstaviti. Y pak obechànye nikaj nevalya, ako od dugovànya biva, koje vu szebi nemogùche je, kakti na peldu: dabi gdo obechal, da bude na proztchènye v-Rìm putuval, akoprém prevìdi, da on zaradi betega, ali sziromastva nigdar tak dalko zajti nebude mogel. Ar kak goder Bog nam nikaj nemogùchega obdersàvati nezapovéda, tak takaj od nasz nikaj nepotrèbuje, kaj vu nashoj mogùchnozti neztoji!

Zagovor moresze na razluchni nàchin vchiniti. Nekoji Zagovori zovùsze: *Zagovori zversheni*, ili: takovo obechànye, koje prez vszake iznimbe, y prez chekanya kakové ztanovite miloztche od Boga, chinìsze. Na peldu: obecha gdo iz szame vòlynozti Bogu jedíno y mirno szlúsiti, vu kakov goder Réd duhovni ztùpiti, koje obechànye, ako oztàle potrebnè laztovitozti ima, obdersàvati dùsen je. Drugi zovùsze: *Zagovori pogodbèni*, ili: takova obechànya, kojasze pod ztanovitum iznimbum, y vu ùfanyu

ztanovitu miloztchu zadobiti, blvaju. Na peldu : betesnik obecha kam na Proztchènnye iti, ako-mû Bog zdravje poverne. Ovak chtéjesze vu knyigi Nàroda (XXVIII.) od Jakopa, dasze je zavèzal, Bogu deszetinù dàvati, ako zdrav, prez pogibeli y kvàra opet nazàd domom povernesze. Y ovakovo obechànye ztoperv onda dùsnozt je izvershiti, kada miloztcha proshena zadobìsze. Zrok je ov: kajtisze obechujùchi ne drugach, kak zaradi toga je zavèval. Vu oztàlém pako vsze jedno je, jelisze Zagovor z-réchnì, ali z-zrésznèmi mishlènyi chinì! kajti Bog vszigdar vishe szerdcze, kak réchi gledì. Y to je od Zagovora vu szebi szamém znati. Szada pako *hochemo vidèti, koje oszobe Zagovor chiniti mogu.*

II. Dasze vu tom pomenyka kakova nevchinì, ali da blisnyi zaradi ludzkòga obechànya nikakov kvàr neterpì, szam Bog vre pri Izrael-zkém pùku ztanovite naredbe je prepìszal, y (Num. XXX.) one jedìno za Zagovor chiniti prikladne y verztne odlúchil, koji szvoje oblazti jeszu; ovak je vu tom narèdil, da Zàgovor senè, koja mùsa ima; déteta, koje pod Otchevum oblajtjum ztojì; szlúge, koi Gozponu szvojemu szlúsiti dùsen je, onda za obdersàvati zavesùje, kada tovarush, Otecz ali Gozpon vu obechànye takovo privolyùje: kajtisze pokornozt, koju Poglavàrom iz narèdyenya Bosànzkoga izkàzati dusni jeszu, od Boga vishe prestimàva, kak vszako drugo délo; anda Zàgovor ovakov ne szamo nikaj nevalya, nego takaj Bogu ni povòlyen. Pri tom pako v-pamet vzèti je potrébno, dasze ochivezto dopuztchènnye ali pri-

volènye Poglavàrov na obdersàvanye Zàgovorov nepotrèbuje: nego zadozta je, da znàju, ter szuprot negovoriyu. Ar réchi iztoga Boga ochi-vezto zgovàrjaju, ako sena ali kchi Zàgovor kàkov chinì, y Otecz ali tovarush znà, pak nikaj nevelì, takjù Zàgovor zavesúje. *Kaj goder obechala je, y zagovorilasze*, to mòra z-chìnmi zvershiti. (Num. XXX.) To je ztanovito, da nigdo, ludzkoy oblazti podversen, nemoresze prez dopuztchénnya nyegovoga zagovoriti. Iznìmlyesze jedíno izbìranye ztálissha: ovak moresze Szìn ali kchi prez otchinzkoga privolénnya zagovoriti, za obdersàvati chiztòchu vekivechnu, ali za ztùpiti vu duhovnì kakov Rèd. Zrok pako toga je, kajti od izbìranya ztálissha zvelichénnye Dùshe vîszi: kajti pako za zvelichénnye szvoje vszaki szam poszluvati dùsen je: tak takaj vszakomu szlobodno je nàchine k-tomu poprijèti.

Ali drugo pítanye napervodohàdya, jeli, ako Roditeli déte, pred ali po porodu Bogu aldújù, y za nyegovu szlusbu zagovàrjaju, jeli, rekoh, takòvo déte potlam dùsno Roditele szvoje poszlúhnuti, y vu zagovorjeni ztálissh ztùpiti? Peldu toga chtéjemo vu pervi knyigi Krályev, da Anna tovarushicza Elkane, koja neplodna je bìla, Boga nepreztanczè proszila je za muski odvetek, z-tum pogodbum, da, ako miloztchu ovu zadobì, ona déte ovo na szlusbu Bòsju alduvala bude. Vre szada pítasze: jelizù détcza dùsna vu tom pokorna biti Roditelom szvojém, y ono zvershiti, kajszù oni obechali? Ako Roditeli pred porodom za déte prosziju, ter na proshnye y vchinyení Zàgovor takovo dobìju, tak znaménje je, da Bog obechànye ovakovo

ne léztor je prijel, nego takajmúsze je dopalo; ter tak déte k-tomu ztálishu je pozvãno. Ovak bìl je pozvãn Szamuel, kojega mati Bogu za Proroka je aldùvala, y povéda szvèto Píszmo (I. Kràly III. 19.) *raszèl je Szamuel, y Gozpon je bìl z-nyim.*

Odkud izpelyàvam, da déte ovakovo mòra Roditelom szvojèm pokorno biti, ne tuliko zaradi obechànya od Roditelov vchinyenoga, kuliko zaradi zvànya, kojemu Bog k-tomu je dàl. Szvèti Pavel Apostol to izto potverdyàva govorechi: *Vszàki naj oztàne vu zvànyu, na koje je pozvãn.* (I. Kor. VII. 20.) Kajti zvànyu Bosànzkomu szuprotztavítisze tuliko znamenùje, kaktì Zvelichènye szvoje hotonczè pogubiti. Pokéhdòbh anda vszaki chlovek iz laztovíte lyùbavi dùsen je zkerbetisze za Dùshe zvelichènye, y zvànye k-tomu ovdé vre ochituvàno je, tak je vu dushnom zpoznanyu zavèzan, takovo zvànye szlédeti, y Dùshe szvoje zvelichènye vu szegurnozt ztavitì. Ako pako zvànye ovo nì ochivezto, ter Roditeli vu obchínzkom, ter po porodu ztoperv déte Bogu vu oszebujnu obrambu preporuchili jeszu, kak Roditeli nàvadno chiniti bi mòrali, tak dètetu z-vrémenom na vòlyi ztojì, ztálisha takovoga zebrati, koimúsze naj prikladneshi vidi, da vu nyem Dùshe zvelichènye zadobì, zrok je, kajti obechànye takovo, akoprém vu szebi dobro, véndarsze od Boga neprijémlye, ter tak déte nemoresze zavèzati, kajti obechànye léztor zagovarjajùchegasze, à ne drugoga zavesùje, kak to pakàzala bude ztràn

III. Priréchje je: *Vszako obechànye poztàje*

dúsnost, ali to biva Bogu ali lyúdem: ztém pako holye, akosze kaj Bogu obecha, kajtisze Bog z-szobum norúvati nedopùztcha. Szlédèchè réchi jeszu iztoga Boga (Num. XXX.) Ako koi chlovek Gozponu Zàgovor chinì, naj nejemlye szvojt réchi nazàd: nego vsze, kaj je obechal, naj izpùni. To je vszém vam dobro znano, DK! ter véndar tak guzto y naglo zagovàrjatesze, da taki zaradi kakove goder maloschicze szim z-proztchènyem, tam z-almustvom, ali drugém kakovém dobrém delom zagovàrjatesze. Kaksze pako pòtlam obechènye vchinyeno zvershàva? kruto nemarno; ar léztor ako vi od Boga zadobíte, kaj proszite, ondaztè vre zadovòlyni, à Bog naj chèka na ono, kajztè obechali. Ali z-kakovém dúshném zpoznanyem to chiniti morete? Poszlúhnite nyegove laztovíte réchi, ja vam nèchû szúd dopìtati. (Deut. XXIII. 21.) Ako ti, velì on, Gozponu Bogu tvojemu Zàgovor chinìsh, tak nestentaj nyega zvershiti; argà Gozpon Bog tvoj od tebe potrebuval bude, y akogà odvlàchil budesh, budetì za grèh vzèto. Nèchèshsze zagovoriti? prez grèha jeszi, kaj pako iz vùzth tvojà izishlo je, to mòrash dersati, y chiniti, kakszi Gozponu Bogu tvojemu obechal, y iz laztovíte vòlye z-vuztmi tvojàmi govoril jeszi. Odtud zadovòlyno zpoznati morete dúsnost vashu.

Ali - ò Bose! kaksze malo na to pàzi! nekoji odvlàchiju obechènye szvoje na jedno, dva, tri léta: nekoji do szmertne poztele, y premi-nyújù iz ovoga szvéta, da Zàgovor nészù zvershili. Ali kaj szlédi odtud? *akogà odvlàchil budesh, velì Bog, budetì za grèh vzèto. Tisze Ztràn druga.*

drugo némash nadéjati, kak da ti jednàko od Boga oztàvlyen, y zaradi toga kastigan budesh. Odvlàchish pako tak dalko, dagà vech zvershiti nemoresh, neoztàjeti drugo, kak ov gréh tvoj na drugém szvétu pokòriti; artí Bog neprikàse obechànye, nego kak szam velì, *bude takovo od tebe potrebuval.* Y kajti po szmerti tvojoj ovo zvershiti nemoresh, tak mòrash takovo vu Purgatoriumu ili: méztu ochiztchàvanya tak dugo pokòriti, doklamsze dóg ov ali po tebi, ali po drugém kojém na szvétu zaté zplatí. Ov jedíni anda tolnàch zverhuoztàje: obechash kaj Bogu, tak dèrsi obechànye prez odvlàchenya, ar to je dúsnoszt tvoja. Nèchèsh pako, ali nemoresh dersati, taksze chùvaj obeclati; ar onda prez gréha y dùga oztànesh.

Za dokonchek anda govorènya mojega opominam vasz, da vu obechànyu pazlivi budete. Bogu Zàgovor chiniti, je szvétì, y nyemu dopadni chìn: ali kajsze obecha, tosze mòra ver-no zvershiti, navlazitò ako za kakovu oszebujnu miloztchu proszimo, y nam takovu podelyì; kajti drugach ne szamo nikakovu miloztchu nebude zkàzal, nego nashu veliku nezàhvalnozt szegurno y to ostro kastigal bude. Koja vsza vam za opoménèk povédal jeszem, dasze vu miloztchi nyegovi obdersati terszite, y blagoszlova nyegovoga vszigdar vrédni oztànete. **Amen.**

NEDELYA PO' TROJÁKIH DVADESZET Y CHETERTA.

Od pràznozti, kakti odurnozti opuztenya.

*Kada videli budete odurnozt opuztènya — budù-
chu na méztu szvétém. Mat. XXIV. 15.*

Zmed vszéh Evangeliumov, kojisze chez léto nàvadno chtéjû, szúdim, je naj ztrahoviteshi on, koisze na deneshnyu Nedelyu chtéje, y koisze, na pervu Nédelyu Dosheztká Kriztushevoga chtél bude, ar obodvà negovoré drugo, nego od zla, od tràplènya, od znamèny'h nebèzkéh, z-kojémi Zvelichitel nash on ztrahoviti boj y zatiranye, kojészî Sidovi po nepodlosnozti szvoj y szuprotztàvlyanyu, zverhu szebe, zverhu szvojega zmosnoga y glaszovitoga Vàrasha Jeruzalema, y zverhu szvoje prezmosne, y za chudo szvéta dersàne Czìrkve privlékli jeszu, nyim preobznàniti je hotel. Ov tabor ztanovito odurna opuztènya je zrokuval; arsze josh nî dokonchal Nàrod, kojemu Jesush zatiranye ovo nazvéztil je, kajti za trideszet y trémi léti zapochelsze je on vu Pìszmih dogodyajev tak zpoménka vrédni boj med Sidovi y Rìmlyani. Vàrash bìl je porùshen, Czìrkvu plamen poserl, y kràlyeztvo nyihovo jesze zaterlo. Vech kak milion lyùdih je vu boju ovém poginulo; ar vu szamém vàrashu Jeruzalemu poleg szvédochàntva Josefa Flaviusha Sidovzkoga nazochnoga Pìszcza, jeden milion, ili: deszet zto jezerh vàraschanov je

15*

poginulo; oztàli pako sivùchi po czélém szvétnu prez Kràlya y kràlyeztva jesusze raztepli. Tràpljenje onda je bìlo tuliko, kuliko nigdar od pochetka szvéta josche nì bìlo. Ar Sidovi na vishe ztràn'h razdelyeni szami med szobum jesusze ràsali: kuga y glàd bìl je tulik, da matere bìleszù priszilyene dètczu szvoju zkonchati, y nyu jèzti, vesz Sídovzki Nàrod od velikoga zla y tràpljenja je narekuval y jàvkal.

Ali véndar odurnozt ova opuztènya je preztala. Nekadìsze vishe Jeruzalem od ognja nepriatelzkoga, nechùjesze vishe stropot grozovitoga orusjà vu kràlyeztvu Sídovzkém, nechùjesze vishe Nàrod Izraelzki jàvkati; nezdihàvajù vishe od mecha ranyeni, ali od kuge ali glàda obtersheni. Odurnozt ova opuztènya jesze dokonchala. Ali ah! odurnozt zpodobna ovoj, dapache y gorsha, odurnozt, rekoj, koja vu vàrashih y szelah, pri mladenczih y ztàrìh, pri mùskèh y senzkeh ztrahovito opuztènye zrokùje, jesze den deneshnyi oposzréd Kerztchàntzva namèztìla; odurnozt, proti kojoj pobosni y chizti lyùdi naj vekshe merzènye imaju; odurnozt, koja télo y Dúshu trùje, y pod nikaj metche, je zakùsila czéloga szvéta. Y kakova je to odurnozt? Nechiztòcha, nàszladnozt y gréh pràznoztì je odurnozt ova opuztènya. Ztrahovita jeszu zatíranja nyeina, ter véndar, ò salozt! szlépiszù lyùdi, y nèchèju nyu zpoznati, y premda vre vnogi zatíranje ovo nad szobum chùtijù, véndar zatíranje ovo nad szobum povekshati josche nepreztàjù. Govorisze vszevdìly po Nazvéztitelih Réchi Bosje od ove odurnozi opuztènya; ali zahman! Zato denesz go-

vorènye moje proti ovoj odurnozti opuztènya ravnám. Hochu vam, DK! pokazati, da gréh pràznoztì ne léztor na télu, nego y na Dùshi odurno opuztènye zrokùje: vu pervoj ztràni: *Kaj imaju ovomu, na Zvelichènye tak pogibelnomu, gréhu povdàni za oszlobodyènye szvoje chiniti*: vu drugi ztràni: Jedno y drugo doklam pokàsèm, proszim Boga za miloztchu, à vasz za poterplènye y pazlivezt.

I. Odurnozt opuztènya, koja den deneshnyi vïdisze, y oposzréd Kerztchàntzta nahàdyasze, y ztrashno zatìranye zrokùje, je gréh pràznoztì, gréh nechiztòche. — *Szamo chizte Dùshe*, velì Jesush, *budù Boga gledale*. Ali za réchi nyegove den deneshnyi nemàrasze. Vsze pokolènye chlovechànzko pokvàrilo je pùta szvojega. Vezdashnya vrémèna vre detcza zachímlyù zlo miszliti, szadaaszù mladenczi odurnoga dèrsànya, y divojke prez szràma, ah! izti tovarushi szvétotzt tovarustva pogerdyújù. Grèshìsze po vszud, grèshìsze prez zdersàvanya. Pràznozt je télo y Dùshu otrovala, y pogerdela. Premiszlema anda *pervich* odurnozt opuztènya, koju na télu zrokùje.

Da pràznozt odurnozt opuztènya na télu chlovechànz kém zrokùje, to szvédochi szlabozt pokolènya chlovechànz koga, to szvédochi kràtko sivlènye vnogéh lyùdih. Odkuda proszim vasz, DK! ov chemer, koi czélo pokolènye chlovechànzko je natepel? Odkud ova szlabozt vezdashnyega Nàroda? Ovi vszakojachki betègi, koji lyudztvò pred vrémenom ràsaju? Odkud to dhàdya, da pokolènye chlovechànzko vu iztém korenu y jaderki vszehnutisze vïdi? Odkud to,

da vre mlajshi lyùdi takovém beteslyivoztjam podverseni jeszu, koje léztor ztarozti szlédenya jeszu? Odkud to, dasze nad vszakojachkémí novémí betegi túsíju? Odkud kashlyi y glavohòlye? Odkud pri mladéh lyùdih szédi làszi, derhtanye rùk'h, terganye y kàlanye vu kotrigéh, oszlàbenye ochih y oztaléh chùteny'h? Odkud to, da mladi lyùdi tak nekipni y blyutavi, ter kakti tenye y izpitki zgledàvaju, y kakti spitalczi obhàdyaju? Odkud to, DK! dohàdya? Jelisze je morebiti zràk, voda ali zemlya pogorshala? Jelisze je nàrava pokvàrila? Iztina je zadnyìch, daszù vszakojachki zvunzki zroki betegov: iztina je, da vishe pùti Bog y pravichne, koji nezredno nesiveju, z-betegi-pohàdya, ali-koi zrok je tak obchinzkéh, tak vnogoverztnéh betegov chlovechànzkhéh? Ah! DK! vszemu tomu zrok je pràznozt, ili: nechiztòcha. Pràznozt, ov tak nazlobni nepriatel téla, koje je mudrotvor vszamoguchnozti Bosànzke, akosze vu nyém zakoreni, bìva prevnogéh nevòly'h chlovechànzkhéh zviralische, y poztàvlyagà vu rèd néme sivìne; vodi ona chloveka, kam hoche, kakti szùsnya szvojega, y chinì, da niti za postenye, niti za obchinzku obshanozt, niti za zdràvje, niti za vrédnozt ztàlisha ali chazti, vu kojoj takov je poztavlyen, nemàra; ter tak zaradi prevnogéh pregrèshèny'h prejde gréh nechiztòche vu drugu nàravu, y zrokúje malo predi zpomenùta zla y nevòlye.

Ali-vsza ova, DK! bisze josche zashla, dabi nechiztòcha léztor télo kvàrila. Ali, kajti télo z-Dùshum szvojum na tuliko je zdruseno, da kaj télo kvàri, takaj Dùshu popàda y kvàri,

anda iztinzkosze veli, da pràznozt ztrahovito opuztènye takaj na Dùshi zrokùje. Dùsha chlo-vechànzka je kíp Bosji, ona je z-kervjum Od-kupitela namàzana y poléjàna: ali pràznozt po odurnozti szvojoj nyu szmràdi y zatíra. Pràznozt ne szamo vu oszebném miloztchu Bosànzku, koja je sivrènye Dùshe, zkàncha, pobosnozt y ztràha Bosjega vgashùje, ter vszéh dàrov Dùha szvétoga mentùje: nego y vu obchinzkém ov gréh je szmert y grob kerztchànzkoga dersànya, zviralische obchinzkoga pokvàrjenya. Ov gréh kakti kuga haràchi vu chredi Kriztushevi z-naj vekshum lyutoztjum, od kojega je zadnyìch szvéta Véra Kerztchànzko-kàtolichànzka szvéta poganìnzkoga bìla ochiztila; ali opet gréh ov szvéta Kerztchànzkoga je natèpel. Ov gréh je on, koi vezdashnye vrème vsze dobe, vsze ztàlishe jednoga y drugoga zpolà je zblúdil. Ov gréh je, koi vech ztràha y vuzde néma, nego po obchinzkøj prevzetnoztì y peldah razshirjàvasze: koi vech neische tmìczu, negosze prez szràma kàse, dapache vu iztu hisu Bosju, vu naj szvéteshe mézto donàshasze vuszerdczu, zato niti nikakovo ni chudo, da pràznoztì szùsnji zapùztchaju nàvadne pobosnoztì y nàvadne molitve, szlúshanye Réchi Bòsjc, izte poszle szvoje, y dùsnoztì ztàlisha szvojega.

Y Bog bi dàl! dabi ovdé konec bil. Ne! DK! ni ovdé josche konec, vszaki, kojega szerdce prevzeme pràznozt, zadnyìch y vu nevéruvànje prepàdne. Damí pako véruvali budete, nut! poglejte onoga tam Shalomona Kràlya náj mudreshega y drugach Boga boje-

chëga, nut, kaksze bolvanom vklànya, y nyim t muyan sge! Kajgà je nato napelyalo? Ah! pràznozt. Sene poganinzke, vu kojesze je bil zalyùbil, pokvârileszû szerdcze nyegovo, y od pravoga Baga odvernule. Poglejte y onu nashu Anglianzku zemlyu, kojasze je zvàla negda szvëto Szvëtczëv medyimorje, à szada odpala je od prave Vére na tuliko, da Katolike med szobum neterpi, y pregànya, Kaj je toga zrok? Ah! Pràznozt! Jedna sena nezpretnoga sivrënya iz Franczuzke zemlye rodyena *Anna Boleyn* ozvàna, prevzëla je szerdcze Kràlya, y zrokuvala ono zlo, koje josche den deneshnyi terpi, y koje tulika kerv muchenikov do szada josche oprati nî mogla.

Hodmo szada blise k-nashëm vrëmenam, DK! Kada je bolye prava Véra y vsze dobro dersànye prepalo, kak szada? Kaj je toga zrok? neli obchinzko ladajùcha pràznozt? kojasze je kakti morje po vszëh orszàgih razlëjala; odtud biva, dasze szadashnya vrëmena vszaka pobosnozt ne léztor zapùztcha, nego y oszméhàva: Zpovëdsze odurjàya, y kakti od lyùdih zmi-shlyena ztvàr bési; budúcha vekivechnozt nevëruje: sìvesze, z-réchjùm: prez znamènya kakovoga Kerztchàntva; sìvesze na zpodobu némoga sìvìncheta: *Prevernuliszû*, velì szvëto Piszmo od dvëh pràznikov, (Dan. XIII. 9.) *pamet szvoju, dabisze vesz ztràh Bosji vu szerdczu nyihovëm potishiti mogel.*

Da anda pràznozt budùch konchemar ova tak odurna opuztënya nebude razpreztírala, naj. vszaki, koisze nyemu vugnuti hoche, poprime nàchine, kojemú Odkupitel nash Jesush

Krìztush vu deneshnyém szvèté^m Evangeliumu proti ovoj odurnozti opuztènya ponùdya, od chesza ztràn

II. „*Kada vùdeli budete, velì Jesush per-
vìch, kada vùdeli budete odurnozt opuztènya —
budùchu na méztu szvèté^m, onda, koji vu Ju-
dei jeszu, naj bésé*“ to je; mòramosze vszeh
gréshnéh prìlik'h hàbati: mòramo onu hisu,
onu grèshènyìh prìliku oztaviti: mòramo onu
oszobu, nam drugach dràgu, ztalno bésati: Za
tém chùvatisze mòramo, y to navlaztito, da
tèlu nashemu po manguvànyù, naszladnoztì y
nemertuchlyivoztì jàkozt y orusje nedàmo, z-ko-
jémsze ono proti pameti y Zapovédjam Bosjém
oszàvlyati bi moglo: bésati mòramo vszako paj-
dàshenye y zhàdyanye z-drugém zpolom; kajti
guzto pajdàshenye y ztanovita zprehàdyanya z-
drugém zpolom vszigdar z-pogibeljum hodijsu,
y redko prez grèha prejsu, kak to ochivezto
szvédochi Navuchitel Czìrkve szvétì Hieroni-
mush, govorèchi: *Zaùfane szlobodnoztì, télowna
objtmanya, zalyùblyeni zpamenki jeszu ne-
vkanlyivi szvédoki nechìztòche, y szegurna zna-
mènya vumirajùche, ali vre pokojne chìztòche.*
Kakszù anda pomiluvànya vrédni mladi lyùdi,
koi ztrashne pogibeli szvoje zpoznati nèchèju;
ali takaj kak kàstìge vrédni jeszu Roditeli, koi
nenosziju zkerbi, za dètczu szvoju vu szegur-
nozt poztaviti.

„*Onda, velì na dalye Zvelichitel nash Jesush
Krìztush, onda, ako gdo vam reche: nut! ovdé je
Krìztush, ali ondé: nàjte véruvati. Arsze podì-
gneju krìvi Krìztushi y krìvi Proroki.*“ Pràznozt
ima takaj zagovoritele szvoje: koi nye poszlùsha, y

nyim véruje, vre je vu mreše nyihove vlovlyen. Nahàdyasze lyùdih, kojiszî poleg szvojéh pose-
lèny'h, ali poleg szvoje nàrave szami nekakovu
Vèru napràvlyaju. *Lyùbi Boga, y blisnyega*
tvojega, veliju, *vu tom ztojè Vèra*: vsza dru-
gaszû bedarije: nad chlovechànzkémi kerhkò-
chami nezadersàvasze Bog: ako blisnyemu mo-
jemu nenaskòdim, morem chiniti, kajmî drà-
go. — Ter poleg ovéh szvojéh temelyov der-
siju naszladnozt dopuztchenu: na zlo napelyi-
vaju divojke iz norie, y ozkrunyùjù senzke iz
dugoga chasza, y prikràtchenya vrémena. —
Ó nevòlyna Ztyorjènya! valùjete véndar, da
blisnyega je mòrati lyúbiti, pak véndar dersite
nezrednozt za dopuztchene? Jeli to blisnyega
lyúbiti, akosze nedúsnozt pokoj vézti porobi?
Akosze neszlòge med zakonzkémi napràviju, y
na skodu nekrive détczè hisna blàsenozt razmet-
che? Akosze tulike preszléplyene szirote vu
obshanozt napelyaju, y rodu szvojemu odurne
vchìniju? Akosze tulike nezakonzke matere prez
obrambe y pomochi, y tulika prepovédane lyú-
bavi détcza, iz kojéhsze kervolochni Otczi szra-
mùjû, prez prigledbe y odhrànenya puztchaju?
Akosze tulika lyudomorztva vechpùt ne z-me-
chom, nego vnogo kervolochneshém nàchinom
chiniju, najmre: dasze prijetje préchi, ali Szàd
razmetche, ali détcza na dojishtvo nezdushném
senam dàvaju, gdé od glàda y szmràda pogì-
blyeju? Zamùknite nevòlyni! vi nelyùbite niti
Boga, niti blisnyega vashega, — vi nelyùbite
drugo, kak gréhotu. —

Ali ne menye krìvi Kriztushi y krìvi Pro-
roki imenùvatisze mogu: kàzanya mîlenya y

priatelztva, dasze drugoga szerdcze predobi. Chalarno opràvlyanye, dasze ztém nezredna lyúbav pri osobah drugoga zpolà podsgè: ovo je ono pekleno orudelye onéh krivéh Kriztushev y krivéh Prorokov, po kojém oni Dùshe ne-zpazljivo vu porùshenye pelyaju.

„*Y videli budù, velì zadnyìeh Jesush, y videli budù Szìna chlovechjega z-jàkoztjum velikum y zmosnoztjum.*“ Jednòch bude doshel Szìn, kojemu Otecz predal je szùda, na szùd. Vsi mi dòjdemo jednòch pred szudbenu Zto-liczu nyegovu. Ondésze bude vszaka gréhota ochituvala y kastigala. Alisze den deneshni szùd Bosànzki nevérue, y zatosze takaj neboji. Gdo pako nebojsze Boga y szùda, onsze neboji takaj télo y Dùshu z-gréhi pràznoztì szmraditi: on nezpoznàje vrédnozt téla y izvìshenozt Dùshe szvoje: nemìszli na to, dasze télo razpàdne, à da Dùsha na veke oztàne, y sívela bude, y zato takaj nikakovo ni chudo, da oni ovu nepreczenyenu Dùshu szvoju za vòlyu iz blata y praha zkerpanoga téla na nikaj metcheju.

Ali — ò neszréchni! poztaviszì pred ochi pameti tvoje one ztrashne kastìge, z-kojémi Bog szvéta zaradi gréha ovoga je pohàdyal: jeli nì vsze lyúdi, kojisze zvun barke Noemove nahàdiali jeszu, po potopu szerditoztì szvoje zarad nechiztòche nyihove na nikaj zpravil? nèli z-ognyem nebèzkém, y svepleno gorùchém desdyem nechizte ztanovnikè Szodomitànzke na pepel zesgal? Nèli nevòlynoga Onasha z-naglum kastiguval z-szmertjum, da je z-senum szvojum szvétòzt zàkonztva pogerdil?

Ali — morebiti batrivishsze ztém, daszù

vnogi vu nechiztòchi tebi zpodobni, vëndar do miloztche Bosànzke dozpele? Ali jeden szvèti Augustin, jedna szvèta Magdaléna, jedna szvèta Pelàgia, y redki nekoji drugi y druge, nemoreju tebi na bàtrivenye, nego na preztrashenye biti, da y ti med vnoyémi vu gréhu tvójém nevumresh. Y povédymî, moj dràgi pràznoztì szùseny! kaj stimash, kada dòjde Pokòre tvoje vréme? Jeli morebiti, doklam je josche verla y zdrava nàrava? Ali ravno szada naj bolye nàszladnoztì szlùsish, y nikaksze od bolvanov ovéh odterchi nedàsh, nikak prìlike oztaviti nèchèsh. Jeli morebiti na zkràdnyi vuri? Ali znàj, da ti nyu onda neoztàvlyash, nego ona tebe, kajtijòj vishe szlùsiti y nyoj vgàdyati nemoresh: Za tém takaj tebe jàkozt y Bog z-szvojum szvètum miloztchum na kastìgu gréhov tvójéh oztàvlya. Jeli morebiti vu vekivechnozti? Ali onda bude prekeszno; kaj anda chekati imash, nego da vu gréhu tvójém vumresh? Ovo je konecz nechiztoga sivrènya.

DK! sivemo szada ona tusna vrémena, gdé ne szamo vu Zpovédalniczah, ne szamo vu vùho govorèch y na zkrovnom, nego iz krovov imajusze Izraelu zpochitati malovrédnoztì y zlòche nyegove: szùdim anda, da to chinèch nészém chednozt Evangeliumzku prekershil, niti priztojnozt Kerztchànzko - Katolichànzku vrazil, niti kaj rekel, kajbí pobosném vùham Poszlushitelov mojéh na bantuvànye, y zpàchku bìlo. Y dokàncham

Izpelyajúchi iz do szada rechènéh szlédècha: za nish dersànye szvète Vére, malo y redko mishlènye na Boga, vszagdàshnye zpàchke y

hman peldih dàvanye, jeszu szegurna znamènya zahìtchenya y odversenya od Boga, ili: prokletztvà. Szada, poleg vszagdashnyega zpoznannya, gdo guztéje vu zpomenùte gréhe pàda, kak on, koi je gréhu pràznozti, ili: nechiztòchi podversen? Takove, takove, DK! vùdimo vszaki den y zlochezto od dugovàny'h szvète Vére govoriti, od Boga y od Zvelichènya zlo, ali nikaj nemiszliti, ynogoverztne zpàchke y hman pelde pred vszakum dobum y zpolom vszaki den dàvati; anda — kajsze takovi ùfati imaju, nego odvèsenye y vekivechno zkvarjenje, poleg réchih szvètoga Pavla Apostola: „*Vszi nechiztòche szùsnji nevlèzneju vu kràlyeztvo Bosje.*“ (Efez. V. 5.) Amen.

II.

Od Fashinzkéh vészély'h.

Kakti po dnèvu posteno hodemo: ne vu osiranyih, y pijanschinah, ne vu zpalniczah, y heszramnoztih.

Sz. Pavel vu Liztu Rìm. Piszaném. XIII. 13.

Da Apostoli ovak z-naj vekshum zasganoztjum glàsz szvoj szuprot naj odurneshém hmanyiczam podìseju, ter Pravovernike pervéh vrémèn'h na bésanye nezmerne gréha odurnozti nagovarjaju, nìsze chùditi, DK! Oniszù mòrali onèm, koji iztém gréhotam Bosànzko postènye izkasúvali jeszu, prodekuvati szvètozt. Sz. Pavel pìshe na ztanovnike Vàrasha Rìma, koi, kak goder za

onda glavni vārash czéloga szvèta je bìl, ovak takaj, kak velì sz. Leo, bìl je mézto, gdésze blúdnosztì vszéh nàrodov zкупzebirale jeszu: y, kak godersze vszi nàrodi mogùchnosztì nyegovi vklanyali jeszu, ovaksze y on krìvém Bogom vszéh nàrodov je vklanyal, y nyim Bosànzko postènye dàval. Nészûli anda ovakvî lyúdi pre-koredno gréshni mòrali biti, pokéhdòbhsze izta Véra nyihova gréhom je vklànyala? zato pìszal je sz. Pavel nyim: *Kakti po dnèvu posteno hodemo: ne vu oštranyih, y pijanschinah, ne vu zpalniczah, y neszramnoztih.*

Ali jeli mogùche, DK! da mi den dene-shnyi réchi ove Kerztchenikom takaj ponoviti mòramo? gdo nebude tuguval, da nasz chazti nashe dùsnozt primàrja vusgatisze proti vezdashnyém Kerztchenikom, y nyim povszùd ladajùche zlòche zpotikàvati, pobosne od ovéh odvra-chati, y vszém krìchati: Bratja! potlam kak izishla je szvétlozt Evangeliuma, nesivemo kakti szlépi Poganìni, nego posteno hodemo; mertuchlyivozt y chiztòcha naj ràvna dersànye nashe, kaksze za pravè naszlédnike Kriztusheve prizto-ji. Spot je zaizto za czélo Kerztchànzstvo, dasze Pravovérniki od iztéh onéh zlòch'h, koje negda vu vrémenu szlépoga Bolvànztva ladale jeszu, odgovàrjati mòraju: Ova izta turobna dùsnozt prigànya y mene denesz govoriti proti oném odurnoztjam y zpàchkam, kojese ove fashin-zke dnève nàvadno chimìju. Vu ovém goztchènyu, prekorednomu pilu, nochném zeztankom, razvuzdaném zhodischam, prevzetnomu plèszanyu, y zpachlyivém razveszelènyam alduvàném vrémenu bìva pùk Bogu szvojemu nevéren, y

vkłanyasze krivém Bogom. Jelisze nebi mòral jeden Mojsesh razszerditi y fantiti postènycè Vìshnyega? Ali-ò zmosni Bose! dopùzti konchemar opomènuti grèshnika, da pred szudbenum ztoliczum tvojum nikakvò izprichanye imeti ne-bude mogel. — Ztúpilszêm anda na ovo szvèto mézto, da vam pokàsèm, kak *nekerztchànzka*, kak *nezredna*, kak *zpachlyiva* y kak *skodlyiva* jeszu nàvadna fashinzká veszèlya. Bose Prorokov! odpri vùzta moja, podelyimî glàsza tvogà, jàkozt tvoju, krépozt tvoju; zplàshi grèshnika, vchìni, dasze zterszne, oszramoti, zbojì y oberne! razmetchi hman veszèlya nyegova, oche-meri naszladnozt nyegovu, zdersigà od grèhov, y privléczigà k-tebi po miloxtchi Jesusha Kri-ztusha. Vasz pako, DK! proszim za terplyivnozt y pazlyivozt.

I. Vìdimisze, kak dabi bìl hotel sz. Pavel vezdashnya fashinzka veszèlya izpìszati, imenujùchi vu predgovoru nashém grèhe y zlòche, od kojéh Pravovèrnike tak seto odgovàrja. Praznozt, pijànschina, pogibelna zhodischa, jeli nészù ovo veszèlya, z-kojémisze vezdashnyi szvét dnève ove razveszelyúje? Jelisze vu ovém, blúdnnoztì y prevzetnoztì alduvaném, vrémènu drugo kaj chúje, ali vidi? Nut! ovdésze pri-pràvlyaju goztchènnya, pri kojéh né léztor obilnozt y zmosnozt, nego takaj razszipnozt y neo-bichno vsìvanye làda: ondé zhàdyajusze pijànçzi, kojémsze vìno vu velikéh poszudah donàsha, od kojéhsze jàki, dràgi, doma priraztcheni, ali iz ztrànzkéh orszàgov donesheni napitki posìraju. Jeden drugoga obudyùje, nùdi, pozìva kakti na vadlyu, koi vishe izpiti more: doklam

vszi zkupa od jákozti napitkov omamlyeni, prez razuma y chútenya nemoj sivini zpodobni poztàneju: y pak ondé pripravlyajusze proztrane palache, priredyùjúsze gledalisha, kìnchijusze zmosno hise, dasze vu ovéh lépo priredyenéh prebivalischah naj zpachlyiveshi igrokazi napervoztaviti, naj pogibelnesha pajdàstva zkupiziti, y nochna razveszelènya zprevoditi moreju.

Vszikam pàschisze prokshen mladenecz, razvuzdano deklye, razkrìchana sena, neposten tovarush, neszramen ztarecz za pohotnoztjami szvojèmi. Ovo je vréme, koje vkanyitel ztrése na nedùsnozt, tersze ùfa, dasze ona, kojoj czélo léto zahman zàszéde je delal, pri ovéh nadojdùchéh, vnogoverztnéh veszèlyah nago-voriti y oblàdati bude puztèhala. Ovoszù dnèvi, vu kojéh mlado nedùsno szerdcze, kojesze vszigdàr Boga je bojalo, y krépozit lyùbilo, na jènpút od chalarnozti prevzeto, od glàsza sìczh omàmlyeno, od plèszanya zatrùdyeno, od jèla y pila obtershenò, od prilizavcza prevkanyeno, od màmlyenya zaszléplyeno, od poselnoztì vusgàno, teda vu naj odurneshe nechiztòche privòlyi, y chìne zbàvi, koje drugach nigdàr czélo sivilènya vréme nebi bìlo zvershilo. Poserlivozt, pijanschina, napelanje, razvuzdanost, jeli nészù to fashinzki dani nekerztchànzkhèr Kerztchenikov? Jeli jeszu razveszelènya ova drugo, kak nekerztchànzka, nezredna, zpachlyiva, szramotna veszèlyà y dela tmícze? nekerztchànzka vu izhodku szvojém, nezredna vu naredyenyu szvojém, zpachlyiva vu ochitném obszlusàvanyu szvojém, ztrahovita vu poszledkhèr y opravkhèr szvojéh. Gdo zmed vasz, DK! ova razmishlyà-

vajùchi, buďesze k-ovém odlùchil? ako vam josche Véra vasha, razum vash, postènye vashe, blasenzto vashe drago je, taksze neveszèlcte ovém nàchinom, nego vszigdàr postèno hodete.

Deneshnya fashinzka vezšèlya jeszu nekerztchànzka vu izhodku szvojém: — Szvètoj Vèri nashoj nikaj ni szuprotivneshega, kak zrok, koi razveszelènyam ovém priliku jé dàl; ar, odgovoretemî, DK! jeli prevech velim, valujùchi, da ova fashinzka vezšèlya (ah! zonemê prehàdyaju) jeszu zatajènye kerztchànzta! odgovoretemî, proszim vasz, odkud dohàdyaju ova vezšèlya? gdo je ovéh pochetnik? jeli nî ovo szvètek on, kojega negda Poganíni Bogu Vîna na chazt podignuli jeszu? kajsze je videlo dàne takove vu vrémenu bolvànztva? videliszûsze aldovni ztoli z-jélom y pilom napunyeni; vnòslna zkupzpravlyenéh lyùdih, kojisze z-nezaszitchenum poserlivoztjum nadevali jeszû; jata muskèh y senzkèh glàv'h y dètce, koja kakti ztekli y nori po vulyiczah derchala, y naj neszramneshe pészme popèvala, z-velikém krichem mézta vàrasha obhàdyala, vszakojachkém nàchinom preopràvlyala, preobrasùvala y zamàtalasze je. Videšzû sze lyùdi, kojisze bolye sivìnzki, od vszakoga nemoga sivincheta zopìjali jeszu, ter razuma mentuvàni, prevrachali, y za vszakém korakom popikàvali, y vu blatu vàlyali jeszu. Gdobi vsze one odurnozti poszlushal? Toszû bìli szvètki poganìnov: à jeli nészû ovém zpodobni takaj vezdashnyi fashinzki dani Kerztchenikov? jeli vsza ova josche szada vu ovém razvuzdanozti vrémenu nebìvaju?

Prekoredna goztchènya, czéle nochi terpècha plèszanya, nechedne napitnicze, pészme od

Ztràn druga.

16

lyúbavi, nepodneszlivo bùchenye, hùskanye, krìchanye, odurna, szmèshna, nechèdna pre-obràsenya, y jezero drugéh odurnoztih, jeli mészû to szadashnya fashinzka veszèlya? Dabi ztarìnzki poganìni iz prepaztih szvojèh izishli, jeli nebi z-vezdashnyèmi Kerztcheniki, kakti szebi zpodobnèmi, ove fashinzke dàne obslúsávati mogli? y pak dabi ovi mèd poganìne zasšli, jeliim kaj drugo chiniti bi bìlo potreèbno, dasze nyim vu sivlènya nàchinu prilagadè, kak ravno onak sìveti, kak vezdashnyèh vrémèn'h Kerztcheniki nàvadno sìveju? Najmì nigdo nereche: Ztàriszû vsza ova iz krivobostva chinili: oniszû po tom Bogu Jeszèni y grozdja chàzt izkàzati hoteli: den deneshnyi pako chinìsze to iz veszèlya, prez bolvanomolztva. Ali nevkanývjetse, DK! ar kaj je bìl negda Bog vîna, kojemusze poganìni vklanyali jeszu, drugo, kak nezaszitchena poselnozt za prekoredném jèlom y pilom? Á kaj den deneshnyi prigànya lyùdi k-ovoj obchinzkoj nemertuchlyivozti? jeli ne ravno ova sivìnzka poselnozt? jelisze ovdé nemòramo z-sz. Pavlom plachùchi pritùsiti, da veksha ztràn Kerztchenikov tak baratche, tak sìve, kak da nebi imela drugoga Boga neg' terbuha szvojega; I. Filip. II. pokèhdòbhsze pri ovéh razveszelènyih ali iz vszèh nàvukov szvète Vére zpozablyùjû, ali, akosze iz nyih zpomìnyaju, takove spotlivo zametcheju, y prevzetno prekershùjû?

Vre pako, DK! povédytemî, kada Kerztcheniki ovak sìveju, y koje vrème k-tomu potreèbujû? Nut! premiszlete, proszim vasz, vrème koje pred fashinzkém dohàdya, y koje za

fashinkém szlédi. Zraven pred nyim kàse nam sz. Véra jedonorodyenoga Szina Bosànzkoa; koišze iz lyùbavi proti nam je porodil, y vu jaszliczah lesèchi sziromastvo, golotu, zìmu, y oztale tèla neprilike podneszel, hotèchi nasz navchiti, da zapoved nyegova potrebuje od nasz zatajènye vszéh poselènyh nashéh; zkupa zvszèmi szvètzkèmi veszèlyi: ter trézno, pravično, y pobosno sivrènye. I. Tit. II. Miszmosze anda pri jaszliczah Jesusha ztojèchi, y poniznozt, krotkòchu y zatajènye nyegovo premishlyavajùchi nad nyim chùdili, y nyemusze vklanyali: à za kratko opet predalishmòsze vszemu onomu, kaj nam razvuzdanost, nemertuchlivozt, télovna chùtenya y poselnoztì naj merzeshega ponùdyaju. Jeli to neznamenùje, naj szvèteshém, temelyitém nàvukom Zvelichitela zchinmi szuprotgovoriti? poglavite naredbe szvète Vére zchinmi zahitàvati? Jeli to ni nekerztchanzko?

A. kakò vrème szlédi fashinka? Vrème, vu kojém nam sz. Czìrkva Katolichànzka Pokòru y zadovolyschinu, muku y szmert Odkupitele pred ochi ztávlya: Vrème, koje zapovèda nam po poztenyu y tèla tràplenyu, po kajanyu, y zkrushenyu szerdca gréhe nashe oplakati y pokoriti: Vrème, koje velikochu y vnosínu zlochinztvih nashéh; ostròchu y neizproszlivozt Pravicze Bosànzke, muke y vekivechnost zaszlúsenéh kastìg'h; vrédnozt y jakost Odkuplènya nashega premishlyàvati mòramo; Vrème, koje Boga za miloztchiu y miloszerdnozt prosziti mòramo. Ovo je, kaj vu korizmi primerom Véri nashì chiniti bi mòrali. Vsza ovaszù znana Kerztchenikom, ter vèndar nekuliko dàn'h pred

korizмум vszém poselnoztjam puztchaju szlobodnu vuzdu, prekershǔjǔ vsze zapovedi mertuchlivozti y postenozti, piju gréhe kakti vodu, siveju, kakti poganini, zopijajusze, osiraju, tiraju vsze razvuzdanozti Poganinov. Jeli to neznamenùje, iz Bogasze zespotàvati? Nyega denesz bantuvati, dàim zutra kaj odpràztchati bude imel? Nyega ove dàne szerditi, dasze budǔ imeli vu korizmi zbog chesza z-nyim pomirjevati? Jeli to nǐ pshanyenye szvète Vére? jeli-sze nemòra ove dàne Kèrztchanztvo izkati? jelisze nészú Kèrztcheniki na Poganine obernuli? Veszèlya anda ova jeszu nekerztchànzka vu pochetku szvojém. Ali odtud takaj vǐdisze, da veszèlya ova takaj nezrédna jeszu vu naredyènyu szvojém.

Nezred, DK! je, kaj szuprot obchinzkoi ali poszebnói haszni zkupchine bìva: kajsze szuprot doztojnoi priztojnoi napervovzímlye, kada vsza zméshana y zburkana jeszu. Vre pako, kaj more obchinzkomu dobromu ztálishu, y poszebnomu dobromu gozpodàrenyu skodlyiveshega biti, kak ravno ova prekoredna veszèlya? kaj je nedoztojneshega, kaj nepriztojneshega, kaj bludneshega y nemirneshega kak ova veszèlya? premiszlete prìprave k-ovém, y ovéh naredyenye, y budete valuvati mòrali, da iztinu govorim. Jeli je kaj skodlyiveshega tak za obchinzko, kak y za vszakoga chloveka poszebno dobro, kak ovi bludnoga veszèlya dàni? kak velikiszú ztro-ski, kojisze zaradi nyih chinìju? kulíka vnosína pénèz'h potepliesze zaradi nyih. Dabi oholném, bogàtushem, velikashem y prestimaném prodekuval, takbìim z-vekshum szlobodschinum, kak

negda sz. Ivan zlatovuztni je chinil, zpochitaval: Vi nerazumni, kervolochni, nechlovechni razszipniki! kuliki zmed vasz vu' ovéh nekulikéh dnévih vekshu ztràn imetka, ali morebiti dohodek czéloga léta potroshíte, ter vasz y vashe poztàvlyate vu pogibel potrébchine? jeli je to red? kulikiszû zmed vasz, bi rekel, koji czélo léto sziromaka gnyetû y czeczaju, da ove dane obilno síveti mogu? Vashi pénezi, bi rekel, jeszu subki trûdi sziromaskoga polyodelavcza. Jéchte, píte, ztràshìla! ali pazetesze, vashi zalosaji, koji vu zdélah vashéh lesìju, jeszu zti-zkana, zpreshana szerdcza sziromàkov, je nyihov ztergnyeni drob. Ona zmosnà vína, koja-sze po flashah vashéh prelévaju, jeszu szûze, jeszu pot y kerv drugéh. Vi kervoloki! razszipàvate nyihov imétek, blàgo, y serete nyihovo mèszo, y pijete nyihovu kerv. Jeli to red? Kulikiszû zmed vasz, bi opet rekel, koji za tulike ztroske nimaju dohodkov: kaj onda chinìju? jemlyû na dùg pèneze, koje nigdar povernuti nemoreju; jéztvine, kojesze na ztol metcheju, vîno kojesze natàche, one chudnovite nòshnye y oprave, vu kojesze odévaju vsze to delasze iz ludzkéh pénèz'h. Krivichnyaki! kadasze osirate y opìjate, zdihàvaju, krichìju, javcheju, pogibaju, zdvojìvaju, y kùneju vasz Vérovniki, daszû vam imetek szvoj zaùfali, jeli je to red?

Ali-poztavemo, da vi, bogàtushi y prestimàni! obilno bogàtztvo làdate, dopùztcham vam, da dohodki vashi tak veliki jeszu, da ovulike ztroske delajùch nikaj nechùtite! da vi ludzkéh pénèzh nepotrébujete, y zaradi fashinzkéh veszèly'h dùgov delati nemòrate: ali-kaj stimatc,

da zato nebudete pred Bogom odgovàrjali? zakaj tulike ztroske délate? zakajztê tak dareslyivi za veszèlya, à tak zkùpi za almustva? zakajztê tak dareslyivi proti norchòm, à tak nechutlyivi proti sziròmòm? zakaj zaszitchùjete y nadévate terbuhe lényàkov, kojisze vam prilizàvaju, à potrebnè, koji szlabe rùke szvoje zdisùch, od vasz pomoch prosziju, puztchate pogìbati? jeli je to red? zakaj hrànite, pitate y zdersàvate lyùdi, koji biszî lehko kruha, szamo dabi delati hoteli, zaszlùsiti mogli, à zpozablyhjetesze iz hògczev, koji betesni, zkercheni, knyazti nitiszî novcza chez dàn zaszlùsiti nemogu? zakaj zdersàvate y hrànite lyùdi, koji vam na gréh szlùsiju, y koji vam denesz zutra za vashu razszipnu dareslivozt, ne szamo hvàlili nebudù, nego vasz vu grohu preklinjali budù? à zakaj nemiszlíte na sziròte, oztàvlyene vdovicze, sziromaske drusbe, koje od zla y nevòlye zkoro pogìblyeju, y koje bi vam za vszaki filér jezera pùti „*Bog plàti*“ rekle? leli je to red? Ovak, DK! bi ja, reko, proti prestimàném y hògàtushém govoril, dabijê ove dane za poszlushitele moje imel. Ali-kajtiì med mojémi poszlushiteli nenahàdyam, zatosze k-vam Vàraskoga y szrédiynyega ztàlisha poszlushitelom, kojéhsze veksha ztràn ovdé nahàdya, obràcham z-nakanyenyém vam pòvedati ona, koja na vasz zpàdaju.

II. Bratja Vàrasciani y szrédiynyega ztàlisha! koji oszebujno ovu lépu y vnogobrojnu vnosínu Poszlushitelov mojéhi chiníte, premiszlete y vi, kak skodlyiva jeszu gozpodàrztvu vashemu ova fahinzka veszèlya, den deneshnyi

nàvadna: kakov nezred làda vu hìsi, vu koju razvuzdanozt ova prihod ima! vszesze veszèlya ovoga y obraduvànya vsivati hoche: Otecz szédì vu ostarii med pajdàshi pijànczev: Szìni derchìju z-drugémi razvuzdanémi mladenczi vu prílike, gdé napelyivaju, alisze od drugéh napelyati dàju: Mati y kchi, naj chalarneshe naczifrane, jeszu vu obchinzko zhodische odishle; drusina izta lajhàri, kuda szama hoche. Jelisze kakov odurneshi nezred miszliti more? Idem vu hise takove nùter, y zvédyam, kaksze veszeliyu. Kaj vìdim? Mestrilnicze zaperte, délo pretergnyeno, ztola z-jéztvinami obtershenoga, vîno vu obilnoztì donesheno, jeden den potroshisze tuliko, dabisze od toga czéli mészecz sìveti moglo; vu jedném tjednu potepesze, kajsze predi z-velikém trùdom prichùvalo je. Oprava, vure, pohistvo, y kaj god czénu kakvù ima, zalàsesze, szamo dasze pénezi dobé, kojisze po nemertuchlivoztì raztéplyeju. Jeli to nî naj chudnoviteshi nezred?

Ove dàne nechùjesze drugo, kak rozgotanye, nechedno popévanye, bedazto húskanye, povszud vìdisze obilnozt y veszèlye. A chujmo pako govorènya lyùdih nekuliko dàn'h pred ali po fashenku! ondasze chújù pritùsenya y jàvkanya: oh! kak huda y teska jeszu szada vrémèna! kak namsze josche bude godilo! — vre ni mogùche sìveti! — czéna hràne nemoresze zmàgati! — naj potrebneshè ztvàri zarad velike dràsine nemorejusze kùpiti! — delo odnimlye, plàtchasze pomenshàva! — nikakvè ni zaszlusbe! — delavczisze neplàtchaju! — podankisze y dàcna povekshàvaju! — vech ni mogùche sìveti!

Sziromastvo, pomenykanye, potrebocha, razte z-vszakém dněvom! — kakvô zlo nasz cheka! — jeli to nészû tusbe, kojesze od vszikud podiseju? Ali — kaksze to, proszim vasz, zkupa szlase, tûsitisze nád obchinzkum potrebòchum, à véndar nemertuchlyivozti nepoztávlyasze nikakvâ mera ñiti medya? kaksze naj razvuzdaneska prokshenozt z-naj vekshum potrebochum szlositi mòre? Jeli to ñi naj odurneshi nezred?

Nezred zarad nechednoztì y nepriztojnoztì. Ar kadasze veszèlya ova naredyùjû? Jeli nehvaju návadno po nochi, szuprot vszèmu narèdyenyu Bosànzkomu. Múdrozt Bosànzka razdelyìla je vrémena. Bog je rekel szvétloztì szùncza izìti, y naj razszvétì szvéta, ter dànu naj napervoztojì, po kojém lyùdi zkupno síveti, okolo hoditi, delo szvoje zvershiti, poszle tirati, y med szobumsze razveszeliti mòreju. Za tém rekel je Szùnczu zàjti, y zapovédal je nochi tmiczu szvoju zverhu zemlyè razpreztreti, y po tihòchi szvojoj vsze lyùdi na pochinek pozvati, dasze po nochnòm zpànyu pochineju, od déla szvojega okrépiju, y szlabe mochi szvoje opet nadomezté. Ali — kaj bìva dàne ove? Ravno szuprotivno narèdyenyu Bosànzkomu. Nòchisze na dàne, à dàni na nochi preqbràchaju; nochisze vu szmèhu, noruvànyu, jèlu, pilu, igrah y pleszanyu zprevàdyaju; danisze pako vu zpànyu, pokoju, prez déla y prez poszla gubiju. Jeli to ñi prehitàvanye vszega reda?

Kajsze ñi mochi ravno tak po dnèyu yeszeliti? Szvét veli: né? zakaj ne? ne ja, nego Jesush odgovàrja: Jàn, III. *Lyùdi, koji z-szvé-*

tom dersiju, lyúbiju vszigdàr vishe tmiczu, kak szvétlozt, kajti dèla nyihova zlochezta jeszu; ar vszaki, koi zlo chinì, odurjàva szvétlozt, dasze chinì nyegovi neqchitujú, y kastigani nebudú. Chtéjte szvèto Piszmo, pitàjte lazto vito zpoznanje, zvédyajte vézt vashu, budete zpoznali, da noch za gréshiti je naj prikladneshe Vréme. Gréshnik bojìsze szunchenéh tràkov, besì pred szvétloztjum, kak dabi dàn szvédok on neprìlichni bìl, koimú gréhe zpochitàva. Szuprotivno pako po nochi poztàje szerdchen, y stima, da prekershénje nyegvò oztàne neznano, nekastigano, kajti nye v-tmiczi zbàvi. Zato imenùje szvèto Piszmo gréshnike, détczu tmicze, y gréhe, ohìne tmicze I. Jan. XXIV, Noch je nàvadno naj prikladnesha prilika, vu kojoj zlochíneck napervovzètja szvoja izpelyàva. Lotrish, velì Job XXIV. dobro pàzi, doklam tmiczu nuztànè. Kada nach radòjde, onda velì: szadu mé nijedno ako nevidi. Zamàtasze, preobrasújesze, y polehko ide po tmiczi vu htsu k-onoj, z-kajumsze dogovoril je, y nemìszli na szvétlozt. Ali - kak pervich zorja prichme puczati, takmú je szvétlozt kakti plashlyiva szmerti tenya. Szamo bi rad zmirom po tmiczi obhàdyati, Nut! DK! jeli nì Duh Bosji vu zpomenutéh réchih szvèto-ga Piszma podpunoma izplszal nedoztojnozti one, z-kójémisze szadashnya fashinzka veszèlya naj nezredneshe tiraju, y vu kojéh vszi poprek vu bludnozti síveju.

Jelisze vu ovéh veszele razvuzdanozti dnè-vih nevidiju vszi ztálishi zpòlom poméshani? Nikaj nì, kakhi mòralo biti, niti nikaj nevidi-

sze, kakbisze videti mòralo. Vu zhodischah ovéh vsziszze zkup zbìraju prez razlúke. Velikàshi y prozti, Plemenitàshi y vàraschani, domàchi y ztranyzki, ztàri y mlàdi, bogàtushi y sziromàki, vsziszû pomëshani, vsziszze ovdé zkupa zderchìju; ovdé vszaka razluka ztàlisha, vszaka pervòcha chazti, vszako prestimànye predpoztyàvlyenéh preztàje, ovo naj szlobodneshe obchinztvo vsze zkupa jedìni y jednàke chinì. Velikàsh y Gozpon zpomìnasze, norùjesze z-proztém, bogàtush vodi sziromàka. Ona oholna y gizdava sena ponisùjesze, y nùdi rùku onomu, kojega drugda pregovora ali pogleda vrédnoga nì dersala. Vu ovém kolu zkàcheju okolo lyùdi, kojisze drugda czélo léto nepogledìju. Odkud obchinztvo ovo dohàdya? jeli je to morebiti opravek lyùbavi blisnyega, y drusne priatelnosti? né! ovo dohàdya iz razvuzdane y neszlobodne prevzetnosti, kijasze iz vszake plemenschine, vszake velikòche, vszake ztàlisha prìztojnozti zpozablyùje, z-vszemisze jednàchi zato, da ztém bolye y leglye szvoje hmàn poselnosti izpùni. Szramùjesze z-proztémi lyúdmì vu hisu Bosju pred Vishnyega dòjti, y nyemusze vklanyati, ali nigdoòm nì prezlochezt, z-kojémsze vu hisu razvuzdanozti dojti bi zkratili.

A-kaksze ovdé zhàdyaju? vu takvòj zmutnyi, nigdo nèché za ono dersan biti, kaj je; vsziszze zamàtaju, y preopràvlyaju, dohàdyaju kakti lyùdi, kojiszû ob pamet doshli; obraz szvoj zakrìvaju vu naj odurnesha, merzesha, vishepùti ztrashnesha preobraženya, ter ozkrunyújû kip Bosànzki, prenàvlyajusze vu

govorènyu, naszlédújû vszakojachka nechedna krètanya, y jemlyû razluchne zpodobe: Velikàsh preopravlyasze vu opravu szvojega naj zaverseneshega drusincheta, prozti chlovek dojdé kakti Kràly zmosno opràvlyen; vàraskà deklyìch naczifrana kakti Bosìcza, à plemenita Gozpà oblèche opravu szvoje kmeticze, Zvekshínunm zbírajusze takove oprave, koje prokshenozt, neszrameslyìvozt, y bedaztòchu pokasújû. Vishepùtisze napervoztàvlyaju vu zpodobi izte néme sivìne; kaj vishe? videlisze jeszu, ò odurnozt neobichnoztì! kaj izte szvétkze zapovédi prepovédaju, videlisze, recoh, jeszu, koji tak prevzetni bìli jeszu, dasze zkrívali jeszu vu oprave, koje léztor klosterzkém y Bogu poszvètcheném oszobam laztovíte jeszu. O szvéta Véra! kaksze ti qd qvéh nekerztchenikov pshànish!

Pri tomsze josche neqztàje; blúdenye ovo tak dalko ide, dasze izti zpol tajì. Anda y ovdé vu ovém szvétém méztu szramotu ovu zpomenuti mòram? ah! priszilyenszém k-tomu, kajtiszi to den deneshnyi vu ovoj pokvarjenozti szvéta nigdo vech za gréh nedersì. Jelisze nevìdiju vishepùti muske glàve, koje opravu y krètanya naj prevzetneshéh sèn'h naszé jemlyeju? Jelisze takaj vishepùti nevìdiju sene, koje vu opravah muskéh glàv'h vsze razvuzdanoztì naj neszramliveshéh muskéh glàv'h naszlédújû? O neszréchna vréinena! ò pakvarjeni szìni chlovechànzki! kajztésze iz prepovedi Gozponove zpozàbili? kaj nemàrate vishe za prokletztvò nyegvò? kajszi vam neznane réchi Gozponove vu ztàrom zàkonu nazvéztchene?

5. Knyig. Moj. XXII. *Šena naj nenoszi opravu muske glàve, à muska glàva najsze neoblàchi vu senzku opravu; ar, koi to chini, je Bogu, Gozponu oduren: Poszluhnite: On je Bogu, Gozponu òduren, Szúdim vre, DK! da vam nezred veszèly'h ovèh zadovolyno je pokazan. Kak pako pogibelna y szramotna veszèlya ova jeszu, pokàsem vam, akomî Bog dopuzti, denesz oszem dàn'h.*

DK! viztè Kerztcheniki, vi vérujete vu Zvelichitela, vu jedínoga Boga, koi vasz chednozt, mertuchlyivozt, szamoga szebe zatajénje, y pokòru vuchí, y zapovèda; nèztè poganìni, kojisze Bogu vîna, pijànschine, y praznozti vklànyaju. Ztarinzki poganìni pozívaju vasz k-szvètkom bolvanov szvojèh; Jesush pako pozíva vasz léztor k-treznosti y chednozt. Koga hochete poszlùhnuti? O draga Bratja! ako vam Zvelichènye vashe, y Véra vasha draga je, taksze hàbajte veszèly'h, koja vu pochetku szvojém nekerztchànzka jeszu; nehodète, kak poganìni, po pùtu oserlyivozt y pijànschine, prevzetnozt y praznozti. Zdersàvajtesze od veszèly'h, koja vu narèdyenyu szvojém y pripravah tak nezredna jeszu: kojèhsze né drugach, nego z-pekorednémi ztroski, z-velikum nedoztojnoztjum, z-odurném blùdenyem vsívatimorete. Ah! bésète, bésète grèshna ova veszèlya szvéta, dasze po nyih veszèlya vekivechnoga blasentzva nementújete.

Razszudete, proszim vasz, kakbisze pri vezdashnyèh fashinzkèh veszèlyih zvershena chiztòcha obchuvati mogla tak, dasze ona niti po nechiztèh mishlènyih nepotemne, niti po ne-

pazlivéh pogledih neomràzi, niti po neszramnéh réchih nepogerdi? véndar znàsze, dasze ovdé vszi nàchini potrébujû, ne szamo, kàkbisze naj lepshe naczifran pokazal, nego takaj, kàkbisze vszém dopazti mogel; znàsze y pak, da oprave, kojesez oblàché, akoprem drage y zmosne jeszu, vendar vszu golotu téla nepokrivaju, kak da noshnya kàkvâ nebi dozta lépa bila, akosze z-chalarnoztjum takaj nechednozt nezdrusi. Ali — poztavemo, da vsza ova josche nészâ mogúcha vu szerdczu nedoztojna chútenya obuditi, kuliko k-tomu doprinàshaju ona dvojmbena govorènya, ono zkazlivo naszmehàvanye, ona ravuzdana krètanya téla, ona prevzetna namigàvanya, oni naszladni pogledi, oni dugi razgovori, y ovém zpodobna, koja zpomènuti chednozt nedopùztcha. Gdoszî ada namishlyàval bude, da ovo zaùfano y szlobodno pajdàshenye prez merzkéh miszlih, prez razvuzdanoga poselènya, prez naszladnoga privolènya biti more? „Akosze vi“ veli sz. Ivan zlatovuztni „*vu iztoj Czirkvi, gdé na molitvu, na Aldov. szvète Méshe na Prodechtvo marlivo pàzite, pri opàsenyu prevzimlyivoga objetja véndar na pohotnozt genuti morete, y od zkušàvanya popàdate, gdo more véruvati, dasze ondé vu nazochnoztî naj prevzimlyiveshéh objektij belòcha chiztòche od kusnoga zràka nepokvâri? to naj véruje, gdo hoche, ja nèchû.*“

Proszim vasz anda za onu selyu, koju ztálno vszi imate, jednòch blasenò vumréti, nejdite vu takvâ pajdastva, kàkvászû ona, od kojéh do szada govoril jeszem. Bolye je odrechisze za na veke vszém veszèlyam, kak vesze-

litisze z-tulikém Dúshe kvàrom: Ondasze menye bude noruvalo, menye szmójalo, alisz takaj bude bolye postènye Bosje brànilo; y zvelichènye Dúshe vu vekshoj szegurnozti nahàdyalo. O kakvâ razluka bude na szmertni vuri med oném, koi szvétzka veszèlya je lyùbil, y med oném, koi nye je bésal! proti pervém reche Bog: Viztèsze poleg selye vashe veszelili, alisze od vezda nikakvoga okrépljenja vishe ne-úfajte, odhàdyajte vu pekel! vi pako, bude proti drugém rekel, kojisze rajshi nikak, kak dabisze z-kvàrom Dúshe szvoje veszelili: budite batrivni! szadasze bude pochelo veszèlye vashe, kojesze nigdar nebude dokonchalo; hodte, hodte k-meni vu raj nebezki. — Nút! kulika razluka, DK! Gdo anda zmed vasz ova nechizta y kratkochasznà veszèlya szvéta ovoga vishe, kak ona naj chiztesha y vekivechna veszèlya nebèzka lyùbil bude?

O prelyublyèni Jesush! nigdo nî zmed nasz, koibi ovu tak zdvojmlývù zmembu chiniti hotel. Naj drugi lyúbé ova grèshna veszèlya, kak hocheju, mi pako prìpravni jeszmo, rajshisze nevèszeliti, kak veszelitisze z-kvàrom Dúshe nashe. Medtem toga pokéhòbh szvét ov veszèly'h ovakvèh pun je, za prelyublyèno szerdce tvoje proszimoté, podélyi nam miloztchu, da mi vszìgdàr od nyih dalko budemo, ter da mi jednòch nezgovornu batrivozt imajúchi, veszèlya tvojeja vu Nebu vu pajdàstvu izbranéh tvojeh delniki poztànemo. Amen.

III.

Od Fashinzkéh veszély'h.

Kakti po dnèvu posteno hodémo: ne vu osiranyih, y pijánschinah, ne vu spalniczah, y neszramnoztih.
Sz. Pavel vu Litzu Rim. pisaném XIII. 13.

Zpominyamsze, daszém vam presheztnu Nedelyu rekel, dasze nahadyamo vu dnèvih, vu kojéhsze szvét szméje y hùska, à Vérasze plache, y tugùje: — vu dnèvih, vu kojéh razvuzdanost y zobjédnozt vsza vu gíbanye poztávlya, y razveszèlyúje, à chednozt y tíha krépozt zkritisze, y bojazliiva na otajnom zatajitisze mòra, dasze pogibelyam y zkushàvanyam vugne; vu dnèvih, vu kojéhsze, tak rekúch, vrémena poganíntva ponávlyaju, ter Bogu vína, y Bosíczi praznoztí szlúsi y aldovi donàshaju, à szvétoszt Kerztelàntva neopostenùje, dùsnoztí pozablyùjú, zapovedi prekèrshùjú, y Bogochaztje zapùztcha; vu dnèvih, vu kojéhsze vszi lyùdi na naj ogrutneshe gréhe vábiju, y napelyívaju, à vszém opomenkom y mìloztcham Bosjém szuprotztávlyaju, y nye zahitávaju; vu dnèvih najmre grèshènya y zkushàvanya, zpachke, y odurnozti, z-réchjum: vu neszréchnéh Fashinzkéh dnèvih.

Ó szvéta Vèra! zahmansze Ti szuprotztávlyash ovomu szilnomu zlèh nàvad'h potoku, zahman poztávlyash Kerztchenikom dùsnoztí nyihove pred oehi, zahman zpominyash vsze

lyùdi iz zapovédih Gozponovéh, iz pogibeli takovéh veszèly'h, iz velikòche gréhov takvéh, iz naredbih priztojnozti y postènya; zahman prepovédash Pravovérnikom prekoredna veszèlya, nemertuchlyiva goztchènya, razvuzdanozt pràznoztì. Ó szvèta Véral ngdoté dnève ove neposzlùsha, nitisze nedà od ovéh zkvarlyivéh nàvad'h odvernuti; arszû glúhi, otverdyeni, y okorenyeni.

Ali-jeli zato mi szlusheniki tvoji takaj budemo muchati mòrali? ne! mi hochemo, y mòramo govoriti. Zachìmlyem anda govorènye moje, gdé denesz oszem dèn'h preztal jeszem, najmre: da fashinzka veszèlya vu zapochetju nekerztchànzka, vu priredbah nezredna jeszu. Denesz pako pokàsem, *daszù veszèlya ova vu obszlusàvanyu szvojem zpachlyiva, y vu poszlédkih szvojéh skodlyiva*. Ó kakkbisze za szréchnoga stimal, kak govorènye moje plodno bi véruval, dabi vasz DK! genuti mogel, ter vasz od ovéh nekerztchanzkéh, nezrednéh, zpachlyivéh y skodlyivéh veszèly'h vszigdàr obchùval y zdersal. Miloztivní Bose! nedaj meni zaszléplyeném y otverdyeném govoriti, vodi réchi moje z-miloztchum tvojum; zdersi Poszlushitele moje od gréha y zkvarjenja! zatoté vu imenu Jesusha proszim. Vasz pako, DK! prószim za pazlivozt y poterplènye.

I. Fashinzka veszèlya imenùjem *zpachlyiva* vu obvershàvanyu szvojem zato, kajtisze nemo-reju drugach, kak z-naj vekshum zpàchkum obszlusàvati; kajtisze veszèlya ova z-tulikum obchinzkum szvétechnoztjum zachimlyû y obszlusàvaju, kak dabi dàne ove vsze szlobodno y

dopuztcheno, a nikaj prepovedano bilo; kajti izti oni, koji iz dùsnoztì cházti szvoje lyùdi k-dobru y postènyu priganyati bi mòrali, szami k-vszému zlu prìliku dáváju; kajtisze zadnyìch, veszèlya ova obszlusàvajùch, vsze oztàle zapovèdi szvojvòlyno prekershùjú, y za nikaj dersè. Ah! jajsziga szvétu od zpàchkih!

Kak obchinzka y szvètechna jeszu veszèlya ova! nijeden Szvètek szvète Vére neobznànùjesze, niti nenàzvèztcha z-tulikémi prìpravami, kak ovi dani prevzetnoztì y razvuzdanoztì. Zato niti chudo nì, da vnogi na kvatre zàbiju, ter iz kastìge vrédne pozablyivoztì ovakvé poztne dàne mersznéh jéztvin'h vsívajusze; ali fashinzka veszèlya dobro na pameti imaju, ter taki po Szvètku szvètéh tréh Kràlyev ovakvá guzto pùti ponàvlyaju. Na vszèh vuglih y vulyiczah, na prestimaneshéh hisah, na ostariah y kerchmah prileplyùjusze Pìzma, po kojéhsze povèda: Denesz je pervi fashinzki dòn, zutra je pervo plèszanye, na kojese vszi pozívaju. Denesz, govorisze y pak, bude ovdé, zutrà ondé nochno zhodishe, vù koje vszakoga ztálìsha lyùdi, plemeniti, vojnìki, vàraschani, zakonzki, mladenczi, deklyìchi, izta komaj odràztchena dètcza dojtì szméju.

Vu ova nochna zhodischa more vszaki opravlyen dojtì, kak hoche, zmosno ali prozto, szvètechno ali vszakidashnyo, poleg nàvadne ali nenàvadne nòshne, vu novoj ali ztaroj opravi. Vszakisze ovdé veszèliti more, z-kém y kak hoche. Hlepìsh za igrum, tam nàjdesh prìpravlyene ztoleke y igràshe, z-kojémi vu ùfanyu vnogo dobiti, moresh vnogo,
Ztràn druga.

dapache vsze zgubiti: Selishsze po plèszanyu razbatriveti, takszî szamo zberi, ztrunesze glädile budû tak, da glàsz nyihov vsze prevzeme, y vu gîbanye poztàvi, y moresh do vòlye vu kolu zkakati: Dopàdajutîsze shàlni razgovori, nut! nàjdesh jatu mangujùchéh, kojitî z-szvojém dvoj-ném, merzkém, zpachlyivém, ogovorlyivém, napelyivém, prilizném razgovorom vrème kratili budû: Selish, kaj vùztam techno je? zapovédy szamo, y takitî bude z-jéztvinami, z-jakém pilom, z-szládkémi y prehładéchémi okréplenji, z-vsém, kaj hochesh, podvorjeno: Hochesh ochi tvoje, lépote gledajuch, pàzti, y otajne naszladnoga szerdcza tvojega poselnoztî hrànitî? dòjdi szamo, ondétîsze czéloga vàrasha mladen-czi y deklyíchi zpràvlyaju, y mòreshsze naszladuvati z-mishlènyi y napervoztávlyanyi, koja Boga ravno tak jáko bantújú, kak dabi izta nechizta chinènya zvershena bila. Ova anda noehna zhodischa od nezpomenlyivéh vre vrémèn'hi vpe-lyana, jeszu kakti lèchke, vu kòjéhsze lyùdi z-tém leglye loviju, z-kém szegurneje stimaju, dasze nedùsnozt vu ovakovéh zpravischah nikaj bojati néma, y dasze postenozt vu vszém ostro obdersàva.

Drugipùtsze mezto gledalischa odpìra, vu kojémsze vsza napervoztávlyaju, kaj lyùbav naj vaglyiveshega ima. Ogeny pohotnozti shìva iz mézta gledalischa, y vusìsesze pri vszéh gledavczih; vszesze chùti, kajsze napervoztávlya, y nemìrna lyubitela poselènya, y kerhkòcha oblàdane dràge. Prevzimlyivozt ztrùka, oprava, glàsz, krètanya y obrachanya pleszavke, pevachicze y oztaléh zaszàdyújû vu szerdcza ta-

kova napervožtävlyanya, koja nepreztanczè vu pogibel gréha vâbiju. Vréme ovo poziva vsze na veszèlye, y to na veszèlye takovo, koje neogiblyivo z-gréhom zdruseho je.

Ali-budetemî odgovorili: Takova je nâvada, y ove dâne vszaki chlovek ische veszèlye. Kratitsze, zprichâvatisze, ali ova drustva y zhodischa hésati, to bi tuliko bilo, kak odrechisze priatelztvu y lyûbavi, izdatisze za szamosivcza, podmêtatisze spotu y kudenyu, ter razkrichatisze dati za ochiveztoga lyûdih nepriatela. Koi anda od zкупvâraschanov zametan, odurjâvan, oszmehâvan nèché biti, môra vréme ovo vsze ono chiniti, kaj drugi chiniju: To je: môra, najmre: z-norczi norcz, z-prâzniki prâznik, z-nemertuchlyivezi poserûh biti: môra z-szvéta Szîni grêshiti, alisze konchemar vu pogibel grêshènya prevzetno pùztchati. Jeli to nî obchinzka zpâchka? Od vszikud chûjesze on prevzimlyiv nepobosnyâkov glâsz, od kojèh Shalomôn velî: *Oni pozivaju: veszèlèmosze, y sivimo dobro, doklam moremo, vsivajmosze imetkov y vszèh ztvorjèny'h zadovolyno; vgâdyajmo tèlu, doklamszmò mladi, pîmo dràga vîna, y napunyûjmosze z-naj bolshèmi jèztvînamî; nashe glàve naj obvljaju vènczi od ròs'h, ter na vszèh mèztah oztavèmo znamenya nashega veszèlyâ y prâznozti.* Knyig. Mud. II. Jelisze mi ove fashinzke dâne od vszikud nepozivamo y neobudyûjemo na ovakvá veszèlyâ y prâznozti? Jelisze josche szada nekàse veksha zpachka po onèh, koji iz dûsnozti chàtzi szvoje zlo preganyati y prêchiti bí môrali, ter pervi jeszu ondè, gdésze prîlike k-zlu ponûdyaju?

DK! vu vrémenah predyov nashéh nésze nigdàr zpàchka tak viszokò podìgala. Poglavàri jeszu za vàraschane zapovèdi y red prepìszali, koi obchinzkém veszèlyam medye je poztàvlyal: Roditeli bìliszù zkerblyivi, dasze détcza nyiho-va za mladozti k-ovakvém chalàrném, y pogibel-ném szvéta veszèlyam neprivchíju; oniszùjû doma na ochih dersali, y nészûm druga veszè-lya dopùztchali, kak takova, kojasze z-naj ostreshum chednoztjum szlàseju. Ali-ò! kak jakosze je szadashnyega szvéta dersànye preme-nilo! Gozpoda idû den deneshnyi zkupa z-pro-ztèmi, Velikàshi zpùztchajusze do naj menshéh, Poglavàri pozìvaju podlosnike, proztisze vàbiju po pèldah Predpoztavlyenéh szvojèh. Proztiszì dersì za postènye, ako more, kak drugi, ime-tek szvoj potepzti: den deneshnyi je on vàrash glaszovit, vu kojémsze fashinzke dàne vnogo potepe, vu kojém vszaki poleg vòlye szvoje ha-lavànyi; vu kojém mladozt razvùzdana, sene prez szràma, verztni razszipni, goztchènya obil-na, pleszanya nepreztojna, szlobodschina prez vùzde, ter zhodische jedno od drugoga pre-vzetneshe je.

Roditeli, ò nepreszesna zpàchka! Roditeli, rekoh, kojém blasenozt détczé je zaùfana, y kojèh postènye, pokoj y szrécha od dobroga dersànya détcze viszi, jeszu tak zaszléplyeni, ter iz Boga pozablyivi, da szami détczu szvoju k-ovém nekerztchànz-kém, nezredném, y zpa-chlyivém veszèlyam vodiju y zprevàdyaju. Vno-gi Otec, koi Szìna szvojega morebiti czèlo si-vlènye szvoje nijeden pùt vu Czìrkvu k-szlusbi Bosji, ali vu skolu k-podvùchanyu mî vodil,

pelyagá z-veszèlyem k-ovém nochném zhodischam, mòrasze navchiti, veli on, szvèta poznati, ter takaj veszèlye kakvò imeti: z-dopadnoztjum gledi, kak mladenecz ov, z-pochetka bojazlyiv, zmirom bolye szeguren poztàje, kaksze prilagodyuje, szméje, norùje, veszeli, y takaj prevzetna krètanya pokasuje. Ó neszrechni Otec! jeli ti nészì zrók nagnyeny'h y poselèny'h, koja szerdcze Szìna tvojeja zavjimlyù, vusisù, ter k-odurném gréhom pràznoztì pelyaju? Ti, ti jeszi zrok da je on kìncha chédnoztì pogubil, ter z-vrémenom napelyitel nedùsnoztì je poztal. Jeli mòre zpàchka ovakvù oztati prez odgovora?

Vnoga Mati czìfra y kìnchi szama kchèr szvoju: premishlyàvajù od vszéh ztràn'h, jeli jòj vsze dobro ztojì, dajù zpòzna z-szvètom, y takaj veszèlye prizkerbì, jemlyejù z-szobum. Kam? ò zpachka! k-fashinzkém veszèlyam. Ovdé ide Mati pred kchèrjum, y kasejòj, kaksze zadersàvati mòra. Priatelzki rozgovori, nepremishlyeno zgledàvanye, nezatrùdyeno plèszanye, z-pazochnémi szlobodno drùsenye, ali zaùfano obchinztvo z-kojém poszebném, je ono lépo zadersàvanye, kojesze kchì od Matere vuchì, y vu kojém nyu na zkorom naszléduje: Mati vu szebi seliszì szréchu, dabi kchì nyeina vszéh ochi naszé vlékla, dabisze od vszéh premishlyàvala, hvàlila, lyùbila, dabisze czéla jata vetraztéh mladichev okol nye zebràla, za nyùm ishla, nyoj szlùsila, y nyojsze vklànyala: Dopàdajòjsze, ako kchì vsze z-vlyudnoztjum prìme, z-prevarlyivém pogledom szad jednomu, szad drugomu zapovéda, na prilizna govorènya.

z-shegavoztjum odgovàrja, dvojne réchi z-szmé-
hom potverdyàva, z-fletnoztjum szvojum dru-
ge vu plèszanyu oblàda. Ondasze ona odpelya,
ali odide pri puczajùchoj zorji domom z-kcher-
jum szvojum chizto zadovòlyna.

Neszréchna Mati! pochetek k-pokvàrjenyu
déteta tvojeja je vre vchinyen; szerdcze nyeine
je vre prevzeto, y ranyeno; od Dùha pràzno-
zti obszédyna, za nichem nebude tuliko hlè-
pela, kak za obraduvànyi: Od hman nagnenya
tràplyena budesze oblàdala; nedùsnozt nyeina
je iz szerdcza nyeinega premìnula, z-jezero gré-
hi bude ona vézt szvoju obterszila. Gdo je
zrok? Jeli nészî ti, neszréchna Mati! jeli nészî
ti szama kcher tvoju vu pogibel gréha, vu ruke
napelyitela, vu pàrklye Dùha nechiztoga pre-
dàla? Ó odurnozt zpàchke! neszréchni Rodite-
li! zakaj je vam Bog détczu dàl? dajù nyiho-
voga vekivechnoga blasenztya mentùjete? Komu
vasz mòrem prizpodibiti? oném nechlovechném
Roditelom, zverhu kojéhsze tùsi Prorok oko-
runyeni: Sholt. CV. daszù détczu szvoju pred
bolvane poganinov veszelo pelyali, szìne y kchè-
re szvoje na Oltàre polàgali, y nye bolvanom
alduvali: z-veszelém szerdczem gledaliszù pre-
vràchanye nòsa aldovnichkoga vu trepatajùchek
chrévih, prelévanye po Oltàru kervi Szìnov y
kcherih szvojéh, koje oni Bogom Kananeanzkém
vmàrjali jeszu. Jeli to nî vasha takaj odurnozt,
vasha zpàchka, nekerztchànzki Roditeli! koji
détczu vashu k-ovém fashìnzkém veszèlyam vo-
dite, vi vmàrjate, vi aldùjete — (najtesze ztra-
shiti, ar za vashe dobro velìm) — vi aldùjete
détczu vashu dùhu peklenzkomu: Nyihova ne-

dùsna kerv pshànise, vi nyu aldùjete shatanu chalàrnoztì, oholnoztì, nemertuchlyivoztì, nechiztòche, szlusi vszéh gréhov y zlòch'h. Kako-vo je anda chudo, daszù détcza chizto pokvâr-jena? vsza zemlya je, kakti z-chemerom, zakùsena, nesznàga télovnè naszladnoztì zaszmradyùje vsza, ztári vòdiju mlade k-vszému zlu, y kam na zemlyu ztúpiju, ozkrunyújù nyu z-zlochìntvi szvojèmi. Poszluhnitemé josh dálye vu drugi ztràni.

II. Vre pako, kadasze zpàchke ove naj vech vídiju? jeli-nészù fashinzki dani, kadasze Roditeli z-bedaztum zkerbjum tereju, kakvò bi vèszèlye détczi szvojaj prezkerbeti mogli? DK! véndarszù y predyi nashi izkali détczi szvojaj vèszèlye nachiniti. Ovak na dan miloztivnoga naròdyènya Odkupitela y Zvelichitela nashega nadarovaliszù détczu szvoju z-vszém oném, kójaszù szúdili, da nyim povolyna budù, vpùtiliszù détczu szvoju, da vszi dobri y lépi dàri od Bosànzkgoga déteta, Jesusha, dohàdyaju, ter pò tomszù oni ova mlàda szerdcza privùchali vsza Jesusha prosziti, od nyega ùfatisze, nyemusze dopàdati, ter poszvédochitisze, da pravo dobro, iztinzka vèszèlye, zvershena szrécha nam lyùdem, léztor od Boga pò Jesushu dohàdya. Ali-den deneshnyi vsza ova dersésze za shupelyazte, détehínzke, ztarìnzke nàvade, vre zdavna zaterte. Na mézto toga jeszu szada-shnyi fashinzki dani, nàvadni vèszèlye dani, vu kojéhsze mladoztì vsza, koja nyu vèszèliju, dopùztchati mòraju, dasze Szìni y kchère vu mladoztì nàrchíju, kaj vu ztarozti suhko oplakuvati budù mòrali. Szméjatisze, noruvatisze,

prekorédno jéztí y pítí, zřakátí, plészatí, vu vszém veszèlyu y razvuzdanoztí szlobodschine szvoje vsìvatisze: ovo je ono kaj Roditeli den deneshnyi vu fashinzkèh dànih za razveszelènye detczè szvoje znàshli jeszu. Gdo to za odurnozt vszèh zpàchkih dersal nebude?

Ovakszû anda fashinzka veszèlyà zpachlyiva vu obchinzkèh priredbah, y obszlusàvanyu szvojém; pokèhdòbh ízti oni, koji iz dùsnoztí chàzti szvoje red zdersàvati, y postenozt bràniti bì mòrali, szami na prevzetnozt vsze obudyùjû. Odkud szlèdi josche y druga zpàchka, nad kojumsze ne menye raztùsiti bì mòrali, najmre: ove fashinzke dàne prekershùjúsze szlobodno vsze zapovèdi. Mojsesh izidùchi dolé iz brega, y noszèchi dvé tàble, na kojèh Bog z-laztovitém perztom zapovèdi je napìszal, „II. Knyig. XXXII.“ videl je zdalka lyudztvò na kupe razrèdyeno pod shatori, ter z-jélom, y pìlom, igrum y plèszanyem veszelitisze, zajedno zpazil je takaj tele iz zlàta zlejàno y na Oltàr podignyeno, chùl je hùskanye y veszelo krìchanye vu redu pleszajùchèh Szìnov Izraèla, y nut! od zasgànoztí razlùtchen, hìtil je table Zapovedih ob pechinu, y nye zterl na falate. Zakaj? toga, szùdim lehko je zrok nàjti! Mojsesh dersal je lyudztvò ovo za nevrédno, dabi obznanenye Zapovedih chùlo, kajti vu ovèh odurnèh veszèlyà dànih vsze Zapovèdi je prekershilo. Y zato je zterl tàble.

Jeli med Kerztcheniki fashinzke dàne zpodobna nebívaju? jelisze nebi mòrale tak Zapovèdi od Boga dàne, kak y naredbe od sz. Matere Czìrkve prepìszane ovo dàne podràpati;

kajtisze vszé prevzetno y proksheno prekershú-jú. Kajsze morébiti czélo léto josche nekak obdersàva, tosze vu ovéh nezrednoztí dnèvih zapùztcha, alisze pak tomu ravno szuprotivno chinì: Mogel bi vam, DK! vsze zapovédi napervoztaviti, y bi videli, ne prez oszupnjenja, da nì zapovédi, kojasze ove dàne na naj szramotneshi nàchin nebi prekershìla, Bogsze pozablyùje, szvèta zvershàvanya pobosnoztí, poniznoztí zapùztchajusze, miloztche nyegvé y nadèhnjenja neprijémlyejesze; lyúbav ztvorjèny'h predpoztaùvlyasze lyúbavi Ztvoritela, veszèlye za chalarnémi obraduvànyi zadushúje vszako poselènye za blasenztvom vekivechném, napunyùjesze, preobilyùjesze mera gréhov kakti na trucz miloszerdnoztí Bosànzkoj, Véra y nyeini szvèti Nàvuki oszméhàvajusze, Ime Bosje ozkrunyùjesze jezero pùti od nepremishlyenéh szvèta szinov, Roditeli zpachújú détczu, ter nyu naproti pelyaju nyihovomu ztanovitomu zkvarjenyu, détcza derchìju zkvarjenyu szvojému naproti.

Po nemertuchlyivoztí szlàbisze zdràvje, y prikratchùjesze sivrènye, po pijànschini, y kazanyu zmosnoztí razszipàvasze imetek, potéplyesze blàgo, povekshàvasze terh dùgov, vkanýùjúsze verovníki, obtershùjúsze podlosniki, sena y détcza poztaùvlyajusze vu naj vekshu potreùbchinu. Vu zhodischah ovéh làda noruvànye y oszméhàvanye, ogovàrjanye y pszovanye, szumnyivozt y prevzetno szùdenye, zlovòlynost y lyùbomornozt, à ober vszéh ovéh dúh nechiztòche. Gdo more prebrojiti vsza ona nechizta mishlènya, ona nezpretna nepervoztaùvlyana,

lotrishna poselènya, lebudna govorènya, napelyajùcha prilizàvanya, naj odurneshe chine, kojisze ove dàne zbàvlyaju? Vsze pregréske, akosze izneme zkùpozt, zberejusze vu zhodischah ovéh, za vojuvati proti Bogu, y szvétém zapovédjam nyegvém.

Kajsze nam lyùdem mochnyje od Boga zapovéda, kak szvétkuvànye, ili: szvétènye dana Gozponovoga? A—kadasze pako zapovéd ova podztupneshe prekershùje, kak ravno ove fashinzke dàne? Najsze léztor ide vu Mesterzke hìse szvètechne dàne, kajsze nàjde? na naj vekshu zpàchku, szami poszleni lyùdi; jedni dogotàvlyaju oprave, drugi pripràvlyaju skerlyàke ali kape senzkéh glàv'h, à tretji z-drugémisze poszli zabàvlyaju. Ali zakajsze ovi poszli ravno vu Nedelyu zvershiti mòraju? kakvâ je potrebòcha? kajsze nemore za drugi den oztaviti? ne! josche denesz mòrasze predati: zakaj? kajtimî je ostro zapovédano, drugach zgubím kruh. Kakov je zrok potreboche ove? z-ovém glàve kinchem, z-ovum opravum budesz denesz vu nochno zhodische ishlo, z-ovémi czeplèshi budesz nochesz plèszalo, y zato délo ovo nemoresze za budùchi den oztaviti. Szlusba Bosja anda mòrasze zamuditi, pobosnozt zaputzchati, szlusbeno delo dovershiti, dàn Gozponov ozkruniti, zapovéd Czìrkvena prekershiti! zakaj? zarad fashinzkéh veszèly'h. Jeli ovakovo zamétanye zapovedi Bosànzke nî nepodneszliva zpàchka?

Ravno tak lehko prekershùjúsze takaj Zapovédi Czìrkvene. Vu ovéh veszèlya dànìh nepàzisze na razluku dànòv; zmosna goztchènuya

dàvajusze takaj one dâne, koje szvèta Czìrkva na zpomenek suhke muke y bridke szmerti Je-susha Kriztusha merszne jèztvine prepovèda. Donàshasze na ztol mèszo, pripràvlyajusze jèztvine, kakti da Czìrkva nikaj nebi imela zapovèdati, ali kakti dasze nyoj nikakvò postènye, ali pokornòzt izkàzati nebi mòrala. Nadòjde kòrìzma, po nyojsze nikaj nedàju zmutiti, takaj ovo szvèto vrème obszlusàvajusze ova fashinzka veszèlya: Kada Czìrkva vre Pokòru nazvèztcha, kada Redovnik pred Oltàrom za milòztchu y miloszerdnozt krichì, kadasze Pravovèrniki ponisújù, glave szvoje z-pepelom poszipàvaju, zdi hàvaju, placheju, grèhe szvoje zpoznàvaju, y od Boga odproztchènnye ovèh prosziju, vidi-jusze y chújù ovi nekerztcheniki pri ztolih szvojèh josche szmèjùchi, norujùchi, popevajùchi, huskajùchi, z-jèztvinamisze naterpàvati, zopì-jati, vu plèszanyu, zkakanyu y igràh iz dobrò-te Bosànzke zespotàvatisze, z-pravichnoztjum nyegvùm truczatisze, grèhe na grèhe kupiti.

Vezdamì povèdytè, DK! jeli nèmamo vszà-ko léto ob fashinzkém vrèmenu zpàchke ovàkò-ve za oplakuvati? Jeli anda nészù fashinzka veszèlya zpachlyiva vu pripravah y vu obszlusàvanyu szvojém? *Zpachlyiva*: kajtisze z - vszum szvètechnòztjum oglashújù, y obznanùju; kajtisze vszi ztálìshi prez razluke dobe y zpola knyim pozvaju; *zpachlyiva*: kajti predpoztàvlyeni, Roditeli, y takovi, kojèh dùsnozt je, chednozt, dobro dersànye, y reda zdersàvati, szami po pùtu razvuzdanoztì napervo derchìju, y vsze za szobum vu grèh vlècheju; *zpachlyiva*: kajtisze vèch nikaj za szvèto nedersì; kajtisze

zapovédi Bosje y Czirkvene nepremishlyeno z -
naj razvuzdaneshum podztuplyivoztjum preker-
shújû. Jelisze anda ovakvâ zpachlyiva veszèlya
mòreju pràva veszèlya Kerztchenikov imenùva-
ti? kaj? taksze naj Kerztcheniki szamj k-szvo-
jemu laztovitomu zkvarjenyu zavesùju? naj je-
den Kerztchenik drugoga po shirokém pùtu
naszladnoztih k-vekivechnomu porùshenyu na-
proti pelya? kaj? tak pri Kerztcheniki je vréme,
gdésze vsze terpi, na vszako zlo obudyùje, vsza-
ko zlo prevzetno y nepreprécheno chinì? Gdo
to nebude kùdil, oduril!

Kak ostra bude jednòch kastiga Vishnyega?
Akosze Bog z-szvojum lyùtum szerditoztjum
nagràsa onému, koi jednoga jedìnoga zmed bra-
tov szvojéh, jedno jedìno malehno déte zpàchi,
tak, da takvòmu hòlye bi bìlo, dabimúsze
naj smehkesha tesìna za vrat obészila, tersze z-
nyum vu glublyìnu morja vtopil! kak anda
ostro bude kastigala szerditozt Besànzka one,
koi czèlu obchinu, czéloga vàrasha, velike y
male, po pèldah szvojéh na gréshna veszèlya
vàbiju, y obchinzke nezrednoztì zrok poztájû!
zaradi toga naj pravi Kerztcheniki ovakvâ ve-
szèlya hesìju. Úfamsze vu Gozpona, DK! da
veksha ztràn zmed vasz ovéh veszèly'h nebude-
sze délnike chinila; ar drugach zakaj bi bìl vam
od nyih tuliko govoril? Jaszém vam to chinil
zato, da vi z-tém vekshu nepovòlynozt proti
ovém zpachlyivém razvuzdanoztjam dobìte, y
dasze od drugéh po nyihovéh hman pèldah na-
pelyati nedàte.

Ó, Roditeli! Kerztchànzki Otczi y Matere!
nedopùztchajte pod nikakov nàchin détczi va-

shoj vu ovakvá zhodischa iti. Ó mladozt Kerz-
chànzka! nedúzni deklyíchi! ako vasz gréshniki
ali gréshnicze vábiju, pozívaju, najtejé po-
szlùhnuti, ako vam budú rekli: Hodte z-nami
k-veszèlyam; hisa, ztol, pénezi, veszèlya, y
vsza naj budú med nami obchinzka, najtejé
szlushati, noge nyihove bèsiju k-zlu, pelyaju
vasz vu vekivechno zkvàrjenye! Imajmo rajshi
z-ovakovum szvéta détczùm pomiluvànye, pro-
szémo za nye dobrotivnoga Boga, daímsze szmi-
luje, dajé vu pijanozti naszladnozti nyihovéh
nehiti tam, gdé nî nikakvé miloztche; dapache
daím vréme y pomoch k-obernvenyu podelyì,
da vuszé prejdú, ter dasze vu dùhu zpokorje-
nya k-Bogu poverneju, gréhe szvoje zpokòriju,
y k-zvelichènyu dozpeju.

Znàm dobro, DK! da negovorim vszém
po vòlyi; ali, kaj morem zato? jeli budem mo-
rebiti iztinu vu szvétém Pîszmu tuliko pùti po-
novlyenu, od Odkupitela tak ochivezto vuche-
nu, od szvétéh Otezèz tak mochno nazvéztche-
nu, da nam Bog sivrènye ovo nî za veszelènye
dàl, proti vézti mojoj, y proti mojoj szvétì
chàzti zatajil? áko ja iztinzko seleti mòram, kak
takaj zaízto iz pravoga szerdcza selim. (Tebi, ó
Bose! je znano) da vi dnève vashe szréchno do-
konchate, tak mòram rechi, y to z-velikém
glàszom velim, damé vszaki razmet bude:
Sivrènye nashe je sivrènye vojujùchega. Job. VII.
Sivrènye delajùchega. Job. V. Sivrènye pod ter-
hom krisa zdihavajùchega. Mat. XVI. Vre pa-
ko, kaksze more ovo prekoredno veszelènye,
z-nashém harcztivém, delatném, y razpetém
sivrènyem zkupa zjediniti? Ó nevòlyne Dùshe!

koje za vrémenitémi ztvàrmi tak bedazto der-
chíte! vidimísze, kakti dabi vasz vre na od-
hodku iz szvéta videl, kak jednoga za drugém
korusha Szvétczev zkerblyivo proszite, dabi
vasz vu szvoje blaseno drústvo prijeli; ali za-
hman! odhàdyajte od nasz! kriché Apostoli; kaj
vi, od naszladnoztih zevszema prevzeti, hochete
med nami, kojismósze po vszevdilyném delu
szmerti alduvali, mezto imeti? Odhàdyajte od
nasz! kriché mucheniki; z-kakvùm neszrame-
slyivoztjuu potrebuje, vi neszréchni vréme-
na gubiteli! med namisze veszeliti, kojismószí
ovo szadashnye blasenzto po prelejànyu kervi
nashe prezkerbeli? Odhàdyajte od nasz! kriché
szvéti Zpovedniki, Púztcheniki, y Dévicze z-
szlosném glàszom: vi nézté na drugo, kak na
szvétzka veszèlya miszlíli, ter szada hochete na
onéh izvishenéh Ztoliczah szédeti, koje zadobi-
ti praviczu imaju léztor pràvichni.

Ali-vnogo bolye, kak vszi drugi, y vnogo
ztrashneshém glàszom krichi Odkupitel: Odhà-
dyajte od mène, odurne Dùshe! nigdo nebude
vu kràlyeztvo moje vlézel, koi po szlédih mo-
jéh ní hodil. Ní vàm neznano, daszémshí ja szam
pùta k-odichenozti po teském y ztradajùchém
sivlènyu, ter po naj bridkeshi y obshanlyiveshi
szmerti napravil; à vi z-neizbrojenémi gréhi
obtershene Dùshe! selíte iz zemelyzkoga raja
mahom vu nebèzki preneskene biti? potlam
kamztésze do vòlye szvéta ysile, hochetésze sza-
da opet z-Bogom vu Nebu veszeliti? to ne!
ztanitésze, podígnitésze vi traplujùchi Dùhi, vi
szlubeniki szerditozti moje! primitejé, y daj-
téim chez czélu vekivechnozt chutiti muke poleg

one méré, poleg koje one szebi vréme z-ve-
szèlyi kratile jeszu. *Knyig: zkrouneh vidyèny'h*
VIII. Ovakov konecz jemlyû fashinzka vészè-
lya, y zpachlyiva obradúvànja.

Ó prelyublyèni Jesush! akosze noruvànja,
obraduvànja y vészèlya ovoga sivrènja ovak
dokànchaju, tak hochemo ovéh rajshi mèntu-
vànì biti; ter akosze szamo ùfati moremo po
szmerti vu kràlyeoztvo tvoje vlèzti, tak vészèlo
zametchemo vsza ona, koja nam szvét ponù-
dyà. Jeliszì moremo kaj vészèleshega seleti,
kak z-Tobum czèlu vekivechnozt prebivati? Ó
Bosànzki Zvelichitel! ovo je ono jedìno vészè-
lye; za kojètè proszimo, y za kójém hlepìmo.
Podèlyi nam miloztchu, dà mi peldu tvoju po
odrechènyu, y laztovitém zatajènyu czèlo si-
vrènye marlyivo naszlèdujemo. Odvlàchish nam
Ti vészèlye y dobrogodyenyè tja do drugoga
szvéta, takszmò z-tém zversheno zadovòlyni,
léztor ako mi jednòch budemo imeli szréchu
Tebe videti y lyùbiti, Tebe làdati y vsìvati, y
z-Tobumsze chez czèlu vekivechnozt vészèliti.
Amen.

III.

Od Fashinzkeh veszèly'h.

*Kakti po dnèvu posteno hodèmo: ne vu osiranyih,
y pijanschinah, ne vu zpalniczah, y neszramnoztih.*
Sz. Pavel vu Liztu Rim: pìszaném XIII. 13.

Neszréchni fashinzki dani! proti kojém vszi zkoro lyúdi krichiju, y koje dàne vszi zkoro lyúdi na postènozt zàbiju. Vszaki kùdi ova be-dazta veszèlya, à vendar vszaki za nyimi teche z-bedaztum nepremìshlyenoztjum. Nigdo nì tak ztar, nigdo tak mlàd; nijeden ztàlish tak vi-szok, nijeden tak nizek; nijeden vàraschan tak bogat, nijeden tak szìromashen, koisze ove dàne razveszeliti nebi hotel. Na nikajsze nemìszli, kak na veszèlye, od nicheszasze nego-vori, kak od veszèlya, y z-nichemsze nigdo nezabàvlya, kak z-veszèlyem; Plemenitàsh oztàvlya szvoja imànya, Szùdecz szvoju szudbe-nu hisu, Tergovecz szvojega staczùna, Mester szvoju mestrìlniczu, Otecz szvoje ztànye, Mati szvoje gozpodarstvo, szìn y kchì szvoju hisu, vszi derchiju vu zhodischa, gdé vñogozkupna pajdàstva, prevzimlyivi igrokazi, zmosna gozt-chènya, veszèla plèszanya, z-réchjùm: vsze, kaj nye léztor prevzèti mòre, cheka na nye. Ovdé veksha ztràn pozàbi, daszù Kerztcheniki, daszù lyúdi, prekorachùjù vsze medye poste-nozti, mertuchlyivozti y priztojnozti; nevesze-

lijusze, nego noriju, y to tak dugo, doklam ovi zpachlyivi dami terpiju.

Kak milo zdihava zverhu toga szvèta Véra! kak obilne jeszu szùze nyeine zverhu naszladnozti détczè szvoje! kak gorùche jeszu selye nyeine, dabi hoteli Kerztcheniki poleg opomenka szvètoga Pavla vu postenozti hoditi! Nistar menye véndar buchèchi glàsz naszladnozti krichi vnogo glaszneje; nechùjesze zdihavajùchi glàsz Vére. Jaszemsze terszil poleg moje mogùchnozti proti fashenzkém veszèlyam z-vszum zasgànoztjum glàsza mojega podignuti, ali jeli réch Gozponova je nashla poszluh, to neznam. Konchemar pri onéh nî nashla, koji mene presheztne Nedèlye proti ovém veszèlyam chujùchi govoritì, rekli jeszu: Prodekator ov mòral je preczek kushati ova fashinzka veszèlya, y nyihsze vsiti, pokéhdòbh ona tak dobro izpìszati znà. O dragi Priatel! néje poszlédje, da je chlovek vsze kushati mòral, kaj prav y okolichno izpìszati znà; popitàjsze léztor szam, jeliszi takaj ti vsze kushal, y vszegaszè vsil, kaj drugomu tak okolichno povédati, y tak z-sivum bojum izpìszati znàsh. Denesz, DK! poprijémlyem josh jeden nàchin, po kojém vam fashinzka veszèlya oduriti budemsze terszil, morebiti vaszlaztovita skoda vasha pametneje chinila bude. Na ov czily poztàvlyam vam pred ochi, *kak szramotna y skodlyiva jeszu fashinzka veszèlya vu opravkèh szvojèh*. Skoda y szramota szlédi fashinzka veszèlya. Dobrotivni Bose! odpri ochi vszém Kerztchenikom, dajim zpoznati gluboku prepad zkvàrjenya, na koje kràju ztojè! ah! dabi véndar szvèti ztràh! vu nye vleznul,

Ztràn druga.

dasze vu nyu neprehítiju! ah! dasze ovém szramotném y skodlyivém veszèlyam, ter poszlédno zkvàrjenyu szvojému vugneju! zatotê, vekivechni Bose! po kervi Jesusha Kriztusha proszimo. Vasz pako, DK! proszim za pazlivozt y poterplènye.

I. Pazete, DK! proszim vasz, na moje razuma temelye, y pokaze, dasze od iztine, koju vam napervoztaviti nakanil jeszem, vpùtite. Povedytemî, kaj vi naj bolye prestimàvate? kaj-sze naj bolye bojíte zgubíti? kaj naj bolye selíte imeti, y làdati? govòrete, DK! kakov zgubíchek, kakvû skodu za naj vekshu neszréchu dersíte? govòrete odperto, jasze na vashu odluku pozívam, vimî odgovoriti morete poleg stímánya szvéta lyúdi, ali poleg temelyov Vére, jasze vszikak na vashu odluku pozívam. Kakov je naj ztrashneshi zgubíchek, naj veksha neszrécha? Jeli je zgubíchek imetka? jeli zgubíchek postènya y dobroga imena? Jeli je zgubíchek zdravja y mochi, aliszû pogibelni y dugoterpni betegi? jeli je zgubíchek sivlènya, prerana szmert? Jeli je zgubíchek miloztche Bosje, velikòcha zlochínztva? Jeli je zgubíchèk blasenztna vekivechnoga, nezpokòrjenye, obtverdyènye, zkvàrjenye? Szama ztrahovita zla, zverhu kojéhsze nàrava preszenetchúje! Povedytemî, DK! cheszasse najbolye bojíte, da vam pokazati mòrem, da ravno ono, cheszasse bojíte, pomiluvànya vrédno poszledje fashin-zkéh veszèly'h je. Ali-kaj tuliko zpitàvam? vszi goré zpomenuti kvàri jeszu opravki veszèly'h ovéh: imetki, postènye, zdravje, sivlènye, nedùsnozt, Dùsha, vsza, vsza idû po

zlu po ovéh chalarnéh vészèlyah. Gdojê anda skodlyiva y szramotna imenuval nebude? Hochemo, DK! iz réchih Bosànzékéh videti, kaksze Bog z-vszémi ovémi nevòlyami vészeloj szvéta détczi nagrása; y zajedno, kak vsza ova vszadashnyé zpoznanýe potverdyàva.

Nepremìshlyeni, naszladni lyùdi! shetùjte léztor za vashémi vészèlyi, zbirajtesze, zpozablyùjtesze iz vashéh dúsnoztìh, poszlov, zkerbilh, gozpodàrztva, y iz vszega, kaj zreszno je; dogovàrjajtesze z-priateli vashémi, kak dàne ove vu vészèlyu zprevoditi nakanili jczte; kak czéle nochi vu goztchènyu, plèszanyu, igranyu, y osìranyu zprevoditi, à budùchega czéloga dàna zpànyu y neposzlenoztì alduvati hochete; széditeszi k-ztolu, jéchte, pìte, napunyàvajtesze, dajteszi zborne jéztvine donàshati, y dragà vîna natakati, budite vészèli y húskahte vu preobilnozti! ali-kak dugo bude tò terpelo? Potrèbchina, pomenykanye, ztràdanye, y szìromastvo jeszu nàvadna poszlédja razszìpnozti ovakvé. *Koi goztchènya lyùbi, veli Dùh szvétì vu Knyig, Prirèchjah XXI. bude pomenykanye terpel. A koisze z-vìnom napunyàva y zmosno hràni, nebude vu imetku naprèduval.*

Kak vnogi nahàdyajusze, koji vekshu ztràn otchìnzta szvojega, ali prizkerblyenoga imetka ove dàne zasereju! kak vnogi nahàdyajusze, koji od usurashev, ali drugach od znànczev péneze poszudyùjù, koje oni dàne ove razszìpàvaju! on koi imetek ima, privchìsze k-nemertuchlyivozti, k-szladschiczam, k-prekorednozti, y naszladnomu sivrènyu: zpoznasze z-pajdàshi, koji ztola nyegovoga priateli poztàneju; onsze od

drugéh pozíva, à opet on druge k-szebí pozíva; hisa nyegova poztàne szlobodna ostarìa, ter vu kratkém vrémenu czéli imetek szvoj potepe; onda bude hisu nyegovu szíromastvo podkopalo; na mézto onéh vnogéh, razluchnéh, zbornéh jéztvin'h, bude komaj szuhoga krùha imel, na mézto onoga dragoga vîna, budemû komaj vodèni pehar preoztal, na mézto obilnozti, budegâ glâd tràpil, na mézto veszèlya, budegâ nebatrivna salozt mùchila.

Vi pako, kojisze na ludzke ztroske veszelite, koji poszùdyene od drugéh péneze ove dane troshìte, ah! kakvô zlo na vasz cheka! komaj budû dani ovi mìnuli, budû vasz pohàdyali véruvnikì, y vasz za dùg szvoj terjali, budúsze vasz poprijeli, y vasz kakti gùtili: Poverni nam, kajzmòtî poszùdili, budû, na vasz nahrupèchi, krìchali; budû vasz pred szùdcze vodili, zalosena dugovànya prodàvali, y vu nemogùchnozti plàtchanya, budû vasz dali vùziti, ter z-krùhom y vodum szlabo hranili; ali pak budete pohèchi, ter vu szíromastvu y potreùbchini okolo ztranyzkéh blùditi mòrali. Szadaztê, kak on pogublyeni Szìn, vu veszèlyu; imate jéztì y piti prez mere, vu obilnozti; ali kak na zkorom budete, kak y on, vu glâdu narèkuvali! kak y on, saloztno gledeli, kaksze szvìnye z-poszèjami hràniju, à vi neznate, odkud kakov komadchecz krùha za vashu hrànu dobili budete! Sziromastvo, y to naj odurneshe szíromastvo, je poszlédje razszipnozti y velikéh goztchèn'y'h.

Velìm naj spotlyiveshe szíromastvo; kajti szíromastvo, DK! vu kojémszmòsze rodili, y vu kojésmò po neszréchi dozpeli, vu koje nasz

Previdnozt Bosànzka poztàvila je, nř spotlyivo; neg' po prevzetnoztì, po nemertuchlyivoztì, po razszipnèm sivrènyu vu sziromastvo prepazti, ovakovo je naj spotlyiveshe sziromastvo, z-ko-jémsze néma pomiluvànye, y kojese zaklìnya. Nereczite: mochiše je fashinzkéh vészèly'h vsì-ti, prez dasze zato blàgo y imetek potepe. Ali-pitàjte vsze one, kojiszù po osìranyu vu sziromastvo prepali, vszi ovi budù vam odgo-vorili, da oni ob fashinzkém vrémenu blàgo szvoje razszipavati jeszu pocheli, ali da oni ta-kovo ob ovém vrémenu nepremìshlyeno do kra-ja potepli jeszu. Ovi neszréchni dani jeszu vszi-gdàr pochetek ali kòiecz razszipnoga sivrènya, ter poszlédno prìlika y zrok naj spotlyiveshega sziromastva.

Vnogi ove dane zgubìvaju postènye y do-bro ime, ò nenadomeztlyiv zgubìchek! ò spot! o neszrécha! to navlazitito na vasz zpàda, ò kerztchànzke kchère! ò kerztchànzke sene! *Kchi*, velì mùdri Szirak, *je Otczu otajna brìga. XX.* Ztaranye nyegovo pretergàvamù szna; z-jedne ztràni bojìsze, da neobzkerblyena neoztàne, z-drugè ztràni vu vnogo vekshoj ztizki je, da nebi vu mladoztì szvojoj neopostenyena, vu ot-chinški hìsi ozkrunyena poztala, ter pri vszéh lyùdih razkrìchana y zametàvana bìla. Imash kchèr, koja vetrazta, k-naszladnoztì nagnyena je, koja opomenke tvoje rada neposzlùsha, tak dvojverzti tvoju zkoznost; ar drugach nefalye-no bude napelyala, ali napelyàna, y onda pri nepriatelih tvojéh, pri zкупvàraschanih, y pri czèlèm pùku na spot dozפש. Roditeli! jeli to chùjete? budite dan y noch zkozni, da kchì

vasha vu laztovitoy hisi vashoj od pogibeli zkušavanya szlobodna y prozta bude. Z-kakovum véztjum morete kchère vashe y szìne od hise zpred ochih vashéh puztchati? y nye nochno vrème puztchati vu zpravisha iti, vu kojéh pekkel vsze, kaj nàrava y mudrià prevzimlyivoga ima, napervoztávlya y potrebuje, szamo da neprevidlyiva szerdcza predobì y napelya?

Ó Roditeli! kulikém zmed vasz bisze mogla salozi szerdcza vashega, razvuzdanózt kchèrih vashéh, szramota hise vashe napervopovédati? dètcza vasha bìlaszû do onda ztegnyena, pokorna y chedna; szerdcze nyihovo, nyihovo nedùsno szerdcze, niti nì znàlo, kaj je pogibel, ali zkušavanye. Ali, ò neszrecha! vu ovéh nochnéh zhodischah, pri ovéh zmeshanéh pajdàstvih, vu ovéh veszéléh kolobàrih vùdelaszû, kaj nye preszlépilo je, chùlaszû, kaj nye prevzelo je, onaszû nad hvàlenyem, liszichenyem, pokazi lyùbavi dopadnozt nashla! zaizto premenilosze je szerdcze nyihovo, y poztalaszû chalarna y gizdava, nyihova chùtènya y mìszli idù léztortam, kaksze drugém dopazti, y vszéh ochi naszê obrnuty bi mogla. Od szada je nyihova lépota, nyihovo czìfranye, nyihovo vszaki den premenyeno preopràvlenye jedìni poszel; lyùbav proti Roditelom je odnela, à proti napeylitelom jesze povekshala, vesz ztràh je nye oztavil. Oszegurelasze jeszu, y prevzetna poztala, cherlenocha je zadnyi pùt lìcza nyihova farbala; razmeju vsze shàle, vszako okamegnyenye, vsza dvojna govorènya,

Kchère vashe komajsze nekuliko pùti vu ovéh veszèlya danili pri plèszanyu, goztchènyu,

igrokazih, preopràvlyanih pokàzale jeszu, takisze szvéta Dúhu prilagodile jeszu. Postènye nyihovo je vu velikoj pogibeli, pri nekojéh je vre poginulo! neszréchni Roditeli! ah kulike szùze búdete prelévati, kak vam suhka poztanu veszèlya ova! szramota kcherih vashéh izide na szvétlo, biztrovidno oko szùszeda vzeme v-pàmet, bude szumlyilo; oszméhàvajuch bude na vasz gledelo. Kchi bude za vreme zamishlyena, zdi hàvala, lyúdi bésala, nebude vech duse szvoj neszréchen chìn zakrìvati mogla; budegá tebi, ò Mati! ochituvati mòrala, da napelyana, nagovorjena, neopostenyena je, y da Szàd pràznoztì szvoje pod szerdczem noszi. Ó spot! ò szramota! lícze szvoje bude pred lyùdmi zakrìvala, bude sze zapìrala, ali odtujila, ter vendarsze bude zeznalo; postènye nyeine je zgublyeno, ime pochernyeno, pershona zametana, y szrécha zatepena. Napelyitel zeszméhàvasze iz nye, y dichisze nad obládanyem szvojém; ali, ako takaj priszìlyen nyoj rùku dà, tak tovarustvo ovakvò je pochetek josh neszréchne shèga sivrènya. Ó kak je vre vnoga divòjka vu ovéh veszèlya danìh postènye szvoje zgubìla, ter tak szebe, Roditele, bratju, y rodbinu szvoju z-neizbrislivum szramotum je zaznamenuvala! Ó Roditeli! derhchite pred odgovorom, ako vi po vashoj nemarnozti, prepuztchènyu, y szlèpoj lyùbavi toga zrok jezte.

Opomenek ov, od mene szada Roditelom vchinyen, zpàda takaj na vasz poglavàri, gozpodàri y gozpodarícze! Ona izta szvéta dùsnozt, koja Roditele vèse zkoznuvati zverhu détczè szvoje, zpàda takaj na vasz, da y vi zverhu

podlosnikov y drusine zkozno oko imate. Akoim dopuztchate fashinzka veszelya pohadyati, tak vsze, kajsze krivoga pri ovéh chinì, na vash rachùn ide. Vitzté morebiti nedùsnoga josche mladencza, neozkrunyeno deklye vu szlusbu prijeli; po tom jezte prijeli na vasz dùsnozt Roditelov, koje napervoztavlyate; ar kak goder vi drùsini vashoj gledèch na vrémenita dùsni jezte dati hrànu, y pogodyenu plàtchu, ovak takaj, y to vnogo bolye dùsni jezte za nyihovo Dùshe zvelichènye zkerb nosziti, nye od zla odvachati, ter k-dobru priganyati. Jajsigá vam, Predpoztavlyeni! ako vam podloseni, znànyém vashém, ali chizto privolènyem vashém vu hisi poznanztva prepovédana zdersàvaju, pri nochném zhadyanyu, ali szumlyivém odhadyanyu takvé gréhe, y zlochìntzva chinìju, koja na czélo budùche sivilènye nyihovo pretèzanye imeti moreju. Gozpodàri! to na vash odgovor ide; kajti vi jezte mézto Roditelov, kak dugo szlusbeniki pri vasz szlùsiju. Á jeli pako gda imate vishe zròka, kak ravno ovo fashinzko vréme zverhu nyih zkoznuvati, kadasze vsze szlobodno y dopuztcheno stìma? Nezprichàvajtesze, DK! da dogodyaji takví chez czélo léto bìvaju. Znam ja to, y zpoznàjem z-szerdcza saloztjum, ali na to odgovàrjam, y pitam za jedno: kada guztcheje bìvaju ovakví szramotni chini, kada leglye bìvaju, kak ravno vu ovéh odurnozti danih? Iztinzko anda oztàje, kajszém pokazal, da naj veksha szramota vnogo pùti, ah! y prevech pùti saloztno poszlédje fashinzkèh veszely'h je. Od toga josh na dalye proszimsze takaj vu drugoj ztràni poszlùhnuti.

II. Pri fashinzkèh veszèlyih zgubìvajù jedni szvoje postènje, à drugi szvoje mòchi, zdràvje y sivrènje. Terh tulikèh jèztvin'h, vnosìna pìtja, zatrùdyenye od plèszanya, prechujènje tulikèh nòchih, y neizbrojene druge nezrednoztì, kaj mòreju drugo, kak naj jakshe mochi, naj bolshe zdràvje razmetati? komu je neznano, kaj Dùh szvèti pri mùdrem Sziraku XXXI. nazvéztcha: *Nenudi, velì on, onoga, koi vìnò lyùbi, k-pìlu; ar vìnò vre vnoge je sivrènja mentuvalo. Koi mertuchlyivo pije vìnò, moreszì dugo sivrènje obetati: à kakvù ztarozt moreszì obetati on, koisze vu vìnù, tak rekùch, utàplya? Ztvoritel je nam vìnò k-posteném veszèlyam dàl, à ne za opìjanye. Nàvada pijànschine adnìmlje jakozti, y zavdàje chloveku szmertne ràne.*

Ravno tak ztrahoviti jeszu opomenki Dùha szvètoga szuprot oserlyivoztì vu jèlu. *Szedìsh, velì on taki za goré zpomenutemi réchmi, pri zmosném obroku, tak neodpìraj posiràka z-poselnoztjum; nemiszli szam vu szebi: ovdé je dobro, ovdé je vnogo jèztvin'h; neposìraj vre predì z-ochmì ono, kajsze na ztol donàsha. Dobroga dersànya chlovek zadòvoljen je z-malém, à nemertuchlyivi napunyàvasze z-jèztvinami; po tom skòdiszì tèlu szvojèmu. Poserlyivozt nyegova zrobujemù mùke, prèchi szèny, tràpimù chrèva, zpànye nyegovo poztaje nemìrno, odihàvanye tesko, y dobàvlyasze naj pogibelneshèh betegov, y prerane szmertì.*

Kadasze iztine ove na obchinzki ztràh bo-lye ochitújù, kak vu ovèh poserlyivoztì y pràznoztì dnèvih, vu kojéhsze lyùdi kakti nezasit-cheni vùdiju? jèlisze zkoro vszako léto nechùje:

ovsze je vu ovém veszelém drustvu, pri ovém zkupném pitju naháďyal, gďésze od nemertuchlyivozti obládati je dál, gďészî je selúdcza z-jéztvinami obterszil, kojemú vu seludczu nezkùhane oztale jeszu; y zaglavil je? Onsze je pak' pred nazochnémi zvishával, ter za viteza pri pitju dersal, vsze proti szebi pozíval; zgubil je pamet y zpoznanye szamoga szebe, y nísze nigďar vishe ztreznîl; ar je Dúshu vu pijànschini zdehnul. Jeli to nészû ztrashni dogodyaji, kojeshmô do szada josh vszako léto dosìveli? Jeli-sze mòre kaj szramotneshega, y zajedno ztrahoviteshega znàjti, kak ovakov konec? kakvô je to odputuvànye vu vekivechnozt?

Ô mladozt, nepremìshlyena mladozt! ti derchìsh kakti ob pamet za ovémi fashinzkémi veszèlyi; ô kak drago budesh ti nepremìshlyenozt tvoju predi ali potlam platíla! kuliki mladi lyúdi najdú vszako léto pri ovéh nochnéh plèszanyih, y nepametnih veszèlyih szvoju preranu szmert! ov mladenecz vu naj lépshoj dôbi, jakoga téla, chverztoga zdrávja jesze czélu noch plèszajuch veszèlil, bìl je zmed vszéh naj veszèleshi, niti hìp nî pochinul? kak dugo nyega glàsz sìcz'h je obudyùval, tak dugo je zkàkal oko!o. Bìl je nezatrúdyen, komajsze je jedno plèszanye dokonchalo, vre je opet novo prichel; ogenymú je szíval iz obraza, potmú je iz czéloga téla czurkom tekel, vruchína zavdàla mú je gorùchu sedyu: Derchì k-ztolu, prìme kupiczu: ô neszréchnij! kaj delash? szmert tî je napitek ov pripràvila: zlèje ov hladen napitek zverhu szvojéh razvruchanéh plyùch'h, kakti chez bélo selezo, vsze nuternye ztrànke téla

zderhcheju, zìma y vruchlna horijusze po sìlah nyegovéh: komaj je domov doshel, komajsze je na poztely hitil, vre prehàdya nepogaszliv ogeny vsze kotrìge nyegove, vlage nyegove vszemúsze vusgeju, zmeshamúsze pamet, zblùdi razum, y hudùchi den dokoncha sivrène: za nekulikémi dani po ovéh fashinzkéh veszèlyih zprevodiliszmôgâ na grobje. Priatel! koiszísze dàl oglàszi, da ja od fashinzkéh veszèly'h iz lastovitoga zpoznanya govorim; nut! ovdészî zgodil; arszêm ja ovoga oszemnajzt lèth ztaroga mladencza vu betegu pohoditi mòral.

Ona deklyích, vu czvétùchoj dobi, nî na drugo miszlila, kak na veszèlye: ò kaksze je szvétila vu onéh nochnéh zhodischah! bìla je kakti Bosicz Poganinov nakinchena, með pajdashiczami szvojémi bìla je naj bolye sìva y veszela: jesze szmèjala, shàlila, nikomu, koi nyu vu redu hotel je voditi, nî zkratila rùku, plèszala je czèlu nòch tja do dnèva: Szopila je od vruchíne, od velikoga zatrudyenia nemore vech ztàti, niti szape zmàgati; ische okréplyujùche razhladyènye, izide na zràk. — O. neszréchna! ovde cheka naté szmert — zimajù premorì, prehladisze, luknicze od pota zaprejusze, potsze v-nuter nazàd zatira, preztàje oduha, dushì persza: komaj je zashla domov, chùti ztrashen bodecz, koijú na ztràni prebàda. Vsza vràchtva y protimbe jeszu zahman; mòra vumréti: za nekulikémi dani po Fashinzku odneshena je na grobje. — Priatel! koiszî rekel, da ja od fashinzkéh veszèly'h iz lastovitoga zpoznanya govorim, nut! ovdészî opet pogodil; kajti k-ovoj pershoni bilszêm pozvàn; ali — ò salozt! nésze

mogla zpovédati, niti szvèto Télo Kriztushevo prijèti, szamoszêmjû zkrizmal, y nyeinu preminùchu Dùshu miloszerdnoztì Bosànzkoj preporuchil. Ovdé, dragi priatel! mòramté zpomènuti, da ovo, kaj ja od fashinzkéh veszèly'h iz laztovitoga zpoznanya govorim, niti zdalka nî tak vugodno y veszèlo, kak ono, kaj ti iz tvojege laztovitoga zpoznanya pripovédati znàsh; kajti mi szlusbeniki Gozponovi moremo od poszlédkov fashinzkéh veszèly'h iz zpoznanya govoriti, kadasze vu Dùshe potrebòchi pomoch nasha ische; ar od vsìvanya veszèly'h ovéh vszaki nasz tak rad odgànya; kak radisze mi szami zaradi ztálissha nashega odgànyati dàmo. Szvédochete szami, DK! jelisze vszako léto neraztusùjemo z-ovakvémi saloztnémi glàszi, kakvé vam szada ov chàsz napervoztavil jeszem? Jeli vszako léto neopàde nekuliko konchemar mladéh lyúdih vu rúke vmoritelov ovéh, od kojéhsze nevolyno sivrènya mentùjû? Jeli to nészû szramotna y skodlyiva veszèlya? Nego dasze y nebi ova pripètchala, tak bisze véndar naj veksha skoda bojati imela od veszèly'h ovéh; skoda na miloztchi, na zvelichènyu, na Dùshi! Ovoszî bi mòrali naj bolye k-szerdczu vzètì; ar vu tom je vsze lesèche, od toga vîszi nasha szrécha; nasha vekivechna szrécha.

Gdo vu tom dvojiti mòre, DK! da veksha ztràn lyúdih pri ovéh zpachlyivéh veszèlyah Boga nebantúje? dasze nyih nigdo zkoro nevsìva, koi nebi po kakvé m grèhu, kaj velim? po vnosìni grèhov miloztchu Bosànzku zgúbil? pri ovéh veszèlyah prez gréha biti, je ravno tuliko chudo, kak z-babilonzkémi mladenczi vu plamnu

szédeti, y nezgoreti? Kakkbisze mochi od gréhov chùvati, gdésze vsza zvershàvanya pobosnoztì zapùztchaju? gdésze na nazochnozt Bosànzku, y na szvètozt zapovédih Bosànzkhèh nemìszli? gdésze zkushàvanyam vràta odpìraju, y nagnyenoztjam szlobodschina pùztcha? gdésze hman poselènya burkaju, y vszi peklenzki dùni, tak rekùch, razpùztchaju? O kulika nechizta mishlènya! kulika nedoztojna napervoztàviyanya! kulika szramotna poselènya! ò kulike nechedne réchi! kuliki dvojni razgovori! kulika napelyajùcha obechànya! kulike vkanlyive lyùbavi priszege! ò kuliki naszladni pogledi! kulika zpachlyiva krètanya! kulike prepovedane szlobodschine! gdo mòre vsze òne fèle razvùzdànoztì prebrojiti, kojesze vu ovéh zhodischah chinìju? kaj to nészù nikakví gréhi? jelisze po nyih Bog nebantùje? jelisze po nyih miloztcha Bosja nezgubíva? jelisze mòre nedùsnozt vu ovéh zkushàvanyih obchùvati? jeli je mochi iz ovéh tulikéh pogibelih prez gréha odìti? Najmì anda nigdo nereche: Ja nikaj zla nechinìm pri ovéh veszélyih: po tom bi ti tuliko rekel: dasze ti od onéh velikéh, sivìnzkhèh, vu Nebo kri-chèchéh gréhov chùvash, kojisze ovdé chinìju; y totì ja dopùztcham: ali — jelisze takaj od drugéh gréhov chùvash? od nechiztéh mishlèny'h, poselèny'h, pogledov, szlobodschin'h, kojete miloztche Bosje mentùjú, y vu zkvarjenye vekivechno prehitàvaju? Nedùsnozt anda y miloztcha zkupa zgubìvajusze pri ovéh fashìnzkhèh veszèlyah. Jelisze more za Kerztchenika vekshì kvàr miszlitì?

Josh vishe, DK! ne léztor zgubíchek mi-

loztche, nego takaj zvelichènya, otverdyenye, y nezpokòrjenye jeszu ztrashni poszlédki veszèly'h ovèh. Szvéta Színko! hodi, pohàdyaj szàmo nekuliko vrémèna ova szramotna zhodischa, na zkoromsze budesh k-veszèlyam ovém privadil, na zkoromsze budesh z-szvétom szlosil; na zkoromsze budesh z-onémi vetraztémi, naszladnémi lyùdmi, y nepòchinýenémi spotlivczi Vére zpoznal; na zkorom budesh vsza zvershàvanya Bogochaztjà zapuztil, ter naszladnozt y chùtlivà obraduvànya budù tvoja jedina naredba. A kadasze vre jeden pùt szerdcze tvoje pokvãri, ondasze bude na zkorom takaj y razum tvoj z-tmiczum obztìral, na zkorom budesh prichel vu ochituvànèh szvéte Vére iztinah dvojiti; odurnozt grèha, vekivechnozt kastìg'h, nevmertelnozt Dúshe, szvétozt zapovédih, Providnozt y pravicza Bosànzka, vsza ova budutìsze zpachlyiva videla. Na zkorom budesh ova tajil, szvétlozt Vére vu tebi vgaszil, vu tmiczi neveruvànya blúdil, tvojém poselènyam vgàdyal, vu hman poselènyih obtverdil, ter tak za na véke po'zlu preshel.

O, DK! z-kakvùm turobnoztjum odgovàrjam vasz od ovakovèh neszréchnèh dogodyajev, kakti od naj skodlyiveshèh poszlédkov fashinzkèh veszèly'h! Proszim vasz anda za lyùbav y dobrotu Jesusha Kriztusha! hàbajtesze, odurjavajte ova nekerztchànzka y nezredna, ova zpachlyiva y zkvàrlyiva, ova szramotna y skodlyiva veszèlya! je vam imetek dràg, kojega vam je blagoszlov Bosànzki podelyil? je vam vashe posténje y dobro ime dràgo? je vam vashe zdràvje y sivrènye povolyno? je vam vashe zveli-

chènnye y Dùsha dràga? ò tak bésète veszèlya fashenzkèh danov! Potrèbchina y nevòlya, spot y szramota, betegi y szmert, grèh y pekel jeszu poszlédja veszèly'h ovèh. Hochetesze razvesziliti y okrépiti? *taksze razveszelyùjte*, kak velì sz. Pavel, *vu chednoztì y postenoztì*. Ne, kak nepobosni szvét nàvaden je, *vu osìranyih y pijànschinah*, ne vu blatu nechiztòche, y vu otajnéh kùtih neszramnoztì, nepoztávlyajte zkerbi vashe na télo, na naszladnoztì, nego obleczete *Gozpona Jesuska Kríztusha*, koi jedini nashe veszèlye y zvelichènnye je.

Morebiti bude meď vami koi rekel, daszém-szi pò mojèh Prodechtvih od fashinzkèh veszèly'h napervovzèl, léztor dabi mogùch bìl, vsza veszèlya iz szvéta pretirati. Na to ja odgovàrjam: Ako od takvéh veszèly'h zpomenek je, koja ali vu szebi nepriztojna, ali vu vsívanyu prekorèdna, ali vu oprakkèh szvojèh skodlyiva, ter poszlédno grèshna jeszu, tak ochitujem, da moja gorúcha selya je, nye zevszema zatergnuti, iz szvéta pretirati. Zpoznàjem zadnyìh, y to chizto dobro, da ja napervovzètje moje nebudem izpelyal, ter josche denesz ov k-igri, on k-razvuzdanému pajdàstvu povernulsze bude: zato véndar josh jeden krat velìm: dabi seel, nye chizto pretirati; kajti sehm, Zvelichènnye vashe vu szegurnozt poztaviti. Jelisze Kerztchàntzto josh zmirom pò veszèlyih Kerztchenikov ozkrunyévati videlo bude? Jelisze razbàtrivenye vszigdàr zgubíchkom postènya Bosànzkoa, y Zvelichènnya chlovechànzkoa izkalo bude? Jelisze nì mochi szmèjati, shàliti y veszeliti, prez pshanyenya Evangeliuma? Koi

za Boga y kuliko zasgànoztì ima, mòra ova nà-
vadna fashinzka veszèlya zametàvati, bésati, y
zaklìnyati.

Medtémtoğa, kajtisze úfam, da veszèlya
vasha vszigdàr nedùsna jeszu, tak ne szamo
nèchû vasz vu nyih mùtiti, dapache ova potver-
dyàvam, ter vam z-réchni Pavla Apostola pri-
vikàvam: *Veszèletesze vszigdàr vù Gozponu,*
y opet velim vam: veszèletesze! Filip. IV. léztor
k-tomu pridàjem, da, predi nego veszelitisze
hochete, zpunitè dùsnoztì vashe proti Bogu y
blisnyemu; neoztavete zvershàvanya pobosno-
zti; poztavete na red Gozpodàrztvo, budite
za dètczu y domàche zkerblyivi; dùsnoztì zvà-
nya, ztàlisha, chàzti zvershete; ondasze mo-
rete posteno y mertuchlyivo vu Bogu razvesze-
liti. O kak szladko y techno bude vam vszako
veszèlye vashe, akosze vszigdàr z-miloztchum
vu Dùshi, y z-Bogom vu szerdczu veszelili bu-
dete! kak razluchno bude veszèlye vashe, od
onoga, kojegasze szvéta szìni vu razvuzdanoztì
szvojoj vsìvaju! Obraduvànya szvéta szìnov né-
szû nigdàr prez ternya, ztizke, nemìra, nepo-
volynoztìh, y lyubomornéh szerdcza gìbanyih;
à vasha budù mìra za pajdàsh imela; budù
chizta, povolyna, mìrna veszèlya; ter kada
gréshnik na szmertni vuri íz nyih izmishlyàva-
jùchisze dvojverztu salozt chùtil bude, jednu
zarad potrebòche, nye oztaviti, drugu zarad
mishlènya na rachùn, kojega Bog od nyega po-
trèbuval bude; onda vam úfanye ovo, da vi
jednòch po szmertì k-bolshém veszèlyam, k-
veszèlyam koncza neimajùchém, ter vasz na
veke szréchne chinèchém, dòzpeli budete, ne-
izgovornu batrivozt doprineszlo bude.

Vchìni anda, ò lyùblyèni Jesush! da mi iztinu ovu tak zpoznamo, dasze nigdo zmed nasz od ovéh vkanlyivéh szvéta veszèly'h napelyati nebude dàl. Ter ako véudar bisze koi nashel cvdé, koi kakvômu pajdàstvu, igri, priatelztvu, po kojémsze Ti bantújesh, nagnyen bi bìl, takgâ, ò predobri Odkupitel! razszvéti! y dàj-mû miloztchu, dasze on josche ov chasz iz nà-ruchaja nyihovoga ztergne. Ah! neprìztojisze zevszema, da Tebe koi zmed naszleduikov tvo-jéh szebe razveszelyújuch razsaloztì. Nigdotì zmed nasz spota ovoga chinil nebude. Rajshi-szì vszako okréplenyè zkratiti nochemo, kak Tebi kakvû nepovolynozt zrokuvati. Miloztcha tvoja, y Zvelichènye nashe lesì nam bolye na szerdczu, kak vsza razveszelènya chalarnoga szvé-ta. Akoprémsze szvét zato, dasze nad nyim, y z-nyim neveszelìmo, na nasz szerdil bude, zato vén-dar nikaj nemàramo; dozta nam je, ako mi szada vu miloztchi tvojoj sìveli, jednòch vu priatel-ztvu tvojem vumerli, y potlam z-Tobum vu Kràlyeztvu tvojem chez czèlu vekivechnozt ve-szeliliske budemo. Amen.

*Od szvétotzi Prìszege, y od nechemurnozti
Krivoprìsziganya.*

*Bogmì je szvédok, da za vszèmi vami hlepim vu
szerdczu! Jesusha Krìztusha. Sz. Pavel vu Lìzt. na
Filip. pìsz. I. 8. *)*

Szvèti Pavel Apostol ochituje po réchih pred-govora nashega veszèlye, koje chùtil je vidèchi,

**) Moresze za Nedelyu XXII. po Trojakìh potrebuвати.
Ztràn druga.*

da Filipianezi zmìr jednàko ztalni oztàjeju proti Evangeliumu Jesusha Kriztusha, tersze ùfa vérujùchi, da Bog pri nyih zapochet poszel zmosno dovershil bude, y nazìva Boga vszeznajúchega za szvedoka hlepènya szvojega, koje on vu vùzi za nyimi chùti, y lyubeznivéh namenèny'h, koje on proti nyim ima. *Bogmi je je szvédok, da za vszèmi vami hlepim vu szerd-czu Jesusha Kriztusha.*

Ovo, od Apostola Pavla vu jednoj oszebuj-nì prìliki z-pobosném szerdczém izgovorjeno, priszesno zaszegurenje ravna nashu zresznu pazlyivozt na one Prìszege, koje den deneshnyi ali Poglavàri nashi za potverdyènye oszebujnéh izgovorov y obechany'h od nasz potrebjù, ali pak vu kakovoj goder prìliki neznamenujúchoj nepremishlyeni nepotrèbno y nepobosno zgovàrjaju. Chùtimsze anda pred Bogom za dúsno-ga, od ovéh obodvéh fèl'h Prìszegih, y od ztrahovite nachemurnozti Krivoprìsziganya z-vszum Evangeliumzkum zrésznoztjum vam, PP. Izebrani! govoriti. Vre izto objetje zaradi velike oszebujnozti szvoje potrebuje takovo zrészno pretreszanye, zкуп y plàshèche pelde nashéh vrémèn'h dàvaju napervoztavlyanyu objetja ovoga josh vech oszebujnozti. Szvètozt Prìszege vechsze od vuogéh nezpoznàje, onasze vre vezda neprestimàva vnogo, à navlaztito od kàdasze navada prìsziganya je povnosala, ter Szvètechnozt, z-kojumsze je negda Prìsziganye zvershalo, neobdersava vishe: — K-vszemu tomu josche dohàdya nedoztojno dersànye onèh, koji Prìszege od drugéh prijémlyú, kak takaj nezdušnnozt onèh, koji vrèmenita dobra vishe pre-

stimàvaju, kak miloztche Bosànzke; y kojisze nebojiju naj Szvètesha pshaniti, y koji vu zaszléplyenozti szvojoj stìmaju, da kakovo goder zkazlyivo iznimanye nye od kastìge Krivopriszìganya oszlobàdya, dovershùje nevòlyu nyihovu. Kak jako zatìraju pelde ovakove pràvu szréchu Púkov, kak budemo obztàli, kaj bude iz nasz, ako nikakova zaùfanozt proti izgovorom nashém takaj gledèch na male ztvàri med nami nebude vishe làdala, ter akosze iztinitozt y pravednozt tak malo bude prestimàvala, dasze vnogi iztom z-pozìvanyém na naj szvèteshega szerdcza Zvedyavcza, Boga, genuti y zavezati nedàju? Kam budemo prepali, ako nasz na tuliko ztràh Bosji bude oztavil, da izto Priszìganye nam nikakovo szegurno Poruchànzstvo za iztinitozt nebude dàlo? Ako nasz ov zevszema bogochaztni chìn nèbude ztersznùl, dapàche za objetje neprimishlyenoga shàlenya bude pozta? Na kakovém zkvàrjenya kraju ztojìmo, akosze vù szerdczu zplasheni od nechemùrne pregréske Krivopriszìganya nezdersìmo.

Hochemo anda, DK! ovomu tak oszebujnomu Objetju nashe obilneshe pretreszenye alduvati, y zreszno premiszliti: *Szvètozt Prìszegge, y ztrashnu nechemurnozt Krivopriszìganya.* Bog nasz objàchi, dasze szerdcze nashe od oszebujnoztì y velikoga znamenuvànya ovoga sìvo vpùti.

* * *

Iztinitozt y pravednozt akosze szvèto obdersàvaju, y po vszùd zvershàvaju, jeszu oszebujni zrok povekshàvanya chlovechànzkgoga razszvétchènya, y obchinzke szréche. Làs je ko-

ren y pochetek pokvårjenya chlovechànzkoa , je grob nashega dobrogodyènya ; làs je peklenzke nàrave Jàn. VIII. y gdé ona ztanùje y gozpodùje , ondé takaj ztanùjù mùke peklenzke. Làs je vkanyuvanye y otajno tolvajzko navalènye na nasha nam naj dràgsha dobra ; prevara , izlichnozt y zkazlyivozt jeszù nyeina détcza , szumlyivozt , nezaùfanozt y razdrusenye nyeini Szàdi ; gdesze anda ona naztànì , ondésze mìr y szegurnozt razmetche , y zlo on hipsze ondé naméztì ; pokéhdòbh iztinitozt odhàdya , y z-nyum zkupa lyùbav besì , y blagoszlov y szrécha oztàvlyà neszréchne , koji zachìmlýù , zadoblènye czìlyov szvojéh po prevari ztignuti hoteti.

Pri narodyènyu Odkupitela chùlsze je ov szvétì glàsz : *na zemlyi mìr lyùdém !* z-glàszom ovém ochituvano je bìlo , kakov dùh làdati bi mòral one , koji jednòch ovo Bosànzko déte zpoznavali budù , najmre : dùh naj vekshega prestimànya proti praviczì , dùh iztinitoztì , odpertòche , pravednoztì , y vérnoztì. Gdé ov dùh làda , ondé je nezteshnyena zaùfanozt , nezburkano zanàshanye , vòlyno privolènye , ztálna szegurnozt , y po nyoj mìr. Gdé lyùbav làda , od onud odhàdya zloszumlyiva zkerb ; *ar lyùbav nikaj zla nechinì blisnyemu.* Rìm. XIII. Gdesze ona nahàdya , ondesze vishe nepotrèbuje kak prozta réch , prózti izgovor , prózto obechànye , onde je vszaki postenya zadavek , rùke dàvanye , vszako óztalo zaszegurenje zevszema prekoredno. Govorènye , koje iz iztinzkoga szerdca izhàdya , je vszém zadovòlyno , jedina réch vsze vmirovlyùje. Ovakovo poruchànzstvo , y ovakovu zaùfanozt potrebuje Gozpon on , na

kojega zpadati hochemo, y koi ochiveztvo veli: *Govorènye vashe naj bude: je, je, ni, ni, kaj zvishega je, od zla je.* Mat. V. 37. Tak anda ochivezto je, da gledèch na pràve kotrìge nycgovoga kràlyeystva nebezkgoga, prepisz nyegov: *Najte priszigati:* Mat. V. 34. vu laztovitèm znamenuvànyu réchih vzetisze mòra. Kajti gde làda iztinitoxt, koju on zapovèda, onde làda Véra, à gdesze ova nahàdya, k-chemu je onda potrébno josche kakovo drugo poruchàntvo izgovora ali obechànya? Tak je, ovak bi mòralo biti, ovak bi mòralo med nami bìvati! Iztinitoxt bi mòrala zàstavu szvoju med Kerztcheniki naztavyenu dersati, nikakova dvojmba vu pravednoxt nebisze szmèla nahàdyati, nikakovo drugo poruchàntvo, kak pravedno szerdcze bi bìlo potrébno, nikakove Priszege nebisze mòrale zvershàvati, kajti nikakovéh nebi bìlo potrébno.

Ali ovo kràlyeystvo Bosje, ovo kràlyeystvo iztinitoxti y obilne Vére, neobztìra, o saloxt! vu nejedném meztu szvéta Vsze, kòjisze po imenu Gozponovém ozìvaju. Poleg iztinitéh hodiju lasczi, y poleg pravédnéh vkanlyivczi. Obodvoji, kòjisze zaùfanoxti mentuvali jeszu, potrebujù poruchàntvo za govorènya szvoja; oni anda zalàgaju postènye, Véru y rukodàvanye szvoje, ali kaj je neszréchném ovém tak oszebujnoga y szvétoga, ako pri nyih nì vech dusnoxt iztinitoxti? Oni szami poruke poztavlyene obshanújù, nitijè vech postènye od làsi y nevèrpoxti nezdersàva. Ischesze anda josche zadnyi nàchin, koi nye bi mòral zavèzati, da nebi chizto prez vszakoga ztràha blúdili. Naj zmosnèsha miszel, kojuszì chlovek nachiniti mòre,

miszel na Vszezna jùcheha, koi naj zkrovnesha preglèda, miszel na naj Szvèteshega, koi vkanlyivozt y krivichnozt z-vekivechném zkvarjenyém kastiguje, náj nye zplàshi. Ondé, gdé izgovori y obechànya za drustvo oszebujnoga znamenuvànya jeszu, gdésze na nedúsnozt ali na sivilènye blisnyega, ali pak na neodpuztlyivu chàzti véronozt pretèseju, navadno je one, kojéh namenènya dvojnya jeszu, po naj szvèteshém mishlènyu na Boga zavezati. Naj oni nye-ga, ovoga vekivechnoga szerdcz'h Zvedyavcza y Szùdcza zovejù za szvédoka iztinzkoga izgovora szvoje-ga, y pravednoga obechànya szvoje-ga; goré naj kàseju z-podignyenum rùkum proti Nebu, gdé pravichni zla fantitel prebìva; Iztinu naj govoriju, kak iztinzko drago je nyim nyihovo vekivechno blasenzstvo, dopìtanye zaradi làsi naj szami nad szobum izgovoriju, akojù szada vu ovém szvètechném hìpu chinìju. Pripetchènye szvoje nevmertelne Dùshe dàvaju tak rekùch, vu zàlog. Jelisze pako Priszegu chinècheha rùka na szvèto Piszmo poztàvlya ali ne, y jelisze szvétche poleg Razpela vusgeju, ali ne — koi kakti Kerztchenik priszise, znanmù je on ztrahoviti izgovor szvètoga Piszma: *Ne-ukanyùjtesze, Bogsze nedà pshaniti*. Galat. VI. 7. On je vszikak dusen naszlèduvati Gozpona, koi zato na krìs je bìl razpet, kajti on iztini tja do szmerti oztal je véren.

Prùika anda y zrok Priszìganya nahàdyasze vu nekerztchanzkém dersànyu onéh, kojisze iz nepremishlyenozti y pokvarjenozti szerdcza od iztinitozti odtudyili jeszu, y koji ztoperv zrészno genyenye y zplashenye vézti szvoje potrebujù.

Ali — kajtisce nepremishlyenozt y napra-
vednozt vishe pùti zakriti znà, Szúdecz pako
zversheno preszùdyènye nuternyoga pōprijeti
neszmesze podztùpiti, taksze Priszega vu dogo-
dyajih, kojisze od zapovèdi prepiszàvaju, od
vszèh potrebuje: izti takaj pobosni, kojém dru-
gach szama réch y prozto obechanye ravno tak
szvèto je, kak y z-Priszegum potverdyeno,
mòrajuszì Priszegu od zapovèdi prepisànu na-
lositi puztchati. Akoprèmsze ona léztor vu naj
oszebujneshéh dogodyajih potrebuвати, y z-naj
vekshum szvètechnoztjum prijemati bi mòrala.
Bìva pako drugach, najmre: akosze ali prez
potrèbòche potrebuje od onoga, koi pokoren
biti mòra, alisze z-kastìge vrédnum nepremi-
shlyenoztjum pri tom baratche;— tak Zapove-
dníki y Szùdczi budù odgovàrjali pred obchin-
zkèm szvéta Szùdczém, ako Szvéta ozkrunùjù,
y postuvanya vrédna lebudno zbàvlyaju. Tebe
pako koisze zaprìszìsesh, nikaj nezprichàva od
szvéte zrèsznozti, z-kojum ti pri tom ztati mò-
rash. Ako pako vu tvojem szudbeném dugovà-
nyu od tebe vishi, jeli ti tvoje pravichno dugo-
vanye z-Priszegum potverditi hochesh, ali pak,
ako haszen, kójesze nadejash, je takova, dajù
prez vrasenya vézti tvoje oztaviti mòresh, tak
rajshi oztavi ovu malu haszen, kak dabi za malo
dugovànyu zahman Ime Bosje zazàval. Ako pa-
ko mòrash prìszìgati, tak onda premiszli ov naj
szvèteshi chìn, y nyegovo naj zmosneshe zna-
menuvanye, koje Priszega vszigdar vu szebi za-
dersàva, alisze za malo ali vnogo zbàvlyà.

K-oszebujnem chinom vszigdarsze vre na-
pervo pripràvlyamo, tak anda y ti takaj ovoga,

kojegaszî szada zvershiti nakànil, zreszno premiszli, Ti mòrash *poszvédochiti*, ali *obechati*: Pretreszi, jeli pred Bogom jedno ali drugo z-zvershenum zdushnoztjum chîniti mòresh. Zmiszlisze na to, kaksze lahko chûtehya nasha zbluditi, kak nasz pamet nasha prevkaniti mòre. Premiszli, jeli ti ono, kaj pod Prîszegum obechati kànish, zvershiti mòresh? Jeli iztinzku vòlyu imash, dùsnoztì, koje naszê vzèti hochesh, takaj budùch zdushno zpunyaàvati? Jeszi od toga vu pokojnoj szegurnoztì — tak onda prîztupi z-postuvànyém, koje szvétoszt chîna ovoga potrebuje, ali takaj z-pokojnoztjum, kojutî tvoje chizto szerdcze dàje; onda podigni Dùshu, ochi y ruke k-Vszeznajàùhému, koi je blizu tebe, onda szvédochi za iztinitozi z-otajnum poniznum proshnyum proti onomu, koi vekivechno zviralische iztine je; akosze na zpunenye viteskéh dùsnoztìh z-Prîszegum zavesujesh, tak naj pervìch obechaj Bogu tvojemu z-veszelyém ono, kaj szada lyùdém po zazavanyu Boga obechati mòrash, à k-onomu, kaj vuzta tvoja zgovàrjaju, naj szerdcze tvoje z-mòchjum y pokojom govori: Amen! Nut! ovak morash prîszigati z-naj vekshém postuvànyém y doztojnoztjum, koju Prîszege szvétoszt vszém, koji natê glediju, nazvéztcha, ter z-saloztjum zverhu chlovechànzke pokvàrjenoztì, koja zaùfanozt na szamu réch tak turobno je oszlabéla, ali! takaj y z-veszèlém chûtenyém, da ti po tvojem pobosném dersànyu vu ovém szvétém hipu Boga odichùjesh.

Vu oném ztupaju, DK! vu kojemsze nam pobosno zvershena Prîszega kakti Bogochaztni

chìn vu naj vekshoj postènya vrédnoztì, y presze-
nètlyivém znamenuvànyu izkasùje; vu onémsze
nam szada izkasùje Krivopriszíganye, kakti ne-
chemurna y odurna pregreska, kakti ztrashno
blaznenyè Boga, kakti prevzetno baratanye y
igranye z-Nebom y peklom. Iz maloga izhà-
dya: koi làse, neszramujùchisze, koi szvédò-
chi, kaj videl ali chul néje, koi obechùje, kaj
zpuniti nèchè, koi postènye szvoje za neiztini-
tozt zalàse, koi rukodàvanye, znamenye iztini-
toztì, na zkvarjenye blisnyega szvojega prùsi: ò
kak dalko je vre takov zablúdi! y kulikoga za-
mètanya je takov vréden! ali ah! josche dalye
mòre takov zabluditi! onsze szada prevzetno
oszavlya proti Bogu, zeszmehavasze iz naj Szvè-
teshega, zamétche miloztche nyegove, pri-
kuplyujeszî nischetni szvéta dobíchek z-plàtchum
peklenzkum. Poztaveteszî pred ochi krivopri-
szesnika, y za tém premiszlete nyegov neche-
mùrni chìn. Ondé, gdé Szudecz chlovechànzki
nikakovo dopìtanye izrechi nemòre, kajti chìn
prez szvédokov je zvershen, tak anda on, ko-
jemu chìn òv je znan, mòra temely k-dopita-
nyu dàti. Dugovanye ovo pretèsesze na pravi-
czu, postènye, imetek, ali morebiti chizto na
izto sivrènye blisnyega kojega. Nut! kakovo
zrészno pozìvanye na iztinitozt zadersàvasze vre
vu iztoj oszebujnoztì ovéh dobrih, kak oduren
anda bi hil on, koibi ovdé krìvo lagal? Y da-
sze to ztém szegurneshe prepréchi, dasze chlo-
vek niti po ztràhu, niti po dobíchku od iztine
odvernuti nebude dàl, taksze potrebuje od nye-
ga, da naj Boga za szvédoka izgovora szvojega
poztàvi, y dà naj iztinu govori, kak iztinzko

seli; damû naj Bog miloztiven bude. Vu ovém szvètechném hìpu najsze zpozàbi iz szvéta zku-
pa z-nyegovém dobìchkom y mukami nyegové-
mi, termû Bog y vekivechnozt naj napùni Dù-
shu nyegovu na mézto ovéh. Nut! szada pri-
ztuplyuje neszréchni! z-prevzetném oblich-
jem tam, za Bosànzke y chlovechanzke zapo-
védi pshaniti, y za volyu vrémenitoga dobìhka,
koi zutra josche porob pripetchènya po-
ztati more, szvoje vekivechno blasenztvo na igru
prevzetno poztàvlya. Priztuplyuje tam, da z-
nechemurném mishlènyém ruku szvoju proti
Nebu, prebivalischu kastigujuchega Boga, po-
digne, y z-réchnì krivoprishiganya naj Szvète-
shega blàzni. Nut zvershen je ov chín peklen-
zki, jednako preszenetlyiv, jeli gréha plàtcha
mala ali velika je. Nut! szada mòra Szùdecz
prez krivnye szvoje krivi Szùd izrechi, nut!
szada nedùsni odhàdya obszùdyen plachùchi iz
mézta, gdé léztor pravicza ladati bi mòrala,
nut! szada prebìva na krivoprishesniku ztra-
havito prokletztvò szùz'h nyegovéh. On je z-
réchnì szvojemi Boga valuval, ali vu nuter-
nyém szvojém je poztal blàznik, onsze je kakti
jeden prez pameti budùchi z-Bogom y vekive-
chnoztjum igral: hotel je szréchu ztignuti, pak-
szì je grizùchega cherva, koi nigdar nepogìne,
na szerdcze szvoje polosil; on je, kakti obe-
dazteni, hìp vrémena ovoga na vishe, kak ve-
kivechnozt prestimal. Zahman je, ako on pri
szvojoj Prìszegi drugu otajnu miszel je imel,
ako on réchjam szvojém drugo znamenuvànye
je dàl. Nevòlyno, y neznamenujuche zprichà-
vanye! Ovo odurno zaszléplènye premìne, ka-

da sze jednòch vézt nyegova od muk'h peklen-
zkéh obtershena prèbudila bude, y réchi: *Ne-
vkanyujtesze, Bogsze nedà pshaniti*: ztrashno
Dùshu nyegovu vu ztizki poztavlyenu obhàdyale
budû. Ah! ztrahovito je, Boga naj szvèteshega
y naj pravichneshega kakti zkrivavcza y tajitela
pregréske y szramote hoteti vchiniti! Nenami-
shlyàvajszi, neszréchni! da Prìszega, kojasze
vu szìli vchinì, ni velikoga znamenuvànya, ne-
dersi nyu za proztoga kaj, premdasze od blu-
dèchéh Zapovedníkov, ali nepremishlyenoga
Szùdcza lebudno nalàse y prijemlye! Szvéti
ztràh naj vu szerdczu vszakoga proti nyoj pre-
bìva; nì mash vech nyega, jajsziga tebi! jeszi
od Boga odztùpil, y nemà rash vech za nyega,
jajsziga tebi! on prebìva zverhu vszhèh zvézd'h,
priblisanye nyegovo budesze tebi ztrashno na-
zvèztchalo po glaszu germlyavicze, po glaszu
tvojega ztrashno prebudyenoga dushnoga zpo-
znanya, po glaszu nazveztníka szmerti, kojega
Bog poshelye, da tebe pred szudbenu ztoliczu
nyegovu dopelya. Neszréchni! vré ovdé na
zemlyi jesisze pokoja mentuval: tì mòrash derh-
tati pred ochituvànyem pregréske tvoje, boja-
tisze pred szamochum y ztizkum zkoznéh no-
chih, zplashitisze pri vszakém nadéjanyu tvoje
szmertne vùre. Szlobodnosze ogiblyi vszakomu
zvonènyu na vmiranye, y vszakomu zprèvodu,
koitè ztrahovito zpomenùje iz vure szúda, ti-
mùsze zato véndar nebudesh vugnuti mogel. Ne-
vòlyni! nikajtè od traplenya ovoga neoszlobodì.
Tiszìsze krivopriszigajuch miloszerdnoztì Bosàn-
zki odrekel, prez koje véndar nijeden vmertel-
ni, izti naj pobosneshi biti nemore. Ah! kada-

sze tebi blago tvoje, kojeszî krivoprishigajuchi
prezkerbel jeszi, prokletztva vrédno vîdi, kada
szerdcze tvoje vu serjavki ztizke za prehladyè-
nyém hlepì, kak szûha vûzta tvoja za okreplè-
nyém; kadasze ti zverhu tvojega lastovitoga
zaklinyanya plàshish, kada nikakovu batrivozt
vu tebi nenahàdyash, y zdvojèch zglèdavashsze
vû tmichnu vekivechnozt: — Onda, nevòlyni
chlovek! izti oni, koje ti negda vkanil jeszi,
morajusze zverhu tràplenih tvojèh plakati!

Dopuztchajtemî vre dokonchati, DK! y
vasz z-milemi réchmì naztojno prosziti: postûjte
neozkrunyeno, véno Boga y iztinitozt! *Govo-
renye vashe naj bude: je, je, ni, ni, y vsze-
oztalo, kaj zvishega je, dersete za zlo. Szu-
protztavetesze zkushàvanyu, y po naj men-
shém odztûplenju od iztine kakovszî dobìhek
prezkerbeti: kajti, kaj haszni chloveku, ako
czèloga szvèta dobì, à Dùshu szvoju zgubi.*
Mat. XVI. 26.

Otci, Matere, Odkojiteli! dersete to za
naj vekshu dùsnozt vashu pri odkojìvanyu vam
izruchenéh, da vi nyim iztinitozt y vénozt vu
vszoi zrèsznozti y lepoti szvojoj sìvo napervo-
ztàvite, naj vekshe pako dùrenye proti naj men-
shoj nepravednozti vu szerdcze nyihovo zasradite.

Hochemo anda vszi chizto y nevràseno vu
pravém ztràhu Bosjém hoditi, y med vszèmi
zàsedi po verném obdersàvanyu iztine y pra-
vicze szvètoga mîra; koi léztor one chinì szré-
chne, koji chiztoga szerdcza jeszu, tja do kon-
cza obdersati. Amen.

Konecz Ztràne druge.

I ssa na Hvàlu y Diku Bòsju, y Dùsh'h Zvelic hènje.

PÉSZMA CZIRKVENA.

Hvályen budi Jesush Kriztush.

1. **V**-jutro odprem ochi,
Szlàvim iz vsze mochi: Hvályen etc.
2. Zvonasze glàsz chùje,
Koi nazveztchùje: Hvályen budi etc.
3. Onmê v-Czìrkvu zove,
Gdesze vszevdily pòje: Hvályen etc.
4. V-Czìrkvu chù ztùpiti,
Zkup mòram moliti: Hvályen etc.
5. Ondé Boga proszim,
Kadmû szlàvu noszim: Hvályen etc.
6. Nyemu za vsza hvàlim,
Nyega z-szerdcza szlàvim: Hvályen etc.
7. Pri vszakém pòchetku,
Zpévam y zvershètku: Hvályen etc.
8. Kakvògod je délo,
Ja szlàvim veszèlo: Hvályen etc.
9. Blagoszlov dobìvam,
Kadagod zazìvam: Hvályen etc.
10. Kada krépm télò
Hvalim zkup za jélo: Hvályen etc.
11. Ne szamo pri jèlu
Neg' vszakém y délù: Hvályen etc.
12. Tak keszno kak rano,
Zazìvam zasgano: Hvályen etc.
13. Nitsze kad' zatrùdim,
Da rechi zamudim: Hvályen etc.

14. Ak' mé tùga làda,
Miszel má zazàva: Hvàlyen etc.
15. Akomé Szvét dùri,
Jezik rechi sùri: Hvàlyen etc.
16. Vu zlu y vu boli,
Szerdcze moje moli: Hvàlyen etc.
17. Pekla moch vsza znikne,
Kad' jezik zavikne: Hvàlyen etc.
18. Kad' làda gréh Dùshu,
Naj zdehne k-Jesushu: Hvàlyen etc.
19. V-nebezke vizine,
Zpevaj iz nizine: Hvàlyen etc.
20. Najsze od vszéh hvàli,
Vishnyega Szìn pravi: Hvàlyen etc.
21. Adama vszi Szìni
Zpevajte v-nizini: Hvàlyen etc.
22. Naj po vszém szvétu glàsz
Chùjesze vszaki chàsz: Hvàlyen etc.
23. Kadsze dèn zvershùje,
Najsze zadnyìch chùje: Hvàlyen etc.
24. Vsza temnozt neztàje,
Kak pészma naztàje: Hvàlyen etc.
25. Zpéch Dùsha zkoznùje
Kad' vu sznu zdi hùje: Hvàlyen etc.
26. Dùsha josh govori,
Kad'sze z-szmertjum bori: Hvàlyen etc.
27. Zpevaj morje, Nebo,
Y vsze kaj je nyegvò: Hvàlyen etc.
28. Povszùd, vszaki chlovek!
Hvàli Boga na vek: Hvàlyen etc.

K A Z I T E L.

ZTRANE DRUGE.

Ztràn.

Nedelya Trojachka.

<i>Od szupròtztàvlyanya Dùhu szvètomu -</i>	-	3
Nedelya po Trojakih pervà.		
<i>Od szvètoga Kerzta - - - -</i>	-	10
Nedelya po Trojakih druga.		
<i>Od Zvelichènya - - - -</i>	-	19
Nedelya po Trojakih tretja.		
<i>Od velikòche miloszerdnoztì Bosànzke proti grè-</i>		
<i>shniku - - - -</i>	-	33
Nedelya po Trojakih cheterta.		
<i>Od dùsnoztì zvershàvanya dobréh dél'h -</i>	-	41
Nedelya po Trojakih peta.		
<i>Od preklinyanya - - - -</i>	-	50
Nedelya po Trojakih shezta.		
<i>Od Mláchnoztì - - - -</i>	-	58
Nedelya po Trojakih szedma.		
<i>Od hman pajdastva - - - -</i>	-	72
Nedelya po Trojakih oszma.		
<i>Od Betega - - - -</i>	-	81
Nedelya po Trojakih deveta.		
<i>Od szuz'h Kriztushevéh - - - -</i>	-	91
Nedelya po Trojakih deszeta.		
<i>Od povrachanya ludzkoga blàga - - - -</i>	-	100
Nedelya po Trojakih jedenajzta.		
<i>Od teplywoga jezika - - - -</i>	-	108
Nedelya po Trojakih dvanajzta.		
<i>Od lyùbavi blisnyega - - - -</i>	-	116
Nedelya po Trojàkih trinajzta.		
<i>Od pokaza vszamogùchnoztì y miloszerdnoztì</i>		
<i>Bosànzke vu narelyènyu szvète Zpovèdi</i>		125

Nedelya po Trojakih cheternajzta.	
<i>Temely vrémenite szréche je zkerb za duhovna</i>	133
Nedelya po Trojakih petnajzta.	
<i>Od dűsnoztih détczé proti Roditelom szvojém</i>	140
Nedelya po Trojakih sheztnajzta.	
<i>Od hasznovitéh opomenkov</i>	151
Nedelya po Trojakih szedemnajzta.	
<i>Od habanya gréshnéh prilik'h</i>	160
Nedelya po Trojakih oszemnajzta.	
<i>Od Nenavidnoztih</i>	168
Nedelya po Trojakih devetnajzta.	
<i>Od zametanya míoztch'h Bosánzkéh</i>	177
Nedelya po Trojakih dvadeszeta.	
<i>Od dobre pelde, koju Roditeli détczi davati dusni jeszu</i>	189
Nedelya po Trojakih dvadeszet y perva.	
<i>Kak potrebno y hasznovito je vecherno izpitavanye dushnoga zpoznanya</i>	201
Nedelya po Trojakih dvadeszet y druga.	
<i>Od Zlobaratanya z-nevmertelnum y nepreczenyenum Dűshum</i>	209
Nedelya po Trojakih dvadeszet y tretja.	
<i>Kaj je Zagovor? y kadasze obdersavati móra</i>	219
Nedelya po Trojakih dvadeszet y cheterta.	
<i>Od praznoztih, kakti odurnoztih opuztenya</i>	227
<i>Od Fashinzkéh veszély'h I.</i>	237
<i>Od Fashinzkéh veszély'h II.</i>	255
<i>Od Fashinzkéh veszély'h III.</i>	272
<i>Od szvétoztih Priszegé, y od nechemurnoztih Krivoprisziganya</i>	289
Pészma Czirkvena.	
<i>Hvályen budi Jesush Kriztush</i>	301

Zagrabiae apud Franciscum Suppan
prostant inter alios sequentes quoque libri, ad-
nexo ubique in Conv. Moneta pretio, venales.

Bibliothek deutscher Canzelberedsamkeit, mit
Portraits, gr. 8. Hilburghausen und New-York
1829, steifgebunden, Pränumeration der Band 45 fr.

Blaskovich (Andr.) Historia Universalis Illyrici
ab ultima gentis et Nominis Memoria 4 Tom.
Fol. Zagrabiae, steif gebunden statt 5 fl. jetzt um 2 fl.

Breviarium Romanum ex Decreto SS. Concilii
Tridentini restitutum. S. Pii V. Pontificis Maxi-
mi jussu editum, Clementis VIII. ac Urbani VIII.
auctoritate recognitum, cum officiis Sanctorum
novissimis usque ad SS. D. N. Pium VII. pro re-
citantium commoditate diligenter dispositis. 4.
Partes Budae in 8. cum figuris in charta postali,
in Leder schwarz gebunden und vergoldet mit Futteral
11 fl.; mit Goldschnitt schwarz 14 fl.; in rothen Le-
der sehr schön gebunden 16 fl.

Canones, seu Tabellae pro Altari 10 fr.

Constitutiones Synodales Ecclesiae Zagrabiensis
jussu et Authoritate Maximiliani Verhovacz Epi-
scopi Zagr. pro Clero Dioecesano recusae. 4-o
Zagrabiae 1805. Steif gebunden 1 fl. 30 fr.

Collectio Declarationum Sacrae Congregationis
Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpre-
tum. Opera et studio Joh. Fortunati de Comitibus
Zambony Praesulis Summi Pontificis Pii PP.
VII. M. 4-o. 3 Tom. Romae 1816. crudo 10 fl.

Grammatica Germanica ex Gottschedianis Li-
bris collecta. Editio auctior et emendatior 8.
Broschirt 20 fr. Steif geb. 24 fr.

Holland (Jur.) Prodechtva na vsze Nedelye, iliti Rastolnachenye Evangeliumov nedelyneh czéloga leta iz Nemskoga na Horvátzko preneshena po Jos. Ern. Mathievits in 8. v-Zagrebu. 4 ztrane, ztojju zvezana 2 fl. 48 xr.

Humfredi Ditton Veritas Religionis Christianae ex Resurrectione Jesu Christi demonstrativa Methodo comprobata, cum Appendice de immaterialitate Animarum & Opus eximium ex Gabr. Vilh. Goetteni versione Germanica in latinum Sermonem translatum per Georgium Frank Can. Jaurinensem M. 3. Posonii 1811. steif gebunden 1 fl.

Jus quadripartitum Regni Hungariae 4. maj. Zagrabiae, steif geb., statt 3 fl. 30 fr. um 1 fl. 30 fr.

Kampe (I. H.) mlaishi Robinzon illiti jedna kru-to povolyna, y hasznovita pripovezt za detczu; iz Nemskoga na Horvatzki jezik preneshena po Ant. Vranich. 2 Del. 8. Broschirt 1 fl., steif gebunden 1 fl. 12 fr.

Katanchich Pet. De Columna Milliaria Romana ad Eszecum reperta Editio 2-da. G. 8-o. Zagrabiae 1794. broschirt 24 fr.

— **Specimen Philologiae et Geographiae Pannoniorum, in quo de origine, lingua, et litteratura Croatorum, simul de Sisciae Andautonii, Nevioduni Poetovionis Urbium in Pannonia olim celebrium, et his interjectarum via militari mansionum situ disseritur. 4-o. Zagrabiae 1795. broschirt 48 fr.**

— **Fructus Auctumnales in jugis Parnassi Pannonii lecti. 8-o. broschirt 12 fr.**

Rirchweihpredigten und Homilien für das Land-volf. 8. steif gebunden 40. fr.

Kovachich (Jos. Nic.) Monumenta veteris legislationis Hungaricae. 8. Zagrabiae 1823 brosch. 20 fr.

Kriztian (Ign.) Náchin vu vszéh Sivlenya Dogo-
dyajih vszigdar zadovoljuomu biti za 48 kr.

Lalangu (Ivan) Vrachtva Ladanyzka, za potre-
bochu musev, y sziromakov horvatzkoga Orszaga
y okola nyega blisnesheh Mezt. 8-o. Za 36 xr.

— Kratek Navuk od Mestrie Pupkorezne za po-
trebochu Muskeh y sziromaskeh ladanyszkeh Sen
horvatzkoga Orszaga. 8-o. Za 20 xr.

Memoriale vitae Sacerdotalis. 12. Zagrabiae 1803.
in Crudo 30 fr., broširt 35 fr., und steif 40 fr.

Miklóushich ztoletni Kalendar za 40 kr.

Missale Romanum ex Decreto Sacrosancti Con-
cilii Tridentini restitutum, S. Pii 5. Pontificis
Maximi jussu editum, Clementis 8. et Urbani 8.
auctoritate recognitum, in quo Missae novissimae
Sanctorum usque ad SS. Dominum nostrum Pium
VII. accurate sunt dispositae, cum imaginibus Fol.
Budae 1817 in Charta postali in Leder schwarz gebun-
den und vergolbet 13 fl. — fr., mit Goldschnitt 15 fl. —
fr., in Carmesin-Leder 16 fl. — fr.

Opuscula ad uniendos Eccl. Catholicae Schisma-
ticos et reliquos Christianos in tres Tomos di-
stributa *Studio Presbyteri Septimii Constancii
Romani*. 8-o. *Philadelphiae* 1810. 3 Tomi 2 fl.

Podvúchanya vu naj poglaviteshéh Vére Iztinah,
y naj oszebiteshéh kerztchankéh Dúsnosztjah od
Gozpodina Makszimíliana Verhovacz od Rakitov-
cza etc. etc. 8. Vu Zagrebu 1822, steif gebunden
1 fl. 48 fr.

Reinfeld (J. J.) Sermones sacri Catechetici in
Dominicas Anni. 2 Tomi. 8. Posenii, steif gebunden
2 fl.

Rituale Romano Zagrabienne, seu Formula agen-
dorum in Administratione Sacramentorum et cae-

teris Ecclesiae publicis Functionibus rite obeundis observanda, ac in usum Zagrabiensis Dioecesis accomodata, et utilibus additamentis aucta, 4. ma, 1796, in den herabgesetzten Preis schön gebunden 3 fl.

Raztolnachenye velikoga Katekismusha za razmeti temeljitoga navuka kerschánzko-katholichánzkoga kruto hasznovito, y potrebnó vu petih ztrankah van dano po Jos. E. Matthievits. 8. Vu Zagrebu, vu 3 Ztrane zvezano ztoji 3. fl.

Rosich (Anton) ztoletni Kalendar od leta 1818 do 1819. za 20 xr.

Schilcher (I. P.) Prodechtva na vsze Nedelye, y Szvetke czeloga Leta iz Nemskoga na Horvatzko preneshena po Jos. Horvath. 8. Zagrebu, 4 Ztrane ztoji zvezan 2 fl. 48 xr.

Schwerdling (J.) Verordnungen Kaiser Franz II. in Publico ecclesiasticis. 8-o. Wien 1798. Broschirt 4o. fr.

Schraud (J.) Geschichte der Pest in Sirmien in in den Jahren 1795 und 1796. Nebst einem Anhange, welcher die Geschichte der Pest in Ostgallzien, Vorschriften der Pestpolizei, und Ideen über die Ausrottung einiger ansteckenden Krankheiten enthält, mit einer Karte von Sirmien, 2 Th., 8. 8. Pesth 1801; broschirt 1 fl.

Symbolum Fidei complectens regulas, et Dogmata fidei catholicae Universa. Juxta praescriptam tradendarum scientiarum Theologicarum Methodum digesta. 8. Posonii 1811, steif gebunden 48 fr.

Szveti Evangeliumi Nedelyni y Szvetechni czeloga Léta za 30 xr.

Vrachitel betegujuche Sivine za 18 xr.

Zachetek Historie, iliti kratki y lehkek Nachin mlade Lydi Historie nauchiti, od jednoga Massnika, za 8 xr.

teris Ecclesiae publicis Functionibus rite obeundis observanda, ac in usum Zagradiensis Dioecesis accomodata, et utilibus additamentis aucta, 4. ma, 1796, in den herabgesetzten Preis schön gebunden 3 fl.

Raztolnachenye velikoga Katekismusha za razmeti temeljitoga navuka kerschánzko-katholichánzkoga kruto hasznovito, y potrebnó vu petih ztrankah van dano po Jos. E. Matthievits. 8. Vu Zagrebu, vu 3 Ztrane zvezano ztojí 3. fl.

Rosich (Anton) ztoletni Kalendar od leta 1818 do 1819. za 20 xr.

Schilcher (I. P.) Prodechtva na vsze Nedelye, y Szvetke czeloga Leta iz Nemskoga na Horvatzko preneshena po Jos. Horvath. 8. Zagrebu, 4 Ztrane ztoji zvezan 2 fl. 48 xr.

Schwerdling (J.) Verordnungen Kaiser Franz II. in Publico ecclesiasticis. 8-o. Wien 1798. Broschirt 40. fr.

Schraud (J.) Geschichte der Pest in Sirmien in den Jahren 1795 und 1796. Nebst einem Anhange, welcher die Geschichte der Pest in Ostgallizien, Vorschriften der Pestpolizei, und Ideen über die Ausrottung einiger ansteckenden Krankheiten enthält, mit einer Karte von Sirtien, 2 Th., 8. 8. Pesth 1801; broschirt 1 fl.

Symbolum Fidei complectens regulas, et Dogmata fidei catholicae Universa. Juxta praescriptam tradendarum scientiarum Theologicarum Methodum digesta. 8. Posonii 1811, steif gebunden 48 fr.

Szveti Evangeliumi Nedelyni y Szvetechni czeloga Léta za 30 xr.

Vrachitel betegujuche Siviné za 18 xr.

Zachetek Historie, iliti kratki y lehkek Nachinmlade Lydi Historie nauchiti, od jednoga Massnika, za 8 xr.

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES

0315055752

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES

0315055752

